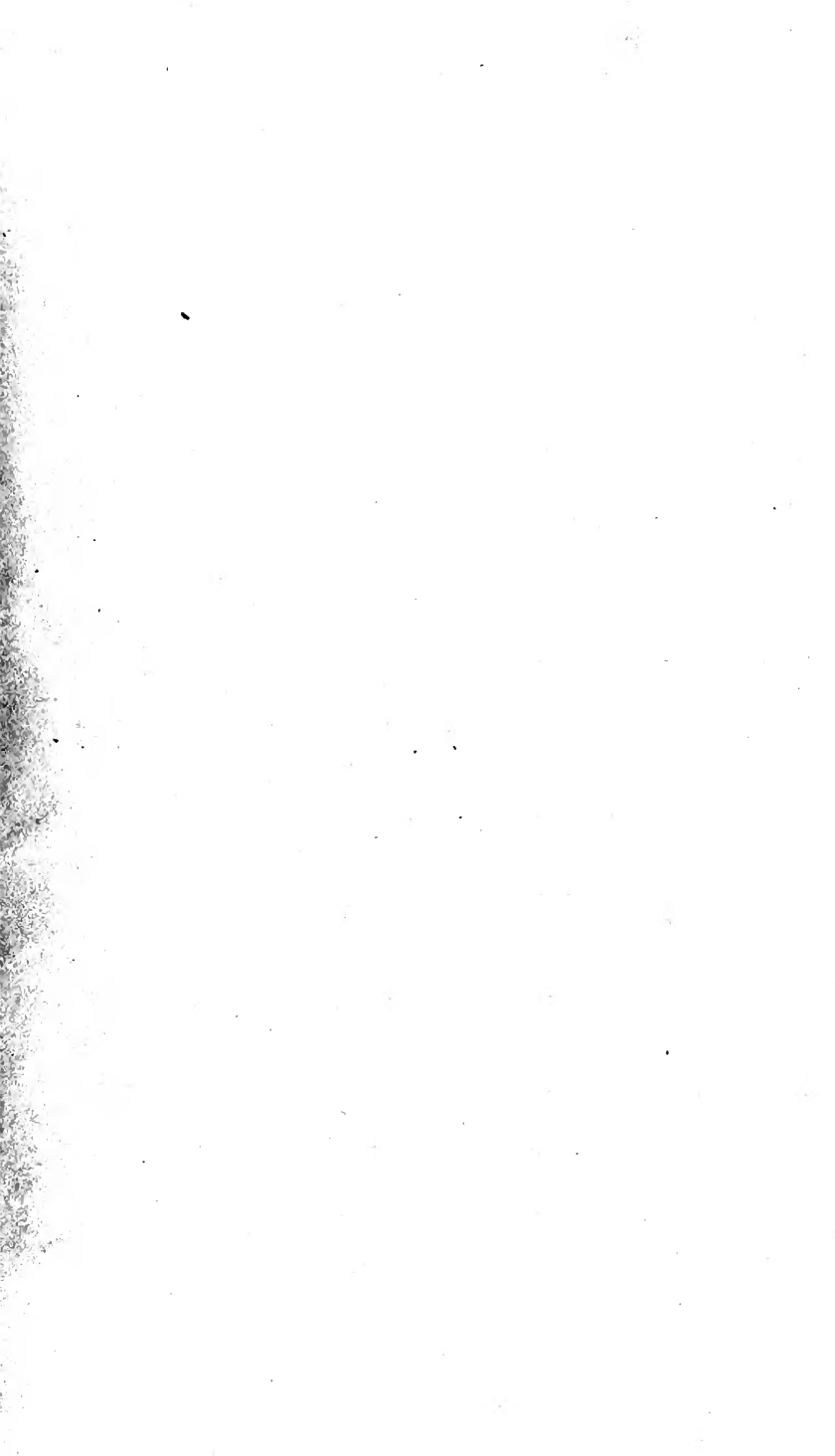

§. 675.

6.

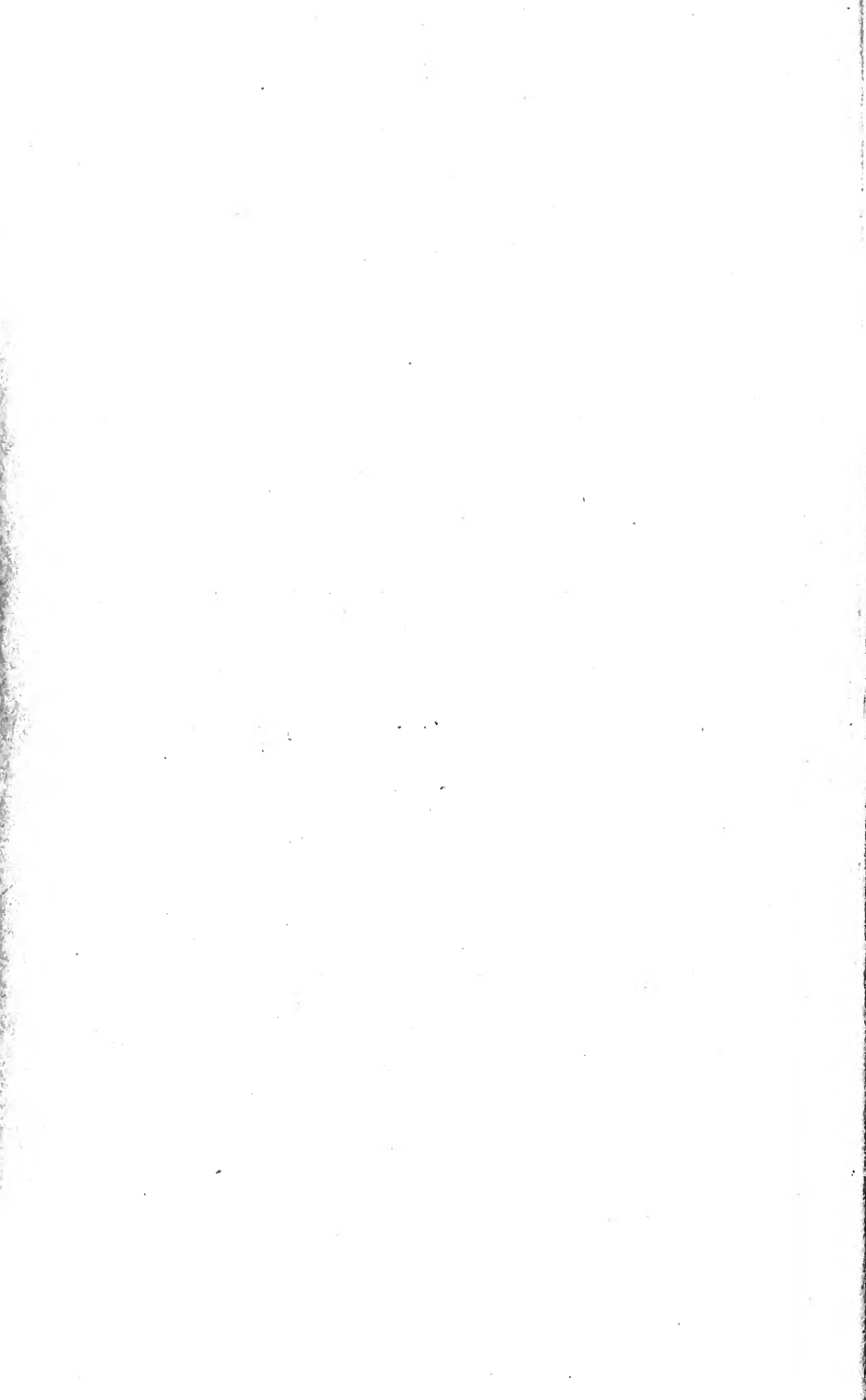

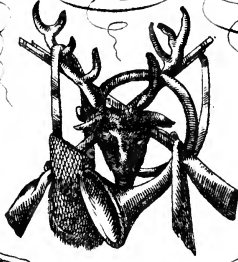
NEDERLANDSCH TIJDSCHRIFT

VOOR

JAGTKUNDE EN VISSCHERIJ.

NEDERLANDSCH TIJDSCHRIFT

voor Liefhebbers
DER
JAGT & VISSCHERIJ
onder redactie van
Verster van Wulverhorst
6. DE JAARGANG
1858.

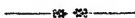

ARNHEM bij
J.G. MELIER.

INHOUD

VAN DEN ZESDEN JAARGANG.

	BLADZ.
Aan de lezers	1
De Drijfjagt op Schralenstein, door Nimrod naverteld.	5
Iets over de gemzen-jagt en de gemzen	21
Brief aan amice X.	30
Een van den duivel bezeten reebok	40
Allerlei	45
Leve de houtsnippen-jagt!	49
Het konijn	57
Geschiedenis eener zwijnenjagt	65
Bot vangen	68
De jagt in Oost-Indiën	76
Aan de liefhebbers der visscherij	91
Allerlei	95
Eene bijdrage tot de kennis van het jagtveld in betrekking tot den landbouw,	97

Parforce-jagt.	110
Sneeuwbranden.	116
Nog iets over de zeevisscherijen.	118
Ware geschiedenis van Hoquet, vader en zoon. (<i>Een uittreksel van eenige brieven van Alexander Dumas, den, even als zijn vader, hartstogtelijken jager.</i>)	123
Ontmoeting met een' rijks-veldwachter.	127
Geschiedenis van den hond bij alle volken der wereld. (<i>Vertaald</i>).	130
Allerlei.	144
Varia.	147
Geschiedenis van den hond, bij alle volken der wereld. (<i>Vervolg en slot van bladz. 143.</i>)	154
Een jagtavontuur in de bergen van Auvergne.	178
Allerlei.	193
Jagt-avontuur in het cipressen-moeras (<i>Vertaald</i>).	194
De patrijzen. (<i>Naar het hoogduitsch.</i>)	218
Iets over drijfhonden.	240
De otter (<i>Mustela lutra. LINN.</i>).	271
Allerlei.	284
Aan de lezers.	288

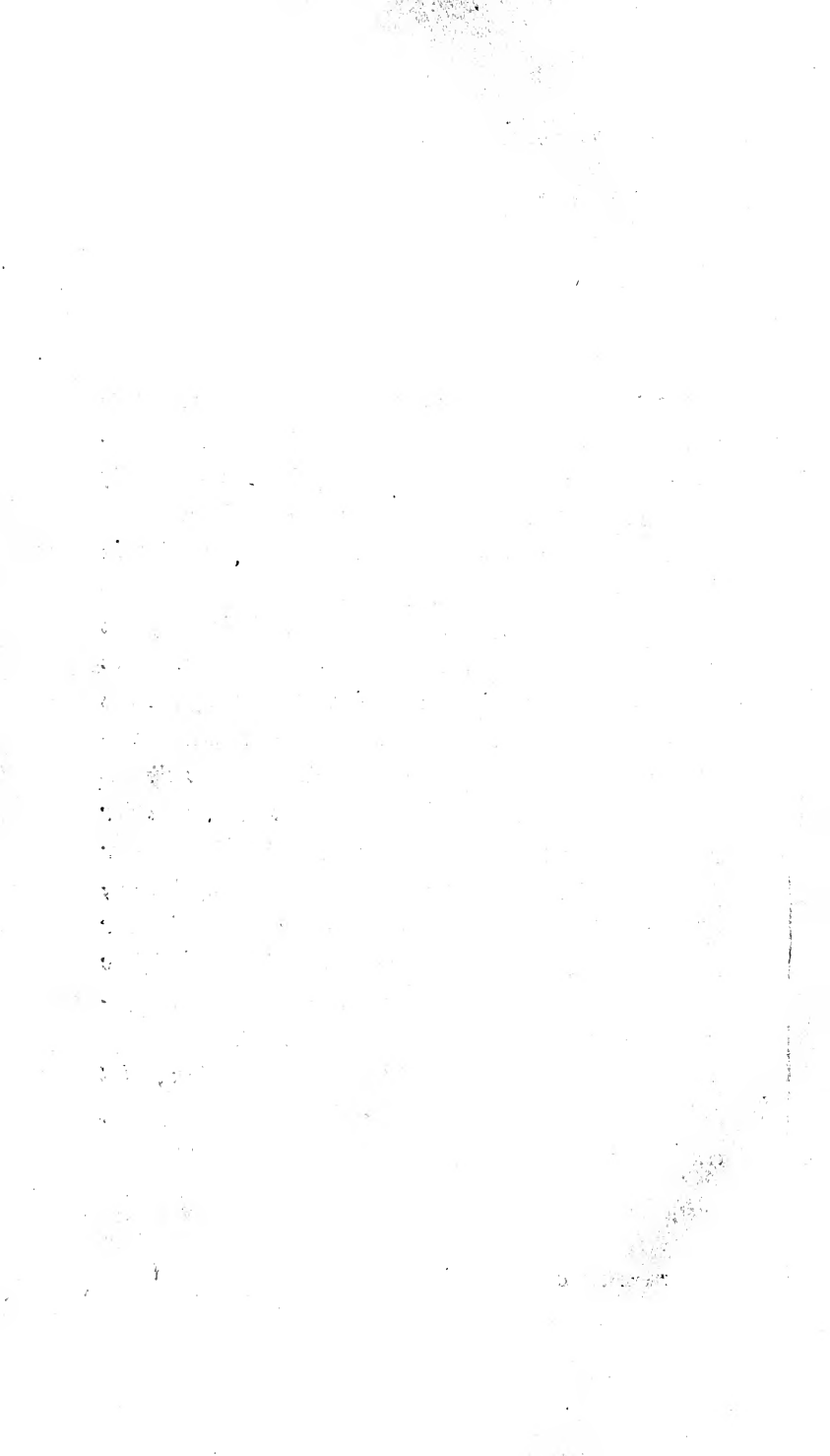

AAN DE LEZERS.

Het is op dringend verzoek van den uitgever, dat de redactie van dit Tijdschrift in hare taak blijft volharden; want, waarlijk! buiten dien bestaan er weinig redenen, die haar zouden kunnen aanmoedigen.

Enkele medewerkers slechts, toonen belangstelling in de zaak; door de jagtliefhebbers wordt niets noemenswaard bijgedragen. En van dezen toch is het, dat men met grond iets zoude mogen verwachten. — Is dan geen hunner, in den afgelopen jagttijd, het een of ander vreemd voorval, de eene of andere merkwaardige ontmoeting voorgekomen; of is het dan zulk een moeilijk werk, zoo iets ter neder te schrijven en der redactie mede te deelen? Levert dan de schat hunner jagtherinneringen uit het verleden, niets belangrijks op; of bestaat er bij hen geene wezenlijke sympathie voor het Tijdschrift? — Ziedaar vragen, die telkens bij de redactie opkomen, wanneer zij ontmoedigd op het gehalte der uitkomende afleveringen nederziet.

Moge de redactie zich niet te vergeefs vleijen, dat bovenstaande regelen eene meer ijverige medewerking, eene meer warme belangstelling zullen uitlokken!

DE DRIJFJAGT OP SCHRALENSTEIN.

(DOOR NIMROD NAVERTELD.)

I.

HET PROGRAMMA.

(De heer VAN SCHRALENSTEIN zit bij den haard zijne pijp te rooken, zijn jager HANNES staat voor hem.)

HANNES. Zoo kan het niet langer, mijnheer! weinig loon, geen verval, geen enkel buitenkansje! — Ik kan er mijn borreltje niet meer van nemen, en PIET de boschwachter heeft bijna geene schoenen aan de voeten; wij moeten ons schamen voor de lui van den baron VAN WINDHEIM, als wij hen in het veld, of in de kroeg ontmoeten. — Leg eens eene jagtpartij aan, dan valt er ten minste voor ons nog wat te verdienen.

VAN SCHRALENSTEIN. Eene jagtpartij aanleggen! ben je dol, HANNES? — Je weet immers wel, dat alles wat er nog was doodgeschoten, en naar den poelier gewandeld is.

HANNES. Nu ja, daar is wel iets van aan; maar alles is toch niet dood. Ik heb gisteren, in het bosch aan den grooten enk, nog een haas gespeurd, en heden morgen zag ik een konijn en eene houtsnip in het dennenbosch bij den vijver; bovendien is het in 't hartje van den houtsnippentrek, die zijn er van daag, en morgen zijn ze er niet; men kan dus nu elken dag zeggen »dat ze er gisteren volop waren.» — En wat belet mij te vertellen, dat er grof wild uit het Soerensche bosch in uwe jacht is overgewisseld? Gij weet toch hoe aardig ik, met den looper van een hert, het spoor op de lanen kan namaken; dat ik nooit verlegen sta! Hoe knaphandig heb ik laatst den slagter, toen hij om geld

VAN SCHRALENSTEIN (*hem in de rede vallende*). Ja, HANNES! dat is alles wel waar; maar ge weet hoe ontevreden de baron van W., de kapitein N. en de overigen laatst naar huis gingen? Een jachtveld zonder wild, eene schrale keuken en bessenwijn; ik heb het wel gehoord, hoe ze onder elkander mompelden en wat er achter mijnen rug gespot is. — Zóó kan het niet voor de tweede maal gaan!

HANNES. Luister, mijnheer! ik heb alles overlegd: die vragen wij niet; maar daar heb je, in H., de luitenant KOGELVRETER, de aannemer SLEPER, de kastelein HOPZAK en de avekaat WARBOEL, die hebben, sedert de afschaffing der publieke jacht, weinig of geen jachtveld; die willen voor het geld dat hen de akte kost toch ook wel eens jagen; de avekaat

kan nog een paar vrienden meëbrengen; hoe meer zielen, hoe meer. . . . voordeel. — Ik zal PIET naar de stad sturen, om hen tegen overmorgen te noodigen; vooral zal ik hem druk laten opsnijden van de houtsnippen die er thans zijn, en van het grof wild, dat overgewisseld is; dan moet hij nog zeggen, dat de heeren toch vooral niet vergeten veel kruid en lood, en ook loopers meë te brengen. — Als ze gekomen zijn, zal ik PIET naar den Zwartten Haan sturen om ze af te halen; die moet dan vertellen, dat gij onverwachts het pootje gekregen hebt, zware pijn lijdt en te bed ligt; dat gij daarom, tot uwe spijt, niet kunt meë jagen en de heeren ook niet ten eeten wachten. — Wat dunkt u?

VAN SCHRALENSTEIN. Het is mij alles wel, HANNES! als ik er maar buiten kan blijven; doe dan maar, zoo als je goed dunkt.

II.

DE AFREIS.

(Gelagkamer bij HOPZAK; voor den haard eene tafel, waarop een stevig ontbijt. De luitenant KOGELVRETER en de aannemer SLEPER doen zich aan het ontbijt te goed; de kastelein staat aan den haard.)

KOGELVRETER. Waar blijven nu die anderen? Men kan, sacrebleu! wel zien, dat die kerels niet gediend

hebben! (*Hij strijkt de knevels op.*) Als ze de fameuse campagne van 1831, tusschen Maas en Waal, hadden meëgemaakt, zouden ze wel beter op het appel passen. De roffel (*met twee messenhechten op de tafel trommelende*) was pas geslagen, of alles stond gepakt en gezakt onder het geweer, en dan ging het moedig op.

HOPZAK (*hem in de rede vallende*). de hammen en en worsten los! ha, ha, ha!

KOGELVRETER. Dat's waar, je waart er, bij mijn ziel! ook bij; daar dacht ik niet aan. — Maar waar of die beroerde luiwammesen blijven?

SLEPER (*met vollen mond*). Die zaten gisteren avond om half twaalf nog in den Rooden Leeuw, druk onder de pons, en spraken nog niet van scheiden, toen ik heen ging; ze waren mooi door den wind.

KOGELVRETER. Eigenlijk zouden wij er niets aan missen; het zijn krukken. Toen ik laatst, op de G. . . sche heide, dertien hazen, negen patrijzen en elf watersnippen geschoten had, joegen zij den ganschen dag in de buurt en hadden niets geschoten, geen haar of veer. Krukken zijn ze, sacrebleu! niets dan krukken en miserabele knoeijers. — Toen ze mij des avonds in het naar huis gaan ontmoetten, dachten ze, dat ik ook platzak was, omdat ik alles onder weg had present gedaan.

WARBOEL (*binnentredende*). Goeden morgen! brr, brr, wat heb ik een' kinderachtigen smaak in den

mond; die vervloekte pons! HOPZAK! een bittertje; ik ben katterig en beroerd. De anderen liggen ziek te bed en willen niet opstaan; dat komt van die stinkende bogt!

KOGELVRETER. Heb je voor het rijtuig gezorgd?

WARBOEL. Wis en waarachtig! het zal ten zes uur voorkomen.

SLEPER. Als schele DORIS ons maar weêr niet die kreupele knollen en die oude kast geeft, waarmee we verleden zomer dat pleiziertogtje naar M. hebben gemaakt.

KOGELVRETER. Noem je dat, sacrebleu! een pleiziertogtje? Het heeft ons een boel geld gekost, een dondersche boel!

HOPZAK. Uitgaan kost altijd geld; de kasteleins kunnen het toch niet voor niets geven. — Mijnheer WARBOEL! wilt ge niet ontbijten?

WARBOEL. Ja, dat 's waar ook; ham met braaf peper en mosterd, en een glas warme rhumgrog toe, dat zal me de maag weêr in orde brengen. (*Hij zet zich.*)

SLEPER. Daar slaat het nu al zes uur, en nog is die lamme voerman er niet. — De heeren hebben toch wel amunitie genoeg, want PIET heeft me gezegd, dat er wat zal omgaan?

HOPZAK. Heeren! daar hoor ik schele DORIS voor rijden.

(*Alle zoeken hunne jagtspullen bij elkander; pakken zich in jassen, bouffantes enz. en verlaten het vertrek.*)

III.

IN HET RIJTUIG.

WARBOEL. Wel duivels! wat stoot die oude rammelkast; het is om misselijk te worden; en dan die vervloekte stinkadores, wie rookt die?

KOGELVRETER. Wat, stinkadores? het zijn echte infamos.

WARBOEL. (*Uit het portier schreeuwende*). Hei, hei, koetsier! hou eens op, ik moet er even uit. (*Het portier wordt geopend; hij klimt af.*)

SLEPER. Zoo, dat 's waarachtig een vrolijk begin! Wat doen ze ook met die bogt van pons in het lijf? — Frissche morgen! (*Hij haalt de veldflesch te voorschijn en neemt eene goede teug; de anderen volgen zijn voorbeeld.*)

IV.

DE AANKOMST.

(*Gelagkamer in den Zwartten Haan. KOGELVRETER, SLEPER, HOPZAP en WARBOEL zitten bij het vuur; PIET staat voor hen; elk heeft een borrel in de hand.*)

PIET. Ja, het spijt mijnheer erg, dat hij niet meê ter jagt kan gaan en de heeren niet op het kasteel kan ontvangen; maar hij heeft van nacht erg het pootje

gekregen, zoo erg als hij het nog nooit gehad heeft, heel erg, weet je! hij had anders de heeren zoo graag, na de jacht, aan den maaltijd gehad. — HANNES de jager wacht ons met de drijvers aan het sprokkelbosch, alwaar het jagen beginnen zal.

KOGELVRETER. Allons! omgehangen en voorwaarts marsch!

SLEPER. Bedaar, man! — We moeten nu toch eerst wat te eten bestellen. PIET! om hoe laat is het jagen afgelopen?

PIET. Afgelopen? In zoo'n jacht, die zoo groot en zoo vol wild is, heeft men niet gaauw uitgejaagd; maar met zonsondergang moeten wij toch wel uitscheiden.

SLEPER. Weet je wat, HOPZAK! bestel jij het eten maar, en vooral goed roodvocht hoor je! we gaan maar eens uit en moeten het dan ook goed hebben. — Wij marcheren intusschen vooruit.

KOGELVRETER (*binnensmonds*). Dat zal, sacrebleu! weêr een duur partijtje worden; dat me die weerlichtsche vent ook juist nu het pootje krijgen moest! (*Zij trekken af.*)

V.

VÓÓR DE JAGT.

HANNES. Welkom, heeren! welkom. Goed weêr om te jagen, he? — Wel wat vocht en winderig,

maar anders toch best. — Het spijt me maar, dat het zoo ongelukkig treft met onzen heer; die is er miserabel aan toe. — Gisteren was het hier overal vol houtsnippen; het is nu in het hartje van den trektijd. Op het bosch, dat voor ons ligt, steken zeker een paar vossen en dan. . . . kijk eens hier! (*Hij wijst hen, met eenen beduidenden wenk, op een spoor van grof wild, dat dwars over de laan staat; PIET houdt met moeite het lagchen in.*) En dan hazen, volop! maar door den wind kunnen ze wel grootendeels, buiten de jagt van mijnheer, op de heide liggen. — Zijn de heeren geladen? Ik zoude aanraden er één schot met loopers op te doen, om reden van het grof wild.

WARBOEL (*tegen PIET*). Zeg eens, mannetje! hoe wordt het geweer op grof wild geladen? Ik heb nog van mijn leven geen grof wild gezien; dat zijn toch geene gevaarlijke beesten, he? zijn ze wel zoo groot als een paard, zeg?

PIETER. Ge doet maar op één schot, in plaats van hagel, twaalf loopers. — Zoo groot als een paard is het grof wild precies niet; maar wel als een kloeken ezel, en gevaarlijk ook niet.

WARBOEL (*die op de meest onhandige wijze het geweer laadt*). Zoo, zoo, ik wilde wel eens zoo'n beest schieten. (*Hij is eindelijk klaar gekomen en wil het geweer in de rust zetten; het schot gaat los, digt langs het hoofd van den luitenant.*)

KOGELVRETER. Stomme donder! (*Hij pakt WARBOEL,*

die geweldig beeft en doodsbleek is, in de borst en schudt hem.) Beroerde aap! zoo zou je me, sacrebleu! waarachtig als een hond doodschieten, mij die in Maas en Waal altijd vooruit was als het er op aan kwam! mij, die den tiendaagschen veldtogt zou hebben meegemaakt, als ik de koorts niet gekregen had!

WARBOEL (*half huilende*). Och, men lieve luitenant! bedaar toch, bid ik je! het was een ongeluk. Het zal niet meer gebeuren; ik beloof 't je heilig!

HANNES. Dat's een mooi spektakel! Nu kunnen de heeren toch wel begrijpen, dat door het schieten en het rumoer alles van dit bosch geruimd is; er waren zeker drie vossen op, behalve het grof wild. Het is miserabel als de boel zoo in de war gemaakt, en bedorven wordt! — Komaan heeren! ik zal je posteren; er zullen nog wel enkele hazen op gebleven zijn. — PIET! ga jij maar met de drijvers heen; als ik fluit, dan begin je maar.

VI.

GEDURENDE DE JAGT.

SLEPER. Kom, laat ons eens opsteken en een slokje nemen. — Het gaat slecht, HANNES! — Al drie bosschen gejaagd, en nog maar één konijn gezien. Ik begrijp het niet!

HANNES. Ik wel; ik begrijp het best! — Het eerste bosch is bedorven met dat lawaai, dat er gemaakt

is; in het tweede waren sprokkelaars, die voor ons gevlugt zijn, maar alles verjaagd hadden. Het zal nu wel beter gaan. (*Hij posteert de jagers. PIET is inmiddels met de drijvers afgetrokken. — Het drijven begint.*)

WARBOEL (*staat aan een' hoek van het bosch, achter eene heg langs den rijweg*). Sakkerloot! wat krijg ik koude voeten. (*Hij drinkt en steekt eene sigaar op.*)

PIET (*in het bosch*). Wartoe! wartoe! vooruit! (*Er vallen twee schoten.*)

KOGELVRETER (*in de verte roepende*). Hier heen! ik heb hem drie loopers kapot geschoten; er stoven meer dan twee handen wol in de lucht!

(*Een ezel komt den weg langs draven, schrikt van WARBOEL en blijft voor hem staan; deze zet hem het geweer voor den kop en schiet; de ezel valt morsdood.*)

WARBOEL (*luidkeels schreeuwende*). Hier ligt hij! een hert! hij is dood!

(*Allen, behalve HANNES, komen toeloopen, gevolgd door KLAAS den voetbode.*)

KLAAS (*tegen WARBOEL*). Vervloekt galgenaas! dief! moordenaar! men ezeltje zal je betalen, hoor! en goed betalen ook, of ik zal je ranselen, dat je hooren en zien vergaat!

WARBOEL (*bevend*). Wat zeg je, man? een een ezel? ik dacht, dat 't een hert was.

KLAAS. Je lijkt zelfs wel een hert, jij! je bent een lieve jongen, bij men ziel! Wat doe je met een geweer in 't veld? 't is God geklaagd!

HANNES (*komt aangeloopen*). Wat is 't nu weer voor 'n spektakel? wat is er gebeurd?

WARBOEL. Dat zal ik je

KLAAS. Hou je bek, vlasbaard! (*tegen HANNES*) Je moet weten, HANNES! dat ik uit de stad kwam en men ezeltje een zware vracht had; ik nam het dus de manden af en liet het langs den weg wat grazen, teryijl ik tegen een boom ging zitten rusten en men pijpje opstak. Daar komt me die magere snaak (*op KOGELVRETER wijzend*) met zen snaphaan op den weg staan bij het bosch, en toen hoor ik PIET »wartoe!» roepen. Toen komt er een haas uit het bosch, schrikt van den ezel en gaat midden op den weg zitten; die snuiter daar, schiet dubbeld: met het eerste schot een gat in den grond, zoo dat 't zand den ezel om de ooren stoof, en met het tweede de takken van den boom daar ik tegen zat; de graauwe zet het op een loopen en ik hem na. Toen zie ik, dat die verwenschte melkmuil, met die bril op zen neus, het stomme dier voor den kop schiet. Maar betalen zal hij 'em, daar spreek ik borg voor. (*Tegen WARBOEL, met de vuist dreigend.*) Er is nog regt in de wereld, manneke!

WARBOEL. Nu, ja, dat is wel mogelijk, daar zeg ik immers niets tegen; maar PIET had me gezegd, dat een hert veel naar een ezel lijkt; bovendien is mijn gezigt, door het studeren in de pandekten, zwak geworden.

KLAAS. Met je pandeksels heb ik niks te maken;

maar wel met je geld, baasje! — Dok maar op, vijf en twintig gulden, geen rooijen duit minder, of ik klaag je aan, zoo waar als ik leef!

WARBOEL (*in zijne portefeuille zoekende*). Hou je in s' hemels naam stil, vent! er is waarachtig al schandaal genoeg. Daar, heb je een bankje.

KOGELVRETER. Dat komt er van, als men met zulke krukken op de jagt gaat; maar dat die beroerde ezeldrijver zeggen durft, dat ik het haas mis schoot, dat is, sacrebleu! een onbeschaamde, een infame leugen! Ik heb hem drie loopers stuk — en twee handen vol wol af geschoten.

KLAAS. Hoort me nou zoo 'n bluffer eens! Dan moet die haas het kunstje verstaan van op één poot te kuijeren; want ik heb 'em een gezigt ver als een straal over de hei zien loopen.

KOGELVRETER. Dat lieg je! dat is zeker een ander haas geweest.

KLAAS. Een ander! Nou ja, ze zijn hier ook dik, de hazen! HANNES en PIET hebben ze al lang doodgeschoten.

HANNES. Wat zijn dat voor miserabele praatjes KLAAS? — Er zijn hier volop hazen.

KLAAS. Nou, voor mijn part, 'k mag 't lijden; ik ga zien, dat ik mijne manden naar huis krijg. — Goeden dag, zamen!

HANNES. Het is, onder die bedrijven, mooi laat geworden; behalve dat, is door dat rumoer ook alles verjaagd. Het is van daag dan ook meer als misera-

bel slecht uitgevallen. — Dat eerste schot van den avekaat heeft alles bedorven, toen is het grof wild gevlugt; de hazen zaten van daag niet op het hout; de houtsnippen zijn van nacht vertrokken; door dat miserabel spektakel met den ezel, is al het overige verjaagd; bovendien hebben de heeren ook alles misgeschoten.

WARBOEL. Misgeschoten? och, had ik maar misgeschoten!

HOPZAK. Ja, heeren! ik kom er rond voor uit, het is een ellendige jagtpartij geweest; maar bij zulk een lawaai maken moet het wel mis loopen. Wij willen hopen, dat de maaltijd het zal goed maken; ik begin aardig honger te krijgen.

KOGELVRETER. Advocaat! moet je den ezel niet meenemen?

WARBOEL. Verdoemd! nu komt die me ook nog sarren! — Je kunt nog geen eens een haas schieten, die voor je komt zitten.

KOGELVRETER (*op hem toespringend*). Sacrebleu! ik zal je

SLEPER (*die tusschen beiden treedt*). Kom, kom, luitenant! geen malligheid! — Ik zal aan HANNES, PIET en de drijvers de fooijen maar geven; dat zullen wij na den eeten wel afrekenen.

KOGELVRETER (*binnensmonds*). Dat zal, sacrebleu! weér een duur partijtje geven.

HANNES. Dank, heeren! voor mij, voor PIET en voor de drijvers. — Verdiverteer je wel! (*Hij trekt af met zijn gevolg.*)

NA DEN MAALTIJD.

SLEPER. Sakkerloot! dat heeft gesmaakt, en de wijn is goed, kostelijke wijn! — Kastelein! nog een paar flesschen.

HOPZAK. Ja, SLEPER! ik voel me een heel ander mensch; ik was flauw van honger en dorst. (*Hij schenkt in.*) Heeren! je welzijn!

KOGELVRETER (*in een roes*). Ja, santé! en leve de jacht! maar dan moet het beter gaan dan van dag. Kijk! dan herinner ik mij andere dingen; ja, bij men ziel! andere dingen! Zoo was ik eens op een jacht-partij bij graaf X. — Neen, dat had je, sacrebleu! moeten zien om het te gelooven; daar wemelde 't van wild.

SLEPER. Hoor, dat moet ik ronduit bekennen, het is mij bitter tegengevallen; ten minste naar dat HANNES zei, dat er wild was. Ik heb den ganschen dag maar een konijntje gezien, daar heb ik in het hout naar geschoten.

HOPZAK. En ik heb geen schot kunnen doen; maar hoe kan men, voor den duivel! ook wild schieten als er zoo een ellendig spektakel gemaakt wordt. Eerst dat losgaan van het geweer van den advokaat en dat geschreeuw en gevloek van den luitenant; toen dat geval met den ezel, dat kon men een half uur ver hooren. Hoe kan er dan nog een stukje wild in de

buurt blijven? — Ik stem met HANNES in: alles is door dat beroerde leven maken verjaagd. — Maar, advokaat! hoe zit je zoo stil, heb je ook eene luis in 't oor? je gezondheid!

WARBOEL (*die een reep aan heeft*). Dankje! maar eene luis in 't oor, wat beduidt dat? is dat ook ook een paskwil of satire op de ooren ja, op de ooren, zeg ik, van dien ezel, je weet wel, he? die ik meende dat Nu je begrijpt me wel, sapienti sat!

KOGELVRETER. Wat zeg je, sacrebleu! dat ik zat ben? ik, zat?

SLEPER. Bedaar, luitenant! de advokaat sprak latijn.

KOGELVRETER. Dat 's wat anders; maar, kijk, me te laten zeggen, dat ik zat ben, dat doe ik niet; bij mijn ziel! dat doe ik niet, hoor je!

SLEPER. Kom, kom, wij willen liever een glaasje van vriendschap drinken. (*Hij schenkt, men klinkt en ledigt de glazen.*) Nu zal ik de rekening eens opmaken.

HOPZAK. Wij willen intusschen een versch sigaartje opsteken en een glaasje drinken.

SLEPER (*die inmiddels in zijn zakboekje geschreven heeft*). Ik heb de rekening klaar; luister, heeren! — Fooi aan HANNES, vijf gulden; idem aan PIET, twee gulden vijftig cents; idem aan acht drijvers, vier gulden; aan borreltjes, twee gulden; de maaltijd en acht flesschen wijn, twintig gulden; fooi aan de

meid, een gulden; het rijtuig, met vertering van schele DORIS en de paarden, vijftien gulden; fooi aan schele DORIS, een gulden vijftig cents; maakt te zamen een en vijftig gulden. — Dat maakt voor ieder; twaalf gulden vijf en zeventig cents.

KOGELVRETER. Dat is, sacrebleu! een duur partijtje! een beroerd duur partijtje, zeg ik.

WARBOEL. Goedkoop is het niet, dat kan ik ook niet zeggen; maar daar heb je mijn aandeel.

HOPZAK. En daar ligt het mijne; men kan immers niets voor niet hebben. Ik kan niet zeggen, dat het zoo duur is.

KOGELVRETER (*in zijne zakken zoekende*). Daar heeft me nu die bedonderde vent van een oppasser, mijn oppasser, zeg ik, vergeten mijne beurs in mijn zak te steken; het is, sacrebleu! om dol te worden! — Hij, die beroerde bliksem, vraagt me nog »luitenant! welke beurs wilt gij hebben, de andere, of de goudbeurs?” en toen zeg ik tegen hem, weet je! zeg ik »de goudbeurs, die met de tientjes;” en nu heeft hij ze geen van beiden in mijn zak gestoken, die aap! ik heb dus geen geld, weet je, geen geld, zeg ik; ik meen, bij mij.

SLEPER. Dat's niets; wij zullen het wel vinden; in de volgende week moet je toch de vivres komen keuren.

KOGELVRETER. Je bent een knap man, een kordaat man, een bovenste vent SLEPER! — Kom, je gezondheid, en die van ons alle maal ook, hoezee! (*Zij drinken*, KOGELVRETER *gooit zijn glas stuk.*) hoezee! hoera!

KASTELEIN. Heeren! schele DORIS is voor; maar ik geloof, dat hij een stuk in heeft; en dat met den donker!

KOGELVRETER. Dat dondert niet! des te harder zal hij ons naar bed, naar huis, meen ik; ik zeg, naar bed rijden. (*Zingende.*)

Allons, enfans de la patrie!

Le jour de gloire.

(*Zij trekken af.*)

VIII.

OP DE TE HUIS REIS.

(*Het rijtuig staat, het onderste boven, in eene moddersloot; schele DORIS ligt stomdronken op den weg, in het slijk. Het jagtgezelschap staat, door nat en bemodderd, rondom hem.*)

WARBOEL. Dat zal me heugen, vervloekt! en nu heb ik mijn bril ook nog in den modder laten steken. (*Half huilend.*) Hoe zal ik nu de pandekten studeren? — Had ik maar een glas grog!

HOPZAK. Neen, dat is om nooit te vergeten, zoo'n beroerde jagtpartij! — Door den val is de kolf van mijn geweer ook nog gebroken; van mijn beste jagtgeweer!

SLEPER. En ik heb een laars in den modder verspeeld; het is om donders te worden!

KOGELVRETER (*die zich op schele DORIS heeft neêrge-*

zet en een goede teug uit de veldflesch genomen, zingt).

De aannemers maak ik t' allen tijd,

De laarzen hoog en breed en wijd;

Want mij is gebleken, (*bis.*)

Dat zij dat zij

ja verder weet ik het niet, dat liedje van den schoenlapper; ik mag beroerd zijn als ik het verder weet; ja, bij mijn ziel! ik weet het niet verder. Hoe is het ook WARBOEL! hoe is het ook, weet jij het (*Hij zinkt op schele DORIS neer.*)

HOPZAK. Kom, SLEPER! we zijn gelukkig digt bij huis; ik zal mijne knechts zenden, om hier de boel te klaren en die dronke kerels te halen. — Laat ons gaan.

WARBOEL (*die intusschen de veldflesch van KOGELVRETER heeft opgeraapt en geledigd, gaat op den slootkant zitten*). Ja! dat's goed, weerlichts goed! ik geef je lui een consili consilium abeundi. (*Zingende.*)

Amis, la matinée est belle!

Sur le rivage

(*Hij valt in slaap.*)

SLEPER. Zoo'n partij nooit weër!

HOPZAK. In zulke waters, vangt men zulke visschen.

IETS OVER DE GEMZEN-JAGT

EN DE

G E M Z E N.

(Vertaald.)

Een zeer aanzienlijk persoon, even ijverig beschermer der jagt, als ervaren en moedig gemzejager, verlaat jaarlijks, in de maanden Julij en Augustus, zijn hooggelegen, prachtig kasteel in Stiermarken, van welks tinnen en uit welks vensters men honderde van gemzen zien kan, om te jagen in de Alpen van Salzburg, wier met ijs omschorste kruinen diep nederzien op de groene, laghende en vruchtbare dalen, van welke er één, in zijnen verborgensten hoek, de levenwekkende, heilzame bron der badplaats G. uit eenen machtigen rotsklomp ziet ontspringen.

Alsdan worden wekelijks, door dezen hooggeplaatsten jager, twee à drie drijfjagten op de vlugge rotsbewoners bevolen, en voorname gasten, die zich hier altijd in dat jaargetijde bevinden, daartoe uitgenoodigd. Maar de steile, genoegzaam loodregte bergvorming, met hare weinige verbindingskloven, veroorlooft niet om groote jagtgezelschappen aan te wenden. Naauwelijks kunnen vier of vijf jagers zich vleijen aan het schot te komen; daarom kan het jagtgezelschap slechts uit weinige uitverkoren personen bestaan.

Op een, met één paard bespannen, vierwielig bergwagentje, of op rijpaarden, verlaten de jagers, gedurende de eerste helft van den voormiddag, hun verblijf en klimmen dan, als de wagenrid of het paardrijden niet verder kan worden voortgezet, dikwijls met groote moeite, naar de hooggelegen dalengten opwaarts. Intusschen is het dienstbaar jagt-personeel, reeds vóór het aanbreken van den dag in beweging, en stelt zich een aantal, in het klimmen ervaren mannen, als drijvers, om de hoogste bergtoppen, tot zij het tijdstip, waarop de jagers moeten post vatten, zien naderen.

Wanneer de drijvers behoorlijk verdeeld zijn, dan gaat het voorwaarts, over onafzienbare ijs- en steenvelden; over eenige honderde voeten hooge rotsriffen, wier gesteente door storm en stortregens zoo broos is geworden, dat een gewisse dood dengenen wacht, die de bedriegelijke steenlagen niet voorzigtig weet te ver-

mijden; tot aan de steile rotswanden, waar zich de jagers hebben geplaatst.

Ofschoon het terrein, hetwelk wordt afgejaagd, in verhouding tot het getal drijvers, gewoonlijk zeer groot is, omdat de altijd schuwe gems, vooral bij het begin van het drijven, gemakkelijk vooruitgaat; zoo zien toch de drijvers, wanneer de jagers hebben geschoten, zich dikwijls tot schrikschoten genoodzaakt, om het wild, dat oogenblikkelijk stil staat, als er zich in de diepte eenig verdacht gerucht doet hooren, door eenen voor het wakkere dier zoo schrikwekkenden donderknaal, weder voorwaarts te doen gaan. Aan de rotswanden geraken de drijvers dikwijls in het grootste levensgevaar, en wee den jager of drijver, die op een' dikwijls niet meer dan een voetbreeden rotsrand of pad, dat, op zulk eene duizelingwekkende hoogte, alleen door ervaren lieden zonder vrees en duizeligheid kan worden betreden, eene gems ontmoet, en zich niet dadelijk zoo lang hij is nederwerpt. Want het voetpad is zoo smal, dat het dier niet kan omkeeren, en, dewijl de liefde tot het leven grooter is dan de vrees voor de menschen, schuift de gems, met hare hoornen, zoo dicht langs de rots, dat zij alles, wat haar den weg verspert, onredbaar in de diepte nederstort. Maar nooit, zoo beweren de gemzejagers, die ik daarover ondervroeg, is het geval voorgekomen, dat eene gejaagde of terugvluggende gems zich aan een' stil daar nederliggenden mensch heeft vergrepen, maar wel, dat

ze met een' hoogen sprong over haren doodvijand heen springt; zoodat in dezen de bewering gerust kan worden tegengesproken, dat de gems in groote woede op den jager aanvalt en hem in den afgrond stort.

Zeer zelden mislukken deze drijfjagten, en twee à drie gemzen zijn doorgaans het loon van zulke werkelijk veelbeteekenende gevaren; doch in het jaar 1840, in Augustus, was er een bijzonder gelukkige jagtdag. Op dien dag legde een jager op één standpunt en in ééne drift, met zijne dubbelbuks, vijf gemzen neder; een zoo zeldzaam voorval in dit rotsland, dat de edele vorst, wien dit zeldzame jagtgeluk te beurt viel, het zal vergeven, als wij hier zijnen naam noemen. Het was Zijne Doorluchtigheid, de koninklijk pruisische opperjagermeester, vorst van Carolath - Beuthen.

De gemzejagt vordert intusschen zeer groote inspanningen en is met vele gevaren verbonden. Ontdekt de jager, door middel van zijn' verrekijker, zonder welken hij nooit ter jagt gaat, eene gems tussehen de rotsriffen, die zich boven de sneeuwvelden verheffen, en in wier scheuren dunne aardlagen verborgen zijn, waar de zeldzaamste kruiden groeijen: planten, over wier aanwezen de kenners der heerlijke plantenwereld verheugd en verbaasd zouden zijn, en die een uiterst krachtig voedsel moeten opleveren, dewijl ze, in spijt van derzelve zeldzaamheid, den geheelen zomer door, op zulk eene ongastvrije hoogte,

zelfs in het heetste jaargetijde, door ijzige nevel en hevige stormen omgeven, de gems nog aan dit oord geboeid houden, — heeft de jager hier eene gems in het gezicht gekregen, dan tracht hij, onder den wind, de gevaarlijk afbrokkelende steenmassa's over te klimmen; en wanneer hij, met gevaar zijns levens, elke zwaarigheid is te boven gekomen, als handen en knieën, door de scherpe steenen gewond en bebloed zijn geworden, ziet hij dikwerf het voorwerp zijner inspanning verre van zich verwijderd en is al zijne moeite vergeefs aangewend.

Maar, welke echte jager, wordt niet door moeite en zelfs door gevaren tot nieuwe daden aangeprikkeld? Aan de reusachtige rotswanden, die hunne kruinen onder altijddurend ijs en sneeuw verbergen, en die, hierdoor gedrenkt, dáár waar zich ook slechts een weinig aarde heeft kunnen verzamelen, een groen tapijt vertoonen, hetwelk zich soms langs de helling der rotsen benedenwaarts uitstrekt; dáár graast de gems juist bij voorkeur, en de jager geraakt ook hier, ofschoon de rotsgrond over het algemeen zeer vast is, in levensgevaar.

Hier, waar de gems op het groene, verkwikkende gras ter weide gaat, is het den mensch doorgaans onmogelijk haar te volgen. De jager zoekt alzoo, naar omstandigheden, middelen om onder aan de groene grasstrooken te komen. Hij onderzoekt de gesteldheid der planten, of hij zich aan hare wortelvlechten kan toevertrouwen, en klemt zich, wanneer de

wortelen hem stevig genoeg voorkomen, door middel van zijne klimsporen aan dezelve vast. Voorzigtig kloutert hij nu opwaarts, en, verraadt de luchtstroom zijne tegenwoordigheid niet aan het fijn rui-kende dier, dan krijgt hij het spoedig onder schot. Maar nu is er regts en links niets dan gladde steen : — zijdwaarts gaan is niet mogelijk ; de gems is regt boven zijn hoofd ; schiet hij naar boven en treft hij het dier, zoo als het behoort, dan kan het hem op het hoofd neêrstorten, en beiden wacht alsdan een onvermijdelijke dood. Hoe dikwijls zal een jager, in zulk een geval, naar een steunpunt, of iets anders omgezien hebben, dat hem voor zulk eene doodelijke neêrstorting kon behoeden ; en, als hij niets vond, zijn lot hebben verwenscht ? Want de voorzigtige moet nu denzelfden weg terug gaan, langs welken hij is gekomen.

Allen waren echter niet voorzigtig genoeg om terug te keeren. Hun jagtijver deed hen, het gevaar vergetend, den alles beslissenden vingerdruk wagen ; en, in het diepe rotsgraf werden dikwijls, eerst na verloop van jaren, de vergane ledematen van beiden, met de half of grootendeels vergane kleederen van den jager gevonden. Door zulke noodlottige nederstortingen is het vertelsel ontstaan, dat de gems nog in den doodstrijd zijnen vijand in den afgrond mede sleept, ofschoon zij hier geheel onschuldig de ten dood leidende oorzaak is.

»Toen ik ongeveer 20 jaar oud was,» — zoo ver-

haalde eens bij zulk eene jagtpartij, een wakker en braaf houtvester — »schoot ik eens op een' gemsbok. Ik had hem goed getroffen, want, niet ver van het schot, bleef hij staan (zich nederleggen, in gewonden toestand, zoo als andere wildsoorten, komt bij de gemzen nooit vóór). Ik was echter nog te vurig en volgde dadelijk zijn spoor, en verloor hem, zonder dat ik nog eens kon schieten, op een' steilen rotsrand, uit het gezigt.»

Ik kroop hier heen, en zag hem eindelijk van verre op een' kleinen uitsprong, met den kop en de loopers dicht te zamen gedrongen, liggen. Maar hoe derwaarts te komen? — want het rif daarheen, waar hij lag, was nauwelijks eene hand breed; en toch was omkeeren, en den bok daàr te laten liggen, mij niet mogelijk. Ik bad God om kracht, trok mijne schoenen uit en beproefde, om zóó, duim voor duim, dicht langs de rots voort te schuiven. Maar ik bemerkte spoedig, dat ik met de kousen aan de steenen kon blijven hangen, en dan was ik verloren, want ik zou zeker 1000 voet diep benedenwaarts zijn gestort. Ik kroop dus weder terug en trok ook de kousen uit; nu ging het goed en ik kwam behoorlijk bij den bok. Maar hier viel het moeilijkste nog te doen; hoe zou ik het dier over den smallen weg mede voeren? — Ik pakte eindelijk de hoornen en de vóórloopers te zamen in de ééne hand, sleepte den bok, terwijl ik hem steeds met alle kracht tegen de rots drukte, achter mij voort, en kwam, ik weet zelf niet hoe, maar zeker

door ondersteuning en krachtige hulp van boven, eindelijk gelukkig bij mijne schoenen aan. De hand, waarmede ik den bok had vastgehouden, kon ik naauwelijks openen; het was even als of zij krampachtig werd te zamen getrokken. Mijne voeten, die ik met alle geweld aan het rif had geklemd, om mij zoo doende vast te houden, waren gewond en gescheurd, en van mijn hoofd stroomde het zweet neder, als of daar boven eene bron was ontstaan." Bij deze woorden, streek de man met de hand over den grijzen schedel, en voegde er lachend bij: »Ja toen was het hier boven wat anders; meer hoofdhaar en meer moed; maar, in mijn gansche leven, heb ik znlk een stout waagstuk niet meer ondernomen."

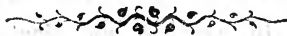
Wie denkt bij deze gebeurtenis niet aan de verhalen van gems-jagers, hoe zij, wanneer ze zich in zulk een gevaar bevinden, de voetzolen open snijden, om zich met eigen bloed, als van lijm aan de voeten te bedienen. Mogelijk zal het menigen moedigen jager, als den braven houtvester zijn gegaan; maar dat zich een jager zelf de voetzolen opensnijdt, daarvan wist niemand te verhalen.

»Op de bergen woont vrijheid!"

Dit motto zette een groot man, op wien Pruisen reden heeft trotsch te zijn, op den titel zijner »Beschouwing der Natuur." Woorden wier waarheid zich, vooral in onze dagen, op dat dierengeslacht laat toepassen, welks verblijf zoo hoog boven de dikwijls zoo zonderlinge hoofden der menschen uit-

steekt, en spoedig het eenige zal zijn, dat de handhavers der grondstelling: »dat de jagtdieren zich geenszins met de beschaving verdragen” ongemoeid moeten laten. U, bewoners der tot aan de wolken reikenden hoogten! u treft geenszins den banvloek der tot hervorming dwingende rumoermakers, zoo als uwe jagtbroeders in de boschachtige gebergten en vlakten; u treft de beschuldiging niet, dat gij hun zaad vertrapt, of een halmpje hunner weiden hebt weggeroofd. Tot u komt niet zoo ligt het doodvonnis der schrijftafel; en de pijl, achter den kagchel gescherpt, zal u in langen tijd nog niet kwetsen.

Daarom kunt gij eenmaal aan de nakomelingschap, als uwe broeders hier beneden geene beschermers meer vinden zullen, — zullen — want God lof! dat ze nog beschermd worden, daarvan zijn wij overtuigd — het bewijs leveren, dat beschaving en jagtvermaak zich zeer goed verdragen, als men in beide slechts de behoorlijke maat houden wil.

BRIEF AAN AMICE X.

Na het sluiten van den jagttijd, die mij weinig gelegenheid tot schrijven overliet, bevangt mij de lust om uwen laatsten brief te beantwoorden.

Ge verlangt dat er meer oorspronkelijks over de jagt in het jagttijschrift zal voorkomen. Ik vermoed, dat ge bij het uiten van dit verlangen, meer bepaald beoogt het daadwerkelijke der jagt, dan zulks met eenige ingezondene artikels het geval was; ofschoon die in verband met jagt, visscherij en andere dergelijke mannelijke uitspanningen zijn te beschouwen. Uw wensch getuigt van uwe belangstelling; het zij mij echter vergund met bescheidenheid aan te merken, dat het uiterst moeilijk

blijft, iets nieuws aan geoefende jagers te melden, onder welk gilde aan u eene eerste plaats toekomt.

Het artikel over het ei der cochinchina-hen, staat wel is waar, in geen dadelijk verband tot dit onderwerp, maar de kippen hebben tot dus verre zoo weinig ruimte ingenomen, dat het voorshands niet noodig wordt hen het kakelen te beletten; bovendien moet ik u rond weg zeggen, dat sedert ik op eene bruiloft, waar het lustig toeging, hoorde beweren dat een versch ei, des morgens genuttigd, versterkend is, ik daarvan een groot voorstander ben geworden; terwijl de vormen van een hennetje dat nog nooit gelegd heeft, mij altijd het beeld der volkomene gezondheid voor den geest brengen.

Wat het aanstellen der jagtopzieners tot politie-beambten betreft, daarover moesten natuurlijkerwijze verschillende begrippen ontstaan, bij de toepassing der zaak, waarvan alles afhangt. Trekt zich het gemeentehoofd de jagtbelangen aan, dan heeft het tegenwoordige stelsel dit voor boven het vroegere, dat de persoon die met de bewaking van het jagtveld belast is, meer van nabij wordt gadeslagen, dan vroeger het geval kon zijn; en wanneer in moeilijke gevallen bijstand noodig wordt, kan die ook spoediger worden verleend.

Bij het letten op jagtbedrijf en het beschermen van den wildstand, is de bewaker ook in staat ander kwaad tegen te gaan: zijnde het voor den belanghebbende onverschillig, onder welke benaming hij be-

schermd wordt. Het is minder noodig dat de jagtopziener een *speciaal* persoon zij, dan eene *specialiteit*, waaronder verstaan moet worden, een' rusteloos persoon, die bij onbekendheid met vrees, scherpe zintuigen met eene vaste gezondheid paart; die geschikt is om even onvermoeid rond te gaan, als snel en aanhoudend te kunnen loopen en springen, en tevens het geduld bezit om 24 uren bij een gestelden strik te liggen, de komst van den zetter afwachtende, wiens doen en laten hij bij eigene ervaring dient te kennen. En toch kan het gebeuren, dat een zoodanige tot andere doeleinden ongeschikt is, daar slechts zeldzaam twee naturen zich in denzelfden persoon vereenigen.

Mogt het gemeentehoofd, door werkzaamheden overstelpt, den wensch koesteren van het laatste haas dood geslagen te zien, om van het gemaal af te zijn; dan is het ook te verwachten, dat de middelen om tot die uitkomst te geraken, zich spoedig ten nadeele van de in den omtrek gelegen eigendommen zullen doen gevoelen.

Uwe opinie, dat, de voorlaatste jagtwet maar zeven jaren hebbende kunnen bestaan, de tegenswoordige ziek geboren en nu reeds hulpmiddelen behoevende, zoo lang niet zal kunnen voortleven, is te eerbiedigen; even als van hen, die belang hadden het bestaande goed te keuren of voor wijzigingen vatbaar te achten, dit als wenschlijk en noodzakelijk mogten beschouwen. Van mijn gevoelen maak ik

geen geheim, het is: dat de zaken niet te lang op denzelfden voet mogen blijven; althans volgens den heerschenden tijdgeest.

Misschien zoude men hieronder kunnen verstaan den geest der personen, die voor het oogenblik het gezag in handen hebben; maar ik wil geen onvoorzigtig schampschot in een dor jagtveld wagen.

Aangenamer valt mij de vraag te beantwoorden, welk schot mij j.l. jagtzaizoen de meeste voldoening verschafte? Het schieten van den vos was mij steeds het aangenaamste, vooral als dit met beleid wordt voorbereid, hetgeen ook ditmaal het geval was.

Twee vossen waren met den dageraad, van maraude terugkeerende en hunne wijkplaats nemende in de somp, herhaaldelijk door melksters opgemerkt; die, uit bezorgdheid voor de kapoenen, hiervan kennis gaven. Buitendien was hier en daar langs de wegen in de bosschen, het daarzijn van vossen gezien en gespeurd, dewijl de vos minder bezorgd is geheim te houden wat hij van achteren, dan hetgeen hij van voren doet.

Vermits de eigenaar van dit bosch een' jas draagt, gevoerd met door eigene hand geschoten vossenpels, waaraan nu en dan vernieuwing noodzakelijk wordt, zoo moest zijne overkomst afgewacht worden; hetwelk dit jaar, wegens wettige verhindering, later dan gewoonlijk plaats had. Ik genoot het vertrouwen van op een der beste posten te worden gesteld. Niet lang hierna zag ik de zwarte schoorsteen (oortippen)

boven het gras in eene drooge greppel uitkomen, zonder meer; dit duurde niet lang. Na het eerste schot volgde een ronde staartslag, onder verkorten sprong; maar tegen het tweede schot viel niets in te brengen; geen zucht of gemoedsnik slaakte de schelm, die geen enkelen drop zweet stortte; in volle tooi woog hij 15 ponden; ge begrijpt, het was de rekel.

Een paar uren later werd aan het jagtgezelschap kond gedaan, dat een vos de wijk genomen had in een bosch, hetwelk reeds was afgejaagd, en dit hierop, bij raad van raden, weder afgezet. Een der honden, CADEAU genaamd, sloeg een paar malen flauw aan, maar dit vond bij de anderen geen bijval, en nu werd de veronderstelling aangenomen, dat deze vos, tegen den wind, naar een verder gelegen bosch was geweken; hetwelk te bejagen niet vergund was: wij moesten het dus opgeven.

Des avonds vernamen wij van een' slootgraver, die ons van verre had gadeslagen, dat het aanslaan van *Cadeau* wel degelijk den vos had betroffen, die ons verschalkt had door terug te keeren naar de plaats die hij ongemerkt had verlaten, van uit een hoek, die niet noodig wat geoordeeld te bezetten: omdat hij daar was ingegaan. — Den volgenden dag werd nogmaals op dien vos jagt gemaakt, doch hij liet zich excuseren; nogthans vond men spoedig blijken, dat hij dit oord niet voor vast had verlaten, en werd verhaald, dat des nachts een akelig gehuil was gehoord,

dat niet anders dan van vrouw REINTJES zijn kon, die te kennen gaf wat zij van den overledene wist en, dat een nieuwe gezelschap haar niet overschillig zijn zoude.

De vergunning van den jagteigenaar, om voor het sluiten der jagt ook met dezen vos af te rekenen, liet zich te vergeefs wachten, hetgene wel te verwonderen is om de ondervondene schade aan wild. En wat kan nu de op tweevoetige wild dieren gestelde premie baten, nu den viervoetige niet belet wordt hulp te vinden. Toekomende jaar zal er wel weer kans zijn om een' vos te schieten, maar met welke opoffering gaat het niet gepaard. In waarheid, gij die in de vermeerdering van den wildstand belang hebt, wil u toch overtuigen, dat het sparen somtijds niet dan voor stroopers en roofdieren geschiedt!

Met de studie der hazenlegers ben ik afgelopen jaar niets gevorderd, ofschoon ik soms eene luxe van zeven legers op een kort bestek waarnam; zoo uit voorzorg gemaakt, als bewoond geweest. Wel vond ik nu en dan enkele individuen op de rog, maar ik heb het niet getroffen, dat ze bepaald op de rog zaten. In het algemeen vond ik het haas minder vlak en op de heide, dat het aanhoudend schoon weder en droogte tot grond kan hebben. Eenige hazen zonder leger hielden op de heide; anderen, ofschoon in een oud leger rustende, duldden het naderen niet, ofschoon opzettelijk tegen den wind jagende, en is voor als nog geene bepaalde reden op te geven, waarom

de hazen op den eenen dag beter houden dan op den anderen.

Op post staande, zag ik een haas van een bosch komen door eene weide, waarin een ander haas zat gedrukt, die den voorbijsnellende eenige sprongen vervolgde, daarna in zijne rustplaats terugkeerde en ook gevonden werd, door hen die ik het opgemerkte verhaalde.

Bij eene ander gelegenheid kregen op de heide twee honden den wind van iets, dat hen tot zoeken aanzette. Een jong haas verliet een oogenblik zijn leger en zich niet opgemerkt wanende, keerde het, zich in een' kring bewegende, er weer in terug. De honden, die zich te veel vooruit hadden begeven, vonden het niet; waarna het zoo vast lag, dat ik er bij stil kon staan.

Dit zijn alzoo twee voorbeelden van hazen, die roer (los) geweest zijnde, hun leger weder innamen, waarbij ik andere opmerkingen zou kunnen voegen, hoe verjaagde hazen een hen bekend leger innemen; verwonderen moet men zich echter, hoe ze op eene uitgestrekte heide eene oude kast weten te vinden.

Slechts eenmaal was ik in de gelegenheid een leger te zien uitkrabbelen; het was den eersten jagtdag, op het tijdstip dat het vuur van alle kanten losbreekt. Ik zag het niet lang vervolgde haas, op eene versche bouwveur halt maken en dadelijk zijn werk beginnen. Hierop lettende zag ik ook, dat de bouwman hem nader was dan ik, en hem zoude opjagen, alvorens ik

genoegzaam kon naderen om mijn schot te plaatsen; waartoe hij dan ook zijn best deed, denkende mij eene dienst te bewijzen, door het haas naar mij toe te drijven; om welke reden ik het afwerken van het leger, en de verdere toedragt niet kan mededeelen.

Dit jaar is door mij voor het eerst gezien, dat een haas waarop geschoten was, onder het voortsnelen met bol en lepels schudde, bij wijze van afkeuring; zoo als men het door andere dieren ziet doen, wanneer zij door insecten geplaagd worden.

Het jongste jagtgenot gaf mij ook gelegenheid uwe opmerking te staven, dat een haas van ondervinding, even als het grof wild, den wind raadpleegt alvorens uit te loopen, waartoe men het aan den rand van een bosch of ruigte ziet halt maken, welk oponthoud hem dikwerf het leven kost. Tot nu toe had ik verondersteld, dat dit ophouden, waarop een kort-keert volgt, meer om te luisteren geschiedde, wanneer het haas onraad vermoedt of de geringste beweging opgemerkt heeft. Uit een bosch tusschen twee andere gelegen, door jagers bezet, nam steeds het haas bij voorkeur de vlugt aan de onder den wind gelegen zijde.

Ge kent FRIDES en weet hoe ernstig hij de zaken altijd opneemt; dit jaar evenwel heb ik hem zien lachen: het was na het »blokkeren», gelijk hij het noemt, van twee hazen in één schot, die hij bij een teeder *tête à tête* verrastte; ik riep hem een' *braro!*

brarissimo! toe, en het gebeurde deed mij schertsend vragen: hoe hij het zoude aangelegd hebben, als er drie geweest waren? Zonder aarselen antwoordde hij, terwijl zijn vergenoegde blik op de gesneuvelden rustte, »ik zou gewacht hebben tot dat ze alle drie op ééne lijn waren!” En de bemerking, dat deze hazen, in zulk een gewichtig oogenblik, wel gespaard hadden mogen worden! beantwoordde hij door te zeggen, »dat ze geen genoeglijker dood hadden kunnen verlangen.”

Het woord »blokkeren”, aan het billardspel ontleend, is nog niet in het jagtveld bekend. Ik vind dezen term niet ongepast om het »knal en val” neerschieten van een haas uit te drukken, die gelijk wij zeggen, »als een bal rolt” en niet, zoo als de krukken het meestal doen, van achteren lam geschoten wordt en dan veel van een’ wagen heeft, waarvan de achteras gebroken ligt, terwijl de voorwielen nog rond-draaijen.

Mijn grootvader bediende zich veel van dergelijke gezochte woorden, b. v. het haas »een rad te laten slaan,” of bij beletzelen van den bodem, door een schot op den aanslag, »om ver te trekken,” waaronder hij soms meer dan één snuifje nam. Voor zijn einde beroemde hij er zich op, zijn geheel leven door, nimmer langer dan zes weken op dezelfde plaats te hebben vertoefd; welke beweeglijkheid hem tot de jagt bijzonder geschikt maakte; indien die lust niet werd getemperd door verzwakt gezichtsvermogen,

ten gevolge der kinderziekte, die zijn aangezigt had omgewoeld, hetwelk hem bij sterken wind in het zien hinderde. Wanneer het verhaal zijn persoon betraf, dan eindigde dit altijd met de woorden »het was een origineel heer!» — Hij heeft een *Album* nagelaten waarin zijne voornaamste jagtbedrijven vermeld staan, zoo in dichtmaat als geillustreerd; misschien deel ik later het een of ander daaruit mede.

JAGERSTAAL.

P. S.

Op 11 Februarij jl. was de wind Noord en guur, de grond hard en met sneeuw bedekt; de patrijzen vlogen nog in vereende kluften. Op den volgenden dag, was de wind Zuid en de luchtgesteldheid verkwikkend; de patrijzen waren gepaard en, in den avond, werd alom hun kraaijen gehoord.

Op 13 Februarij werden, op een ander punt, de patrijzen insgelijks gepaard gevonden.

Mag nu, dit op zijn minst genomen veertien dagen vervroegd paren, als voorbode van een' geeindigden winter en van een vroeg en gunstig voorjaar aange-merkt worden?

EEN VAN DEN DUIVEL BEZETEN REEBOK.

(Vertaald.)

De oude onderhoutvester F. was een der uitmuntendste buksschutters van den omtrek; een misschot op grof wild behoorde bij hem tot de zeldzaamheden, en bijna alle weddenschappen, b.v. een' over den geploegden akker gerolden kegelbal te treffen, werden door hem gewonnen. — Eens, in het laatst van Junij, ontving hij bevel om een' reebok voor de hofkeuken te leveren, en met het aanbreken van den volgenden dag bevond hij zich reeds aan de grenzen van zijn jagtdistrict, aan den rand van een opgaand bosch, waarin zijn geoeffend oog spoedig eenen sterken reebok ontdekte.

De weinige schuwheid van den bok liet den jager, zonder veel moeite, eenen dikken beuk bereiken, van

achter welks stam, met de gewone bedaardheid, een kogel werd afgezonden; doch, tegen alle verwachting, de bok schrikt slechts en blijft staan. Spoedig was een tweede kogel in den loop gebragt; het knalt: de bok schrikt, en blijft weder staan. Zóó ging het zevenmaal: de bok schrikte telkens en — stond; daarbij zag hij, zoo het scheen, gerust rondom zich; ja, zelfs na ieder schot scheen hij; gedurende het laden, nieuwsgierig nader te komen.

Het geloof aan hekserijen en duivelskunsten was nimmer in het gemoed van den braven Nimrod opgekomen, en hoezeer zich ook zijn verstand tegen den invloed van zulk bijgeloof verzette, dit was toch te erg; het ging te ver buiten den gewonen loop der dingen! Groote zweetdruppelen stonden op het voorhoofd van den houtvester; zijn gezond verstand poogde, met alle inspanning, een voorval te verklaren, waarvan hij tot nu toe geen denkbeeld had en over het beweren van welks mogelijkheid, hij een ander in het aanzigt zoude hebben uitgelagchen. Nu was de achtste kogel, de laatste uit de weitasch, in den loop; met alle zorgvuldigheid oog, visier en korrel in ééne lijn brengend, liet de schutter haar de noodlottige baan doorloopen, en — de bok schrikte en stond, even als vroeger.

»O, mijn Waldman!» mompelde de wanhopige jager, »had ik u maar mede genomen; dan zoude ik spoedig weten, of ik behekst ben, dan of de duivel zelve mij eene poets speelt.» Doch daar de houtvester

zijnen getrouwen hond zelden noodig had, omdat hij gewoon was alles op de plaats neer te schieten, had hij hem te huis gelaten; eene omstandigheid, die hij nu des te meer betreurde, omdat de hond, die zelfs voor den duivel niet bang was, spoedig het raadsel zoude hebben opgelost.

Met eene zonderlinge aandoening, waarover de anders zoo voortreffelijke schutter later veel van zijne vrolijke makkers te lijden had, verliet de houtvester de plaats waar hem zulke onbegrijpelijke dingen overkwamen en bleek, met verstoorde gelaatstrekken, verscheen hij in den kring der zijnen. »Hemel, vadertje! »wat is u bejegent?» roept de liefhebbende huisvrouw uit; terwijl de houtvester verdrietig de buks aan den nagel hangt. »Ik weet het zelve nog niet; doch ik »geloof dat de duivel in eenen reebok gevaren is,» antwoordt hij met gedwongene bedaardheid. »Waar »is Waldman?» vervolgt hij; »laat dadelijk den langen »molenaar roepen!» — De lange molenaar was de bewoner van eenen in het bosch gelegen molen, een ware Hercules in gestalte en kracht; een man die zich zonder aarselen met eenen tijger zoude gemeten hebben, wanneer hij slechts den houtvester daarmede eenen dienst kon bewijzen; inderdaad, een zeldzaam exemplaar, gelijk het nog, hier en daar, de handveste bewoners der bergstreken kunnen opleveren! De lange molenaar verscheen, de hond werd aan de leisse genomen, terwijl de houtvester in korte woorden het voorval verhaalde. Toen ging het voorwaarts. »Maar

»uwe buks, heer houtvester!» roept de sterke uit. —
 »Mijne buks?» antwoord deze, »wat zal ik daarmee
 »uitrigten; geloof gij, dat ik er dezen morgen minder
 »mede te regt kon dan nu? — Kom!»

Spoedig hadden zij de, door de ontmoeting des
 houtvesters, geheimvolle plaats bereikt en, o wonder!
 de bok stond nog onbeweeglijk. Men naderde hem
 zoo dicht mogelijk en toen werd, onder een »pakaan!
 »houvast!» den hond het wild gewezen.

Aanvankelijk liep de hond voorzigtig, als wilde
 hij zijne nadering voor zijnen buit verbergen; maar
 toen hij zoo nabij gekomen was, dat ontvlugten onmo-
 gelijk werd, nam hij eenige krachtige sprongen, en
 na een paar beten van den reusachtigen hond, was de
 hals van den bok gebroken: zijne wonderbaarlijke
 levenskracht was uitgedoofd.

Gelijk iemand, die zich van eenen aanval der nacht-
 merrie bevrijd gevoeldt, even zoo ademde de houtves-
 ter weder ruim, en ofschoon het hem nimmer helder
 werd, waarom hij den bok zoo dikwerf gemist had,
 zoo bestaan er toch redenen, die voor de mogelijkheid
 van zoodanig voorval pleiten. Vooreerst, weet elk
 buksschutter hoe buitengewoon soms de stralen der
 op- en ondergaande zon op het oog werken, en
 juist hier vielen die der opgaande, in schuinsche rig-
 ting, op de visierlinie; ten tweede, kon de eene
 of andere, den houtvester onbekende oorzaak bestaan
 hebben; terwijl het allen jagers bekend is, dat de
 beste schutter een bijna gegeven stuk wild kan missen.

Bovendien kan hier én het mischot, én de daarop volgende vreemdsoortige houding van den reebok, den houtvester zóó van zijn stuk gebragt hebben, dat hij de overige schoten miste.

Veel bezwaarlijker is het, deze houding te willen verklaren. Ik voor mij durf er mij niet aan wagen, te minder daar bij naauwkeurig onderzoek bleek, dat noch aan de gezichts- noch de reuk organen van den reebok eenig gebrek te vinden was; ofschoon hij zich bij het schieten gedroeg, even als of hij stekeblind en stok doof was. Buitendien was hij goed in het vleesch.

In den zamenloop van zoo vele buitengewone omstandigheden, mogen velen iets fabelachtigs vinden, en de goede houtvester kan niet meer getuigen, want hij is dood; doch zijne zonen en eenige nog levende, geloofwaardige mannen hebben het voorval, even als de schrijver van dit artikel, uit zijnen mond gehoord en kunnen voor de waarheid in staan.

ALLERLEI.

In een gezelschap van jagtliefhebbers waar, onder ruimschoots genot van het edel druivennat, allerlei wonderbare jagtavonturen verhaald werden en de eene al meerder dan de andere, de zeldzame eigenschappen zijner staande honden verhief, dischte de oude gepensioneerde majoor X. het volgende historietje op.

»In het begin van het jaar 1816 vroeg ik een verlot aan, om een' engelschen edelman op te zoeken, wiens kennis ik op het slagveld van Waterloo gemaakt had en die destijds kapitein was; hij had mij uitgenoodigd eenige dagen bij hem, op zijn landgoed, te komen doorbrengen.

Lord P. bezat uitmuntende setters, die alles wat

ik ooit gezien had overtroffen, en schonk mij, bij mijn vertrek, een derzelve als een bewijs zijner vriendschap.

Daar mijn verloftijd nog niet verstreken was, besloot ik de reis over Frankrijk terug te nemen, om Parijs te bezichtigen, en werd steeds door mijnen fraaijen hond vergezeld.

Op zekeren dag trad ik eene restauratie binnen en vroeg om de spijskaart; ik was juist bezig die te doorloopen, toen de muziek van een regiment kavalierie, dat voorbij trok, mijne aandacht vestigde. Ik begaf mij naar het raam, om de troepen te zien voorbij marcheren, en legde inmiddels de spijskaart op mijnen stoel. Hoe verbaasd was ik toen, naar mijne plaats terugkeerende, ik mijn' hond onbeweeglijk voor den stoel zag staan, even als voor eene kluft patrijzen. Het raadsel loste zich evenwel spoedig op toen ik zag, dat juist op het gedeelte der spijskaart, dat van den stoel afhing, de woorden »*Perdreaux*» en »*Lièvre*» te lezen stonden, terwijl mijn hond op dat gedeelte zijne oogen gevestigd hield.

Zoodra ik de spijskaart wegnam, ging de hond weder nevens mijnen stoel liggen; doch het vreemdste van de geheele zaak was, dat een hond die nimmer uit Engeland geweest was, fransch kon lezen.”

* * *

Op den laatsten jagtdag van het jaar 1855 verloor de stukjager JANSSEN, uit Deventer, zijnen hond. Na vergeefsche pogingen om den hond terug te vinden, keert hij verdrietig huiswaarts. De hond liet zich wachten, en JANSSEN dacht niet anders of zijn hond was in eenen hazenstrik verhangen. Op den elfden Januarij daaropvolgende, hoorde de opziener der jagt STRAALMAN, vergezeld door zijnen zoon, een klagend geluid, toen hij aan eene konijnenwring zijne fretten wilde loslaten. Met veel moeite groeven zij een gat in den met wortels doorgroeiden grond, en vonden daar den hun bekenden hond van JANSSEN, die in de pijp niet voor of achterwaarts kon. — De hond was als een geraamte uitgeteerd, en zijne oogen waren dicht door vuile stoffen. Na dat hij gedronken en wat gegeten had, was hij in zoo verre versterkt, dat hij zachtjes naar huis konde sukkelen, en is thans weder de schrik der hazen en konijnen in de buurt.

In het begin van het jaar 1856, zag een arbeider, REINDERT SLIJKHUIS genaamd, op het bosch van den heer K. bij Appeldoorn, eenen valk van de groote soort jagt maken op een' door hem opgestooten korhaan en dien, na eenige wendingen, vlak bij hem grijpen. Korhaan en valk vielen beide neder, en

de arbeider was in de gelegenheid, den nog stuip-trekkenden korhaan aan den vraatzuchtigen valk te ontnemen en aan zijnen landheer ten geschenk te brengen.

In het markgraafschap Moravie zijn, volgens opgaven uit eene goede bron afkomstig, in 1856 geschoten:

290 herten,
 671 damherten,
 179 wilde zwijnen,
 15 auërhanen,
 19,000 fasanten,
 3,490 reeën,
 217,000 hazen,
 53,780 patrijzen,
 42,990 ander vliegend wild,
 32,682 viervoetig schadelijk gedierte,
 73,168 roofvogels.

LEVE DE HOUTSNIPPEN-JAGT!

De houtsnip (*Scopolax rusticola*) behoeft hier zeker geene ornithologische beschrijving, als zijnde bij alle onze jagtliefhebbers, op weinige uitzonderingen na, genoegzaam bekend. Ik wil mij dus bepalen tot het beschrijven van de houtsnippen-jagt, zoo als *ik* dezelve begriip, en den lof verkondigen van eene jagt, aan welke *ik* boven alle andere verreweg de voorkeur geef.

Ik bedoel namelijk het jagen op houtsnippen in de maanden October en November, met nog een of hoogstens twee jagtvrienden, een of twee volmaakt goed gedresseerde honden en vier of vijf dito jongens om de bosschen uit te kloppen. De jagers moeten voorzigtige, bedaarde en tevens vlugge schutters zijn, die hunne honden volkomen onder appel hebben en

geene moeite of bezwaren ontzien, om hun doel te bereiken; zij moeten, in een woord, het ware, heilige vuur bezitten. De honden moeten bedaard zoeken, ver af, of onder het geweer, naarmate zulks noodig wordt bevonden; vast staan, niet op het schot van anderen loopen, niet op hazen of konijnen drijven en bovendien trouw en zacht apporteeren. De jongens moeten zonder struiken of doornen te ontzien, zelfs al is het hout ook nog zoo nat, alles uit eigen liefhebberij onvermoeid, gelijkmatig en naauwkeurig doorzoeken; en die plaatsen vooral fiks uitkloppen, waar zij denken, en bij eenige ondervinding ook weten kunnen, dat de snip zich gaarne ophoudt, of na opgestoten te zijn weder invalt.

Stel u nu, waarde lezer! een dusdanig personeel voor, uittrekkende op een vroegen, schoonen herfstmorgen. Nog hangt de graauwe ochtendnevel over bosschen en velden, doch het hier en daar flauw doorbrekende zonlicht voerspelt eenen heerlijken dag. Alles is stil en geen wind beroert de reeds gedeeltelijk dorre of met geele bladeren bedekte takken, der zich voor hun oog uitstreckende bosschen welke dien dag moeten afgezocht worden. — Het is gedurende den laatsten nacht ruw weder geweest en het heeft hard gewaaid uit het N. W.; er worden dus, niettegenstaande het mooie stille weder, snippen verwacht; (wij spreken hier van die jagten aan de kusten van Noord- en Zuidholland gelegen.) Jagers en jongens zijn vrolijk en vol verwachting, uitzierende naar de

dingen die komen zullen; reikhalzend verlangende om de plaats te bereiken, waar de jagt dien dag eenen aanvang zal nemen; terwijl, gelukkig, eene aangename en geestige jagerkout hun den weg niet weinig verkort. Ook de trouwe honden loopen heen en weder, telkens bij hunne meesters terugkomende en hen aanziende, als of zij vragen wilden: beginnen wij nog niet? Eindelijk echter is men aangekomen, en een klein boschje, waar zich altijd snippen in ophouden indien zij slechts in de buurt zijn, wordt in alle stilte afgezet. De jongens, op eene lijn geplaatst, beginnen hetzelfde op een gegeven teeken langzaam, doch regelmatig uit te kloppen; de honden, na dat hun de bel is aangedaan, in het hout gezonden zijnde, zoeken vlijtig en vlug. — De jagers staan in gespannen verwachting. — Niets doet zich echter aan hun vorschend oog op, geen geluid dat eene opvliegende snip gewoonlijk maakt (wie onzer kent het niet?) treft hun luisterend oor, slechts eene onverwacht uit het hout opvliegende gaai, of lijster, doet hun onwillekeurig het geweer digter aan de borst rukken. Bijna is het boschje afgejaagd, reeds ontwaart men de jongens en honden, reeds worden de geweren in de rust gezet, om verder te gaan, toen op eens eene stem weergalmt »mijnheer V., Norma staat voor eene snip, ik zie ze zitten voor den hond!» de heer V. maakt zich gereed omzigtig te naderen, toen eensklaps een fladderend opvliegen en het geschreeuw van »kiro, kiro, daar gaat zij al!» *dit* plan verijdelen. De snip teruggeslagen zijnde, heeft men

er geen schot op, doch men hoopt dezelve in een bosch, drie of vier bunders groot en een paar honderd passen verder gelegen, terug te zullen vinden. Met vernieuwden moed wordt derwaarts getrokken. Na lang en moeitevol zoeken, en na dat de snip herhaaldelijk weder was opgestooten, komt zij eindelijk een der jagers, op eenen afstand van omtrent veertig passen, onverwacht over eene vrij breede laan in volle vlugt dwars voorbij. De snip zien, aanleggen en losdrukken is het werk van hetzelfde oogenblik; het hangen blijven van den kruiddamp, alsmede het opgaande hout beletten de uitwerkselen van het schot naauwkeurig te beoordeelen. De jager zegt echter bij zich zelve »de snip moet er liggen, ik had het er zoo goed op; »laat ons gaan zien.» Met zelfvertrouwen gaat hij zoeken en roept zijnen hond, om hem in dit werk behulpzaam te zijn. Na eenigen tijd overal rëndgezocht en niets gevonden te hebben, begint hij aan zijne kunst te twijfelen en denkt »de snip kan toch ook wel »gemist zijn; het was maar een werpschot, echter heeft »geen mensch ze verder door zien vliegen; het is »vreemd enz. enz.» Het hout reeds uitgegaan zijnde, wil hij toch, om zeker van de zaak te zijn, nog eens gaan kijken, toen hij omziende Dido ontwaart, die deftig achter hem aankomende en de nog levende snip tusschen de hagelwitte tanden houdende, dezelve haren verheugden meester aanbiedt. Bij welk genoeg kan de vreugde van zulk een oogenblik wel vergeleken worden? wat zijn, daarbij vergeleken, alle an-

dere aardsche genietingen. Het is de zegepraal van den denkenden en handelenden mensch, de zoete belooning voor doorgestane moeite en ongemak, de prijs der koelbloedige behendigheid en van het onuitputtelijk geduld. Wie denkt in zulk een oogenblik nog aan eene ontrouwe geliefde, aan huisselijke onaangenaamheden, aan onverbiddelijke schuldeisschers, aan ziekte of kwalen? Alles wordt vergeten! en dit groot genoeg, dat men gesmaakt heeft, laat geene wroeging achter en verveelt *nooit*. Van hoe weinige andere dingen kan men zulks zeggen? Dus, broeders in St. HUBERT, nog eens: Leve de jagt, in het algemeen, en de houtsnippenjagt in het bijzonder!

»Waarom de houtsnippenjagt in het bijzonder?» vraagt ge welligt, »is dan de veldjagt op hoenders ook »niet aangenaam? en dan de waterjagt, op die mooie »groenkoppige eendvogels en die snelvliegende water- »snippen, is die dan zoo zeer te verachten?» Ik zoude u hierop moeten antwoorden, dat alle jagt aangenaam is, mits jagtmatig, dat is: volgens de kunst, bedreven. Het schieten van hoenders, of watersnippen, voor eenen volmaakt gedresseerden staanden hond, is zeker in vele opzigten het *non plus ultra* van het jagtvermaak, en toch — men houde mij zulks ten goede — heb ik eene bepaalde voorliefde voor de houtsnippenjagt. Dit wild op zich zelve heeft zoo iets geheimzinnigs, zoo iets jagtachtigs, hoe zal ik het noemen? zoo iets *echt* wild, dat, vergeleken bij de fasanten en patrijzen in onze *goed behandelde* privatieve-

jagten, deze ons meer aan tam gevogelte doen denken, dat men eerst met groote moeite heeft aangekweekt en beschermd, om ze naderhand te dooden en op te eten. — De houtsnip echter, welke gij heden in uw jagtveld, misschien wel uit een hegge of boerentuin schiet, heeft mogelijk den vorigen dag nog gepierd in de eene of andere van die Duitsche of Poolse eeuwenheugende wouden, op plaatsen waar nog nooit een menschelijke voet gezet, nog nooit een menschelijk oog doorgedrongen is. En dan, *wie* weet van wáár zij komen, of wáár zij heen gaan, die vlugge luchtschippers, en aan hoe vele gevaren en vervolgingen zij reeds zijn blootgesteld geweest, vóór dat zij het net van uwe weitasch versieren? Dit alles moet deze jagt voor den denkenden jager, welke het niet geheel aan verbeeldingskracht mangelt, belangrijker maken dan alle andere jagten met den staanden hond; voeg hier nu nog bij, dat geene andere zoo rijk is aan onverwachte, verrassende tooneelen en gebeurtenissen, voornamelijk door de localiteit of het soort van veld veroorzaakt, waarin zij wordt bedreven; — terwijl, in tegenoverstelling, de jagt op de vlakte als min of meer eentoonig kan beschouwd worden. Zóó als de hond ééns voor de hoenders gestaan heeft, toen gij des morgens pas in het veld kwaamt, zóó staat hij mogelijk nog twintig malen in den loop van dien dag; zóó als gij het eerste hoen schoot, schiet gij ook alle de overige: dezelfde vlugt, hetzelfde tempo, geen boom, geen struik die hindert; uw oog kan het aangeschotene

overal volgen en het gemiste weder zien neder strijken, en met een weinig moeite laat zich dit misschot weder goed maken, hetzij heden of morgen; terwijl eene aangeschoten snip alleen met het grootste overleg en met den bijstand van eenen *voortreffelijken* hond kan opgezocht en gevonden worden, en eene gemiste welligt nimmer weder onder het bereik van uw geweer komt.

Eindelijk moet ik nog aanmerken, dat zeker datgene wat de meeste moeite en opofferingen gekost heeft, ten slotte de meeste zelfvoldoening, en dus het grootste genoeg schenkt; dat dit ook voornamelijk op de houtsnippenjagt toepasselijk is, zal mij wel geen jager tegenspreken! In ruw en nat weder, als zijnde in den regel het geschiktste, in het vergevorderde najaar, gedurende den ganschen dag, door digt kort hout of taaije doornstruiken te kruipen, die u gezigt en klederen opscheuren; steeds opmerkzaam op den arbeid van den hond, en elk oogenblik gereed om een moeilijk, somtijds onbegrijpelijk lastig schot, met goed gevolg aan te brengen, zie daar in korte hoofdtrekken, de houtsnippenjagt; terwijl grondige kennis van het terrein en eene gaaf van vlugge opmerking nog bovendien noodig zijn, om dezelve wel te doen gelukken.

Mooi warm September-weder, een vlak en open veld, de meest gemakkelijke en vaste schoten; ziedaar de hoenderjagt! Wat de watersnippenjagt aangaat, dezelve wordt natuurlijk zeer bemoeijelijkt, naar mate

van den min of meer zinkenden en moerassigen bodem, waarop men jaagt; voor het overige is het gezigt vrij, en het komt er ook meestal op een paar snippen meer of minder, die wegraken of niet terug gevonden worden wanneer zij misgeschoten zijn, niet aan. Nu vraag ik aan mijne groene collega's: wat zij liever aan de weitasch hebben hangen, wanneer zij des avonds te huis komen, vijf of zes van die groote mooie uilbaarden, of een dozijn patrijzen, of watersnippen? Mogt een onzer geachte lezers, of medearbeiders, het hieromtrent niet met mij eens zijn, late hij dan de gelegenheid niet doen verloren gaan, om in ons Tijdschrift (dat, zoo als mijn geachte vriend de hoofdredacteur mij onlangs verzekerde, wel eenige opbeuring behoeft) zijne gedachten hieromtrent kenbaar te maken; want uit het verschil van gevoelens moet eindelijk de waarheid geboren worden, en bovendien »les gouts sont différens.» — Voor mij, ik sterf als martelaar van mijne ideeën, zoo lang er niemand komt die mij van de valsheid mijner stellingen overtuigd, en eindig dit geschrijf nogmaals uit volle borst juichende: »Leve de Houtsnippenjagt!»

HET KONIJN.

Onder de soorten die het geslacht der hazen uitmaken, is zeker het konijn eene der merkwaardigste. Hoewel in gedaante bijna aan den gewonen haas gelijk en slechts door zijne mindere grootte daarvan onderscheiden, bestaat er een hemelsbreed verschil tusschen hunne levenswijze, en eene zoodanige, onderlinge antipathie, dat het tot de onmogelijkheden behoort om basterden van deze beide soorten te verkrijgen, ofschoon zij even na verwant schijnen als het paard en de ezel.

De algemeene bekendheid der gedaante van het konijn, zal wel eene beschrijving van dit dier onnoodig maken; doch niet te min is zijne levenswijze en huishouding aan velen onbekend gebleven, en geen

wonder, want het brengt een goed deel van zijn lever onder den grond door in kunstmatige hollen, die het zelf uitgraaft en bewerkt, en wier uitgestrektheid ons verbaasd doet staan wanneer wij de korte, zwakke voorloopers van dit dier aanschouwen, die minder sterk zijn dan die van het haas, welke het alleen gebruikt om de kleine holte, die zijn leger vormt, en eenige plantwortelen tot zijn voedsel uit te krabbelen.

Een zoogenaamd konijnenhol is een werkstuk dat, in zijne soort, even veel geduld en arbeid vordert als een mierenest; het wordt altijd in een' hoogen, meestal heuvelachtigen grond aangelegd. In den regel bestaat het uit twee of meer ingangen en eenige zoogenaamde spuitgaten, welke laatste steeds, tusschen de ingangen, op het verhevenste gedeelte van het hol liggen, naauw van opening zijn en alleen dienen om, bij het indringen van een roofdier in de woning, te ontvlugten. De uitgangen en spuitgaten zijn onderling door verscheidene, bogtige pijpen verbonden, welke alle in eene ruimte, de kamer genaamd, uitkomen, waarin de konijnen, wanneer ze niet buiten zijn, steeds bij elkander zitten. In de wanden dezer ruimte bevinden zich andere pijpen, die slechts eenige voeten lengte hebben en dood loopen; hierin vlugten de konijnen wanneer ze door roofdieren in hunne hollen overvallen worden alvorens te kunnen ontvlugten, ofschoon ze dan meestal de prooi van hunnen vijand worden. Bij het naderen van eenig gevaar slaan de rammelaars met de achterloopers op den

grond, en de hierdoor veroorzaakte dreuning dient ter waarschuwing van de overige bewoners; men hoort het sein dikwerf in de nabij gelegen holen herhalen. Wanneer het konijn door eenen vijand overvallen wordt, of zeer in het nauw geraakt, laat het een piepend geluid hooren, dat eenige overeenkomst met het klagen van het haas heeft, maar veel zachter en tevens scheller klinkt.

Het konijn is zeer wulpsch van aard; reeds wanneer ze twee derden van hunnen wasdom bereikt hebben, beginnen de rammelaars de voedsters te dekken; hierdoor ontstaan hevige gevechten tusschen de eersten, die elkander hevig krabbelen en bijten, welke beten soms de ontmanning van eene der partijen ten gevolge hebben. De voedster draagt een en dertig dagen en vervaardigt, tegen het einde harer dragt, een afzonderlijk hol, dat eenigzins met bogten loopt en hoogstens drie voeten lang is, om hare jongen te werpen. Aan het einde van dit hol maakt zij eene kleine ruimte waarin zij droog gras, mos enz. te zamen sleept, waarvan zij een nest vormt dat van binnen ruimschoots met wol, die zij zich aan den buik uitplukt, wordt bekleed. In dit nest werp ze hare jongen, wier getal 4-7 bedraagt, welke zij gedurende vijf weken, alleen des nachts, gaat zogen en telkens de opening met zand verstoppt waar op zij zich rugge- lings omwentelt, van waar het »wentel" genaamd wordt. Men wil, en te regt, dat dit verbergen der jongen in een afzonderlijk hol geschiedt, om hen voor

de rammelaars te beveiligen, die de jongen vindende deze opvreten, gelijk dit bij meerdere soorten van knaagdieren het geval is. Het schijnt evenwel dat de rammelaars hunne vraatzucht slechts aan de pasgeborenen uitoefenen, want naarmate deze groeijen laat de voedster, bij het stoppen van den wentel, een luchtgaatje open dat eindelijk zoo wijd wordt, dat men de jongen, kort vóór dat zij den wentel voor altijd verlaten, dikwerf voor de opening ziet buiten zitten. De pasgeborene jongen zijn — in tegen overstelling met die van den gewonen haas — blind, naakt, muisvaal van kleur en hebben hangende ooren, zoodat men hen eerder voor de jongen van een' hond, dan voor die van een konijn zoude aanzien. Wanneer de jongen de zorgen der voedster kunnen ontberen en in hun eigen onderhoud voorzien, worden zij door deze, des nachts, een eind wegs van hun geboorteoord weggevoerd en aan hun lot overgelaten. De sterke voortteling der konijnen is tot een spreekwoord geworden; ofschoon sommige schrijvers wel wat overdreven in hunne berekeningen zijn, is het zeker, dat een rammelaar en een paar voedsters een duin van honderd bunders, in twee jaren, zoodanig kunnen bevolken, dat het vele moeite en inspanning kost om ze weder uit te roeijen.

Het konijn — het moge dan te regt of te onregt, bij de vigerende jagtwet; van de lijst der wildsoorten geschrapt zijn — behoort ontegenzeggelijk tot het voor den landbouw schadelijk gedierte: steeds rusteloos

bezig met den grond om te woelen en alles af te knagen, rigt het, bij sneeuwrijke winters, groote schade aan in het hakhout door het afknagen van schors, waardoor de struiken later verkwijnen of geheel afsterven; daarentegen levert het vleesch, vooral der jongen, een gezond en smakelijk voedsel op, dat over het algemeen zeer gezocht is. Het voedt zich overigens met dezelfde plantstoffen als het haas.

In de jagtverordeningen van het voormalige Holland en Westfriesland, stond eertijds het konijn als wild hoog aangeschreven: de edellieden en andere tot de jagt gequalificeerden mogten slechts eens of twee malen ter week; een of twee koppels konijnen vangen, en op het onbevoegd vangen van dit wild, met lange netten, stond de straf van het verlies van het linkeroog voor de eerste, en voor de tweede maal van het regter. Volgens SCRIVERIUS bragten destijds aldaar de konijnenvellen alleen, jaarlijks, eene som van zes duizend gulden op. Ook de verpachtingen der konijnenwaranden in de duinen der Grafelijkheid leverden voor dien tijd aanzienlijke sommen uit, terwijl de pachters bovendien tot de aflevering van konijnen, voor de hofhouding en de hooge ambtenaren gehouden waren. Zoo werd b. v., in 1503, een perceel, het Westduin genaamd, voor *f* 69. — 'sjaars verhuurd, en had daarenboven de pachter nog jaarlijks 290 koppels konijnen te leven.

Dat de opbrengst van konijnen duinen destijds vrij belangrijk was, blijkt mede uit een stuk van den 6^{den}

Maart 1604, waarbij aan den toenmaligen Houtvester JOHAN VAN DUIVENVOORDEN, als schadeloosstelling voor het Keukenduin onder Lisse, groot 260 morgen, toen het aan Jonker ANDRIES VAN THIENEN c. s. ter ontginning werd afgestaan, eene jaarlijksche som van f450. — werd toegelegd.

Ook bij de oude schrijvers hebben de konijnen eenige vermaardheid. PLINIUS verhaalt immers, dat de inwoners der Balearische eilanden de hulp van AUGUSTUS inriepen om hen van de konijnen, die alles vernielden, te verlossen; en verder heeft hij opgeteekend, dat de stad Tarragona, in Spanje, door die dieren geheel ondermijnd en verwoest werd. Hoewel deze verhalen wel niet van overdrijving zullen zijn vrij te pleiten, is het toch hoogstwaarschijnlijk, dat zij de waarheid ten grondslag hebben. Men wil voorts, dat de Caninefaten, een volkstam die vroeger onze zeekust bewoonde, huns naam van de konijnen zouden ontleend hebben.

Wanneer wij de tamme konijnen — die in verscheidene kleuren en grootten, zelfs met monsterachtig lange ooren voorhanden zijn — aanschouwen, zal het welligt vreemd voorkomen, dat alle deze variëteiten van het wilde konijn afstammen: een enkele blik evenwel op de talloze verscheidenheden van paarden, honden, kippen, eenden en duiven zal genoegzaam zijn om het raadsel op te lossen en den invloed eener langdurige domesticiteit, op verschillende diersoorten duidelijk te maken. Desniettemin is het op-

merkelijk, dat een wilde rammelaar, die opzettelijk, van jongs af aan, met eene tamme voedster van gelijken leeftijd was opgekweekt en daarmede steeds in een afzonderlijk hok werd gehouden, nimmer met deze heeft willen paren, en dit ook later niet deed met andere jonge voedsters, die men achtervolgens bij hem zette, maar deze steeds aanviel en beten toebragt.

Daarentegen heeft de ondervinding geleerd, dat van in de duinen losgelaten tamme konijnen, van verschillende kleuren, de roskeurige variëteit overblijft en zich zelfs met de wilde paart; en dat, niettegenstaande deze paring, na verloop van eenige jaren, nog individus van die kleur in het wild voorkomen; terwijl de tamme van andere kleuren in korten tijd spoorloos verdwijnen.

De konijnen, die uit het Zuidelijk Europa afkomstig zijn, schijnen in het Noordelijk gedeelte niet in het wild te kunnen leven; althans zijn de pogingen om hen b. v. in Zweden en Rusland over te planten vruchteloos gebleven.

Wie kan in dezen tijd van konijnen spreken, zonder aan de konijnenfokkerij te denken? — Het schijnt evenwel, dat deze industrie — even als de piscicultuur — niet aan den ophef die men er van gemaakt heeft beantwoordt. Wat de laatste betreft, zij ligt geheel buiten ons bestek; maar de afnemende toestand der eerste kan wel in de misrekeningen te zoeken zijn, die men aanvankelijk omtrent den opbrengst

maakte: men rekende toen elk konijn op $f1$ —, en de ondervinding heeft geleerd, dat men, door elkan- der, op niet meer dan 50 cts. kan rekenen; wanneer men toch ziet, dat de wilde konijnen voor omstreeks 40 cts. worden verkocht, valt het moeilijk te begrij- pen, dat men voor de tamme meer wil en kan besteden. Welligt zijn het de grootere levers der laatsten, die hen deze meerdere waarde geven; en wie weet het, of ze niet als surrogaat voor de *pâtés de foie gras* moeten dienen?

Hoe het zij: de lever van een gezond tam konijn, is zeker boven dien eener ziekelijke gans te verkiezen.

Dat nogthans de bruiker eener uitgestrekte bouwerij, waar genoegzame afval is, met goed gevolg eene konijnenfokkerij kan aanhouden valt niet te betwijfe- len. De eenige uitgave, die hij zich heeft te getroos- ten, is de aankoop van zemelen; want het is genoeg- zaam gebleken dat zonder dagelijksche toereiking van dit voedsel, de tamme konijnen niet gezond blijven en niet spoedig groeijen. Ook deze industrie is welligt nog in hare geboorte en kan, wanneer ze eenmaal den toets der praktijk zal hebben doorgestaan en daar- door van hare hersenschimmige winstberekeningen zal zijn gelouterd, misschien eene bijzaak voor den land- bouwer worden, die eene matige bijdrage tot zijne winsten opleveren kan.

V. v. W.

GESCHIEDENIS

EENER

Z W I J N E N J A G T.

De onderstaande geschiedenis, wensch ik als eene kleine proeve voor te leggen aan de lezers van het Tijdschrift voor Jagt en Visscherij, niet met het doel om hun iets nieuws of interessants mede te deelen, maar alleen om, gelijk in eene aflevering van eenen vroegeren jaargang gezegd is, den tijd tot de maand September, die zoolang uitblijft, door te helpen komen.

Het is eene eerste proeve; wordt zij aangenomen, dan volgt er later waarschijnlijk, neen, stellig meer. De historie is ontleend uit de *Mémoires d'Alexandre Dumas*, die zoo als iedereen weet nog steeds een hartstogtelijk jagtliefhebber is. Het is een uittreksel

uit het verhaal eener zwijnenjagt, gehouden in de bosschen van den hertog van Orleans, in 1816.

Na verloop van 10 minuten stond ieder op zijn post, en weldra sloeg de hond van CHORON aan, op zoo hevige manier, dat men wist dat het zwijn in aantogt was. Er vielen verscheidene schoten: eindelijk verkondigde het geroep van »hallali!" dat de jager BOBINO het zwijn geschoten had.

Toen wij allen kwamen aanloopen zagen wij BOBINO rustig op het zwijn zitten, zijne pijp aanstekende en tot ons zeggende:

»Ja wel, zoo caramboleeren wij Provençalen, die »beestjes." Een knecht van den Heer DEVIOLAINE, zeide tot BOBINO: »met toestemming van den heer DEVIO-LAINE zal ik u decoreren."

»Decoreer, mijn vriend, decoreer", antwoordde BOBINO. FRANCOIS nam zijn mes, sneed het beest den staart af en stak hem in het knoopsgat van BOBINO; doch nauwelijks was die er in, of het zwijn nam een' sprong en BOBINO vloog, tien treê ver, met zijn' neus in het zand.

Een algemeen geroep van »houdt hem bij den staart, »BOBINO!" volgde op dezen sprong, en het beest zag men niet weërom; overal werd rondgezegd, dat indien iemand een zwijn zonder staart schoot en hij denzelve wilde hebben, die te vinden was in BOBINO's knoopsgat.

Een tweede zwijn werd door den hond opgedaan;

verscheidene schoten vielen. Eindelijk trof FRANCOIS het in de zij; het zwijn sloeg om, en in een oogenblik lag hij en het zwijn op den grond; allen liepen toe, doch een gebiedende stem liet zich hooren: »schiet niet!» en MOINAT, zijn geweer aanleggende op de ontzettende groep, scheen in een steenen beeld veranderd te zijn; het schot viel, en het zwijn, in het schouderblad getroffen, was mors dood.

»Dankje, oude jongen, »zeide FRANCOIS" tusschen ons »is het in leven en dood, dat begrijp je!»

»O,» zeide MOINAT, zijn geweer bedaard ladende, »het is de moeite niet waard.»

W.

BOT VANGEN.

— 10 —

Het geldt hier niet het vangen van bot in de Zee, met een staand- of sleepnet tusschen twee vischschuiten bevestigd, die voor anker liggen of zeevarende zijn; noch het bemeesteren van kloppot, de grootste dezer vischsoort, die gevangen wordt in onder het ijs gesteld netwerk, waarop een molentje wordt geplaatst, dat door den wind in beweging gebracht een klappend geluid veroorzaakt, hetwelk de bot, naar men beweert, aantrekt; waarbij het waarschijnlijker is aan te nemen, dat die uitwerking meerder door de veroorzaakte dreuning, dan wel door het klappend geluid wordt verkregen. Evenmin is hier sprake van het spietsen der bot bij laag water, wanneer hij in een' op den bodem uitgewoelden kuil stil ligt;

maar wel van de uitlegging van het spreekwoord »bot vangen».

Het is de oude, bekende historie van **SCHRAPMANN** of **SCHRAAPMAN**, die wegens de vochtigheid der plaats waar ze bewaard lag eenigzins dúf is geworden, even als de daarin voorkomende personen het waren, die afgestoft en opgeflikt hier weder wordt voorgesteld.

Dat deze **S.** dezelfde is als hij, die zich met ééne *a* en eene tweede *n* schreef, wordt door de keuze en het aantal zijner voornamen, die volgens de volstreckte behoefte van zijn' tijd zeven waren, genoegzaam aangewezen, als: **JOHAN**, **JODOCUS**, **JULIUS**, **JOSEPH**, **JACOB**, **JERONIMUS** en **JUDAS**, bij gebrek aan eenen meer aangenaam klinkenden. Na dezen **S.** hebben er nog anderen van dien naam geleefd, en vermoedelijk worden er nog aangetroffen; zij behooren zich het verhaal uit het leven van hunnen voorzaat niet meer aan te trekken, dan het verhangen van een' spiegel, die voor hen onaangenaam terugkaatst, en buitendien zich te troosten met hetgene men thans meer ziet gebeuren, bij het uitoefenen der niet zeer kiesche broodwinning van reeds bij het leven van den naastbetrokkenen, diens levensbeschrijving in het licht te geven.

De ware geboorteplaats van **S.** is onbekend gebleven, alleen kan met zekerheid gezegd worden, dat hij in zijne jeugd, gelijk weleer zeker groot man der oudheid, in biezén gewikkeld aan de wateren van een' ouden stroom werd toevertrouwd. Men was toen bezig den **IJsselmond** onder eenen meer stompen hoek

te brengen; hier dreef hij aan, droogde en koesterde zich in den zonnenschijn, om zich later verder westwaarts te vestigen; blijkende dit uit den loop van het verhaal en de omstandigheid die zijnen dood verhaastte. Verder kan men als genoegzaam bewezen aannemen, dat S. zich uit den dienstbaren stand wist te verheffen, vooral door zijne aangeboren zuinigheid, die bij klimmende jaren tot schraapzucht oversloeg; zoodat men te regt van hem zeggen kon, dat het geld hem beheerschte. De grondoorzaak was de weinige uitzetting, waarvoor zijn hart vatbaar was, en dat later, verhard als de bast van den kurkboom, zich tot de matigste verlangens en de geringste behoeften van den gierigen lijder beperkte.

Door zijne karige levenswijze was allengs een niet onaanzienlijk kapitaal overgelegd, zonder daardoor eenig mistrouwen op te wekken; ofschoon bij het doen van zaken met hem, zijn eigen belang met dat van anderen moest strooken, om tot eenen goeden uitslag te geraken. Zijn beheer werd echter niet zoo gortig gedreven, dat het na verloop van tijd, om zich te herstellen, verlangd en noodzakelijk werd, het bestuur over zijne verkregene bezittingen over te nemen.

Als minnaar van visch, zoo wegens smaak, gemakkelijke vertering, als goedkoopheid, had hij in der tijd geld geschoten op een voor de visscherij gunstig gelegen verblijf, dat spoedig hierop zijn eigendom werd. Dit vischwater werd telkens door de rivier gevoed, wanner deze buiten den oever trad, en door de zorg

van voor het sluisje eene traliedeur te schuiven, werd de achter den zomerdam gebleven visch het terug zwemmen belet en, de zegen ingelegd zijnde, in eens al wat zich in het sluiskolkje bevondt opgevangen.

Alleen de katvisch raakte in de keuken of in de vischkaar; de betere soorten werden steeds in eenen langwerpigen vijver overgebracht in pijpenmanden, waarin stroo werd gelegd ter voorkoming van beschadiging.

De aarde bij het graven van dezen vijver losgemaakt, was tot een bergje opgehoopt, waarop een nageemaakt wachthuisje van taxis, met uitgesneden ramen, een overzicht gevende van hetgene bij dag op dezen eigendom gebeurde, en bij helder weër een ruim uitzigt op de bedrijvigheid der Zuiderzee opleverende; terwijl bij nacht een waker zich hierin tegen den daauw kon beschutten.

Onder de weinige lectuur die de aandacht van S. trok en boeide, was die der voeding, in ponden uitgedrukt, de voornaamste; daarvan had hij echter geen duidelijk begrip, verwarrende voedingstof met voedende spijzen; zoodat hij in zijn belang zich verbeelde, dat elk pond voedsel, door de geheimen der kookkunst, de waarde van het rundvleesch kon verkrijgen en hij dus het laatste kon ontberen.

De ponden, hetzij die als hollandsche, vlaamsche of engelsche voorkwamen, waren hem altijd bezwaarlijk te herleiden, zelfs op het papier; maar zoo ging het niet met zijne meid. Voor het overige liep alles geregeld en er was, met vermindering van eenige gevoe-

lige punten, wel met S. om te gaan, tot tijd en wijl dat hij aan de gewezen maagd den naam van huishoudster gaf, die zich hierop vaster in haren stoel drukte, en onder voorwendsel van haar meesters' belangen voor te staan, de hare zoodanig behartigde, dat zij spoedig hierop de toekomst onbezorgd te gemoet kon zien. EVA TANG is de naam van haar, die de zwakke zijde van haren meester kende en vleide, wanneer het pas had, voor het oogenblik toegevende, om later elk zijner begrippen tot niet te herleiden; voorts, door de uitwerking der gewoonte, de zuinigheid ten koste der gezondheid overdrijvende. Hare vormen, waaraan zij hare verheffing te danken had, waren rond; doch, hoekig toen zij zich later zag vervangen, uithoofde van bederf in de vochten, en toen haar de gal door het bloed sloeg werd alles aan haar scherp. Hare katten-natuur openbaarde zich het meest, wanneer zij met gesloten oogen zat te praktiseren, als het ware om op het daglicht te bezuinigen. En doordien niemand zich met het inwendige van het huis had te bemoeijen, bleven de gordijnen zedig neêrgelaten, opdat de koorden door onnoodig ophalen en neêrlaten niet zouden slijten.

Aan de eijeren, voor het huishouden vergaderd, werd een volgnommer gegeven, opdat de oudsten het eerst konden genuttigd, en van het fruit steeds het reeds aangestokene gebruikt worden; zoodat het geheele jaar door de voorwerpen dan eerst werden genuttigd, wanneer zij niet langer bewaard konden worden voor de

komst van onverwachte bezoekers, die óf niet kwamen, óf, onder voorwendsel van ongesteldheid, met een »niet te huis" werden afgewezen. Zoo leefde men voor het oog, maar niet voor gevoel en genot voort, tot S., na ten gevolge van dit alles het leven als een last beschouwd te hebben, eindelijk na vele ontberingen, die hij zich had kunnen besparen en na lang sukkelens, door overgebruik van zout verergerd, aan den kanker in de maag schatrijk stierf, na als een behoeftige te hebben geleefd, en ten grave werd gedragen onder den bijnaam van »botvanger".

De lange vijver zou een' schat aan visch hebben bevat, bijaldien strenge winters daarin geen schade hadden aangerigt; niettegenstaande het plaatsen van stroobossen in het ijs om den visch lucht te geven, het maken van bijten, het weren van schaatsrijders zoo lang het ijs boog en dergelijke voorbehoedmiddelen meer. Het water was bovendien brak of ziltig en niet diep genoeg tegen verdamping bij aanhoudende drooge luchtgesteldheid, en toch bleef elk voorjaar de toevoer van visch aanhouden.

Bij den vijver werd het net gelangen, van welke omstandigheid de belanghebbenden misbruik konden maken zoo lang het niet volkomen droog was; toen daaromtrent in het groene huisje vermoeden onstond, werd eene andere droogplaats gekozen, alsmede onder water palen gesteld, waaraan snijdende voorwerpen waren bevestigd.

Den gewonen loop der natuur volgende slikten de

snoeken eerst de kleine visch op, daarna vielen zij zich onderling aan, en de langstlevende werd met eene van den kant onzichtbare zetlijn gestroopt.

Doch werd uithoofde der veronderstelde hoeveelheid aanwezige visch besloten, na ruiming der beletselen, den vijver te bevisschen. Een der aanwezigen met den waren toestand bekend en geholpen door de toevallige omstandigheid, dat een botboer met springlevende botjes voorbij kruide, kwam op den inval die te koop en ongemerkt in den vijver over te brengen.

Men ving niets dan deze botjes terug, door welke omstandigheid het eigenbelang en de eer van den wate-reigenaar zwaar werden gegriefd, en uit vrees van dergelijke scherts herhaald te zien, bleef de deur met den ketting gesloten, zelfs voor hen die meer dan een gewone pligtpleging hadden te vervullen; waaronder een die, bij aanhouden toch niet slagende, zich de geschiedenis der botvangst met korte woorden liet ontvallen; dit werd gehoord, oververteld en is, zonderling genoeg, tot op onzen tijd bewaard gebleven.

Van Eva werd nog verhaald dat zij, bij de opening van het testament, zich verwijderde om den ontzielde een knip voor den neus te geven, en dat zij later met gouden sieraden ging prijken enz. enz. In hare verdorde hand werd ook een ebbenhouten steel gezien, om als schraapwerktuig te kunnen dienen. Ik vond dit bij eenige zeldzaamheden, waaronder hare zilveren reukdoos, nog van eene spons voorzien, nevens het tangetje door hare voorzaten bezeten, van een opmerkelijk schar-

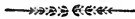
nier voorzien, dat toeliet de kromme beenen in alle rigtingen te buigen zonder te breken, welke eene onbekwame hand had gepoogd regt te buigen.

Eene waarheid heeft S. bij zijn leven gezegd en, als vreemdeling, met der daad bewezen: »dat hij, die het hier te lande ernstig meent, zijn brood kan verdienen en nog tijd overhouden, om met den hengel te visschen.»

AQUARIUS.

DE JAGT
IN
OOSTINDIËN.

De beschrijvingen van Oostersche jagt-partijen hebben, niet alleen voor den jagtliefhebber, maar ook voor den lezer zoo veel aanlokkends, dat het voorzeker geene verontschuldiging noodig heeft, als wij aan dit onderwerp in dit ons tijdschrift eene plaats vergunnen. Een Engelsch officier in Oost-Indië ging, eenigen tijd geleden, zoo ver van in een dagblad te beweren, dat Indië, dat schoone land, geen halve cent waard ware, wanneer er zich geene tijgers bevonden, en dat begrip koesteren ook vele zijner kamaraden; want geen tijdverdrijf is hun meer welkom,

dan de jagt op de »beheerschers der wouden». Wij geven onzen lezers de volgende beschrijvingen van gevechten met tijgers en leeuwen, die als echt kunnen gewaarborgd worden.

Toen kapitein J., die te Bombay lag, eens met twee andere vrienden in de omstreken van Baroda jaagde, stiet hij geheel onverwachts op een' tijger. Het dier lag rustig aan den tegenovergestelden oever van een' kleinen maar diepen stroom. De schrik der jagers werd nog aanmerkelijk vermeerderd door het zien van een vreeselijk misvormd lijk, dat naast den tijger lag. Plotseling stond het monster op, en zag de aankomende jagers in het aangezicht, als wilde het zich eenen maaltijd voor den volgenden dag uitkiezen. Zij schoten allen te gelijk, en de gewonde tijger viel, als dood, neder. Kapitein J. betwijfelde geenszins, dat de schoten doodelijk geweest waren. Hij laadde evenwel zijn geweer, maar nu met gekapt lood, omdat er geene kogels meer voorhanden waren, en liep, zoo snel hij kon, naar eene doorwaadbare plaats, die nagenoeg veertig el ver van de plek verwijderd lag, van waar men had geschoten. Hij doorwaadde den stroom, en wilde juist den tak eens booms grijpen, om gemakkelijker aan den anderen oever te kunnen opklimmen, toen de tijger op hem af kwam. Kapitein J. had nu tijds genoeg om zijn geweer nog eenmaal los te branden, waarop hij zich plat op den grond legde, en zich door den tijger liet betasten. Ofschoon deze drie kogels, en

eene lading gekapt lood in het lijf had, sleurde hij toch gedurende eenige minuten, den kapitein, als of het om te spelen ware, langs den grond heen en weder. Eindelijk zette hij een' zijner groote voorklaauwen op den mond zijns slagtoffers. De kapitein verdroeg dit drukken eenigen tijd met groote standvastigheid. Toen hij er eindelijk aan begon te wanhoppen, dat de tijger zijnen poot vrijwillig zou terug trekken, greep hij met zijne tanden eene klaauw van den geduchten vijand en beet er zoo hard in als hij kon. Deze moedige list had werkelijk het gewenschte gevolg; maar terwijl de tijger zijn' poot weder terug trok, scheurde hij een gedeelte der wang van den officier weg en verbrijzelde hem het neusbeen. Toen legde het dier, waarschijnlijk een weinig afgemat, zich aan zijne zijde neder, zijne prooi met onafgewende blikken aanstarende. De kapitein, hoewel sterk bloedend en hevige smarten lijdende, bleef nog eenigen tijd liggen, zonder een lid te verroeren. Eindelijk ontwaarde hij op een' kleinen afstand zijne kameraden. Nu verzamelde hij al zijne nog overgeblevene krachten, en riep luid om hulp. Dadelijk rees de tijger op en was op het punt, om hem bij de keel te grijpen; maar de officier weerde instinctmatig de doodelijke beet af, daar hij den vijand zijn' gebogen arm in den opgesperden muil duwde. De arm was in een oogenblik aan stuk gebeten, en toch wist kapitein J. ook deze nieuwe pijn zóó te verduren, dat hij zelfs geen' enkelen klaagtoon deed hooren. Nu ging het

dier rondom, en besnuffelde hem, als of hij zich wilde overtuigen, dat hij nog ademde. Daarop verwijderde het zich op een' afstand van tien passen, maar keerde meermalen terug om volkomen zeker van zijne zaak te zijn. Zoo dikwijls de tijger bij hem kwam, moest kapitein J. den adem inhouden. Eindelijk, na verloop van een goed uur, openbaarden zich de uitwerkselen der kogels meer en meer. De tijger wankelde, kreeg stuiptrekkingen en viel eindelijk neder, om niet meer op te staan. Kapitein J. bleef nog ongeveer een uur stil liggen; eindelijk stond hij op, en beproefde, om voort te strompelen; maar zijne wonden beletteden hem schier elke beweging. Tot zijn geluk trof hij eenige boeren uit den omtrek aan, die hem naar een hunner tenten bragten. Hij moest vijf maanden lang, onder groote smarten te bed blijven liggen, en genas eindelijk, nadat men lang aan zijne herstelling had getwijfeld.

Een ander Engelsch officier van het Bengaalsche leger, werd eens door een' tijger aangegrepen en voortgesleept. Tot zijn geluk, had de officier zijn geweer nog omhangen, welks loop tusschen de tanden des tijgers was vastgeklemd, waardoor hij verhinderd werd, zijne kaken te sluiten; hierdoor ontmoedigd liet de tijger zijn' buit vallen en liep weg. De officier kwam met eene zware verwonding vrij, en bewaart zijn redmiddel, het geweer, als eene trofee ten aandenken. Aan de binnenzijde van een der loopen, ziet men duidelijk het teeken van den ingedrukten tand.

Een bijna ongelooflijk voorbeeld van tegenwoordigheid van geest gaf, vóór ongeveer dertig jaren, de overste D. in Bengalen; een man, die, bij eene grootte van meer dan zes voet, ongehoorde lichaamskrachten bezat. Toen deze officier eens op de jagt en van zijn gezelschap verwijderd was, bemerkte hij plotseling een' tijger, die zich juist gereed maakte om op hem toe te springen. De officier wierp zijn geweer, dat hij vergeten had weder te laden, van zich, ontving den tijger met uitgestrekte armen, en drukte hem, in den letterlijken zin des woords, dood. Slechts eene klaauw van het beest was vrij gebleven, en daarmede had hij den officier het vleesch van de wang afgescheurd. De tijger was nog jong, maar toch sterk genoeg om een mensch te kunnen bedwingen.

Het groote verschil tusschen de geaardheid des tijgers en van den leeuw laat zich uit het volgende verhaal afleiden, hetgeen ons overtuigen kan, dat BUFFON niet zonder grond beweerde, dat de leeuw, nevens zijne trotschheid, moed en kracht, ook grootmoedigheid bezit, terwijl de tijger, zelfs buiten nood, gruwzaam is; dat ondervonden, voor eenige jaren, drie officieren in Guzerat. Kapitein D., de heer W. en een derde vriend, reden op een' namiddag op een' olifant uit, om op leeuwen te jagen. Nog waren zij niet ver in het bosch gekomen, toen zij een dezer dieren ontmoetten en het nederschoten. Juist hadden zij hunne geweren weder geladen, toen het gebrul van een' tweeden leeuw zijne nabij-

heid aankondigde. Een van het gezelschap klom dadelijk van den olifant af, besteeg het paard, dat zijn bediende geleidde, en reed verder op verkenning. Naauwelijks was hij honderd passen verwijderd, toen hij zich door het dier, dat hij zocht, vervolgd zag. Dadelijk gaf hij zijn paard de sporen; zette het in galop, en kwam, langs een' omweg, gelukkig weder op de plaats, waar zijne vrienden hem wachtten. Nadat hij zijne plaats in den rug-zetel (*hauda*) des olifants weder had ingenomen, bestuurde men dit dier naar de streek, van waar de leeuw aankwam. Genoegzaam op hetzelfde oogenblik trad hun de moedige vijand met fierheid tegen. Toen het edele dier den olifant tot op omtrent twintig schreden was genaderd, vuurden de drie jagers te gelijk, en iedere kogel trof. De leeuw deed even alsof hij geheel gemist was. Hij naderde nog moediger, en in een oogenblik zat hij den olifant, met één sprong, op den kop; gelukkig was de kornak of geleider een dappere kerel en aan zulke ontmoetingen gewoon. Hij liet een paar krachtige vloeken hooren en begon nu, met zijn' ijzeren stuurhaak, op den kop van den leeuw los te slaan. Het dier gleed weder naar beneden, maar sprong nu op het achterdeel van den olifant, en had bijna een der jagers uit den rug-zetel gerukt. Nu echter drong op nieuw een kogel, door zijn' muil in het lijf. De leeuw stortte neder, en de olifant stapte spoedig verder. Zoodra de verschrikte kolos tot staan was gebragt, besloot de heer H. af te stappen en den

vreeselijken vijand te voet te vervolgen. Zijne vrienden raadden hem dit te vergeefs af, doch begeleidden hem edelmoedig. Op de bewuste plaats aangekomen, vonden de drie vrienden den leeuw weder strijdvaardig. Hij viel op den heer W. aan, die den regterloop van zijn dubbel geweer losbrandde, maar geen tijd meer had, om ook links af te drukken. Bij den sprong van den leeuw, verloor de derde van het gezelschap alle tegenwoordigheid van geest. Tot hiertoe had hij zich dapper gehouden, maar het was voor zijn zenuwgestel te veel. Hij keerde om; verschool zich in het dichtste gedeelte van het bosch, en hield zich stil als eene muis. De heer W. verdedigde zich nu met zijn geweer tegen den geduchten vijand, tot eindelijk laatstgenoemde zegevierde, en hem op den grond wierp. Het geweer van den kapitein D. weigerde in dit gevaarvol oogenblik, en hij redde zich in het bosch, om hulp te halen. Ondertusschen deed de leeuw zijner overwonnen wederpartij geen verder leed; hij vergevoegde zich met in de nabijheid van den heer W. te blijven staan en hem te bewaken. Nu begon de schemering aan te breken. Kapitein D., wien het dreigende gevaar zijns vriends zeer aan het hart ging, bragt zijn geweer, zoo goed mogelijk, weder in orde en keerde toen, spoedig maar voorzigtig, naar de door hem verlaten plaats terug. Nog altijd stond de leeuw dicht bij den heer W., die beweegloos op den grond lag. Kapitein D. mikte, en de leeuw viel ontzield neder. De heer W. had echter geene wonden be-

komen, en reed met de beide andere vrienden huiswaarts, om de gelukwenschen zijner kamaraden te ontvangen. In het lijf van den leeuw vond men negen kogels: het laatste schot eerst had het hart doorboord.

Weinig minder vreeselijk dan tijger en leeuw, is in Oostindiën, het wild zwijn, dat even taai van leven is als de genoemde roofdieren. Het volgende verhaal van eenen strijd tusschen een jager en een wild zwijn zal zulks bevestigen, en kan daarenboven ieder tot waarschuwing dienen, dat men een sterk, wild dier niet te na moet komen, vóór dat men volkomen overtuigd is, dat het heeft opgehouden te leven. Een jagt-gezelschap verliet Kalkutta op een' Decembertmorgen, in eene boot, om eenden en ander vliegend wild te schieten. Men voer langzaam den Hugli af, en, den volgenden morgen, landden twee van het gezelschap aan den lagen moerassigen oever. De eene kwam spoedig naar de boot terug, de andere echter geraakte, terwijl hij de gevleugelde boschbewoners vervolgde, dieper en dieper in het bosch en het kreupelhout. Hij had zijn' jongen vooruit gezonden, om eene, door hem geschoten houtduif te halen; de jongen kwam echter spoedig weder en meldde zijnen heer met groote ontsteltenis, dat een wild zwijn de duif verslond. Terstond daarop hoorde de jager het geknor van het woeste dier, en naauwelijks had hij zijn geweer (ditmaal met een kogel) weder geladen, toen het zwijn te voorschijn kwam en slechts weinige schreden van de plaats, waar de jager met zijn'

jongen stond, zich in een' naauwen doorgang stelde. Het dier knorde en schuimbekte, zag zijnen onbekenden bezoeker eenige minuten lang scherp aan en wilde zich weder verwijderen. Dit oogenblik nam de jager te baat, toen het zwijn hem zijne linkerzijde toekeerde, en schoot het een' geweerkogel in het lijf; waarop het gewonde dier nederviel, en het zweet hem met stroomen uit de wonde vloeide. Nu liep de jager ijlings toe, en ging met zich zelve te rade, hoe hij zijn buit het best naar de boot zou brengen; toen het dier, dat hij meende gedood te hebben, opstond en woedend op hem aanvloog. Aan vlugten viel niet meer te denken. In vertwijfeling nam onze jager zijn geweer bij den loop, zwaaide het in de lucht, en bracht het bloedende monster zulk een' geduchten slag op den kop toe, dat de lade in splinters vloog. Het zwijn viel bedwelmd neder; zijn aanvaller sprong er over heen en ijde, zoo hard hij kon loopen, weg. Vijftig schreden ver verwijderd, zag hij zich door den knorrenden vijand op nieuw met schrikwekkende snelheid vervolgd. Om minder in zijne vlugt gehinderd te worden, wierp onze vriend zijn' rok weg; maar des niet te min haalde de woedende vijand hem in. Nu waren 's jagers krachten uitgeput; de tong kleefde hem aan het ghemelte, en alle hoop scheen verloren te zijn. Nog maar weinige schreden was het wilde zwijn van hem verwijderd, toen een op zijn pad staande mangoboom den vertwijfelde nieuwe hoop gaf. Hij greep een' tak en wilde daar langs

naar boven klimmen, maar op dat oogenblik greep zijn vijand hem bij de onderkleederen. Het laken scheurde wel is waar af; doch de jager werd niet te min naar beneden gerukt. Hij stelde het zwijn aanvankelijk te leur, door rondom den boom te springen. Nu nam hij een gunstig oogenblik waar en klom langs den stam naar boven; maar terstond pakte het zwijn de wortelen des booms, die ongelukkig nog jong was, met zijne slagstanden beet. De mangoboom stortte in een' daar nevens gelegen poel, en man en zwijn verwickelden zich in de takken. Het goed geluk wilde, dat de jager boven kwam te liggen, en hij zijnen borsteli- gen vijand bij de keel kon grijpen. Het dier trachtte te vergeefs zich los te maken; want het ligchaam des jagers lag te zwaar op hem neêrgedrukt, en het bloed vlood zoo veelvuldig uit de geschoten wonde, dat de doodstrijd van het zwijn steeds zwakker en zwakker werd, en het eindelijk den adem uitblies. Er verliep meer dan een uur, eer de jager van zijne vreeselijke krachtinspanning bekomen was, en nu gelukte het hem, met medehulp zijner intusschen toegesnelde vrienden, weder op de been te geraken. Het ligchaam der verschrikkelijke tegenpartij werd aan eene bamboesstang vast gemaakt en door acht koelies naar de boot gedragen.

De wijze, waarop men in Bengalen tegen de tijgers te veld trekt, namelijk met geheele troepen van olifanten en menschen, wordt door de Anglo-Indianen der overige presidentschappen voor roemloos gehouden. Hoewel de Bengaalsche Brit gaarne met alle voordee-

len, die eene glansrijke jagt te paard (*sewari*) kan verschaffen, te velde trekt, toont hij zich echter, in geval van nood, ook bereid om, onder minder gunstige omstandigheden, den strijd tegen roofdieren te voeren. Een jong Bengaalsch officier, die op den marsch door eene woeste streek halt had gemaakt, werd, bij zijn ontbijt, door eene bezending uit het naaste dorp berigt, dat op helderen dag een tijger was verschenen, die verscheidene personen gevaarlijk had verwond. Eeninge der beste schutters hadden te vergeefs op het dier geschoten, waaruit men wilde afleiden, dat de kogels behekst waren geweest. De officier wapende zich terstond met een paar dubbele geweren, en ijfde naar het aangewezen punt. Bij zijne aankomst in het dorp vond hij de geheele bevolking, zoo als ligt te denken is, in groote verslagenheid; een ieder zag den tijger, of wilde hem gezien hebben, en elk oogenblik ontstond er een valsch alarm. Geheele troepen menschen, die op boomen of op daken waren geklommen, wezen naar alle zijden; terwijl andere hoopen van alle zijden schreiend zamen schoolden en beweerden, dat de tijger hen vervolgde. Eindelijk gelukte het den jongen officier de plaats uit te speuren, waar de tijger zich op het oogenblik bevond. Hij ontdekte hem in het midden eener kleine boomgroep, die tot den tuin eener boerenhut behoorde. Dewijl de hutten der inboorlingen voor lucht en daglicht, bijna overal toegankelijk zijn, kon onze avonturier, met geringe moeite, zijn geweer door het vlechtwerk der wanden

steken, en gelukte het hem het beest een' kogel in den hals te jagen. Van woede en pijn luid brullend, sprong de tijger naar de hut. Daar hij echter zijn' vijand niet zag, keerde hij om en ijldde op een meisje toe, terwijl de boeren, als een verstrooid leger, naar alle zijden vloten. Nu was het noodig een hooger standpunt te bereiken, want het hooge gras en struikgewas hielden den tijger geheel en al verborgen. Middelerwijl de jager, met dat doel op een' boom klom, kwam de tijger, die zijn' vijand had gezien, uit het bosch te voorschijn. Gelukkig had onze officier nog den tijd, om zijn geweer aan te leggen en af te schieten. Het schot wierp het schrikwekkend dier ter neder, maar het verhief zich weder en wendde zich, als razend, in een' kring in het rond. Nu ontving de tijger een schot uit den tweeden loop, maar dit was nog niet doodelijk. De woede van het dier klom meer en meer; maar het was eene blinde woede, die zich eerst in het aanvallen van boomstammen uitputte, en zich daarop naar de toeschouwers keerde. Laatstgenoemden echter stonden op verren afstand, en zetten het zoodra de tijger zich tegen hun wendde op een loopen. De officier kon van geluk spreken dat het dier hem geheel onbemerkt liet, want hij ware met zijne ongeladene geweren in eenen veegen toestand geweest. Met twee kogels in den hals en een in den kop, scheen het dier toch nog bij volle kracht te zijn, en liep nu in een' koestal, werwaarts de officier hem met de op nieuw geladen geweren volgde. Terwijl laatstge-

noemde in den bamboeswand van den stal een gat trachtte te boren, viel de tijger, met vreeselijke woede, op dien wand aan en dwong den officier om zich spoedig te verwijderen. Het gelukte het monsterdier, kop en voorpooten door de opening heen te wringen, waarop de officier hem, op eenen afstand van acht schreden, een' kogel door het oor schoot. Nu reet den tijger den wand uit een; sprong met een schrikbarend gebrul naar buiten, rende naar een nabij gelegen tuin en verstak zich in het bosch. De officier plaatste zich achter een' plataanboom, waar de tijger hem bemerkte. Hij kwam dadelijk te voorschijn; zag zijne wederpartij brullend in het aangezicht; maar viel, door een' kogel, die hem in den muil ging, dood op den grond. Toen de boeren den tijger neêrgeveld zagen, kwamen zij met knuppels aangelooopen en sloegen er duchtig op los. Het was de grootste tijger, dien men ooit in dat dorp had gezien; van de vijf wonden, die hij had ontvangen, kon iedere wond voor doodelijk gelden.

De luipaarden vervolgt men in Indië zeer zelden, hoewel het nuttig is, dat er jagt op worde gemaakt. Op zekeren morgen vernam een officier, op zijnen wandelrid, dat zich, in eene nabijgelegen plaats, een luipaard ophield, en drie personen deerlijk had gewond. De officier wendde dadelijk zijn paard naar die plaats, verschaftte zich de noodige wapens, en klom op het dak eener groote schuur, van waar hij den luipaard in het bosch ontwaarde. Op het eerste

schot kwam het dier brullend te voorschijn. Het tweede schot weigerde ongelukkigerwijze, en nu was het noodig, spoedig den boom te verlaten, om het dier niet uit het oog te verliezen. De officier laadde op nieuw en volgde den vijand in het digte bamboes hout, waar hij zich had gelegerd. Hier schoot hij ten tweeden male en liep daarop weg, en wel zoo snel mogelijk. De luipaard zette hem na, wierp hem op den grond, en vloog over hem heen; zoodat onze jager er met een paar onbeduidende wonden afkwam. Nu steeg hij te paard en reed naar een boschje, waarin de luipaard zich had verscholen. Hij kreeg zijn' vijand spoedig binnen schot; maar zijn geweer, dat bij het vallen beschadigd was, weigerde, en nu moest hij zijn paard weder de sporen geven, om zijn leven te redden. De geheele bevolking van het oord bood zich aan, om het boschje te bewaken; terwijl de officier naar huis spoedde om voorbereidselen tot eenen nieuwen aanval te maken, en, onder anderen, een' olifant met een' rug-zetel bestelde. Na ontbeten, en den toestand zijner wapens onderzocht te hebben, begaf hij zich weder naar het boschje, waar hij wel een olifant vond, maar die, zoo als zijn drijver zelf verzekerde, ongeschikt was en tegen geen roofdier stand hield. De raadgevingen der inboorlingen worden door de Europeanen gewoonlijk in den wind geslagen. Onze officier besteeg, in spijt van alle waarschuwingen, het kussen, dat den rug van den olifant bedekte, en beval den drijver, het dier met geweld

in het bosch te drijven. De olifant bromde, krabde den grond en gaf nog meer teekenen van zijne kwade luim. Zoodra hij den luipaard bemerkte, stormde hij op hem los en schudde zich dermate, dat de ruiter nauwelijks op zijn' zetel kon blijven, veel minder nog vuren. De luipaard sprong den onbeholpen kolos, met een' katten-sprong, op den snuit en scheurde er het vleesch af, maar viel weder naar beneden. Zoodra de olifant zich vrij gevoelde, liep hij weg en was niet meer tot den aanval te bewegen. Eindelijk kwamen twee andere, beter afgerigte olifanten. De officier besteeg een derzelve en drong weder tot het boschje door; maar de bloohartige olifant, dien hij het eerst had bereden, en die men onvoorzigtigerwijze bij de anderen liet, deelde dezen zijne vrees mede. Nu volgde er eenen algemeenen terugtogt, en wel zóó onordelijk, dat de olifant, die den officier droeg, in eenen kuil geraakte, op den grond viel en den officier bijna vóór de voeten van den luipaard deed neder storten. Gelukkig had dit dier zelf tot den terugtogt besloten. Eindelijk verloor de officier zijn geduld; zond de olifanten weg en rukte met zijne manschappen, te voet, op den luipaard aan die, na nogmaals twee gewerschoten ontvangen te hebben, den adem uitblies.

Men kan zich een begrip vormen, hoe veel tijgers zich heden nog in sommige streken van Bengalen bevinden, als men verneemt, dat in een tijdsverloop van veertien dagen, meer dan twintig dezer dieren zijn geschoten geworden.

AAN DE LIEFHEBBERS DER VISSCHERIJ.

Hoe veel genot de jacht ook mag opleveren, het hengelen is voor den waren liefhebber niet minder aantrekkelijk; en vol verlangen zien wij de opening der visscherij te gemoet. Die stille uren, bij fraai weder, aan den waterkant doorgebracht, hebben ook hare veelzijdige genoegens: de verschillende gelegenheden die zij ons aanbieden om waarnemingen over vogelen en insekten te maken, gedurende den tijd die wij in de vrije natuur zoo rustig doorbrengen, geven ons ruime stof tot overpeinzing. Wanneer wij dan daarenboven eenen dag treffen waarop de visch, zoo als men het noemt, »goed wil bijten,» hoe spoedig snelt dan de tijd niet onder het kalme genot, dat wij smaken, daar henen. Doch wij weten het: het hengelen wordt alléén door de ware liefhebbers op prijs

gesteld; de gewone menschen noemen het hoogstens »een lui tijdverdrijf.”

Het is klaar, dat de hengelaar over zijne kunst — want eene kunst is het, in den waren zin van het woord — ook wel eens iets wil lezen, daarom willen wij hier de aandacht vestigen op een, in het vorige jaar, uitgekomen werkje: *La pêche à la ligne et au filet dans les eaux douces de la France*, par N. GUILLEMARD. Paris, Hachette & Comp. 1857. Prix 2 francs. Een werkje, dat ook voor het grootst gedeelte op onze wateren toepasselijk, en met grondige kennis geschreven is; dat hoofdzakelijk en zeer omstandig het hengelen, het daartoe noodige gereedschap en de verschillende vischsoorten behandelt; terwijl het tweede gedeelte de visscherij met netten bevat, en het geheel met fraaije houtsneden, waaronder zeer goede afbeeldingen van onderscheidene visschen, is versierd. Wij kunnen het gerustelijk als een leerrijke en aangename lectuur bij de liefhebbers van het vischvermaak, en vooral der hengelkunst, aanbevelen.

RED.

ALLERLEI.

Tot een bewijs, dat de das nog heden niet zeldzaam in Gelderland wordt gevonden, gelijk men dikwijls hoort beweren, kan strekken, dat op een uur afstand van het dorp Twello, op vier verschillende plaatsen, bewoonde dassenwrangen zijn en wel op de landgoederen de Noordijk, het Hartelaar, den Kwappenburg en den Bruggenbosch van den baron Bentinaek; ook zijn er, in de verleden maand November, door twee opzieners der jagt, bij de Pothofstede, aan de Weldering in het Nijbroek, drie buitengewoon zware dassen uit ééne wrang gegraven.

Vossen worden in deze streken ook nog al veel gevonden; vooral in de gemeenten Diepenveen, Bathmen,

Raalte, Gorssel en Apeldoorn, waar, door ontginning, vele dennenbosschen ontstaan zijn. — Door den jager van Z. M., op het Loo, zijn gedurende den laatsten winter, van af den 12den November, negen vossen in het koninklijk park op den zwanenhals gevangen en ook nog twee door hem geschoten. Ieder vos heeft zijn bepaald jagtveld. In het park was steeds een paar vossen. Zoodra echter de jager er een' gevangen had, werd de opengevallen plaats dadelijk weder door eenen anderen ingenomen. — Dat er altijd meer rekels dan teven geschoten worden, blijkt namelijk hieruit, dat onder deze elf vossen slechts eene teef was. Als reden hiervan geeft men op, dat de teven in het voorjaar, als men naar jongen graaft, altijd mede worden uitgegraven en de rekels het bijna altoos ontkomen. In elken worp jongen vindt men bovendien ook steeds meer rekels dan teven.

Op eenen smoorheeten zondag morgen, waren vier jongelui aan den oever eener rivier aan het stroopen op watersnippen. Er werd weinig geschoten, vooral ook daardoor, dat de meesten echte knoeijers op die vlugge langsnavels waren. Ten negen uur was de

liefhebberij op, en begon men over wat anders te denken. Een van hen kwam op het idee om te gaan baden, en weldra zwommen en ploeterden zij in het heldere water van de snelvlietende rivier. — Daar ziet een hunner Toon, de knecht, met vijf paarden aankomen, die uit het land gehaald werden. »Bliksems,» zegt hij, »laat ons eens een toertje op zen indiaansch »maken!» — Een, twee, drie, waren ze aan den kant en met een wip op de paarden, die slechts halfsters aanhadden. — Een poedel die meê was genomen, begon op het gezicht van deze centauren hevig te blaffen en tusschen de beenen der paarden te loopen. Wat konden zij nu met de halfsters uitrigten? — Het hek aan den dijk stond open, en wat ze trokken of deden, ze moesten tegen wil en dank den weg op, naar de boerderij. Om half tien ging de kerk aan, en op den dijk was het vol kerkgangers. Daar de dijk begrind was, durfden zij zich niet van hunne paarden laten vallen noch afspringen, en reden dus in hun Adamstoilet, zelfs zonder het zoo klassiek vijgenblaadje, en *pleine carrière* de hofstede op, waar ze onder een daverend gelach door de boerenknechts en meiden werden gereciperd. — Sedert dien tijd kunnen ze niet buiten komen, of de episode van den Augustus-zondag-morgen wordt nog eens op het tapijt gebragt.

De Heer H. te Huy in België woonachtig, een hartsogtelijk liefhebber der jagt, ging in de maand December 1857 uit met zijne twee staande honden, een paar setters van het uitmuntendste ras. In een bosch komende deed ieder der honden een haas op, welke de eene ter regter, de andere ter linker zijde van den Heer H. dreef. Deze ging hierop staan in de nabijheid van een viersprong, waar de honden met de hazen waarschijnlijk uit moesten komen. Naauwelijks stond hij hier met den vinger aan den trekker van zijn' Lefauchaux of de hazen kwamen; hij legde aan, doch zag de beide hazen, eensklaps onbeweeglijk over zijn vizier; daar hij de oorzaak hiervan niet begreep, liep hij toe, en verbeeld u zijne verwondering: de hazen waren, blind van angst, ieder van een' verschillenden kant komende, tegen elkander aangelopen en hadden zich den bol verpletterd. De Heer H. stak ze in zijne weitasch, en vertelde des avonds het geval aan zijne vrienden. »Dat is jagerslajtijn!» zal de een of ander uitroepen, die niet weet dat een haas, wanneer hij sterk gedreven wordt, blind door angst, zich wel eens tegen een' boom op nageoeg dezelfde wijze dood heeft geloopt, en dat dus bovengemeld voorval wel waar *kan* zijn.

W.

Eene bijdrage tot de kennis van het Jagtveld

IN BETREKKING TOT DEN

L A N D B O U W.

I.

Indiën het eene erkende daadzaak is dat, behalve het klimaat en den grond, het voedsel vooral eenen grooten invloed uitoefent op het physiek van het dier, dan zal het wel geen betoog behoeven, dat de landbouw, in den eigen zin van het woord, in naauwe betrekking tot het jagtveld staat en, als het ware, een jagtveld vormt, wijzigt.

Om dit naauwe verband, te dikwerf vergeten en uit het oog verloren, breeder te ontwikkelen, zullen wij beproeven, door eenige op het gebied van den land-

bouw voorkomende onderwerpen, aan hetzelfde eenigen vorm te geven.

De kennis van dit onderwerp is onontbeerlijk voor den jagtliefhebber, althans voor hem die niet wenscht stil te staan bij het kunstmatig neërschieten van een stuk wild, hetgene maar al te veel de overige vereischen en de eigenschappen van den echten weiman overschaduwet, getuige de onverschilligheid van het jagend publiek, omtrent de *jagtkunde*, blijkbaar ook in de geringe deelneming en ondersteuning, die dit tijdschrift ondervindt.

Werpt men een' blik op den landbouw, dan bespeurt men allerwege eene verbazende ontwikkeling van krachten, door rijke uitkomsten beloond. Dáár rijst de grond, sedert eeuwen onder de golven bedolven, als eene rijke bron op; hier herschept de landman de dorre onvruchtbare landstreek in welige akkers, of bedekt ze met eeuwig groenende dennenbosschen; ginds, waar golvende graanvelden, door eenen malschen en saprijken plantengroei afgewisseld, het oog bekoren en verrukken, verheugt hij zich in het gewrocht van zijnen arbeid. Met dezelfde belangstelling aanschouwt de jagtliefhebber deze landelijke tafereelen; want ook hier leert hij het jagtveld kennen en kan hij daaruit den aard van het wild eenigermate afleiden.

Vergeeten wij echter niet, dat eene groote uitgestrektheid heide nog altijd den noesten arbeid tart. In het oog van den landman is zij eene dorre,

eenzame plek, die in haren schoot wel eene rijke bron bewaart, maar welke slechts toegankelijk is voor de vereenigde krachten van een groot kapitaal en handenarbeid; uit een geheel ander oogpunt beschouwt de jager deze verlatene plek, gelijk wij later zullen zien.

Alvorens nu, in het bijzonder, deze onderwerpen te behandelen, schijnt het hier de plaats te zijn, om met een enkel woord te reppen van den invloed van het voedsel op het fysiek en zelfs op den aard, den inborst, om zoo te spreken, van het wild dat wij »klein wild” noemen.

De uiterlijke gestalte, zelfs de smaak van het wild als wildbraad beschouwd, is daarvan afhankelijk.

Een rijke, voedzame, krachtige plantengroei matigt, in hooge mate, den schuwen aard van het wild; hij ontwikkelt den ligchaamsvorm; hij boeit het wild, omdat hij het wild tevens eene vreedzame schuilplaats aanbiedt, waar de vijand slechts zelden verschijnt, of waar hij zijne listen en lagen met onzekerens kans beproeft. Dáár is aan het wild die onrustige, angstige bezorgdheid voor zijn behoud onbekend, die het, bij herhaalde stoornis in zijne rust, en bij vervolgingen, die dikwerf bloedige sporen nalaten, bezielt.

Als wildbraad echter kan het wild, op dezen grond geteeld, niet wedijveren met hetgeen hooge, dorre gronden opleveren, ook zelfs niet ten opzichte van den ligchaamsbouw.

Men behoeft geen scherp blik, om het verschil

tusschen het wild van den zandgrond en van de klei op te merken: in gestalte, kleur der vederen of van de wol, den smaak van het vleesch; overal bemerkt men onderscheid.

Intusschen men vergete niet, dat de aard van den grond zelve en het klimaat ook hier niet zonder invloed zijn; ook dit zal blijken.

Onder de middelen, die den landbouw krachtig ondersteunen en uitbreiden, bekleeden de droogmaking van overstroomde gronden en de waterleidingen, sedert enkele jaren allerwege aangewend, eene eerste plaats.

De verbazende uitkomsten, hierdoor verkregen, breiden natuurlijk, in zekeren mate, ook de grenzen van het jagtveld uit. Zij openen nieuwe bronnen, waaruit wildrijke landouwen ontspringen.

Het schijnt alsof deze nieuwe gronden, ook nieuwe levenskracht aan de diersoorten schenken. Nergens toch ontwaart men eene krachtigere voortteling van het wild, dan op deze aan de golven ontwoekerde landstreken.

Het is wel waar, dat, van eene andere zijde, hierdoor het waterwild verdreven, het bedrijf van den kooiman vernietigd en dus de afwisseling van het jagtvermaak beperkt wordt; maar dit nadeel, als jager gesproken, zinkt in het niet, wanneer men de weldaad, daaruit voor het algemeen gesproken, dankbaar erkent en tevens daardoor eene ruime vergelding erlangt, ten opzichte van het klein wild.

Hetzelfde verschijnsel ontwaart men op de nieuw

ontgonnen heide- en broekgronden. Naauwlijks heeft spade of ploeg de bruine dorre heideplant, onder den omwoelden grond bedolven en de ijzerachtige aardlaag, die de doorstraling van vocht en warmte belette, verbroken, of het wild, de haas vooral, verschijnt er. Indien hij dáár geene schuilplaats vindt, omdat deze gronden geene dekking aanbieden of 's menschen arbeid hem van daar verwijderd; des nachts toch, lokt hem dit oord, om zoo te spreken, onweêrstaanbaar. Uit het spoor, zichtbaar op den mullen grond, is duidelijk af te leiden, dat hij den omwoelden grond bezoekt, blijkbaar om zich te verlustigen. Dit spoor verraadt, door zijne zonderlinge vormen, de luchtige sprongen, die spel of worsteling kenmerken.

De waarde van de gronden, boven vermeld, is, als jagtveld, altijd in zekere mate afhankelijk van de ruimte, die de landman daarvan voor zijne woning inneemt, want, gelijk van zelf spreekt, de tegenwoordigheid van den mensch verwijderd het wild, dat, bij voorkeur, een rustig, eenzaam oord bemint.

Welke is de oorzaak, die het wild naar deze gronden drijft en aan die landstreek boeit? Deze vraag schijnt niet van belang ontbloot te zijn, omdat, indien ons antwoord juist is, daaruit voortvloeit eene naauwere, innigere kennis van het *instinct*, om dit onbepaald woord te gebruiken.

Het is eene erkende daadzaak, dat het klein wild, met uitzondering van de houtsnip, die eigenlijk onder

het waterwild moet worden gerangschikt, en het korchoen, dat hier onbekend is (*), gaarne lossen, mulden grond bezoekt: het haas, omdat de vorm van zijne loopers, de hoedanigheden mist, om harde, steenachtige gronden te betreden; de patrijzen omdat zij, door den grond, als het ware, met de pooten te eggen, hun voedsel zoeken en, hetgene bij deze vogels eene onweerstaanbare behoefte schijnt te zijn, zich gullen of bakeren, dat is, hun ligchaam met uitgespreide, loshangende vederen keeren en wenden en in den lossen grond woelen; terwijl zij met vleugels en pooten de omgewoelde aarde opwerpen en, als het ware, een digten regen van zand over zich verwekken.

Bij deze voegen zich nogthans andere oorzaken, die in den aard van den grond zelve en in de planten verborgen schijnen.

In elke wildsoort toch, ontwaart men eene bijzondere voorliefde, die haar, bij uitsluiting van elke andere, aan deze of gene plek gronds boeit, in weerwil dat de belendende gronden, in geen merkbaar opzigt van deze verschillen.

Het is waarschijnlijk, dat de soort van grond hier, onaangezien de vegetatie, het wild bijzonder behaagt.

Uit deze opmerking vloeit voort en de ondervinding leert het ook, dat eene groote verscheidenheid van gronden, in hooge mate, de voortteling van het wild bevordert: uitgestrekte akkers, beurtelings door bos-

(*) Den lezer zij opgemerkt, dat de geachte steller van dit stuk Noordbrabant bewoont.

schen, hagen en houtdammen, ruige heide, broek- of polderland afgewisseld, behagen het wild en bevredigen zijne grillige gewoonten.

De heikant of de aan de heide grenzende, bebouwde streken zijn, uit dien hoofde, in den regel, als voortreffelijk jagtveld bekend.

De plantengroei, waaronder enkele wilde planten eene voorname plaats innemen, levert het voedsel aan het wild, hetgene, zoo als wij opmerkten, dien zichtbaren invloed op de lichamelijke eigenschappen uitoefent.

De wilde planten hebben, in zoo verre zij een bepaald gedeelte gronds beheerschen, moeten bukken onder het gebied en het vernuft van den mensch. De heideplant alleen strekt haar gebied nog uit over uitgestrekte gronden, in het zuidelijke en oostelijke gedeelte van dit gewest. Zij en de bremstruik, verdienen de aandacht, hoezeer de laatste, als het ware ter sluiks, hier en daar, in het houtgewas zich opdringt.

II.

Indien de landbouwkundige de heide, niet ten onregte, als eene dorre plek beschouwt en zucht bij de schatten, die zij onder hare ruwe oppervlakte nutteloos verbergt; de jagtliefhebber, integendeel, laat zijne blikken met welgevallen over haar waren, niet alleen omdat zij een behoorlijk jagtveld is, maar ook, omdat zij schoone natuurtafereelen ontwikkelt, die

het aanlokkelijke van het jagtvermaak zoo zeer verhoogen en voeden. Neen, hij die de heide, als eene eenzame, akelige landstreek beschouwt, kent haar niet. Zij is dor als voorwerp van landbouw; doch ook zij is niet verstoken van het sieraad, dat de natuur allerwege met kwistige hand verspreidt. Het prachtige heidebloempje, waaruit de bij de grondstof van den geurigen honig put, streelt het oog en verlicht de donkere tint, die de bruine kleur der heide, vooral van verre, veroorzaakt.

Dáár leeft en tiert eene menigte vogels, verscheiden in vederdos en merkwaardig door hunnen zang. Wien kan het lied van den leeuwerik onverschillig zijn, wanneer hij uit de eindelooze vlakte al hooger en hooger stijgt, en, in het volle genot des dageraads, den galm van een aandoenlijk morgenlied verre verspreidt? Niemand!

Haakt gij naar treffende natuurtooneelen? Zons op- en ondergang, de uitbarsting des onweders ontwikkelen zich dáár in al hunne schitterende, ontzagwekkende praal. Ik zwijg van de veelsoortige, schoone vergezigten.

Als jagtveld, levert deze landstreek twee bijzondere voordeelen op: behalve eene meer veilige schuilplaats, is zij het klassieke land van het gewigtigste wildbraad.

Het wild is dáár veilig: het vrije uitzigt, de galm dien het naderend gevaar verspreidt, gelijk b. v. de dreun, dien de voetstappen op den harden, koelen grond verwekken, verzekeren het meer tegen over-

rompeling. Gewoonlijk is het wild dáár dan ook ril en schuw: de vlugge heide haas verlaat tijdig het leger en rent met eene snelheid over de vlakke, waarin hij den langen hond evenaart; de patrijs springt met drift en kracht; neemt eene lage vlugt, zweeft over de bruine vlakke, met welker tint die van hare vederen zich vermengt en haar aan het bespiedend oog spoorloos onttrekt.

Het wild is dáár, door de ruige gagelplant evenzeer beschut tegen het gure weder, als beveiligd tegen stortregens, die gedeeltelijk den grond indringen, gedeeltelijk, door eene menigte aderen, even snel als het water neerplast, zich een weg banen naar de omliggende vennen.

Wij hebben opgemerkt, dat eene dorre, arme landstreek het voortreffelijkste wildbraad oplevert. Een feit, allerwege waar te nemen, zal ons op het spoor van de reden dezer opmerking brengen.

Niemand zal het ontgaan zijn, dat het wild, tijdens den weelderigsten wasdom der planten, in waarde als wildbraad daalt; maar, naarmate de herfst nadert, meer en meer in waarde stijgt. De patrijs bereikt deze volkomene waarde, wanneer de oogst invalt, en behoudt ze tot het tijdstip, dat zij, op de stoppels, aan de uit de korenaren gerezen korrels zich verzadigt. Naarmate de droogte aanhoudt, wordt dit tijdperk verlengd; omdat veel vochtig weder het koren bederft.

De haas bereikt deze hoedanigheid in het jaargetijde,

waarop de natuur der aarde haar tooisel ontnemt, als de bloemen verwelken, de bladeren verdorren en afvallen, als de stormwind buldert en dikke, voortgezweepte wolken de glansrijke herftszon verduisteren en stortregens ontlasten; als de aarde, met één woord, allengs den winterslaap insluimert.

Op de schrale of heidegronden zijn de planten, waaraan het wild zich verzadigt, noch saprijk, noch verscheiden. Zij zijn derhalve, in dit opzigt, eenigzins gelijk aan de vruchtbare gronden in het late jaargetijde.

Het valt, naar wij meenen, niet te betwijfelen of deze landouw strookt veel meer met zijne eigenaardige organisatie; het ontwikkelt zich daar in normalen vorm. Het overtreft wijders, elders geteeld wild in vlugheid, kracht en sierlijke ligchaamsgestalte.

Men vergete echter niet, dat de hooge grond, die een droog klimaat verwekt, ook een' niet geringen invloed uitoefent. Men kan ook, in dit opzigt, allerwege waarnemen, dat een droog jaar veel, maar ook geurig wild voortbrengt.

Wij behoeven nauwelijks op te merken, dat het haas tot de knaagdieren, de patrijs tot de graaneters behooren; waaruit voortvloeit, dat aan genen droog, hard voedsel eigenaardig past, terwijl deze het graan als hoofdvoedsel zoekt, waaronder de boekweit eene eerste plaats bekleedt.

De brem is, eigenlijk gesproken, een behoed- of geneesmiddel, hetwelk het haas en konijn behoedt

tegen de waterzucht, welke gewoonlijk een gevolg is van overvloedige, saprijke voeding. Wel is waar neemt door deze voeding den omvang van het lichaam toe, maar vermits het gestel dezer dieren, in normalen toestand, eigenlijk droog en vrij van vetdeelen is, verliest het vleesch zijne natuurlijke eigenschap door de ophooping van vochtdeelen, die, bij gemis van de brem, de waterzucht bevorderen, voeden en den dood eindelijk na zich slepen.

De konijnteelt, die de verwachting te leur stelt, heeft, zoo wij gelooven, genoegzaam bewezen, dat de kunstmatige voeding van dit dier, als in strijd met zijn eigendommelijk fysiek, al heeft ze ook het konijn aanvankelijk in een' reus onder zijne soort vervormd, is mislukt, vooral ten aanzien van het nageslacht, hetwelk door de waterzucht wordt weg-gemaaid.

Wij zullen ons voor het tegenwoordige bij deze beschouwing, ook uit aanmerking der perken, die de aard van dit tijdschrift ons stelt, bepalen en, bij eene andere gelegenheid, den jagtliefhebber welligt uitnoodigen ons goedgunstig te vergezellen, om andere natuur- en landtafereelen te aanschouwen, waarin golvende graanvelden zich behoorlijk afwisselen, en waar de weiman zijne zucht tot onderzoek en opmerking bevredigd en rijkelijk beloond ziet.

PARFORCE JAGT.

Omstreeks de helft der maand Maart j.l. waren de bewoners van Limburgs hoofdstad onder den onaangenen indruk van een nu voltrokken doodvonnis, waarvan de dag der teregtstelling toen nog niet met zekerheid bekend was. De zaak betrof meer het gruwelstuk, op een jong meisje gepleegd, dan wel het onderscheid tusschen het gewone valmes en den strop, waarmede, volgens de laatste vermeerdering en verbetering, de kapitale straf zou worden voltrokken.

Het gesprek, waartoe deze gebeurtenis aanleiding gaf, werd op het jagtbedrijf overgebracht, en de vraag ontstond: of de mensch, beschikkende over het geschapene, volstaan kan met te zeggen »het gebruik wil het aldus” wanneer hij den kreeft levend kookt,

om dien rood op tafel te zien, en, omdat het haas zich niet kan verweren, mag aannemen, dat het onverschillig is, of hij tot schouwspel in doodsangst door windhonden gedreven wordt, of door een schot het leven eindigt; of te paard *par force* wordt gejaagd, om vervolgens aan de honden te worden prijsgegeven.

Dit onderwerp werd afgebroken door eene belangrijke beweging op de straat: het was eene jagtéquipage, die door de stad toog, bestaande uit 30 stuks gekoppelde honden en eenige rijpaarden, waarvan twee met dames zadels opgetuigd, terwijl de waldhoorns de fanfare »*la Dampierre*” deden klinken; een en ander wel geschikt om de nieuwsgierigheid op te wekken en om, het zij stilstaande, hetzij in oefening gezien te worden, waarvan wij hier een en ander willen vermelden.

Het regende te veel om een dadelijk onderzoek te beginnen, maar voor een geoefend jager niet sterk genoeg om bezorgd te zijn, dat het spoor den volgenden dag zoude verloren zijn.

Des middags van den volgenden dag, er was des morgens insgelijks vocht gevallen, begaf ik mij naar het op $\frac{3}{4}$ uur van de stad gelegen dorp Pietersheim, waar de liefhebbers der jagt, vooral die van te paard jagen, op het landhuis van d. M. welkom zijn, en zich altijd kunnen verlustigen; waaraan, in den verleden herfst, onderscheidene voorname duitsche personen deel namen.

Een schild, voor een huis geplaatst, wijst genoegzaam

aan, waar voor de liefhebberij nieuwe krachten worden geschept.

De *meute* zou vroeger aan een jagtgezelschap te Spa hebben toebehoord en is thans het eigendom van een Limburgs edelman, wiens Egâ geene weërgade op de jagt erkent.

Niettegenstaande den regen en den marsch van den vorigen dag, was er toch op den voormiddag gejaagd; doch men was, onder het blazen van »*retraite manquée*», zonder wild huiswaarts gekeerd. De honden werden, in de engelsche taal, van de twee voet hooge brits geroepen, waarop zij zaten of lagen te rusten, zich onderling verwarmende en het ruimschoots toegediend maal, van havermeel met best rundvleesch door een gekookt, digererende. Ze stonden stijfjes op, eenige hunner droegen de blijken van scherp te hebben gevochten, en om reden.

Naast dezen hondenstal lagen drie hunner *en quarantaine*, waaronder eene teef.

Met uitzondering van een, die grooter was dan de anderen, waren de honden van gelijke, middelbare grootte, van engelsch ras — kleiner dan het normandische —, sterker van beengestel en van ronder bouw dan laatstgenoemde, waardoor ik ze meer volharding dan snelheid toeschreef, welk vermoeden ik later bevestigd zag. Ze waren ook niet zoo zwaar behangen, noch eenvormig gevlacht, hebbende de neusbeenderen ter hoogte der oogen aanmerkelijk ingedrukt, edoch de punt der neus opwaarts gebogen. Het haar stug,

grijs en bruin, zonder groote of heerschende vlekken.

De paarden, zes in getal, van heel- en halfbloed, ook wat veel vleesch dragende voor eene buitengewone aanstrenging, waren glad gepoetst en stonden, om het aanloopen te beletten, met gezwachtelde beenen, dik in versch stroo; zonder het minste blijk van vermoeid te zijn.

Er wordt om den anderen dag gejaagd en, op dien dag, slechts een haas of vos geforceerd, dit niet opgevend zoo lang de zonnenstand de vervolging mogelijk maakt. Al gelukt de vangst gedurende de eerste 10 minuten, wordt er toch huiswaarts gekeerd.

Bij Pietersheim zijn vele kleine boschjes, beroemd wegens de houtsnippenjagt, en de hazen worden er goed bewaakt. Aan Pietersheim grenst de belgische gemeente Mechelen, bij uitnemendheid geschikt voor het jagen te paard, hebbende overal een' vasten gelijken bodem, met nieuw aangelegde sparreboschen, die het doorrijden en het overzien toelaten, slechts van een molensloot doorsneden, die zoo hij er niet was, gewenscht zou worden, om de dames het genoeg te zien genieten van er zonder gevaar over te springen. Hieraan grenst eene heide, strekkende, onder een ooplopend vlak, tot aan een heuvelrand met houtgewas beplant.

Toen ik hier aankwam, was de jagt in vollen gang; het geluid der honden was zuiver en verschillend in toon, als instrumenten die eene harmonie daarstellen. Met uitzondering van twee à drie der honden, die op

50 à 60 passen vooruit dreven en den voet hielden, bleef de rest zóó bij een, dat men ze met een tafelkleed kon bedekken. Van het hout werd het haas naar het vlak, en van het vlak weer naar de boschjes gejaagd: de grond rijzend zijnde, was dit goed waar te nemen.

Tot twee malen raakte de voet verloren, doch werd door aanhouden terug gevonden, of welligt andere hazen op de been gebracht, waarvan een dien dag de meute tot *curée* verstrekte.

Het had ook anders kunnen uitvallen, bijaldien een der voorloopers den inval had gekregen te onderzoeken, waarom enkele hunner begunstigd waren door te huis te mogen blijven; welligt ware dan de geheele troep gevolgd, zonder de zweepslagen te achten.

Al laten de lokale jagtreglementen in belgisch Limburg toe, nog in Maart te jagen, dan is het toch geene zaak den tijd, die tot de voortteling bestemd is, geweld aan te doen, door het kapitaal met de interesten aan te spreken, zonder nog in aanmerking te nemen, dat het geene voldoening kan geven zogende moérhazen te vermoorden.

Onwillekeurig kwam, bij deze gelegenheid, de gedachte in mij op, dat er in Nederland meer menschen gevonden worden, die beter schatten weten te vergaderen, dan op eene fatsoenlijke wijze hun geld te verteren. Onze fortuinen laten de *luxe* der *parforce-jagt* toe; doelmatige gronden zijn, in onderscheidene provinciën, aanwezig, en wilden onze schoonen zich doen

huldigen, wisten zij welke uitwerking reeds de geringe vraag »hebt ge het haas niet gezien?» op het jagerhart heeft, zonder nog te gewagen van de geestdrift, die opgewekt wordt en het geheel bezielend, door hen, gelijk eene tweede DIANA, met opgestoken haar door kastoor gedekt, gezeten te zien op een brieschend paard, dat het bit knabbelt en met vurig oog en van ongeduld stampende hoof, ligt als de wind, daarhenen vliegt. Gewis wij zouden wat hier in korte trekken is beschreven, elders niet behoeven te gaan zien en te bewonderen, zonder echter te willen eindigen als

ACTEON.

SNEEUWBRANDEN.

Voor den jager is het dikwijls van veel belang om te weten, of de sneeuw lang of kort zal blijven liggen. Om dit te kunnen bepalen is het sneeuwbranden een der zekerste middelen. — Aan enkele lezers van dit tijdschrift (wier aantal, helaas! maar al te gering is) is welligt het woord en de zaak geheel onbekend, en heeft het bij den eersten oogopslag een spottend schouderophalen doen ontstaan. — Voor hen is het dus misschien niet overbodig om een oud recept op te dischen, dat bij de ware groenrokken wel algemeen bekend zal zijn.

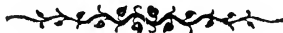
Wanneer er sneeuw is gevallen, dan make men een sneeuwbal zoo vast als men kan, steke daar een stukje hout in en houde daarmede den bal boven de vlam eener brandende kaars. Wanneer de vlam

in den sneeuwbal een gat brandt, zonder dat daaruit waterdruppels vallen, dan blijft de sneeuw lang, minstens acht dagen liggen.

Begint de sneeuwbal integendeel, zoodra hij boven de kaars wordt gehouden, te smelten en te druppelen, zoo is dit een teeken dat de gevallen sneeuw spoedig zal weg dooijen.

Hoewel ik als jager niet op eenen sneeuwrijken winter mag hoopen, zoo raad ik de, op dit punt ongeloovige, dienaars van DIANA, bij eerstkomende gelegenheid daaromtrent eene proeve te nemen.

F. A. V.

Nog iets over de Zeevisscherijën.

Om een nog duidelijker begrip te verkrijgen hoe het visschen in Zee, op een gedeelte onzer kusten binnengaats, bedreven wordt, kan als vervolg van hetgeen reeds daaromtrent in den 5 jaargang bladz. 223 gezegd is, nog dienen: dat de tijd door de zee-lijeden met etmalen wordt berekend, zijnde 24 uren, waarin eb en vloed heeft plaats gehad; hierin is dagelijks eenig verschil, verachtering genaamd, van 48 minuten, veroorzaakt door der stand van zon en maan ten opzichte der aarde. — Getij, beteekent het oploopen van het water, zoo lang dit blijft aanhouden te vloeijen of op te loopen.

De Urker en Amelander visscherszaak vereischt 5 man ter bevaring; de vangst wordt hierna in portien verdeeld, strekkende drie aandeelen voor den eigenaar

van het vaartuig en vischwant, waarvan de afrekening elke week plaats heeft.

De Schokker schuit is kleiner dan de Urker, het maaksel echter hetzelfde, met de bestemming om haring, spiering en bot te vangen; terwijl de Vollenammer zich meer op garnalen en ansjovis toelegt.

Het visschen geschiedt met uitgezette — stilstaande — en drijvende of sleepnetten; ook door middel van hoekwant, naarmate van het jaargetij en de soort van visch die men beoogt te vangen.

De vaartuigen van zeehondenvangers hebben weinig diepgang, en ofschoon deze vangst een bestaan oplevert, zijn er maar enkele visschers die er zich op toeleggen, en wel in de omgeving van Ameland en de Zeeuwsche stroomen. Zoodra zeehonden waargenomen worden, stelt men in de geulen sterke netten, waarachter de zeehond, bij het afloopen van het water, blijft hangen, of hij wordt naar deze netten gejaagd, door omroeijen met eene witte sloep. Afgemaakt zijnde — waarvandaan de algemeene term »robbslaan” — wordt het onnoodige over boord geworpen, het spek gekuipt om later gekookt te worden; een en ander eene waarde overlatende van *f* 5. — per stuk.

Nimmer wordt bij toeval in ander netwerk de zeehond, noch de bruinvisch gevangen, en wanneer deze laatste zich speelende vertoonen, wordt zulks als een bewijs aangemerkt, dat er haring op de kust is.

Het schrobnet heeft de gedaante van eene kuil ter

diepte van 10 à 11 vademen, hetwelk, om over den bodem te kunnen sleepen, aan eene 28 voet lange houten stang is bevestigd, aan welks uiteinde zich de 2 voet lange zware ijzeren staven, zoo tót zinken als openhouden van het net, bevinden; hetzelfde is bevestigd aan, en volgt door twee reepen, van 40—50 vademen lengte, het vaartuig; wordende aan den onderreep 6 voet speling gegeven, om den visch uit de kuilen te ligten, welk visschen altijd tegen stroom op geschiedt en gedurende 6 uren aanhoudt: bij oostenwind met den vloed, en bij westenwind met de eb.

Na het kuitschieten of paaijen, komt de visch aan den wal, waar hij zich spoedig herstelt en, bij toeneemende warmte, het diep weder opzoekt.

Half October begint het herfstvisschen, dat onafgebroken wordt voortgezet, tot er ijs drijft, met reepen van 50 vademen lengte, ook hoekwant genaamd, waaraan 73 à 74 lijntjes van 6 palmen lengte, voorzien van een' hoek waaraan eene garnaal, of van eenen zeeworm op schelvisch, welke soms weder door een' kabeljaauw wordt ingeslikt; zoo men uitsluitend op kabeljaauw vischt, wordt aan den hoek een stukje haring, van een jong varken, van den lever eener koe, bij voorkeur echter de prikvisch of negen-oog gedaan.

Ieder der bemanning moet dagelijks 14 dergelijke lijnen aan boord bezorgen; welk werk, alsmede het vangen der zeewormen aan het strand, ook tot de bezigheid der vrouw behoort, die gebroeckt en gelaarsd, ook

gewapend is met een haak en voorzien van een emmer.

In het ruim der visscherschuit zijn drie langwerpige bunnen of vischhouders, voorzien van gaten om, bij de voortbeweging, versch water in en uit te doen vloeijen, daar de zeevisch spoedig in stilstaand water sterft, welke bunnen tevens dienen als ballast om op te zeilen.

De vischkaar dient om bot en aal te bewaren, en hangt buiten boord.

De visch, die den hoek slechts in de lip heeft, kan zes etmalen blijven leven; die den hoek in den slokdarm zit, sterft en wordt droog weggelegd, blijvende in den herst 3 à 4 dagen goed. Visch, die in het water sterft, verliest den verlangden smaak.

De draad waaraan de kabeljauw gevangen wordt, in vergelijk van den visch, zeer dun zijnde, wordt hij dikwerf, bij het ophalen, gehaakt, waarvan de buikwond die men soms opmerkt.

De opkooopers betalen de 100 stuks schelvischen van *f* 5, tot *f* 8, — en de andere vischsoorten nog billijker: de Mei-schelvisch van 1 tot 3 cents per stuk; deze visschen worden zonder zout in de zon gedroogd, zoo voor eigen gebruik als voor den kleinhandel, tegen $2\frac{1}{2}$ á 4 cent per stuk, en door de mindere klasse als stokvisch genuttigd.

Dergelijke droogerijen, op grooter schaal, bestaan te Wierum, waar tien visschers te huis behooren, even als te Peses of Pesum; te Zoutkamp zijn er twintig; welke allen vrijstelling van impost op het zout hebben.

Ameland heeft zeven schuiten; de daarop gevangen, visch wordt te Amsterdam, alsmede te Harderwijk en Harlingen verkocht, en, bij ongunstige omstandigheden, aan den Zwartenhaan en de dorpen langs de friesche kust gelegen.

AQUARIUS.

WARE GESCHIEDENIS VAN MOQUET, VADER EN ZOON.

(Een uittreksel van eenige brieven van Alexander Dumas, den, even als zijn vader, hartstogtelijken jager).

Op een' Zondag kwam MOQUET mijnen vader een bezoek brengen; het vror zeer hard, en eene menigte eendvogels waren in de valei van Villers-Coterêts neêrgestreken. Mijn vader had er twaalf bij een klein vijvertje zien vallen.

Mijn vader wees de plaats aan MOQUET, en deze ging derwaarts, hem belovende ze alle twaalf mede te brengen. En waarlijk hij begon door er met iederen loop een' neder te leggen. Doch om deze operatie te kunnen voortzetten, ontbrak hem papier, doch voor zoo weinig was MOQUET niet vervaard; hij nam van het mos, dat aan den oever groeide, en laadde zijn geweer met hetzelfde.

Ongelukkig was het mos nat, en de koude zoo groot dat deze in het geweer bevroor. — De geweren van MOQUET waren juist niet van de beste; wanneer hij er 15 francs voor gaf, was het veel. Het gevolg was dan ook, dat het geweer sprong, hem twee vingers wegnemende, terwijl de derde zwaar verwondde. MOQUET nam eerst hoogte van de roeststeê, en keek toen naar zijne hand.

Deze was in een naren toestand; maar MOQUET beweerde, dat door de sterke kou de pijn verminderde; hij stak zijn hand in het water en omwond ze met zijn zakdoek.

Mijn vader had de drie schoten gehoord, en uit den klank van het derde had hij begrepen, dat er een ongeluk was gebeurd. Hij ging MOQUET te gemoet, toen deze op den drempel verscheen.

Op het gezigt van het gesprongen geweer, en de bebloede zakdoek, begreep hij wat er gebeurd was; hij bekeek de hand van MOQUET, en vond de verwonding erg genoeg om den docter RAYNAL te doen halen.

De bode vertrok te paard, liet hetzelfde aan den docter en zoude te voet weêrom keeren. Alle omstandigheden liepen mede, zoodat RAYNAL in 20 minuten tijds zich bij den gekwetsten bevond.

Hij vond het geraden het eerste lid der beide vingers af te zetten, en naaide de wijsvinger zoo wat te zamen. MOQUET herinnerde zich nog, dat het ijskoude water hem goed had gedaan; daarom stak hij zijne hand in een' emmer met water,

die op plaats stond, en begaf zich naar de keuken. »Jongen, MOQUET,» zeide mijn vader, die hoewel hij soldaat was twee of driemaal onder zulk eene operatie flaauw was gevallen, »Jongen, MOQUET, wat een ongeluk!»

»Ja, Generaal! antwoordde MOQUET,» het is een »ongeluk. Indien het niet gebeurd was, zou ik ze »allemaal geschoten hebben, zooals ik u beloofd had; »maar er is geen tijd verloren.»

— »Hoe, geen tijd verloren, wat meen je MOQUET?»

— »Ik wil zeggen, Generaal, dat gij mij een uwer »geweren moest leenen, daar het mijne, zoo als gij »ziet, er genoeg van heeft, en ik de eendvogels nog »eens zal opzoeken.»

— »Wat, wil je het nog eens probeeren?»

— »Wel ja, Generaal! ik ken de roetstée; alleen »moest gij mij wat papier geven. Die stinkende mos! »ik zal het onthouden.»

En MOQUET nam een der vijf of zes geweren van mijn' vader, en niettegenstaande alle opmerkingen vertrok hij.

Tegen den avond kwam hij met negen eendvogels terug, welke met de beide eersten, elf uitmaakten. Het scheelde er maar één, dat hij de geheele kluft had geschoten, hetgeen hij aan het springen van zijn geweer toeschreef, welk ongeluk hem minder kon scheelen, dan dat hij die ééne eend niet had.

»Een ongeluk komt nooit alleen,» zegt een oud maar waar spreekwoord. MOQUET had een' voortreffelijken hond, half hazewind, die een haas twaalf uur ver

dreef, luisterende naar den naam van LOUCHONNEAU; deze kwam te sterven door de eene of andere ziekte.

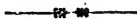
Een ander zoude in plaats van dezen hond, een' nieuwen gekocht hebben; maar MOQUET had reeds lang bepaald, dat bij eventueel sterven van LOUCHONNEAU, hij zijnen zoon, die daar uitmuntenden aanleg voor had, in diens plaats zoude gebruiken. Zoo komen wij langzamerhand aan de historie van MOQUET den zoon, dien wij als hoofdpersoon dezer geschiedenis in een volgend nummer zullen behandelen.

(Vervolg en slot nader).

W.....

Welligt zal de redactie van het tijdschrift voor Jagt en Visscherij een plaatsje van het onderstaande willen inruimen, (*) al ware het slechts om de liefhebbers onzer edele uitspanning voor oogen te stellen, wat ons te wachten staat, wanneer ook eenmaal de Opzieners der Jagt en Visscherij door den MOLOCH der Rijksveldwacht geheel en al zullen zijn ingezwolgen.

ONTMOETING MET EEN RIJKS-VELDWACHTER.

Want zij binden lasten, die zwaar zijn om te dragen, en leggen ze op de schouderen der menschen. MATTH. XXIII. 4.

Eenigen tijd geleden bevond ik mij in een mijner uitgestrekte bosschen, meestal uit eiken schaarhout bestaande, om aldaar konijnen te schieten. Bij het afzoeken van het bosch stootte ik op twee houtdieven,

(*) Ofschoon de redactie het onderwerp meer in *regtstreeks* verband met de Jagt en Visscherij, en met minder overdrijving behandeld zoude wenschen, haast zij zich het door R. ingezonden stukje te plaatsen. Zij hoopt hierdoor eene nieuwe bron van bijdragen geopend te zien en beveelt zich verder aan.

RED.

die met hunne bijtjes wakker bezig waren en zich, toen ik naderde, verwijderden; doch spoedig daarna bemerkte ik, dat zij zich slechts aan de andere zijde van den door het bosch loopenden grindweg begeven hadden, waar zij hun bedrijf bleven voortzetten. Terwijl ik dien weg overging, zag ik in de verte een schitterend météoor opdagen, dat zich, naderende, in de gedaante van eenen Rijks-veldwachter oploste, wiens blinkende hoed en blankgepoetste wapens de stralen der zon weërkaatsten en waarin ik den persoon van N. N. herkende, die vroeger, als gemeenteveldwachter, de schrik der houtdieven was.

Verheugd over deze ontmoeting, deelde ik hem de tegenwoordigheid der houtdieven mede, die wij op geringen afstand duidelijk hoorden hakken.

»Je komt als geroepen,» zeide ik, «die brutale ke-
»rels schijnen voor mij niet te willen ruimen, pak jij
»ze maar eens op, je krijgt dan eene goede fooi, want
»onze nieuwe veldwachter weet ze zoo goed niet onder
»den duim te houden.»

»Dat zoude ik met plezier doen» was het antwoord,
»maar ik *kan* het immers niet! Hoe wil ik met al
»die spullen door het hout heen komen? Het is al
»lastig genoeg om er mede langs den publieken weg
»te moeten kuijeren. — Zie zelve maar eens hoe ik
»beladen ben!»

Waarlijk, ik moest den man gelijk geven, toen ik den inventaris van zijne tuigagie opmaakte: de zware hoed met den paardenstaart, de groote brievenfasc,

de hertsvanger , de karabijn , de bajonet , het pistool en de patroontasch maakten te zamen een tamelijk vrachtje uit; terwijl de belemmering, die zij veroorzaakten , elke beweging in bosschen of doorsneden terrein, onmogelijk maakte.

»Is het niet om razend en dol te worden,» ging hij voort, »wanneer men, onder anderen , met het *waken* »*tegen houtdieverij* belast is en dan zóó wordt toegetakeld , dat men zich niet buiten de wegen en voetpaden kan begeven? — De houtdieven hebben er ook »niet weinig deeg in!

»Maar zeg me eens , waarom draag je toch die koord »aan den hals; waartoe dient *die*?»

»Misschien om zich , in eene bui van radeloosheid »en woede , over den magteloosen toestand waarin »ons deze toetakeling gebragt heeft, aan den eersten »boom den besten te kunnen opknoopen.»

Dit zeggende verwijderde hij zich knorrig , en de houtdieven bleven lustig doorhakken.

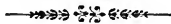
Dit voorval bragt mij eene preek in het geheugen , die ik onlangs over den tekst, dien ik tot motto gekozen heb , gehoord had en , verder over de zaak nadenkende , geraakte ik in verzoeking om op den uitvinder van zulke ondoelmatigheden de vraag van CICERO toe te passen: *Quid te , aut fieri aut fingi dementius potest?*

R.

U.....

Julij 1858.

Geschiedenis van den hond bij alle volken der wereld.

(Vertaald.)

Zoo eenig dier het verdient, eene eigene geschiedenis te hebben, en vooral het onderwerp van bijzondere studie en beschrijvingen te worden, dan is het voorze-ker de hond, die getrouwe medgezel van den mensch, die zich zoo innig met hem verbindt, als ware hij zijns gelijke. Het ontbreekt echter niet aan dusdanige geschriften, maar wel aan een werk, waarin eensdeels zijne veelsoortige of verschillende betrekking tot den mensch, of de onderscheidene doeleinden, waartoe hij zich laat bezigen, geschiedkundig zijn vervat; anderdeels de verschillende rigtingen van zijn instinct en alle voorbeelden, die daarvan bestaan, op eene uit-

voerige wijze behandeld worden. Dit is geschied in eene, in 1843, verschenen *Histoire du Chien chez tous les peuples du Monde*, van ELBAZAR BLAZE. De schrijver zegt in zijne voorrede, dat dit boek de vrucht is van twintigjarige studie en opmerkingen. Het volgende uittreksel daarvan zal doen zien, dat deze arbeid geen onvruchtbaren bodem heeft gevonden.

Wanneer wij onze voorstelling van den hond, wilden gronden op de woorden van zijnen naam afgeleid, of op de spreekwoorden en vergelijkingen, waarin hij, voorkomt, dan zouden wij moeten aannemen, dat hij tot de laagste der redelooze dieren behoort. Van het grieksche woord κύων (hond) komt κυνικός of Cyniker, en verscheidene vergelijkingen, als: κυνοειδής, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, toonen genoegzaam, dat de honden-familie, zoo als menige van hooger rang, niets in achtbaarheid wint, ofschoon men zijne afkomst tot verwijderde tijdperken opvoert. De Romeinen waren niet beleefder dan de Grieken en, om terstond op onzen tijd af te dalen, vinden wij de fransche woorden *Canaille* en *Cagnard*, beide van het latijnsche *Canis* (hond) afgeleid, en beide tot aanduiding van niet zeer vereerenswaardige persoonlijkheden aangewend. Vergelijkingen, zegt men, zijn hatelijk, en het geheele hondengeslacht moest, zonder onderscheid van rassen, zich aan deze uitspraak onderwerpen. Zij zijn steeds de aangenomen vergelijking met alle gemeene, slechte en walgelijke personen geweest; de type van strijdlust, onbe-

schaamdheid, hebzucht en zinlijkheid; van Furiën, Démons, tafelschuimers, dieven, en eindelijk, bij een treurig gebrek aan beleefdheid jegens het ééne gedeelte, met onregtvaardigheid jegens beide, ook der vrouwen.

De gehuwde man, zegt een klassieke wijze, heeft geen hond noodig, om zijne deur te bewaken. *Non opus est, uxor latrat in aede tua* enz. (Hij is niet noodig, de vrouw blaft in uw huis). De heer BLAZE heeft eene menigte van deze gezegden verzameld, en in het algemeen zijne cliënten, met ijver en goed gevolg, tegen de daarin liggende aanklagten verdedigd. De hond is morsig. — »Dat is hij veel minder», antwoordt hij, »dan zekere lieden uwer bekenden en van uwten stand.» Men scheldt hem uit voor vraatzuchtig. — »Ik wilde u zien», herneemt zijn advokaat, »als gij maar ééne schotel eten hadt, en men het beproefde u dien weg te nemen?» St. CHRYSOSTOMUS zegt van den hond, dat hij u vleidt, als gij hem aanziet, en u arglistig bijt, als gij hem den rug hebt toegekeerd. — »Ik verzoek St. CHRYSOSTOMUS om ver-schooning», zegt de heer BLAZE, »hij heeft den hond gelasterd. Ik kende en ken nog vele menschen van zulk eene geaardheid, maar geen' enkelen hond.» Dan weder is hij een dief. »Neen», antwoordt de heer BLAZE, »hij heeft geen denkbeeld van het *mijn* en *dijn*, en als gij hem hebt geleerd, kunt gij hem bij een gebroken hoen laten slapen. Bovendien worden hem dikwijls diefstallen te laste gelegd, die hij nimmer

heeft gepleegd: de dienstboden maken hem tot hunnen zondebok, en de spraak ontbreekt hem, om zich te kunnen verdedigen.”

Alle lof, die den hond in spreekwoorden wordt toegezwaaid, is uitzondering en geen' regel. Maar waarom mogen wij vragen, wordt het individu altijd met liefde genoemd, en wordt het ras tot een zinnebeeld van hetgeen hatelijk en aanstootelijk is, gebezigd? De rede daarvan is voorzeker deze: dewijl door hun vertrouwelijke omgang met ons, hun geheele gedrag ons bestendig voor oogen is, zoo vallen zij ons natuurlijk het eerst in, als wij in onze natuurgenooten de eigenschappen van dieren zien, wier goed instinct bij ons eene ondeugd wordt.

Bij de Joden wordt de hond natuurlijk voor onrein gehouden, en is daarom ook van het offer uitgesloten gebleven. Bij de Heidenen daarentegen bragt hij zijn deel aan bij de vleesch-massa's, die op het altaar rookten. De Romeinen, die hem zonder schaamte aan hunne goden opofferden, geeselden hem jaarlijks als misdadiger en spietsten hem vervolgens, omdat zijne voorvaders, in den nacht waarin de Galliërs het kapitaal bestormden, hadden geslapen. De dwaasheid en gruwzaamheid dezer romeinsche herinnerings-viering werd echter door een gebruik overtroffen, dat, tot aan de regering van **LODEWIJK XIV**, in de hoofdstad van Frankrijk bestond, waar de burgerlijke regering jaarlijks een aantal katten, men weet niet om welke oorzaak, op het Grève-plein deed verbranden.

Waar de hond den goden werd opgeofferd, kon het ook niet missen, of zijn vleesch werd er gegeten. HIPPOKRATES zegt, dat de grieken hem hebben gegeten, en de Romeinen hielden hem voor zulk eene lekkernij, dat, bij hunne kostbare en verkwistende gastmalen, geen jonge hond mogt ontbreken. In China wordt hij met kruiden gevoed en openlijk in de vleeschhallen verkocht. Vele wilde volkeren verkiesen zijn vleesch boven alle andere vleeschsoorten, en onthalen er hunne opperhoofden op. In Parijs wordt het verkoopen van hondenvleesch heimelijk bedreven, in weerwil van het verbod der regering, die daarentegen den handel in paardenvleesch heeft toegestaan. De heer BLAZE, die beide vleeschsoorten heeft gegeten, geeft het hondenvleesch de voorkeur, terwijl BUFFON het voor hoogst onsmakelijk hield. Maar dewijl de volken, bij wie het bij voorkeur wordt gegeten, hunne honden alleen met groenten en visch voeden, en geen europeschen hond, die met vleesch gevoed wordt, aanraken, hebben noch BUFFON noch BLAZE het hondenvleesch in deszelfs volkomenheid geproefd.

In Lapland wordt de hond, om zijne huid, gedood; in andere landen daarentegen om zijner vermenigvuldiging perk te stellen. Daartoe heeft de hondenbelasting in Engeland bijgedragen, om alzoo het overbodige dierenleven in de geboorte te verstikken; terwijl slechts wenigen eenen hondenworp opvoeden, uithoofde van de zware belasting. Elders, waar men alle honden worpen laat opgroeijen en half verhongerd op de straten

laat rondloopen, wordt hun bestaan een bezwaar voor het publiek, en een' last voor hen zelve. In Frankrijk zijn de voddenrapers gemagtigd, de rondlopende honden, door een' slag op den kop, te dooden. Voor weinge jaren was de regering van Bombay verplicht eene lading houden naar zee af te zenden en te laten ombrengen, om die stad van hunne buitengewone hoeveelheid, zonder belediging der Parsi's, die den hond met eerbied beschouwen, te bevrijden. In andere groote steden van het Oosten wordt er minder omslag met hen gemaakt. Een man met een' zwaren knuppel gewapend, sleept een gedooden hond langs de straten, waardoor hij alle honden uit de buurt tot zich lokt, en die hij dan regts en links, met zijn' knuppel dood slaat.

Reeds in het oude Rome werden engelsche bullenbijters, die door afzonderlijke daartoe in Engeland aangestelde beambten naar Italië werden gezonden, in het amphitheater aan den doodelijken strijd met wilde dieren prijs gegeven. In Engeland zelve vond dit gebruik de ijverigste navolgers, en het gevecht van honden, die zich door beten teisterden, tot dat een op de plaats bleef, werd een fatsoenlijk vermaak.

Maar de grootste van alle gruwzaamheden, wier slachtoffer de hond wordt, zijn ongetwijfeld die, welke in naam der wetenschap worden gepleegd. De proefnemingen, die men met hem, bij levenden lijve, maakt, zijn inderdaad afschuwelijk, en de heer BLAZE verzekerd ons, dat men in elke groote stad van Frankrijk men-

vindt, wier eenige bezigheid is, de hiertoe gevorderd wordende voorwerpen te vinden, en te verzamelen. De geneesheeren van vroegeren tijd bezigden den hond, op even zoo ongehoorde wijze, tot herstelling van zieken. Hij werd levend opengesneden, en als een zeldzaam, specifiek middel tot genezing van ligchaamssmarten aangewend. Soms had men nog de barmhartigheid, hem de keel af te snijden, en het uitblusschen van alle levensgeesten af te wachten, eer de ziekelijke ledematen in zijne ingewanden werden gedompeld. De hond speelde ook eene aanmerkelijke of voorname rol in de apotheek: zijne beenderen werden fijn gestampt, zijn vet tot zalf versmolten, en zijn rif tot een sap van buitengewone kracht gedistilleerd.

Zwart was altijd eene onheilspellende kleur voor menschen en dieren, denkelyk dat daarom zwarte honden door bijgeloovige volken als werktuigen van tooverij, en als den aardschen vorm van den booze worden beschouwd. CORNELIUS AGRIPPA was altijd van een' zwarten hond vergezeld, die men algemeen voor een' booze geest hield. Nog in het jaar 1702 waren de fransche soldaten, die Landau tegen de keizerliken verdedigden, vast overtuigd, dat de hond van hunnen generaal een booze geest was, van wien alle militaire bewegingen uitgingen, en wiens bovennatuurlijke krachten hem de zege verzekerden. BARONIUS verzekert, dat de honden het brood hadden versmaad, dat de moordenaars van THOMAS A BECKET hen hadden toegeworpen, en volgens den heer BLAZE hebben zij op

dezelfde wijze hunnen afkeer jegens eenen jongen man te kennen gegeven, die zijne nicht, zonder kerkelijke toestemming, had gehuwd, daar zij hardnekkig weigerden de lekkernijen van het bruiloftsmaal aan te roeren.

De hond is ook veeltijds door de menschen als werktuig van strijd tegen, en vervolging van hunne medemenschen gebezigd. In den oorlog zelfs heeft hij waarschijnlijk het eerst, als schildwacht, goede diensten bewezen. Door hunne merkwaardige waakzaamheid en geschiktheid, om aanvallen bekend te maken, worden zij bijzonder door de Turken tot bewaking der buitenposten gebruikt. Nog heden worden de fransche verkennings-patrouilles in Algiers, altijd door een paar honden voorafgegaan. In vele gevallen namen zij ook zelfs deel aan den strijd. Nadat MARIUS de Cimbren had verslagen, hadden zijne legioenen eenen nog hevigeren strijd met de vrouwen en honden door te staan. Bij de Celten waren de honden van zulk een groot gewigt in den strijd, dat zij hen met halsbanden, van spitse ijzeren punten voorzien, en met borstplaten als schilden wapenden. Eenige aldus uitgeruste honden, die den aanval van soldaten op eene citadel afweren, zijn op eene bronzen plaat, in Herculanium gevonden, voorgesteld. Zekere Galliers gebruikten de honden niet alleen als soldaten in den oorlog; maar een eskadron van twee honderd maakte zelfs de lijfwacht huns konings uit. In lateren tijd heeft men zich van hen tegen de wilden in Amerika bediend. COLUMBUS gaf

het voorbeeld in een gevecht met de inboorlingen van S^t. Domingo, waarin hij met twee honderd man te voet, twintig ruiters en twintig honden een groot indiaansch leger op de vlugt joeg.

Toen PIETRO DE LA VALLE in het begin der zeventiende eeuw Perzië bezocht, bestond er het gebruik, om zekere soort van misdadigers aan honden, die daartoe opzettelijk bestemd waren, voor te werpen. Hij zag eenige, van tooverij beschuldigde Joden, die men aan de woede dezer vreeselijke beulen prijs gaf, met belofte van genade, als zij Mahomedanen wilden worden. Bij den aanblik der honden gaven de gezamenlijke Joden, tot op één na, het afvallen van hun geloof boven dien schriklijken dood de voorkeur. OVIEDO verhaalt, in zijne geschiedenis van Indië, dat toen een misdadiger, die men den hond voorwierp, die de veroordeelden plagt te verscheuren, op de knieën viel, en om het behoud van zijn leven smeekte, het dier bleef staan, en weigerde zijnen pligt te volbrengen.

De Spanjaarden, die het voor een wonder hielden, verleenden den ongelukkigen genade; maar de heer BLAZE geloofst, dat de blik des mans die uitwerking heeft te weeg gebragt, gelijk dan ook het volk aan het menschelijk oog eenen vreesaanjagende en betooverenden invloed op de dieren toeschrijft. SISMONDI verhaalt een ander beter gewaarborgd geval van dien aard. Eenige jagthonden van den tiran van Milaan, die met menschenvleesch gevoed werden, dat ze zelve moesten trachten door de jagt op menschen te verkrij-

gen, en waardoor reeds duizende slagoffers waren gevallen, zoodat die honden buitengewoon bloeddorstig waren geworden, weigerden niet alleen een' twaalfjarigen knaap, die hun werd voorgeworpen, te dooden, maar bovendien, toen de wachter, ten gevolge dier hardnekkigheid, het kind de keel afsneed, be-toonden de honden dezelfde onwilligheid om het ligchaam aan te raken. Zoude de jeugdige leeftijd van het slagtoffer, welligt hun sluimerend gevoel van medelijden hebben opgewekt? De honden bezitten gelijk men weet, eene bijzondere liefde voor kinderen, en laten zich daarom ook veel van kinderen welgevallen.

Maar nu komen wij tot de beminnenswaardige zijde van den hond. Hij alléén, in de geheele dierenwereld, sluit zich aan ons, als den getrouwsten vriend aan; verstaat onze wenschen, onderwerpt zich aan onze gewoonten en wacht op onze bevelen. Het is eene behoefte voor zijn aanwezen, om den mensch ten dienste te staan. De siberische honden, die des zomers vrijglaten worden, om voor hun eigen onderhoud te zorgen, keeren, hoewel een' zwaren arbeid te gemoet ziende en streng behandeld wordende, ja zelfs half verhongerend, toch bij het naderen des winters, tot hunne meesters weder, om zich voor de sleden te laten aanspannen. De pariahond in Indië, wanneer hij zonder verblijf en zonder meester is, voegt zich bij een' vreemde, en put zich uit in kunstmiddelen, om door hem aangenomen te worden. Men gevoelt het duidelijk, dat deze neiging van den hond, hem door

de Voorzienigheid ten beste van ons geslacht is ingegeven. »Zijne verburgering met ons», zegt CUVIER, »is de volkomenste, nuttigste en meest eigenaardige verovering, die wij hebben gemaakt, en welligt — voegt hij er bij — de noodwendigste voor de menschelijke samenleving. »In onze tegenwoordige, beschaafde maatschappij kunnen wij van de diensten, die hij ons bewijst, naauwelijks meer een uitgestrekt gebruik maken. Om zijne geheele waarde te beseffen, moeten wij zien, hoe hoog de hond bij de wilden staat aangeschreven. Men heeft australische Vrouwen gezien, die jonge honden met hare borsten voedden. Kapitein FITZROY verhaalt, dat in tijden van hongersnood de inwoners van het Vuurland, eerder hunne oud geworden vrouwen dooden en eten, dan hunnen eenigen hond. »Honden», zeggen zij, »kunnen andere dieren vangen, maar oude vrouwen zijn tot niets meer nuttig.» De jagt is inderdaad de eerste behoefte voor den mensch, en het eerste instinct van den hond. Honden verzamelen zich in troepen, jagen op everzwijnen en buffels, en zelfs bij gelegenheid op leeuwen en tijgers. Derzelve jongen zijn vooral de voorwerpen hunner onvermoeiden vervolging; en zoo groot zelfs is de schrik, die zij bij derzelve vervolging den tijger aanjagen, dat in Indië het verschijnen van eenen gewonen jagthond hem verontrust.

Zoo worden ook van de krachten en den moed van zekere hondensoorten de treffendste geschiedenissen verhaald. Wat van eenen albanischen hond van ALEX-

ANDER DE GROOTE wordt verhaald, die, achter elkander, een' leeuw en olifant overwon, is niets dan eene fabel. Even zoo weinig geloof verdient de daad van een bulhond, gedurende de regering van koningin ELISABETH, die, achter elkander, beeren, luipaarden en een' leeuw zoude aangevallen en gebeten hebben. Zeker daarentegen is het, dat een hond van dat ras, tijdens de regering van HENDRIK VIII, werkelijk met den koning der dieren in strijd geraakte, voor welke aanmatiging HENDRIK hem liet ophangen, en men kan daaruit afleiden, dat drie of vier dier honden de zegepraal zouden kunnen behalen. De dashond kampt met dieren, die twintigmaal grooter zijn, en sterft, gruwelijk verwond, zonder éenen enkelen klaagtoon te geven. Ook de list en dapperheid der honden ontwikkelen zich glansrijk in geval van nood. De honden aan den Nijl drinken onder het loopen, om den krokodillen te ontkomen. Als de honden van Nieuw Orleans over de Mississippi willen zwemmen, beginnen zij te blaffen, om de alligators uit hunne verstrooide holen te lokken en zich op één punt te komen verzamelen. Naauwelijks is dit gebeurd, of zij loopen vloed - opwaarts heen en springen op eene verwijderde plaats in het water. Een eskimosche hond, die naar Engeland werd overgebracht, was in kunsten geoefend, die men bij europesche honden zelden aantreft, wier onderhoud niet van hunne eigene werkzaamheid afhangt. Hij strooide zijn voeder rondom zich heen, en hield zich als slapende, om hoenders en rotten uit te lokken,

welke hij alsdan bij zijn voorraad voegde. Maar zelfs ook bij ons ontwikkelen de honden, die voor hunne eigene rekening jagen, dikwijls een zeldzaam vernuft.

De sluwe spoorhond, die meer dan eenige andere aan de wilddieverij is overgegeven, wanneer hij een konijntje op het spoor is, begeeft zich naar het konijnenhol, en wacht op zijne aankomst. De heer BLAZE had twee honden, die heimelijk jaagden; de een jaagde de hazen op, en de andere, achter een heg verborgen, pakte den haas, als hij zijn gewoon pad volgde. Men verhaalt eene geschiedenis van een' staanden hond en een' windhond, die zich te zamen verbonden: dewijl het reukorgaan van den staanden hond er toe diende, om het wild te vinden, en de vlugheid van den windhond, om het te vangen. Toen de staande hond in verdenking kwam, deed men hem een' ketting aan, om zijne bewegingen te hinderen; daar hij echter zijne strooperijen voortzette, bemerkte men, dat de windhond, omdat de staande hond niet zoo goed kon jagen, den ketting in zijn' bek droeg, tot dat de beurt van het naloopen aan hem kwam. De geschiktheid van den gewonen jagthond, ofschoon minder in het oog vallend, is toch overeenkomstig de diensten, die men van hem vordert, en somtijds meer dan een eenvoudig instinct; want dikwijls ontdekt slechts een oude gediende de wedergangen van den vos en het hert; de pogingen van het dier, om het spoor af te breken, of zich door het opjagen van een ander dier te redden.

Het is de praktijk, die hem had geleerd, de verwickelin-

gen der jagt te kennen, tusschen verwarde sporen het regte te vinden en de listen van een' vernuftigen vlugteling te kunnen raden. Op één punt zijn zij echter, oude en jonge, tamme en wilde honden, elkander gelijk, dat is: belangstelling in de jagt. De verschijnselen der voorbereiding daartoe, wekken steeds hun levendig verlangen. De hond, wiens meester toevallig is verhinderd, aan de jagt deel te nemen, zal zich eenen naburigen jager kiezen, en voor dien dag in zijne dienst treden, ofschoon het vergeefsche moeite zou zijn, hem voor een ander doel, en langer dan de jagt duurt, te willen behouden. Zelf in het gezelschap van zijnen meester zal hij, zonder dat zijne trouw er door lijdt, zich voor een oogenblik aan een' vreemden aansluiten, die welligt een beter schutter is dan zijn meester.

(Vervolg hierna).

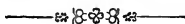
ALLERLEI.

»Ik heb altijd ongeluk, niets dan ongeluk,» klaagde een oude jager, »laatst stond *Juno* voor een' kwartel; »de kwartel springt op, vliegt regt van mij af, laag »langs den grond en de hond loopt haar na. Ik schiet, »door drift vervoerd; de hond geeft een' gil en appor- »teert mij zijnen voorpoot, die ik rits afgeschoten »had. — Zóó gaat het mij altijd; ik speel alle avon- »den whist en, zoo waar als ik leef, ik krijg nooit »eene enkele troef.»

»Maar, lieve vriend! als gij geeft, maakt gij uwe »laatste kaart immers troef?

»Dat is waar, maar ik vergeef steeds de kaarten!

Op een' zondag morgen, vóór omstreeks twee jaren, stroomde de menigte uit het Haagsche bosch stad- waarts en bleef bij den koekamp stilstaan, om te

zien naar een klein zwart hondje, dat de damherten ijverig rond dreef, hetwelk ook mijne aandacht boeide.

De herten bewogen zich veerkrachtig in dezelfde rigting, op twee kringen, waarvan de jongen den middensten vormden en door de ouden omgeven werden; op welke laatsten het hondje het gemunt had. Eindelijk bleef een der groote herten stilstaan, met blijkbaar doel om de vijand af te weren, daarbij de houding aannemende van de horens te willen gebruiken, die op dat tijdstip nog in de eerste wording waren; terwijl het hert, zonder te treffen, met de voorloopers sloeg en bij een der achterloopers werd gegrepen, van welken het, door heftig schudden, den aanvaller poogde los te maken. Dit gelukte eindelijk, doch onder het worstelen wist het hondje het hert bij den strot te vatten en daaraan te blijven hangen, hetwelk het hert angstig deed brullen en sprongen in de hoogte doen, die de aanschouwers niet weinig vermaakten.

Na kwam een man in hemdsmouwen driftig aangelopen, met een lang, roestig geweer gewapend, die op honderd passen reeds aanlegde, en in die houding naderde.

Ziende dat ik mij achter een boom verschool, vond dit navolging, terwijl anderen het met geschreeuw op een loopen zetten. Eindelijk ging het lange geweer met eenen kanonnadeslag los, en het hondje viel, van den hals van het hert, levenloos op den grond, waarna het laatste zich weer bij de andere herten voegde,

zonder dat ik bespeuren kon, dat het veel had geleden; hetgeen mij te meer verwonderde, daar ik het reeds als verloren beschouwde.

Wanneer mijne wandeling mij langs deze plaats voert, komt mij deze gebeurtenis telkens in het geheugen, en wanneer ik daar nu ook gewone schapen zie grazen, denk ik aan de variëteiten van, zwarte en witte kleur die men tegenswoordig onder de damherten aantreft; vooral ook aan de lama's en alpaca's, die men thans in Frankrijk en Spanje met veel zorg pooft te acclimatiseren, en welke diersoorten zulks bij den Haag eenmaal werkelijk waren. Dan ontstaat bij mij de vraag: of zij, in den koekamp geplaatst, geene aangename en dankbare herinnering zouden hebben opgeleverd aan het tijdstip, toen er, onder koning WILLEM II, zoo veel tot verfraaijing van den Haag gedaan werd?

JAGERSTAAL.

Op de helling van den Hollandschen spoorweg, in de nabijheid van Pietgijzenbrug, heeft eene patrijs, op ruim eene el afstand van de rail, een nest gemaakt en hare vijftien eijeren uitgebroeid.

* * *

V A R I A .

Ten gevolge der uitnoodiging voorkomende aan het begin van dezen jaargang zend ik eenige bijdragen in, waaraan ik geen bijzondere waarde toeken en alzoo derzelve opname aan het oordeel der Redactie overlaat.

I.

Mijn overbuurman, de heer D. te Haarlem, was eigenaar van een Newfoundlandschen hond, het schoonste exemplaar dat ik van deze soort gezien heb, verstandig en vlug bij uitnemenheid, die uit eigene beweging te water ging, wanneer hij de deur uit kon komen, en met een welbehagen en kracht rondzwom, die voldoende was om eene schuit voort te slepen. Deze hond vatte alles aan wat hem aangeduid werd, en zou

een kalf hebben geapporteerd. Te regt was hem de naam van *Neptunus* gegeven.

Ik kwam op den inval N. op de eendenjagt te beproeven; daar toch de poedel eene eeuw geleden uitsluitend voor de waterjagt werd gehouden, kon het zijn, dat de zwemhond daar ook geschiktheid toe bezat. Hij werd ter mijner beschikking gesteld, en toen ik hem de lijn wilde aanleggen, werd dit onnoodig geacht, daar hij wel zou volgen, wanneer het hem bevolen werd; en werkelijk liep hij mede als of wij ons lang gekend hadden. Zijn onhebbelijk spel en brommende toon schenen mijn' hond niet aangenaam te zijn; wij kwamen echter zonder gevecht ter bestemde plaats aan en N. volgde mijn' hond in het water, zonder echter het waarom te begrijpen, vermijdende in lisch en riet te dringen; voor schieten maakte hij zich niet bevreesd, dit achtte ik al veel gewonnen. Het aanslaan van mijn' hond, maar vooral het apporteren bleek hem te misvallen en wekte zijnen toorn op: hij viel mijn' hond aan en hield hem lang onder water, op verdrinken af, dat waarschijnlijk wel het voornemen was. Na deze scène was er niets goeds meer te verwachten, en toen N. een' eendvogel in den bek nam, daarmee naar den kant zwom, en ik hem het jaagpad zag volgen, had ik er niets op tegen van zijne brutaliteit onslagen te zijn. Hij begaf zich stadwaarts, $\frac{3}{4}$ uur ver, en zette zich op de huisstoep, steeds den eendvogel triomphantelijk om hoog houdende, tot dat het aantal toeschouwers aantoonde, dat er iets buitenge-

woons op straat voorviel. Toen hem de deur geopend werd, liep hij overal in huis rond aan een ieder met zelfsvoldoening het resultaat zijner excursie vertoonende.

Ware mijn hond eene teef geweest, misschien had N. daarmede beter gesympathiseerd; doch wilde ik mijn' hond niet meer aan het verlies van een zijner ledematen blootstellen, want had den aanslag niet in het water en onder mijn bereik plaats gehad, dan waren de gevolgen vrij ernstig geweest; was ik toenmaals bezorgd mijn' hond te bederven, thans zou ik bij eene eerste, eenige proef niet berust hebben

II.

Het behoort niet tot de zeldzaamheden, dat dieren zich naar de plaats hunner geboorte, of waar zij goed behandeld werden terug begeven en derwaarts, na aanmerkelijk tijdverloop, weten te regt te komen. Ook ziet men de dieren allerlei pogingen en middelen aanwenden, om zich uit gevangenschap te bevrijden; het is zelfs gebeurd, dat honden de afgestroopte halsbanden weer wisten aan te leggen, om het voorgevallen te bedekken, en zulks bij navolging of door afzien; zij schijnen te denken en te redeneren. Dat den olifant en den hond geleerd wordt de schel te trekken, wanneer het een of ander door hen verlangd wordt, is niet vreemd; sterker is het, dat de hond uit eigen beweging de gewoonte aanneemt, aan de bel-

koord te trekken, die toevallig in de nabijheid van zijn hok hangt, wanneer het tijdstip voorbij is, waarop men gewoon is hem zijn voedsel te reiken. Hij moet zich dus rekenschap hebben gegeven van het middel, hetwelk de dienstboden aan de deur doet komen enz.

Het volgende geval is nog al merkwaardig, omdat het doet zien, hoe na een mislukt plan, tot een ander werd overgegaan, zonder de eerste gedachte te laten varen; bij het terug zoeken van zijne makkers, zien wij hierin eene verbinding van gedachten en het maken van gevolgtrekkingen, welke aanduiden, dat het denkvermogen bij de dieren grooter is, dan het hen gewoonlijk wordt toegekend, en al ontberen ze de spraak en eene taalkunst, zij zich toch alles weten mede te deelen, wat hun oogenblikkelijk belang mede brengt.

N. N. vervoerde, in eenen gesloten jagtwagen, waarin ieder zijne vaste plaats heeft, eenige stuifhonden, waarvan aan eenen meer bepaald den naam van brak kan gegeven worden. Na vijf uren afstand te hebben afgelegd, wordt de weg voor den draf der paarden ongeschikt en de honden geven alsnu duidelijk te kennen niet alleen, dat zij zich vervelen, maar uit den wagen willen en moeten. Dit had aan den avond plaats, en daar men het bestemde verblijf naderde, besloot men aan hun verlangen toe te geven; men meende dat zij den knecht wel zouden volgen, dat echter niet gebeurde daar zelfs de beste vermist werd, die eerst den tweeden avond zich kwam aanmelden, zijnde ver-

moeid en vermagerd, zonder uiterlijke teekenen van door een' strik te zijn bedwongen geweest.

Later werd men gewaar, dat hij den volgenden dag te huis was gezien, waar men verondersteld had, dat hij de voorlooper was van het vroeger terugkeerend gezelschap, en reeds de deur van het koetshuis had geopend; vermits er echter geen rijtuig was komen opdagen, was er twijfel ontstaan of het wel de veronderstelde hond geweest was, die den hondenstal had bezocht. Hier zijne makkers niet vindende, was de hond terug gekeerd naar het punt, waar hij het spoor verloren had, om van daar de onderzoeking verder voort te zetten, hebbende een' weg gevonden, dien hij nooit beliep, zelfs niet had kunnen zien, noch de voorwerpen daar langs kunnen opmerken; waar de reuk van rijtuig en paarden moet verondersteld worden door de lucht te zijn opgelost, met uitzondering van af het punt waar hij de lucht der andere honden heeft kunnen volgen.

III.

Ik had met een' landman te spreken. Diens woning betredende zag ik, dat er eene doorkist stond, waarop ik terug trad en de bewoner zich in den tuin bij mij vervoegde.

Mijn' hond, van onderzoekenden, diefstichtigen aard, zie ik tijdens dit gesprek de deur uitsluipen, met iets in zijn' bek, dat ik voor een rol stokvisch aanzag. Om den boer in het gelijk te stellen en den hond

af te keuren, wilde ik hem bedoeld voorwerp ontnemen, hetgeen de man onnoodig achte, zeggende: »het kan geen kwaad, mijn heer!» Maar toen ik zag, dat het voorwerp veel inspanning vereischte om doorgeslikt te worden, hervatte ik, doch te laat, mijn voornemen. Het bleek een' lap van zwaar katoen te zijn, en daar ik de mogelijkheid aannam, dat daarmee iets schadelijks voor den hond kon verbonden zijn, daar sterke middelen bij de beslissing eener ziekte worden toegevend, en wetende dat blind geboren dieren ligtelijk kunnen worden vergeven, vreesde ik dat het welligt kwade gevolgen hebben kon. Ongerust, hoe die zaak zou teregt komen, bleef ik de manieren van den hond naauwkeurig gadeslaan, waarin geene verandering kwam, dan op den veertienden dag, toen, na een' moeilijken arbeid, het verontrustend voorwerp ontrold te voorschijn kwam, zonder door het gewoonlijk bij den hond zoo werkzaam maagsap te hebben geleden, noch het dier te hebben geschaad.

IV.

Vreemd kwan het mij voor, bij zekeren poelier de hazen tegenovergesteld te zien opgehangen, dan men zulks gewoonlijk doet, namelijk met den bol omhoog; en daar deze man bekend staat, van ook buiten den jagttijd veel overleg te bezigen, vroeg ik hem naar de reden van deze handelwijze.

»Dat ik de voorloopers te zamen bind, en daar den

»bol tusschen druk, geschiedt voor de zuiverheid, het »ooglijke is voor mij veel waard; en dan wordt daardoor »tevens het uitlekken van het zweet belet, waar eenige »keukenmeiden zoo bijzonder op gesteld zijn.»

Hij beweerde ook dat bij groote hitte, de verzending van vliegend wild het doelmatigst in boekweiten doppen geschiedt; hij wees ook aan, dat hij het »versch zijn" beoordeelde door de opheffing bij de pooten, die door de zwaarte niet mogen buigen.

V.

Wat is het doel der zoogenaamde St. Hubertus-klaauwen, die dikwerf aan de achterpooten der honden zich bevinden? Daar niet alle honden daarmee zijn voorzien, zij niet als middel van verdediging kunnen worden aangemerkt, en eer als eene belemmering dan nuttig moeten worden beschouwd, zal men mij verplichten door bovenstaande vraag in dit tijdschrift te beantwoorden.

Huis Vogelwijk, April 1858.

KRAANKAMP.

GESCHIEDENIS VAN DEN HOND,

BIJ ALLE VOLKEN DER WERELD.

(Vervolg en slot van bladz. 145)

Bij andere volken neemt de hond de plaats van het paard in. PLINIUS verhaalt, dat de Kolophoniers bij hunne veldslagen, honden bezigden, die de bagage trokken. Eene dwaasheid van HELIOGABALUS bestond daarin, dat hij in een' wagen reed, met acht honden bespannen.

Bij de Eskimo's alleen worden de honden, met uitzondering van alle andere, als last- en trekdieren gebruikt.

Het bezigen van den hond tot een' arbeid, waartoe

hij naauwelijks door de natuur bestemd schijnt, gaat niet zonder groote moeite.

Of, door de onweerstaanbare magt van eenen instinctmatigen aanleg gedreven, of ook door honger (want zij worden zóó slecht gevoederd, dat zij somtijds de lederen riemen, waarmede zij worden ingespannen verslinden, en wanneer zij daarvan bevrijd zijn elkander niet zelden opvreten) vervolgt somtijds het wagenspan, dat gewoonlijk uit twaalf honden bestaat, het spoor van eenig wild, zonder op hunnen voerman te letten, wien zij met gevaar van zijn leven, hals over kop voortsleepen. — Daargelaten, dat onwillekeurig de honden-natuur somtijds de overhand verkrijgt, heeft de mishandeling eenige van hen met zulk eenen haat jegens hunne meesters vervuld, dat zij meermalen de slede trachten om ver te werpen. Dikwijls daarentegen brengen zij, met nimmer falende zekerheid, op elken weg, dien zij eenmaal hebben afgelegd, den reiziger door nevel, duisternis en stormen, en ontdekken, wat geen menschelijk oog vermag, de in sneeuw begraven hutten. In St. Johns, in Newfoundland, vervoeren twee duizend van de schoonste honden, die hunne namen aan het land ontleenen, zware lasten hout en voorraad, en tot dank daarvoor moeten zij de helft des jaars, als men hen niet noodig heeft, voor zich zelve zorgen, terwijl zij in de andere helft zoo worden veronachtzaamd, dat eene groote menigte hunner aan eene soort van schurft sterft. Als lastdier bewijst de hond den smokkelaars, op het vaste land

soms gewigtige diensten, en spreidt daarbij eene bewonderingswaardige bedrevenheid ten toon.

Met goederen beladen, begeeft hij zich des nachts op weg, ruikt de tolbeambten, grijpt hen aan, als hij het met voordeel kan doen, en verbergt zich achter een boschje of boom, als hij niet kan ontvlugten. Het laat zich begrijpen, dat eene menigte tolbeambten weinig tegen zulke smokkelaars vermogen, die zich altijd op nieuw verzetten; die in stilte en duisternis de grenzen overschrijden, en wier gangen door bosschen en velden loopen; die het gevaar, onder den wind ruiken, en zich, of door hunne vlugheid aan het gevaar onttrekken, of in iederen hoek eene veilige schuilplaats weten te vinden.

De herdershond is in zijne soort evenzeer een wonder van trouw, als van verstand. Hij verstaat de stem, den blik zijns meesters. Hij verzamelt de verstrooide schapen op het minste teeken; zondert elk schaap, dat hem wordt aangewezen, van de overige kudde af; drijft ze overal heen, waar men hen wil hebben, en houdt ze onder bestendig opzigt, door ijverig heen en weder loopen, evenzeer als door de kracht zijner stem, die elken toon van zachte teregtwijzing, evenzeer als van toornige bedreiging kan uitdrukken. Dit zijn zijne gewone pligtsvervullingen, die men dagelijks op alle plaatsen kan waarnemen. Maar nog grooter wonderen vermag hij te doen. Op zekeren avond gingen zeven honderd lammeren, die aan de hoede van den herder van ETRIK waren toevertrouwd, in drie partijen

op den loop, over berg en dal. »Sirrah!» riep de herder HOGG treurig tot zijn' hond, »ze zijn weg!» Stil en buiten weten zijns meesters, want het was te donker om het te zien, sloop de hond van hem weg, terwijl de herder tot aan den morgen te vergeefs naar de hem toevertrouwde lammeren zocht. Reeds was hij van gedachte, vol vertwijfeling naar zijn' meester te gaan, toen hij plotseling in eenen diepen afgrond zijn' Sirrah gewaar werd, waar hij niet een gedeelte, maar de geheele verlorene menigte lammeren bewaakte. »Het was,» zeide JAMES HOGG, »het allerezelzaamste voorval, dat mij in mijn herdersleven is overkomen. Hoe hij de verscheidene troepen in het donker had kunnen vinden, is mij onbegrijpelijk. Het opsporen en verzamelen had hij van middernacht tot zonnenopgang bewerkstelligd, en al waren al de herders uit den omtrek tegenwoordig geweest, om hem te helpen, zou het niet beter tot stand hebben kunnen komen.» Een schapendief, die eindelijk ontdekt en met den strop gestraft werd, plagt, als hij eene kudde schapen, met het schijnbaar voornemen om ze te koopen, bezigtigde, zijnen hond eenige schapen aan te wijzen, die de hond, later terug keerend, des nachts bij zijn' meester bracht. Zoowel SCHOTT als HOGG verhalen deze bijzonderheid zeer uitvoerig, volgens de Annalen van het Justitie-hof in Schotland.

Sir THOMAS WILEF kende een geval, van drie ossen, die, uit eene groote menigte, in eene andere drift ossen verloren geraakt waren. »Ga, haal ze!» was

alles, wat de drijver zijn' hond toeriep, en hij bragt terstond de drie verlorene den eigenaar weder. Een veehandelaar, die zijn vee negen engelsche mijlen ver naar Alston in Cumberland plagt te drijven, zond ze eens, om eene weddingschap, met zijn' hond alléén derwaarts. Het dier verstond zijne lastgeving volkomen. Hij hield ze juist op den weg; liep, als hij bij eene vreemde drift kwam, aan de spits der zijne, om ze tot staan te brengen; bragt de beesten, die den weg versperden, ter zijde; kwam dan weder achter aan loopen, om de drift voort te drijven, en bragt ze alzoo geregeld ter plaatse hunner bestemming, waar hij hunne aankomst door het blaffen aan de huisdeur aankondigde. Ja nog meer, de hond bewijst in sommige gevallen zelfs diensten, die men van hem niet zou hebben verwacht. Een hond had eens, uit eigene beweging, een vlugtend paard nagezet, zijn' teugel gegrepen en het dier vastgehouden, tot dat men het meester was geworden. Toen, eenigen tijd geleden, een stal die vol vee was, in brand geraakte, en de dieren, zoo als gewoonlijk het geval is, door schrik als bedwelmd, niet van de plaats waren weg te krijgen, vloog des pachters hond in den stal en dreef, door blaffen en bijten, het grootste deel van het vee naar buiten. Tweemaal herhaalde hij zijn' aanval, toen hij ten derde maal weder kwam, waren eenige nog achter geblevene lammeren reeds door de vlammen omgekomen.

Er zijn gevallen, dat de hond zich de ondeugd heeft eigen gemaakt, om schapen te dooden. De slimheid

waarmede hij zijne schuld weet te verbergen, wordt door menschelijke boosdoeners niet overtroffen en zelden bereikt. — Zekeren THOMAS HILDE, had eens een geval te onderzoeken, waarbij de hond het kunstje verstond, om zijnen halsband af te stropen, en weder om te doen, als hij van zijne nachtelijke strooptogten terugkeerde. — In een ander geval, had het dier nog de voorzichtigheid, zijn' bloedigen snuit in een' stroom af te wasschen, waarbij de vraag zou kunnen rijzen, of de dorst hem daartoe niet aandreef. BEWICK gewaagt, in zijne geschiedenis over de viervoetige dieren, van een' hond, die drie maanden lang dit beroep uitoefende, en zich aan alle navorschingen wist te onttrekken. Hij was gewoon op een' heuvel te zitten, van waar hij den omliggenden omtrek kon overzien en, bij het naderen van gevaar, kon ontvlieden. Op deze wachtplaats werd hij eindelijk dood geschoten.

Bij de Turken, die den hond voor onrein houden, wordt hij nergens in huis opgenomen. Hij huist derhalve in verwoeste gebouwen, of in hollen onder den grond. Zoo moet hij dus zelf voor zijn onderhoud zorgen. Hij voedt zich daarom met ingewanden en krenge, doode ja, soms levende menschen, wanneer zij onder omstandigheden worden aangetroffen die het vermoeden doen ontstaan, dat zij ongeoorloofde voornemens in hun schild voeren. Dusdanig is de toestand van den hond in het Oosten sedert vroegere tijden. »In Egypte,» zegt een reiziger van de laatste tijden,

»is de groote menigte honden eene ware landplaag. Daar hebben zij zeldzame gewoonten. Zij maken een aantal republieken uit, waarvan ieder een eigen district heeft, met eene grenslijn, die door hen en hunne naburen bijzonder in eere wordt gehouden; en weeden hond, die ze des nachts, om te plunderen, of uit nieuwsgierigheid, of om andere instinct-behoeften waagt te overschrijven. Hij wordt met de grootste woede vervolgd. Is hij echter zoo gelukkig over zijne grens te ontkomen, dan keert hij zich terstond, met besef van zijn regt, om en trotseert alle verdere vijandelikheden met medehulp zijner verzamelde vrienden. Egypte is derhalve het land niet voor een' europeschen hond, die aan dit zamenwonen met andere honden niet gewoon is. Ik herinner mij van een' egyptischen bediende gehoord te hebben, die door zijnen franschen heer met een' patrijshond uitgezonden werd, dat hij met den achterpoot van het verminkte dier, schreiende wederkeerde, zijnde dit het eenige ligchaamsdeel, dat hij bij den hevigen aanval van zijne stamgenooten had kunnen meester worden. »Des nachts trekken deze honden hunne verschillende streken rond, en vinden zij een' man zonder lantaarn, dan wordt hij als een dief aangezien, en loopt hij gevaar verscheurd of geheel verslonden te worden. »Deze gevallen, zegt de heer BLAZE,» komen in menigte in Constantinopel voor. In het vorige jaar redde zich een engelsch matroos alleen daardoor, dat hij op een dak krom, waar hij het grootste gedeelte van den nacht

doorbragt, omgeven van eene groote menigte honden, die, tot zijn geluk niet in staat waren zijn toevlugts-oord te bestormen.”

De ware huishond is beminnenswaardiger, en toch even moedig. Men heeft beweerd, dat zijne waarde klimt met zijne vreesachtigheid, omdat hij des te meer huilt, hoe meer hij over zich zelve bezorgd is. Maar dusdanige hond is even zoo min bruikbaar, om gevaar aan te duiden, als eene alarmklok, die onophoudelijk wordt geluid. Hij blaft alles aan, den wind en de maan, even zoo goed als den dief, en hij verschrikt iemand voortdurend, of brengt het zoover, dat men zijne waarschuwingen geheel in den wind slaat. Ook zijn er genoeg honden, die veel gerucht maken en toch voorbeelden van dapperheid zijn. Over het algemeen echter is de rustige hond, even als de rustige soldaat, het meest tot koenheid in staat. Wie is niet ééne der vele anecdotes bekend van den moed en het goede geheugen van den hond, wanneer het er op aankomt, om wraak te nemen op den moordenaar zijns meesters? Wij deelen hier eenige der belangrijkste mede. Zoo verhaalt PLUTARCHUS, hoe koning PIJRRHUS zijn leger voorbij een' hond liet henen trekken, die drie dagen, zonder eten of drinken te gebruiken, zijnen vermoorden meester bewaakte, en den schuldigen eindelijk aangreep, toen hij voorbij trok. Zeer bekend is de geschiedenis van den hond van MONTARGIS, die den vriend zijns meesters op de plaats bragt, waar deze begraven lag; den moordenaar overal aanviel,

waar hij hem ontmoette, en hem eindelijk in een tweegevecht overwon, dat op bevel van **LODEWIJK XIII** plaats had.

Eindelijk deelen wij twee gevallen mede, waardoor de waakzaamheid van den hond aan de gave van voorzegging grenst. Een hond van **HENDRIK II** van Frankrijk, betoonde de grootste woede tegen den koningsmoordenaar **CLEMENT**, toen hij ter audientie kwam, waarin hij zijnen koning ombragt, zoodat men hem met moeite in een naastbijgelegen vertrek moest terughouden. Welligt echter, dat het ongewone voorkomen van den monnik de gal van den hond tot gisting heeft gebragt. Er bestaat echter een niet minder beroemd geval, waarin een engelsche bulhond, die nimmer de blikken zijns meesters tot zich had getrokken, hem in zekeren nacht in zijn bed volgde, en, ofschoon hij meermalen werd afgewezen, geen rust liet, voor dat hij mogt blijven leggen. In dien zelfden nacht trad een italiaansche bediende in de kamer zijns meesters, met het oogmerk, om hem te vermoorden, waarin hij alleen door de getrouwe schildwacht werd verhinderd, die hem op den grond wierp. De oplossing van dit verschijnsel is of in den scherpen blik des honds te zoeken, waardoor hij omstandigheden bemerkt, die ons oog ontgaan, of in de meening van den heer **BLAZE**, dat van het ligchaam eens menschen, die een misdadig oogmerk in den zin heeft, eene eigendommelijke lucht uitstroomt.

Dat de hond de beste bewaker van het eigendom is,

weet iedereen; hij bewaakt het niet alleen, maar weet het ook weder te brengen, als het verloren is geraakt. Eene dame in Bath vond haren weg door eenen vreemden bulhond versperd, die haar dwong om te keeren, en ze naar de plaats bragt, waar zij eene shawl had laten vallen, die hij naauwelijks in hare handen zag, toen hij wegliep. De heer BELL verhaalt in zijne geschiedenis der britsche viervoetige dieren, dat een vriend des morgens bij hem geweest zijnde, bij het heengaan een lousd'or had laten vallen. Toen hij des avonds te huis kwam, vernam hij van zijn' bediende, dat de hond ziek was, en niets wilde eten. »Het zonderlingste echter, zegt de Heer BELL, dat hij niet alleen geen voedsel wilde gebruiken, maar met den neus dicht bij den schotel lag, zonder het eten aan te roeren. Zoodra de vriend weder de kamer binnen trad, sprong hij terstond op en lei het stuk geld voor zijne voeten neder, waarna hij met gretigheid op het voedsel aanviel en het achter elkander verslond.»

Bij de oude schrijvers schijnt geen lid der hondenfamilie meer verwondering te hebben opgewekt, dan de honden der blinde bedelaars. MONTAIGNE zegt van hen: «Ik heb opgemerkt, hoe zij voor sommige deuren blijven staan, waar hun meester gewoon is aalmoezen te ontvangen; hoe zij koetzen en wagens weten te vermijden, zelfs in geval er ruimte genoeg is, om aan de overzijde der straat te komen. Zoo zag ik eens zulk een hond, bij de gracht eener vestingstad, den gebaanden weg verlaten en eenen minder gemakkelijken kiezen,

om zijn' meester ver van de gracht af te houden. Hoe zou een mensch dezen hond hebben kunnen beduiden, dat het zijn plicht was, om voor zijns meesters veiligheid te waken, en daarbij volgens zijn eigen overleg te werk te gaan? En hoe kwam hij, anders dan door overleg, tot de wetenschap, dat de weg voor hem, maar niet voor den blinde breed genoeg was?" Niet minder merkwaardig is het dat, als de hond eene lijkstatie of eene andere verzameling in de nabijheid der straat bemerkt, waarbij zijn meester goede zaken kan maken, hij terstond den gewonen weg verlaat, om zich bij de volksmenigte te begeven. De heer BLAZE zag den hond van een' overleden bedelaar, die het bedelberoep voor zijne eigene rekening voortzette. Hij ging met zijn blikken schaalte rond, en als hij een stuiver bij een had, liep hij naar een bakkerswinkel, en liet zich op het schaalte een stuivers brood leggen.

EDWIN LANDSEER noemde den Newfoundlandischen hond, een uitstekend lid der menschelijke zamenleving. Het element dezer dieren is het water, en hun beroep is diegenen te redden, die daarin niet zoo te huis zijn als zij. Dusdanige hond drijft zijne neiging somtijds tot het belagchelijke.

In Parijs was een Newfoundlander, die niemand vergunde om zich te baden. Hij wandelde langs der oever der Seine, sprong den zwemmers na, en maakte het hun lastig met zijne hulp. Zoolang men hem vrij liet rond loopen, kon niemand een rivier-bad nemen,

zonder met geweld naar den oever gesleept te worden. Van daar, dat zijn ijver geene aansporing behoefde, als er een werkelijk gevaar aanwezig was. Deze neiging is niet uitsluitend werktuigelijk. Hij heeft in menig geval hulp ingeroepen, als zijne eigene krachten niets konden uitrigten, of wanneer niemand aanwezig was, om het voorwerp zijner zorg in het leven terug te roepen. Bij al zijne inspanningen acht hij zijn eigen leven niet. Hij beproeft van een zinkend schip een touw aan land te brengen, schoon de zee in zulk eene mate hol staat, dat hij nauwelijks den stroom kan wederstaan.

Weinige gebeurtenissen, in de Odijssea verhaald, zijn meer bewonderd geworden, dan het herkennen van ULIJSSES, door zijnen getrouwen hond *Argus*, na eene twintigjarige scheiding. HOMERUS beschrijft dezelve als had zij oogenblikkelijk plaats. WALTER SCOTT, bij de beschrijving van het wederzien van zijnen patrijs-hond, *Morton*, stelt die natuurlijker voor en als langzamerhand geschied. Eerst blafte het dier, tegen hem als tegen een' vreemde, en eerst na lang beruiken begon hij zijne vreugdesprongen. — Zoo als de hond zijnen heer in zijn leven is toegedaan, zoo bestreurt hij hem na zijnen dood. Er zijn weinig slagvelden, waar men hem niet aan de zijde van zijnen meester ziet waken en rondkruipen. MORDSWORTH heeft een gedicht aan de trouw van eenen hond gewijd, dien men op het lijk van een' reiziger zag treuren, die, drie maanden te voren, in het gebergte van Cumberland was omge-

komen. Nog roerender is het lot van eenen hond, uit de jaarboeken van het schrikbewind in Frankrijk. Hij behoorde aan eenen ambtenaar, die in de gevangenis was geworpen. Dewijl men hem niet in den kerker liet binnen komen, wachtte hij aan de deur der gevangenis, tot hij de genegenheid van den cipier had verworven. Dewijl hij elken avond naar buiten werd gebracht, keerde hij iederen morgen weder. Hij vergezeldde zijnen meester bij de treurige tooneelen van het verhoor; bij zijnen dood en zijne begrafenis. Na verloop van drie maanden weigerde hij te eten en begon de aarde, die hem van den geliefden meester scheidde, op te graven. Hoe meer hij het ligchaam nabij kwam, hoe meer zijne krachten afnamen; hij hilde gedurende zijne pogingen om zijn doel te bereiken, en bezweek eindelijk door uitgeputte krachten, zonder dat doel bereikt te hebben.

Men heeft dikwijls trachten te bewijzen, dat de hond zelfs het gewone gesprek tusschen twee menschen kan verstaan. GALL verklaart, dat hij dikwijls opzettelijk van zaken had gesproken, die zijnen hond betroffen, zonder daarbij zijnen naam te noemen, of eenig teeken te geven, dat zijne opmerkzaamheid kon gaande maken, en dat hij niet te min door zijne houding toonde, dat hij hem verstond. Lord BRUGHAM zegt, dat een geloofwaardig persoon hem had verhaald, hoe zijne jagthonden, uit datgene wat zij hoorden, konden raden, dat hij den volgenden dag naar Nottinghamshire dacht te gaan. Lord BROUGHAM meent,

dat de mikroskopische blik van den hond, voor alles wat om hem voorvalt, deze gevallen van vermeend begrip der menschelijke spraak doet verklaren, ofschoon dit tevens bewijst, hoe veel die dieren uit ervaring leeren, en hoe zij in staat zijn, uit opmerkingen juiste gevolgtrekkingen te maken. Echter schijnt het, dat de hond ook eene voorstelling van het tijdsverloop heeft. Als hij den zondag van de overige dagen onderscheidt, zegt dit weinig, omdat alles dan eene andere gedaante heeft. Een hond, die den broeder van sir THOMAS WILDE toebehoorde, liep zaterdag avonds weg, en bleef tot maandag vroeg uit, om gedurende den zondag niet aan den ketting te liggen. — SOUTHY zegt in zijne *Omniana*, dat hij een' hond had gekend, die met een katholiek was opgegroeid, en, nadat hij aan een' protestant was verkocht, vrijdags niet wilde eten. Zijn grootvader had er één, die iederen zaterdag (den wekelijkschen slagtdag) een paar mijlen ver liep, om den afval van den slagersknecht te halen. Een door BLAZE uitverkoren bulhond, die op dezelfde wijze gewoon was te werk te gaan, hield evenzeer den dag als het bepaalde uur in het geheugen. Deze hond was altijd bij de gebeden van het huisgezin tegenwoordig, en wanneer het laatste Onze Vader was aangevangen, dan sprong hij op en plaatste zich bij de deur, om zoodra zij geopend werd er uit te komen. Wij vermoeden, dat hij hier aan eene kleine beweging in den familiekring, of door eene verandering in de voordragt, het oogenblik opmerkte, en niet, zoo als

de heer BLAZE meent, door het getal paternosters. De hond kent ook de kleuren. Gevangenen hebben, volgens den heer BLAZE, brieven op geel, rood of blaauw papier geschreven, en ze door hunne honden verzonden, die aan de kleuren herkenden, aan wien zij gerigt waren. Het is zeker, dat de hond, met eene kleine afrigting, een goede bode kan worden. De heer KIRBY verhaalt in zijne Bridgewater-verhandeling, dat een hond, die gewoon was pakketten in zeker huis te brengen, zoodra hij zijnen last had afgegeven, in de keuken ging, om zich te laten voederen, en als hij gereed was, blaffend aan het venster kwam om te doen blijken, dat hij weder tot het vertrekken gereed was. Sommigen zijn zoo ver gegaan, dat zij aan de deur klopten of aan de bel trokken. Een, door lord BROUGHMAN aangehaalde spaansche schrijver verhaalt, dat een vriend, als hij een bezoek aflegde, gewoon was zijn hond aan de deur des-huizes te laten wachten, en het dier, om bij zijn' meester te zijn, dan aan de bel trok om ook binnen te komen. De hond eens winkeliers, die gedurende de week in en uit liep, bediende zich des zondags, als de deur toe was, van den klopper, om binnen gelaten te worden.

De hond bezit het ons onbegrijpelijk instinct, dat hij met alle andere dieren gelijk heeft, om namelijk op een' weg, dien hij nooit heeft afgelegd teregt te komen. De Heer BLAZE verhaalt van een' hond, die over water van Londen naar Schotland was gezonden en over land weder in de hoofdstad terugkeerde. BOIVROT

DE LA COUR een fransch schrijver over de jagt, nam een dashond van Rochefort naar Parijs mede, en, ofschoon de hond de reis in een' wagen deed, en den geheelen weg over sliep, keerde hij toch, toen hij vrij was, tot zijnen vorigen heer weder. De heer BLAZE noemt dit instinct een zesde zintuig, waarvan wij ons geen begrip kunnen maken. »De ervaring echter zegt hij, bewijst, dat het werkelijk bestaat. De kameel voert zijnen heer drie honderd mijlen door de woestijn, waar geen spoor is, dat hem den weg wijst. De duif brengt brieven over door de lucht, waar geen pad gebaad is. De in Europa geboren trekvogels reizen naar Indië, en, wat nog merkwaardiger is, zij reizen gewoonlijk zonder hunne ouders, die de reis vroeger hebben gedaan. Het paard vindt zijnen weg door de sneeuw; waarschijnlijk hebben alle dieren hetzelfde instinct.» Merkwaardig is nog het navolgende geval, dat DUPONT DE REMOURS verhaalt in eene verhandeling, in het fransche instituut voorgedragen. Zekere hond behoorde aan een laarzenpoetser te Parijs, die hem in zijn beroep hielp, daar hij zijne poten in den modder stak en zoo doende de schoenen of laarzen der voorbijgangers morsig maakte. Als de voetganger zijnen weg vervolgde, bemorstte hij den volgende, als hij bleef staan om de vuil gemaakte schoenen of laarzen te laten schoonmaken, dan bleef de hond rustig, tot zijns meesters werk met een' nieuwen klant was afgelopen, en dan begon zijn werk weder op nieuw. Toen een Engelschman hem

gekocht en naar Londen had medegenomen, wist hij, op de volgende wijze, zijnen weg naar Parijs weder te vinden. Hij ging in het logement, waar de koets, waarmede hij was aangekomen, had stil gehouden, volgde die naar Dover en, nadat hij op eene pakketboot naar Calais was overgevaaren, volgde hij weder het spoor van een rijtuig naar Parijs. De gewoonte der honden, om eene stad een of twee uren vóór eene aardbeving te verlaten (welke gewoonte aan een zeer bijzonder, onbegrijpelijk instinct is toe te schrijven) is alleen, op de gewone wijze, door de scherpe zinsvermogens van den hond te verklaren. De doffe toon bereikt zijn oor, eer een ander dien verneemt en zoo doende sluipt hij weg. Bij onze beschouwing van den hond nemen wij te weinig in acht de fijnheid zijner zintuigen. Deze zijn zóó scherp, dat een slapende hond weet, of zijn meester of een vreemde hem aanroert, daar hij in het laatste geval broemt en in het eerste rustig blijft liggen.

Een andere merkwaardige trek van den hond is de buitengewone kracht zijner aangeborene neigingen. Wij rekenen hier niet bij het verhaal, dat de jonge der, door CORTES en PIZARRO, ter bestrijding der Indianen afgerigte honden, de wilden met dezelfde woede aanvielen als hunne ouders, omdat die zaak niet behoorlijk is bewezen geworden. Evenmin hechten wij er een groot gewigt aan, dat de jonge van chineesche honden, die aan de moedermelk gewoon werden, een' tegenzin tegen dierlijk voedsel toonen, omdat de

plantaardige voeding der moeder op hare melk invloed kan hebben, en alzoo den smaak harer jongen kan bestemmen. Wij bepalen ons slechts tot bekende en onwedersprokene daadzaken, zoo als die, dat de staande hond, die, doorgaans zeer leerzaam is, zich altijd, van geslacht tot geslacht, als zoodanig voor doet, of dat het jong van eenen herdershond, in werkelijke dienst opgevoed, instinctmatig de kudde bewaakt, terwijl het, wanneer zijn vader of grootvader aan hunne werkzaamheden werden onttrokken, de kunst vergeten heeft, en met moeite daarin onderwezen wordt. »Ik heb bevonden, zegt de heer KNIGHT, die eene reeks van jaren achtereen hierover opmerkingen heeft gedaan, dat een dashond, wiens ouders gewoon waren met bunsings te kampen, woedend werd, bij het ruiken van bunsings ofschoon hij ze zelf niet zag. Een jonge patrijshond, die met den dashond was opgevoed, toonde geene onrust, bij het ruiken van een' bunsing, daarentegen vervolgde hij eene snip, als hij ze voor de eerste maal zag, en sloeg er achter aan. — Een jonge staande hond, die nooit een patrijs had gezien, stond sidderend van angst met starre oogen en gespannen spieren, toen men hem voor eene kluit dezer vogels bragt. En toch is ieder dezer honden slechts eene variëteit van dezelfde soort, die van natuur geene dezer gewoonten bezit.»

Snippen nemen als het vriest, tot stroomen en beeken, die onbevoren blijven, hunne toevlugt, terwijl de oude honden, die naauwkeurig den koude-grad

kennen, gedurende welken zij hun verblijf verlaten, bij zulke gelegenheden het water opzoeken. De Heer KNIGHT vond niet alleen, dat hunne jongen het zelfde doen, maar dat hunne geschiktheid, door grootere of mindere ervaring, van hunne geboorte af aan, met die hunner ouders gelijk stond. De mexikaansche jagthonden grijpen altijd van achteren nooit van voren het grové wild aan, hetwelk hen anders ter neder zoude werpen, en den rug breken. Hunne afstammelingen erven den aard hunner ouders, terwijl alle andere honden de fout begaan, het wild van voren aan te vallen, en zodoende gedood worden. Een jong van het St. Bernards-ras, dat te Londen geboren was, plagt, als het winter werd en de grond met sneeuw bedekt was, voetsporen te volgen, naar de wijze zijner voorouders van de Alpen, hetgene hij in vorige jaren nooit had gedaan. De hond, die een gat in het zand op de zeekust groef, om zich voor de stralen der brandende zon te beschutten, terwijl zijn medgezel, in plaats van zijn voorbeeld te volgen, van smart huijend daar neder lag, was waarschijnlijk een afstammeling van zulk eene honden-soort, die in den grond woelen.

Wonderlijk, als alles in de oogen van het algemeen is, zijn de kunsten, die de honden van gochelaars hebben geleerd. PLUTARCHUS zag eenen hond, die den vergiftigden kon spelen. Hij dronk den zoogenaamden vergiftigden drank en bootste dan de stuiptrekkingen eens stervenden na; het sterven en het weder langzaam

herleven. De heer BLAZE zag vele honden, die eene citadel stormenderhand innamen. Een deel speelde voor overwinnaars, een ander gedeelte voor de gesneuvelden; andere deden zich voor als gewonden, en liepen hinkende weg. Men heeft ze zoo ver gebragt, om twee of drie honderd woorden te spellen en de drie eerste regelen der cijferkunst uit te voeren; kaart, dam, en domino te spelen, en wanneer een hunner eene fout beging, werd hij door de andere teregt geholpen. Maar hoezeer zij geschikt zijn, om de verwondering der menigte op te wekken, kunnen ons toch al die aangeleerde kunstjes, die werktuigelijke oefeningen zijn, welke men den hond, met oneindig veel moeite en gestrengheid inboezemt, en van wier ware beteekenis hij niets weet, toch geen waar genoegen opleveren. Zoo hoorde LEIBNITZ een' hond, op bevel van zijnen meester, meer dan dertig woorden, zeer onduidelijk uitspreken. Kort daarop gaf zich iemand in Berlijn moeite, om dit getal woorden te verdubbelen terwijl hij den hond knorren deed, en zoo zijn doel trachtte te bereiken. Het kostte hem zes jaren tijds, om tot die ijdele uitkomst te geraken.

Nog hebben wij eenige woorden over de verhouding der honden jegens elkander te zeggen, welke alles behalve van zulk eenen vriendschappelijken aard is, als die tusschen menschen en menschen. Als vreemde honden eenmaal elkander gebeten hebben kunnen zij nooit weder te zamen komen, zonder hunne vijandelijkheden te vernieuwen. De heer BLAZE verzekert, dat hij eenen hond heeft

gekend, wiens vijandchap zich tot den meester zijner wederpartij uitstreckte. Zij behouden langen tijd het aandenken eener mishandeling, die zij van eenen anderen hond hebben ondervonden. TALLEMAND DES REAUX verhaalt, dat, in zijn' tijd, de bisschop van Vence eenen kleinen hond had, die, zoo dikwijls iemand den naam van een' bulhond uitsprak, die hem had gebeten, blafte en den bisschop aan den rok trok, als of hij wraak wilde uitoefenen; en hij ging voort dit te doen, twee jaren lang na het voorgevallene. Wanneer groote kracht en goedaardigheid verbonden zijn, dan zal de hond somtijds alleen eene spottende wraak nemen. De overste HAMILTON SMITH was getuige van een tooneel tusschen eenen boerenhond en een' herdershond. De eerste had een schaap gebeten, en de laatste, om hem te bestraffen, trok dezen bij het oor naar een moeras, waar hij hem in den modder doopte. Eens was de overste getuige, hoe een waterhond, onbevolen in den stroom van eene bruischende sluis sprong, om eenen daarin uit baldadigheid geworpen hond te redden. Als honden eenmaal kameraads zijn geworden, dan is hunne gehechtheid wonderbaar. Wordt de eene aangegrepen, dan springt de andere toe om hem te helpen; ofschoon zij op hun voedsel zeer gesteld, en ijverzuchtig zijn, zijn er toch voorvallen, waarin de honger plaats maakt voor de broederlijke liefde. Een Newfoundlander, die vrij rondliep, zag men dikwijls groote kluiven, die men hem had gegeven, bij een' jagthond brengen, die

in een' stal lag vastgebonden. Bij gevaren toonen zij de meeste deelneming. Toen een hond in een' kuil bleef steken, bragten zijne kameraden er twee dagen mee door om hem met hunne pooten op te graven.

En WORDSWORTH verhaalt van eenen anderen trouwen hond, die huilend, met uitgestrekte pooten stond, toen een zijner kameraden, met wien hij gewoon was te jagen, onder het ijs verloren raakte, waarop hij zich, door het vervolgen van een' haas, had gewaagd.

Wat men ook van de geslepenheid des honds, in bijzondere gevallen, moge zeggen, zoo kan men niet loochenen, dat hij boven hetgene wat wij gewoonlijk instinct noemen, nog andere eigenschappen bezit. Wij hebben het voornemen niet, ons hier in nasporingen over den omvang zijner verstands-vermogens te verdiepen; want gewis, niemand kan den hond in al de verschillende tijdstippen zijner geschiedenis volgen; maar wel met de woorden van GASTON PHORBUS instemmen, welke de heer BLAZE tot zijn motto heeft gekozen: „Dat hij het edelste, vernuftigste en doorzigtigste dier is, dat God heeft geschapen.” En dewijl al zijne zeldzame gaven den mensch zijn toegewijd, zoo heeft geen dier in de geheele schepping, meer aanspraak op onze dankbaarheid en liefde, dan de hond. De heer BLAZE, wiens warme ijver voor het welzijn van den hond de hoofdzaak van zijn boek uitmaakt, mogt zijne zorg tot na hun leven uitbreiden, en hun aandenken gedenkzuilen oprigten. Een engelsch dichter zegt hierover, in een' klaagzang over een hond, wiens dood

hij betreurde. »Lig hier, zonder een gedenkzuil uwer waardig, onder het dekkleed onzer gemeenschappelijke moeder, de aarde! Niet, omdat wij uwe verdiensten niet erkennen, of uit gebrek aan liefde, rigten wij hier geen gedenksteen op. Gij verdient meer; maar dat doet de mensch voor den mensch, de broeder voor den broeder; de vriend voor zijn' vriend en dit is alles wat wij kunnen. »Maar als wij voor u geen' gedenksteen oprigten, is toch het grafschrift van den hond in vele schitterendere lofredenen vervat. Ook de heer BLAZE heeft de zijne uitgesproken wier mededeeling wij niet voor ongepast houden.

»De hond, zegt hij, bezit ontegenzeggelijk alle eigenschappen van een gevoelvol mensch, en helaas! bezit de mensch, in het algemeen, niet de edele eigenschappen van den trouwen hond. Wij maken er eene deugd van, dankbaarheid te betoonen, die eigenlijk niets is dan pligt; en deze pligt is den hond aangeboren. De hond kent het woord deugd niet; datgene, het welk wij dezen titel waardig keuren, en als eene zeldzame zaak vereeren en bewonderen, is bij hem een' normalen toestand. Waar vindt men een mensch die nooit ondankbaar, altijd liefderijk is; die de zelfverloochening, tot de uiterste grenzen der mogelijkheid uitbreidt, die zonder voordeel tot aan den dood, zich opoffert en, zonder eerezucht, alle diensten betoont, zelfs beledigingen vergeet, en zich alleen genotene weldaden herinnert? Zoek hem niet, het ware te vergeefs; maar neem den eersten hond, dien gij aantreft, in uwe

bescherming, en van het oogenblik af, dat hij u tot zijn' meester aanneemt, zult gij in hem al die eigenschappen vereenigd vinden. Hij zal u zonder eigenbaat liefhebben. Zijn grootste geluk zal zijn, bij u te zijn, en al moet gij u brood bedelen, dan zal hij u bij dien droevigen pligt niet alleen niet verlaten, maar zelfs geen' koning in zijn paleis volgen. Uwe vrienden zullen u in het ongeluk verlaten, zelfs uwe vrouw zal hare gelofte kunnen vergeten; maar uw hond zal altijd bij u blijven; hij zal aan uwe voeten sterven, of wanneer gij vóór hem de groote reis onderneemt, zal hij u tot uwe laatste rustplaats vergezellen."

EEN JAGTAVONTUUR

IN DE BERGEN VAN AUVERGNE.

(Vertaald.)

In den herfst van het jaar 1823 had ik een togt naar het zuiden van Frankrijk ondernomen en sloeg mijn hoofdkwartier op in een klein dorpje, op twee uren afstand van het aangenaam gelegen stadje Riom. Dit plaatsje is wegens de weelderige schoonheid zijner omstreken, en wegens de heerlijke abrikozen en kweêpeer-pastijen, waarmee het den lekkerbekken van Parijs en andere hoofdsteden voorziet, wel bekend, en zijne bewoners zijn welgestelde lieden. Ik had een paar onderhoudende boekwerken bij mij, bezat het noodige

teekengereedschap, alsmede een koppel engelsche patrijshonden en een voortreffelijk geweer, benevens eenige hengelroeden. De bergen van deze omstreken zijn zeer rijk aan wild, en in de vele beekjes, die door hare dalen vloeijen, bevindt zich allerlei soort van visch.

Een ruwe en duistere Octoberdag naderde zijn einde; ik had dezen dag doorgebracht met het opzoeken van roode patrijzen, die in deze streken veelvuldig gevonden worden en, zooals bekend is, in het afhangen der bergen van Puij de Dome broeden, en maakte, vermoeid en smachtende van dorst, halt in de nabijheid eener kapel van Onze Lieve Vrouw, waarheen de vrome bewoners dezer landstreek reeds menige pelgrimstogt ondernomen hadden. Het beeld der Madonna was uit steen gebeiteld, hield het Christuskind in de armen en stond boven het voorportaal, hetwelk naar het binnenste der kerk voerde. Het voetstuk van een groot steenen kruis, dat oorspronkelijk tegenover den ingang gestaan had, maar nu omvergefallen is, bood eene welkome rustplaats voor mijne vermoeide ledematen. De kapel was tegen eene rots gebouwd, uit wier spleten eene heldere bron ontsproot, die zich eerst in een door de natuur gevormd waterbekken stortte en dan voortvloeide, om zich met de beekjes in de bosschen te vereenigen.

Een zuivere, ijzeren drinkschaal hing er aan eenen ketting naast, op welke schaal men deze woorden vond gegraveerd: »*Fesso Viatori*» (voor den vermoeiden wandelaar). Met hartelijken dank aan den onbekenden

menschenvriend, die nu misschien reeds honderde jaren onder de aarde rust, verkwikte ik mij door een' goeden dronk, beschouwde de schilderachtige omstreken, en verheugde mij over het geluk zoo »*con amore*» de wereld te kunnen doortrekken.

Weldra voelde ik mij verkwikt en zette mijn' togt in de wilde bergstreken voort. Reusachtig verhieven zich daar de bergen; in de meest verschillendste vormen en zeldzaamste groepen stegen zij overal te voorschijn, terwijl nu de eene dan de andere, als met een zekere trots neêrblikkend, onder deze groepen een phantasiesche begoocheling deed ontstaan. De ondergaande zon verguldde de bergtoppen, en de wonderbaarlijkste gedaanten van den herfstnevel zweefden in de lucht. Het schouwspel verwisselde, en ik kwam nu in de diepten der bergpas, waar een woeste chaos van granietblokken, die door eene natuurworsteling schenen neêrgestort, opeengehoopt lag; onder dezelve vermengd en op sommige plaatsen in hare holle spleten geworteld, verhieven zich hier en daar hooge, overoude pijnboomen spookachtig naar den graauwen hemel, en bewogen hunne lange dorre takken als armen in den nachtwind heen en weer.

Het wilde en woeste dezer streek was intusschen niet uitlokkend om er lang te vertoeven; ik spoedde, mijne rigting naar de zon-bepalende, zoo vlug als de ongebaande wegen dezer streek veroorloofden voorwaarts, en wilde mijne weetgierigheid niet gaarne met gevaar betaald zien. Plotseling verdeelde zich mijn'

weg in verschillende paden. Terwijl ik overwoog, waar mij heen te wenden en nog besluiteloos daar stond, werd mijne opmerkzaamheid getrokken door het klagend noodgeschrei van een vervolgd dier. Het pijnbosch liep aan weërszijden tot beneden in den bergpas, waaruit ik te voorschijn kwam, en uit dit bosch schenen de klagende toonen voort te komen. Na weinige oogenblikken volgde een doordringend en wild gehuil, — een angst geluid, dat met het gekrijs van tallooze vogels, die in donkere zwermen van de boomen opvlogen, het schelle gefluit van den valk, die in kringen om zijn klipnest rondvloog, en het luid aanslaan mijner honden een akelig concert vormde, hetwelk mij de zekerheid gaf, dat de wolven, waardoor dit gedeelte van Frankrijk veel bezocht is, hunne nachtelijke rooftogten begonnen hadden. Hier was dus gevaar; ik nam mij voor het moedig af te wachten, spande mijn dubbel jagtgeweer en stond stil. Daar hoorde ik dorre takken achter mij breken en zag een reebok die, door eene vermagerde en uitgehongerde wolvin vervolgd, door het digte hout vlugtte. Het arme dier scheen zeer afgemat, zijne krachten veroorloofden het nog slechts een dozijn schreden te doen, waarop het, van zijn vijand gevat, in zijn zweet neêrzonk. Nu kwamen ook de beide jongen der wolven naderbij, stortten zich op den buit en verscheurden dien. Ik wierp mij op eene knie, trok en trof, maar niet zoo als ik gewenscht had; één jonge wolf was gevallen en de andere ontvlugtte zoo haastig mogelijk,

vervolgd door mijne honden. De wolvin bleef terug en ik bevond mij nu in levensgevaar.

Mijn eerste loop was afgevuurd, en nu bemerkte ik eerst dat de tweede niet geladen was; er bleef geen tijd om te laden; want de wolvin kwam reeds met geweldige sprongen, met vurige oogen en opgezette rug-haren op mij aan. Geene seconde was er te verliezen; in een oogenblik was ik opgesprongen. Ik nam de geweerloop in de hand, slingerde de kolf krachtig en snel rond en wachtte de wolvin af, terwijl het koude zweet mij op het voorhoofd kwam en het ligchaam krampachtig trilde. Wie durft er zich op beroemen, een' zekeren dood bedaard in het aangezicht te kunnen zien? 't Is bovendien heel iets anders, of men zoo iets leest of hoort, dan dat men in zulk een drama de handelende persoon is! Juist wilde ik op het beest toeslaan, toen het eenen sprong deed en levenloos neêrstortte. In hetzelfde oogenblik hoorde ik een schot, en tevens het woeste jagtgeroep van »*Harlou chiens, harlou, le voici harlou!*» en vielen twee groote wolfshonden op den buit.

In de tijdsruimte van slechts weinige minuten waren hier leven en dood te zamen in het spel; mijne redding was wonderbaar, en ik zal niet beproeven het gevoel te beschrijven dat mij doordrong. Spoedig trad een groote sterke man van achter de boomen te voorschijn, en liep naar de kampplaats; toen hij mij ontwaarde, nam hij beleefd zijne muts af en zette die weêr op, stootte met zijn geweer op de wolvin en zeide: »Dat is er ook geen van de kleinsten, zulk een die

»schiet men niet dagelijks. Gij zijt zeker een vreemde deling, daar gij op zulk een tijd en zonder de noodige voorzorgen eene wolvenjagt waagt, zonder het »ge'eide van een sterken wolfshond?» Ik antwoordde hem hierop, dat ik een engelschman was, hier naar patrijzen gezocht had en het onverwacht *rendez-vous* met de wolvin mij verrast had; tevens dankte ik hem hartelijk voor zijne hulp, die juist in den hoogsten nood gekomen was.

Onze jagersman merkte op, dat het dorp St. Amédée, mijn nachtkwartier, nog tamelijk verwijderd was; als het weër echter niet veranderde, konden wij er juist met het invallen van den nacht aankomen; hij zou mij slechts ten halve van dienst geweest zijn, als hij mij niet tot daartoe mogt geleiden; daar de omtrek door de wolven zeer gevaarlijk gemaakt werd; gaarne wilde hij alvorens de beesten nog van hunne pelsen ontdoen, daar deze eenige waarde hadden. Ik was hiermeê natuurlijk te vreden en verzekerde hem van mijnen levendigsten dank.

Terwijl onze jagtliefhebber met het afstroopen der wolfsvellen bezig was, kon ik hem onopgemerkt meer naauwkeurig beschouwen. Op den grond lag zijn sterk geweer, welks kolf met zilver ingelegd en met snijwerk, jagtvoorwerpen voorstellende versierd was. Zijne groote pelsmuts overschaduwde een verbrand en verwilderd aangezigt, welks trekken goedhartigheid aanduiden. Een groen fluweelen jagttrok met zilveren knopen, waarop de kop van een wild zwijn als wa-

pen te zien was, en een paar hertslederen halve laarzen voltooiden het overig gedeelte van zijne jagtkleding. Een kleine, uit een' stierhoren vervaardigd jagthoorn hing aan een' lederen riem aan de eene zijde, terwijl over de andere schouder een breed buffellederen hertsvanger-koppel hing, met een sierlijk zilveren schild, waarop een wapen gegraveerd en de woorden te lezen waren: »*Garde-chasse de Monsieur le baron de St. Geneste.*» Nadat hij nu met eene vaardigheid, welke den volmaakten weidman kenmerkt, de wolfpels had afgestroopt, nam hij het verscheurde ree op den rug, blies vervolgens een' krachtigen stoot in zijn' jagthoorn, om de honden terug te roepen, en zette met mij den weg naar de bestemde plaats voort. Naauwelijks waren wij een uur voortgegaan, toen het onweder, dat tot nu toe slechts gedreigd had, geweldig begon zamen te pakken; er verzamelden zich dikke regenwolken; de wind loeide met geweld door het bosch en suisde in de toppen der hooge pijnboomen. De regen stortte neêr; weldra was het stikdonker, en het pad over de rotsen en klippen werd zeer gevaarlijk. Met verdubbelden spoed schreden wij voortwaarts en kwamen weldra aan eene heerlijke boschbeek die, hoog opgezwollen, haar wit schuim als in toorn tegen de donkere granietblokken wierp. Mijn leidsman wees mij naar eene plaats en zeide: »Hier kunnen wij met hulp van onze geweerloopen overzetten en zijn spoedig ter plaatse; ik heb dit reeds dikwijls bij erger weêr gedaan.»

Dit overzetten scheen mij intusschen eenigzins gevaarlijk en deed mij zijne uitnoodiging lagchend verwerpen, waarop de jager zeide: »Zoo als het u belieft. »Hier nabij is een hol, daar kunnen wij ook wel overnachten, het verdere zal zich dan morgen wel vinden.»

Wij traden het ruime hol binnen; het had de grootte van eene kleine zaal; deszelfs wanden waren spiegelglad en droog; evenzoo ook de vloer. In het hol vonden wij eene menigte opgestapeld en in bundels gebonden hout. De jagers onderhouden hier steeds dezen voorraad, daar dit hol hen dikwijls als toevlugtsoord moet dienen. Weldra flikkerde er een heerlijk vuur; ik strekte mij in de lengte op den grond uit en verwarmde mijne verkleumde ledematen; sedert jaren was het mij niet zoo wel geweest, en de beste Parijssche restaurateur had mij niet zoo goed kunnen bedienen als mijn leidsman het hier deed, toen hij den reebok over het vuur gebraden had. Wij smulden te zamen; terwijl ik daarentegen mijn heerlijk wittebrood en de oude rhum in mijne jagtflesch voor den dag haalde. Zoo keuvelden wij een paar uren lang en alle gevaar was weldra vergeten; want de mensch vergeet zeer spoedig het onheil. Het is een vreemde bloeddruuppel in zijne aderen, die hij onwillig van zich stoot; één uur van vrolijk levensgenot weegt op tegen maanden van smart, en hoe de mensch ook naar zijn laatste uur smachten moge, toch zal het hem nog altijd te vroeg komen. Jagers zijn wonderbare, spraak-

zame menschen; zij zijn meesters in de kunst om van een niettig voorval eene lange vertelling te maken. Zoo was ook mijn leidsman; hij wist mij voortreffelijk te onderhouden over de wolven van Auvergne; en hier ter plaats en uur, was alles wat hij voorstelde klassiek, evenzeer als de Napoleons-zuil op de plaats *Vendome* te Parijs.

Het geheel was werkelijk echt romantisch. Het vuur flikkerde hoog op en verlichtte de zwart geworden wanden, waaraan de geweren en weitasschen gehangen waren; de groote wolfshonden, met hunne massive halsbanden, liepen heen en weër en schenen met eene zekere trots op mijn' meer sierlijken, doch zwakkeren engelschman neër te zien. Terwijl de weidman een vrolijk oud-fransch jagerslied zong, stroomde daar buiten de regen, even als of de hemel de aarde wilde verdrinken; VICTOR HUGO had dit tooneel mogen bezingen! Wij achteden dit alles niets; want wij waren in het drooge en overigens in goeden luim. De wereldsche dingen zijn naarmate wij ze zien: wij beschouwden ze slechts van de aangename zijde.

Na eenigen tijd werden wij wederom eenigzins in onze rust gestoord: de wolfshonden liepen gedurig naar den ingang van het hol. Nu stond de jager op en stuurde zijne honden naar buiten, die aanslaande rondliepen, terwijl hij zelve krachtig in den jagthoorn blies en tusschenbeide luidkeels schreeuwde; nu keerde hij terug en liet zijne honden mede binnen. — »Thans »is er voor ons geen gevaar meer. De wolven ver-

»moeden eene jacht in de nabijheid en zullen zich terug-
 »trekken. Wij zijn nog niet in het jaargetijde, dat
 »zij zoo zeer uitgehongerd zijn en zich door niets laten
 »terughouden. Voor 40 jaren, in mijne jeugd, waren
 »zij eene vreeselijke landplaag; tegenwoordig hebben
 »zij zich zeer verminderd. Als het u aangenaam is,
 »wil ik u eene geschiedenis uit dien tijd vertellen, die
 »menigeen reeds met opmerkzaamheid heeft toegeluis-
 »terd.” — Ik vleide mij regt gemakkelijk neer, zag
 in de helder flikkerende vlammen en hoorde onzen ja-
 ger aan, die aldus begon :

»De winter van 1769 was vreeselijk, niet zoozeer
 »wegens zijne strenge koude, als wel wegens de ont-
 »zaggelijke sneeuwmassa's, welke in deze bergstreken
 »opgehoopt lagen. Alle groote en dorpswegen waren
 »versperd; met veel inspanning moest men ze eenig-
 »zins banen. Om des morgens uit het huis te kun-
 »nen komen, moest men zich een pad in de sneeuw
 »uitgraven. Daarbij konden de dieren des velds geen
 »voedsel vinden; de arme vogeltjes kwamen smeekend
 »aangevlogen, en pikten aan de vensterramen, de wol-
 »ven renden des avonds huilend rond, en weê den
 »wandelaar, die hun in den weg kwam! — Toenmaals
 »was ik nog een kind. Reeds menig sprookje had ik
 »over de wolven gehoord. Op een' avond, omstreeks
 »kersmis, zaten wij pratend en arbeidende in het woon-
 »vertrek bij elkander; mijn vader was op de jacht; wij
 »zagen niet zonder bekommering naar zijnen terugkeer
 »uit en besloten niet eerder naar bed te gaan, vóór

»hij zou wedergekeerd zijn. Intusschen kwam ten tien
 »uur een bediende van den heer v. GENESTE en zeide:
 »dat vader op het kasteel zoude overnachten; men
 »loerde er op eenige wolven.

»Toen ik mij op mijne slaapkamer bevond, wilde de
 »slaap zich maar niet doen gevoelen. Een uur zal ik
 »ongeveer, mij onrustig mij heen en weder werpende,
 »hebben doorgebracht, toen ik plotseling een naderend
 »geraas vernam. Het waren de haastige voetstappen
 »van een galoppeerend paard, het angstgeschreeuw van
 »den ruiter en het gehuil van onderscheidene, waar-
 »schijnlijk zeer uitgehongerde wolven. Nog eenige
 »oogenblikken bleef ik met een kloppend hart liggen;
 »toen echter de hoefslag naderbij kwam, kreeg de
 »nieuwsgierigheid boven de angst de overhand. Ik
 »stond op en kroop, van koude bevende, naar het
 »venster, dat ik opende. De maneschijn weërkaatste
 »op de zuiver witte sneeuw, en duizende sterren glin-
 »sterden aan den azuren hemel. Regt tegenover ons
 »huis lag eene herberg, waar heen de ruiter juist
 »wendde, waarschijnlijk doordien het door den wind
 »fladderende uithangbord zijne aandacht getrokken had.
 »Zijn paard eensklaps inhoudende, schreeuwde hij,
 »op eene vreeselijke en hartverschreurende wijze, om
 »toegang en bijstand. Geene levende ziel gaf antwoord —
 »geen geluid verraadde dat zijn noodkreet gehoord
 »was. — Alles scheen in de diepste rust gedompeld,
 »of wat waarschijnlijker is, te veel op eigen veiligheid
 »bedacht, angstig om op te staan. Juist in deze oog-

»blikken verhief zich meer rugwaarts een doordringend
 »en vervaarlijk gehuil; het paard stijgerde en sloeg
 »wild van zich, en wederom spoorde zijn ongelukkige
 »ruiter het met eenen vertwijfelenden schreeuw, die
 »mij nog door de ooren klinkt, voorwaarts. Ik kan
 »onmogelijk beschrijven welk eene onsteltenis zich van
 »mij meester maakte, toen ik de heele troep om den
 »hoek der kerk wenden en naar de plaats toekomen
 »zag, waarover ik het uitzigt had; zij schenen het
 »spoor verloren te hebben en werden onder mijn
 »venster waarschijnlijk door nieuwe hoop opgehouden.
 »Terwijl eenigen hunner voor de deur der herberg
 »zoekend heen en weer liepen, om hetzij een ingang
 »of buit te vinden, verzamelden zich de meesten on-
 »der mijn venster, zetten zich op de achterpooten,
 »met den neus omhoog, en huilden en smakten op
 »eene verschrikkelijke wijze. Intusschen waren zij
 »toch slim genoeg om spoedig te begrijpen, dat er
 »hier niets te maken was; ik zag mij dus buiten ge-
 »vaar en de wolven trokken weldra af.

»Terwijl een paar wolven eenige seconden onder
 »mijn venster waren blijven staan, vonden de anderen
 »het verloren spoor terug en joegen in de rigting
 »welke het paard genomen had; het gehuil en angst-
 »geschreeuw verloor zich weldra in de verte. Ik kroop
 »diep onder de dekens, dankte de Voorzienigheid voor
 »mijne veiligheid en sprak aandachtig eenige *Paternos-*
 »*ters*. De ongelukkige ruiter ontging de vervolging
 »zijner bloeddorstige tegenstanders niet. Des morgens

»verzamelde zich een groote gedeelte der dorpsbewo-
 »ners aan de herberg; velen hunner hadden des nachts
 »het angstgeschreeuw vernomen en allen waren nieuws-
 »gierig, iets van het noodlottig ongeval des ongeluk-
 »kigen te vernemen. Ik moest alles wat ik gezien en
 »gehoord had naauwkeurig berigten, en met gespan-
 »nen deelneming hoorde men mijne mededeelingen.
 »Intusschen kwam mijn vader, die den nacht gedeel-
 »telijk op het kasteel, deels op de jagt doorgebracht
 »had, naar huis terug. Zijn gezigt was doodsbleek;
 »in zijne hand hield hij een pistool, de overblijfselen
 »van een ruitersmantel en een erg gehavend, met
 »bloed bevuurd zadel. Op zijnen weg over de heide,
 »die van het kasteel naar de landstraat voert, liepen
 »zijne honden plotseling weg naar eene laagte, onge-
 »veer op een geweeerschot verwijderd van het begane
 »pad. Door nieuwsgierigheid aangespoord naderde
 »mijn vader de plaats, en aanschouwde met schrik en
 »verbazing het verscheurde en ontvleeschte gebeente van
 »een paard, waaraan het zadel nog altijd vastgebon-
 »den was, terwijl het bedoelde stuk van den mantel
 »en een afgeschoten pistool, niet ver van de plaats op
 »den grond lag. Er bleef nu geen twijfel meer over
 »wegens het ongeval des onbekenden. Eenige papie-
 »ren en kleedingstukken werden naderhand nog tus-
 »schen de doornstruiken gevonden; maar geen spoor
 »kon men ontdekken, wie de vreemdeling, of van
 »waar hij gekomen was, hoewel nog meerdere navor-
 »schingen werden te werk gesteld. Menige mis werd

»er voor de rust zijner ziel gebeden;» voegde de houtvester, aandachtig het kruisteeken makende, hierbij.

Tot zoover het verhaal van mijnen leidsman, dat mij, ik moet het bekennen, zeer ontroerd had. Nu kwam de maan in helderen glans tusschen de wolken te voorschijn, het onweêr had reeds lang opgehouden en de wind zich gelegd. »Wij kunnen nu onze wandeling voortzetten,» zeide mijn leidsman. »Zoo schielijk de woeste wateren dezer streek oploopen, even »schielijk verlopen zij weêr, en wij zullen dus den »weg over den wildbeek kunnen nemen.» Wij gingen dadelijk op weg en kwamen aan de wadde. De zwarte rotsstukken staken boven het water uit, zoodat wij er over heen konden klouteren naar de overzijde van het watertje, en weldra aan den scheidsweg kwamen. »Van hier gaat gij regt uit,» zeide mijn vriend »en zijt ge in een kwartier weer in uw dorp; ik ga »hier links af. Leef gelukkig! Het heeft mij zeer veel »genoegen gedaan uwe kennis te maken.» Ik drukte hem twee ducaten in de hand, welke hij echter weigerde. »Zult gij mij dan geene gelegenheid gunnen »om u mijne dankbaarheid te bewijzen. Hebt gij mij »niet het leven gered en mij bovendien nog een der »aangenaamste nachten mijns levens verschaft?» — »Dat »alles zijn slechts dingen die van zelfs spreken en van »weinig beteekenis,» hernam mijn jagtvriend, terwijl hij een mijner jagthonden, een patrijshond van echt engelsch ras liefkoosde. »Zoudt gij mij echter eens »een genoegen willen doen, zendt mij dan een paar

»jongen van dit ras, welke mij een lievelings aanden-
»ken aan dezen nacht zullen zijn en blijven.” Ik gaf er
hem mijn woord op, en wij scheidden.

Ongeveer zes maanden na het gebeurde, bragt een
conducteur der *Malle-poste* aan den houtvester van
bar. v. GENESTE eene bezoek; hij was brenger van een
koppel patrijshonden van iersch ras. De houtvester
wel kunnende vermoeden van waar de honden kwamen,
vond zich niet teleurgesteld toen hij den brief opende
en las: »De Engelschen en Franschen houden
»beiden gaarne hun woord. Hier zijn de patrijshon-
»den! De heer bar. v. GENESTE, uw landheer, zal
»er zeer bezwaarlijk betere op nahouden, en mogt hij
»ze toch hebben, schrijf mij dan; wij moeten den
»baron hierin de loef afsteken. Voor geen prijs ter
»wereld, mijn vriend, mogen deze honden van u te
»koop zijn. Bewaar ze ten aandenken aan den En-
»gelschman, dien gij het leven reddet en die u met
»goud wilde beloonen, als ge niet even trotsch waart
»geweest als hij. Mogt gij, goede man, er echter be-
»hoefte aan hebben; reken dan op mij! Hierbij het
»noodige adres. Leef wel! — Verjaag alle wolven
»van Auvergne en vergeet uwen vriend niet.”

De patrijshonden bleven een familie-stuk en werden
zeer in eere gehouden. — De jagthistorie is geeindigd.

ALLERLEI.

De molenaar te Vlijmen, C. v. D. H., heeft in 't begin van Maart des namiddags, in den polder onder gemelde gemeente, eene schoone witte zwaan geschoten, die wel voor de koningin dier vogelsoort mag gehouden worden; daar zij niet minder dan 20 oude ponden woog en 2 $\frac{1}{2}$ ned. el vlugt had. Eene tweede zwaan bleef, nadat haar medgezel gevallen was, nog eenigen tijd boven de plaats rondvliegen, doch is bij de naderende duisternis verdwenen.

Ten bewijze hoe rijk de wildbaan, in 't begin van den jagtijd, in sommige streken van ons land voorzien was, kan dienen, dat door één jager onder Grams-

bergen in één dag zijn geschoten: 18 hazen, 22 patrijzen en een paar korhoenders; terwijl door andere jagers, in meerdere of minder mate, goede jagten werden gemaakt.

Volgens de Rotterdamsche Courant van 31 Julij 1858, heeft de onlangs overleden baron R. SUTTON, een der hartstogtelijkste jagtliefhebbers van Engeland, in een tijdsverloop van zeventien jaren (1828—1845), volgens zijne eigene aantekeningen en die zijner onderhoorigen, geschoten:

3467 schotsche berghoenders (*grouse*),
 12774 fasanten,
 22795 patrijzen,
 7829 hazen,
 4483 konijnen,
 182 korhoenders,
 165 snippen,
 35 eenden,
 14 kwartels enz.

JAGT-AVONTUUR

IN HET

CIPRESSEN - MOERAS.

(Vertaald.)

Noordwestelijk van Nieuw-Orleans (in den Noord-Amerikaanschen vrijstaat Louisiana) heet eene landstreek, die zich boven de golf van Mexico als eene bevende moerasvlakte uit riet- en biesbosschen verheft en langzamerhand vast land wordt, de Attakapas. Eene eindelooze uitgestrektheid van groenende weiden, waarop duizende en duizende vrolijke runderen en paarden in half wilden toestand rondspringen; tallooze boomgroepen en altijd groene eiken plantingen, in een woud van tropische vruchtboomen ge-

koesterd, talrijke baaijen en bogten maken het tot een waar Elyseum.

Hier vestigden zich in het jaar 1799 twee franschen, de graaf LOUIS DE VIGNEROLLES en GASTON DE LASSALLE, beiden hartstogtelijke jagers, als planters. Op een uitstapje, dat zij onder geleide van een jong Akadier, MARTIN, spoedig na hunne aankomst maakten, hadden zij de noordelijke grenzen der Attakapas bereikt en daar de wonderbaarlijkste avonturen doorgestaan.

Graaf de VIGNEROLLES verhaalt dezelve: »Het was een drukkend heete September-namiddag; de zon had den ganschen dag eene aanhoudende, brandende hitte verspreid. Onze kleine voorraad wijn was dus reeds den eersten dag verbruikt. Wij hadden onze flesschen daarentegen laten vullen met tafia, die wij met water verdund dronken; maar ook deze was op, en MARTIN om die reden op eene ontdekkingsreis om verschen voorraad uitgezonden.

»Blaas eens op den horen,» verzocht GASTON mij, »ik kan het niet, de tong kleeft mij aan het verhemelte. Waar blijft die domme jongen ook zoo lang?» Terwijl ik het deed, zagen wij wederkeerig elkander aan, en de tot hiertoe vrolijk opgeruimde, half moedwillige stemming verdween van onze aangezigten; want de toon gaf niet dien hellen, klinkenden schal, die bij heldere lucht het hart des jagers zoo zeer verruimt en zijne kracht versterkt; — het was een doffe, korte klank; en de waarnemingen die zich aan ons opdron-

gen, waren weinig geschikt om onzen vroegere goeden luim te behouden. Wij bevonden ons aan den zoom van een dier zwarte pijnboomwouden, die zich van de ijskust, opwaarts tot de Apelousas uitstrekken; achter ons lag eene prairie, afwisselende met palmetto-velden, houtgewas en digte eeuwenheugende bosschen, doorsneden met baaijen en wateren. Het was een dier prachtige eindelooze weidevlakten, die, hoe dikwijls men ze ook ziet en beschrijft, het oog steeds nieuw voorkomen.

Voor een kwartier bewonderden wij nog met verrukking die zee van frisch groenend, bloeiend en rijp gras, die tot aan de knie onzer paarden reikte, nu echter was de aanblik geheel anders: ijs- en blaauwgraauwe dampen hingen langs den geheelen horizont en werden, terwijl wij er ons oog op vestigden, allengs digter; de vaalroode zonneschijf werd bleeker, en de omtrekken der bosschen verdwenen; hier tusschen zweefden onafzienbare drooge dampen, gelijk een akelige loodkleurige sluijer; en de lucht, tot op dit oogenblik heet doch veerkrachtig, werd allengs zwaarder. De prairie scheen naauwelijks meer dan eene bogt, die door een' nevelsluijer, die zich tusschen twee voorgebergten ontrolt, zwak en mat doorschemert.

En toen die gansch niet geruststellende voorteekenen van het dreigend natuurverschijnsel zich voor onze oogen ontwikkelden, begonnen onze gelaatstrekken die ongerustheid te teekenen, welke de vreesachtige even-

min als de kloekmoedige kan verbergen, wanneer hij een onbekend gevaar ziet naderen.

»Schiet uw geweer af,» zeide ik tot GASTON, met eene stem die mij zelf door hare beklemdheid verschrikte. Het schot ging af, de knal werd echter door de dicht zamengeperste atmosfeer als verzwolgen; hij was niet eens doorgedrongen tot aan de watervogelen, die we op ongeveer 100 schreden van ons op de baai hadden zien plassen. »Waar die domme jongen toch blijven mag?» begon ik weder. »Stil!» viel GASTON in, »stil! zie maar onze paarden eens — wat zou dat beduiden?» De dieren waren onrustig geworden zij spitsten de ooren, begonnen te schuimbekken, wendden het lijf half om, rekten hunne halzen, strekten zich, snoven de lucht op en werden buitengewoon angstig.

Wij zagen ons, bij deze bewegingen onzer dieren, met bezorgheid aan. Zij werden meer en meer angstig en strekten, niettegenstaande hunne vermoeidheid, hunne halzen meer en meer met verlangen in de tegenovergestelde rigting der dampen uit. »Hier kunnen wij niet blijven,» zeide GASTON. »Maar waarheen dan? Ons aan de paarden overlaten?» En zoo de rossen bestijgende, voelden zij ons nauwelijks op hun rug, of zij zetteden zich in korten galop, en renden voort als door een troep dollen honden gejaagd.

De natuur scheen als 't ware uitgestorven; soms liet zich alleen het geschreeuw van eene wilde gans hoo-

ren; dit geschreeuw was echter meer een angstig krij-schen. »Wat zal dat beduiden?» begon GASTON weër, na eene lange pauze; »het wordt mij zoo zoel, zoo heet, en toch geen zweet. Blaas nog eenmaal op den horen.» En wij hielden even stil, terwijl ik in den horen stootte. De toon bestierf mij op de lippen; het was alsof de bezwangerde atmosfeer hem door de buis in mijn' mond terug drong; de lucht was inmiddels zoo droog en heet geworden, dat het kroeshaar onzer kort te voren nog van zweet druipende paarden, als gelijmd aan elkander kleefde, de beesten hunne tongen uitrekten en naar adem en verkoeling smachtten. »Zie eens!» riep GASTON nogmaals — en wij zagen hoe de omtrekken van den horizon, tot hiertoe graauw en loodkleurig, naar het zuid-westen rood begonnen te worden, en de dampen in rook veranderden.

»Hooft gij niets?» vroeg ik. Wij luisterden. Van tijd tot tijd hoorde men iets knetterends, een verwijderd kraken, overeenkomende met het pelotonsvuur eener afdeeling troepen, bij nevelachtig weër.

Telkens bij dit gekraak schrikten onze paarden hevig. De kreek, langs welke onze paarden voortrenden, werd allengs breeder en de grond moerassiger; wij hielden onze teugels onwillekeurig in en maakten halt. »In deze rigting kunnen wij niet voort,» meende GASTON, »wij moeten terug van de prairie in het palmetto, waar wij ten minsten verkoeling vinden.» — »Welaan, laat ons terugkeeren.»

Wij reden naar deze plaats terug. Het rood aan

den horizont was inmiddels duidelijker, de dampkring heeter en drooger geworden; de rook had zich verbreid over prairie, woud en palmetto. Wij namen die rigting, in welke de laatste gelegen was. Op eens riep GASTON »wat is dat?» De geheele prairie, de horizont, alles en alles voor ons, in het Zuiden en Zuid-Westen benedenwaarts, was eene dikke onafzienbare rookmassa, waar de zon nog even vuurrood door heen schemerde, maar allengs zwakker, tot zij ten laatste nog gelijk een mat verlichte papierlantaarn aan den hemel hing.

De verstikkende rook had zich voortgerold, zoo dat onze rossen hoestende rondsprongen. Achter die rookgordijn meenden wij een verwijderd sissen, gelijk aan dat van vele slangen, te hooren.

Onze rossen sleepten zich, hijgende en over alle ledematen bevende voorwaarts. »Wat is dat?» riepen wij nogmaals in hetzelfde oogenblik afspringende, en de dieren aanziende, die snuivend naar den oever des waters heen ijlden; wij waren naauwelijks in staat hun te beletten er in te springen. Wij hadden den zoom van het Cipressenwoud, 't welk de baai aan beide oevers omgeeft, betreden. De roode streep aan onze regter zijde werd allengs helderder, schemerde voortdurend scherper door de duisternis der cipressen, wier ontzettende digtheid den rook nog wat afhield.

Het knetteren liet zich nu sterker hooren. »Wat zal dat nu beteekenen?» riep GASTON geheel ontsteld uit. »God beware ons! dat beteekent hetgene men

een woud- of prairiebrand noemt," voegde hij er bij. »Een woud- of prairiebrand!" herhaalden wij beiden met stomme gebaren, en zagen elkander aan als menschen wier verstandelijke vermogens belemmerd worden. De rook drong al dieper en dieper door de cipressen. »Mijn God! wat zullen wij beginnen?" riep GASTON nogmaals met half gesmoorde stem, en de tranen vloeiden over onze wangen. Op eens stortten onze paarden rillend neder, als of ze van eene koorts beroerd waren, en sprongen toen weder op. Een troep herten brak digt voorbij ons, door het moerasriet en stortte zich in de baai, die zij tot halverwege doorwaadden; toen de dieren in het midden gekomen waren, bleven zij, op naauwlijks vijftig schreden van ons, staan en keken ons aan als of zij onze hulp wilden afsmeeken; wij verbeeldden ons tranen in de oogen dezer dieren te zien en de angst in hunne gebaren te lezen.

Wij zagen de herten, onze paarden en ons zelve aan, en dan weër door den cipressenzoom naar de prairie. De heldere roode streep kwam immer dreigend nader, met een' zoo heeten luchtstroom, dat het weinigje zweet, dat nog uit onze poriën drong, onmiddelijk verdroogde. De luchtstroom liet zich sterker hooren; een langgerekt de zenuwen ontroerend fluiten, sissen en kraken en dan een geknetter, en midden door die verstikkenden rook eene heldere vlam, en onmiddelijk daarachter eene vuurzuil — wat zeg ik, eene vuurzuil, neen eene zee van vuur — het

geheele onafzienbare palmetto dat in vlammen stond. De hitte was nu zoo verzengend geworden, dat wij elk oogenblik vreesden, dat de gescheurde kleederen op onze lichamen zouden ontbranden. Wij sleurden onze paarden, of eigenlijk de paarden sleurden ons naar de baai heen. Zij sprongen met beide voorpooten te gelijk in het water en trokken ons langs den oever naar beneden. Op nieuw vernamen wij een verschrikkelijk gekraak en geknetter in het moerasriet. Eene beerin met hare jongen op den rug kwam op ons af, nogmaals een troep herten, die op geen tien schreden van ons in het water sprongen.

Wij hielden onze geweren op de beerin aan; de moeder keerde zich om, naar de herten; wij zagen en tuurden; herten en beeren stonden geen vijf voet van elkander, bevend als de arme scheepsjongens in een akelige winternacht op den door stormen voortgezweepten Oceaan.

En van deze dieren kwamen er meer; herten, wolven, runderen en paarden, allen kwamen om bescherming in het eene element tegen het andere te zoeken; de meesten, echter braken verder benedenwaarts in de baai door, waar deze zich verbreedde en naar het noordoosten in een meer overging. En zonderling; zoodra de beesten eenigen hunner voorgangers zagen aftrekken, volgden allen zonder vrees voor elkander. Wij trokken de dieren na. Op eens klonk ons honden geblijf in de ooren; »honden» riepen wij te gelijk verheugd uit, »victoria! dan zijn menschen niet verre.»

Een salvo van minstens tien geweerschoten beantwoordde onzen uitroep. De schoten waren op naauwelijks twee honderd schreden van ons gelost, maar wij zagen niets en hoorden slechts den doffen, door dikke luchtstroomen zwak tot onze ooren dringenden knal.

De dieren om ons heen sidderden bij het nieuwe, dreigende gevaar, maar weken geene enkele schrede terug. »Wat is dat?» vroegen wij, die tot aan den hals in het water stonden. Een nieuw salvo, werd op slechts honderd passen afgevuurd. Wij zagen nu de rood lichtende vlammen, hoorden tevens ook stemmen door elkander, in een dialect, dat half fransch, half indiaansch klonk. »Schiet alles dood, alles, werp het in de boot en op den oever; houdt u niet op,» schreeuwden zij. »Het zijn Akadiers, naar hunne spraak,» bemerkte GASTON. Andermaal een nieuw salvo, waarvan eenige kogels digt langs onze hoofden floten. »Halt!» schreeuwden wij, »halt, wij zijn hier. Schiet niet, vóór dat ge gezien hebt waarheen en wat gij schiet.»

Een oogenblik was alles stil, maar daarop brak een woedend lagchen uit de ruwste keelen los. »Schiet, schiet gij,» riepen wij, »dan vuren wij ook; houdt op met schieten.» — »Morbleu!» lieten zich daarop brullende stemmen hooren. »Wie is dat? wat hebben deze ons te bevelen? schiet de honden neêr!» — »Neem u in acht, want wij schieten terug.» — »Saere!» riepen de wilden andermaal, het zijn adellijken uit het kerspel; ik ken ze aan hunne spraak. Schiet de

honden neêr, die spionnen; wat hebben zij in de baai te doen?" — »Als gij schiet, dan kome het vergoten bloed over u!" schreeuwden wij in halve vertwijfeling, onze geweren aanleggende in de rigting, waar wij de bleekroode tongen uit de buksen hadden zien bliksemen. In dit oogenblik verhief zich een donderende stem met een »halt! wat gebeurt daar?" »Halt!" riepen vijf stemmen na elkander, Halt! wat is daar? Halt! of gij zijt mannen des doods! Sacre, ce sont des Américains!" schreeuwden de Akadiers. »Halt!" riep nogmaals een sterke, volle stem, en in een oogenblik zagen wij eene boot en de hoofden van eenige mannen langs ons heen glijden, en in de donkere rookwolk naar de Akadiers snellen. Er heerschte een oogenblik stilte. Daarop riep men: »heer graaf DE VIGNEROLLES; heer graaf!" riep men andermaal; in de volgende minuut kwam het bootje op ons toe en herkende de jonge MARTIN ons; dadelijk werden wij omringd door meer dan twintig Akadiers en vijf of zes Amerikanen. De Akadiers hadden, op het eerste teeken van een' prairiebrand, zich in booten op de baai ingescheept.

Het vuur, welk in den regel in den herfst wordt ontstoken, drijft alle beesten, die er hun oponthoud hebben, natuurlijk van beide zijden naar het water; de Akadiers waren nu gekomen om eene jagt op de beangstigde dieren te maken; half wilde schepselen, naauwelijks half gekleed; de mannen met lijfrokjes om de lenden, een paar vrouwen met grove hemden

en eene soort van buis. Wij waren getroffen over de brutale wijze waarop zij de arme dieren nederschoten. Dit scheen evenzeer bij de Amerikanen het geval te zijn. De oudste van hen sprak ons het eerste aan. »Frenchers! wilt gij met deze Akadiers gaan, of gaat gij liever met ons mede?» — »Wie zijt gij, mijne vrienden?» — »Vrienden?» hernam de man, het hoofd schuddende; »gij maakt spoedig vriendschap, vriend! neen, dat zijn wij nog lang niet; maar indien gij met ons wilt?» — »Heer graaf,» zeide de jonge MARTIN, »deze vijf heeren Amerikanen zijn gekomen om u op te sporen; zij hadden die goedheid, toen zij vernamen dat wij geene levensmiddelen meer hadden en verdwaald waren.» — De hitte werd onverdragelijk, de rook verstikkend. Wij gingen op de boot toe, en de man trok er onze bevende paarden in, terwijl wij er bijna onbewust, ja half zinneloos in zakten. Het was de hoogste tijd — de krachten hadden ons begeven — van alles wat er verder voorviel hoorden of zagen wij niets meer. Hoe lang wij zoo bewusteloos in de boot gelegen hebben, weet ik niet; het mag misschien wel een kwartier geduurd hebben. Wij werden eindelijk uit onze onmagt door den ouden wakker geschud, die met een flesch tafia in de hand ons toeriep, of wij niet eene kleine hartversterking wilden gebruiken, »gij zult ze wel noodig hebben,» meende hij.

Met beide handen en half geslotene oogen grepen wij naar de flesch en namen eene goede teug. De

whiski versterkte ons wonderbaar; wij sloegen de oogen weër op. Voor ons lag een onafzienbaar cipressenmoeras, achter ons de breede waterspiegel der in elkander vlietende baaijen, over welke een eindlooze chaos van rook zoo verspreid lag, dat wij beneden het staalblauwe water, en boven den blauwen horizon zagen, welken echter ten Zuid-westen wederom door de hoog voorbij trekkende rookzuilen aan onze blikken onttrokken werd. Slechts enkele malen schitterden de vlammen hier door, en de geweldige massa's cipressen schenen verzonken in eene zee van vuur. »Wij zijn toch nu tegen het vuur verzekerd?» was mijne huiverende vraag.

»Zeker genoeg,» hernam de oude, »maar het zal laat worden, de zon staat geen uur meer boven den horizon, en wij hebben nog een heel eind wegs af te leggen.» — »En waarheen gaat deze weg?» vroeg ik. »Waarheen hij gaat? Ei wat, waarheen gaat hij, dat hangt van u af; hij voert door het cipressenmoeras, tenzij gij aan een' omweg de voorkeur mogt geven.» — »De kortste weg is de beste,» was mijn antwoord. »De kortste weg is de beste» bromde de oude zich tot zijne jagtgenooten wendende. »Daar kunt gij weër eens den Franschman aan herkennen. Het is wel; wij willen den kortsten weg ten zijnen genoegen nemen, het komt op het zelfde neër.» — »JAMES,» en hij wendde zich tot een der mannen, »gij gaat verder door het schildpaddenmoeras, wij gaan regt door. — »Maar onze paarden?» merkte ik op. —

»Uwe paarden, die gaan den langeren weg hooger op, namelijk, wanneer het vuur eerst heeft uitgewoed.» Ik denk dat wij van nacht regen krijgen, en dan verbranden zij hunne hoeven niet.» — »En waar gaan wij nu heen?» — »Gij vraagt te veel; man,» antwoordde de oude kortaf, »dat zult gij wel zien.»

Wij waren nu aan het strand der zee, voor ons lag het Cipressenmoeras. Ik had deze moerassen bereids leeren kennen, hoewel slechts oppervlakkig, want het was ons niet mogelijk geweest er diep in te dringen. Toen ik nu echter een blik in deze duisternis gewaagd had, ontviel mij onwillekeurig de vraag: »Maar, oude, is er wel een weg of steg in zulk een moeras te vinden?» — »Weg of steg,» hernam de man, »ei wat, die weg welke, de natuur er gemaakt heeft;» voer hij voort, terwijl hij op een' boomstam sprong, die met mos en lianen omgeven, op het bodemloos moeras dreef. »Ziet gij, dat is de weg.» — »Dan wenschen wij liever den langeren weg met onze paarden te kiezen,» hernam ik. »Doe wat gij het beste acht, wij gaan; maar, ik moet u zeggen, dat gij met uwe paarden des noods met rietbladeren zult moeten avondmaal houden, en bezwaarlijk iets anders binnen vier en twintig uren over uwe tong zult kunnen krijgen.» — »Maar, er is immers waterwild en ander wilddraad?» — »Ja, volop, als ge dat raauw wilt eeten, zoo als de Indianen, tenzij gij twee mijlen in den omtrek een vierkante voet vasten grond wist, om er een vuur te kunnen ontsteken.» — »Kom, wij verzuimen hier on-

zen tijd maar," bromden eenige mannen. Om de waarheid te zeggen, werd het mij bang om het hart, en ik zag bij afwisseling nu den oude en dan zijne jagtgenooten aan. Deze was over de zes voet lang en mager, maar zijne spieren en gewrichten verraadden eene buitengewone kracht; zijne gelaatstrekken waren scherp, inzonderheid de oogen, die een' valkenblik hadden; zijne gebaren getuigden van zelfvertrouwen, even als hij in zijn gedrag jegens ons, eerder gering-schatting dan achting liet blijken; en toch bestond zijne kleeding enkel in een lederen wambuis met gordel, waarin een lang mes stak, korte lederen broek en een stroohoed, welks rand echter verloren was. Zijne geleiders waren evenzoo gekleed. »JAMES!" wendde hij zich tot een der jonge mannen, »gij gaat alzoo mede, JONAS gaat benedenwaarts door het schildpaddenmoeras; wij trekken hier midden doorheen; maar het kan geen kwaad als wij ons dadelijk van pijnhouten flambouwen voorzien." »Pijnfakkels?" vroegen wij. Des ouden blik, dien hij op de weggaanden wierp, scheen te vragen: of wij den mond dan overal in moesten hebben? Daarna zeide hij op onverschilligen toon, »Ei, pijnfakkels zijn in dit cipressenmoeras zooveel waard als uw leven, al kondet gij tien malen sterven." »Deze lieden hebben eene zonderlinge manier van spreken," fluisterde mij LASALLE toe. De oude had intusschen vuur geslagen, en een der spaanders, die in de boot lagen, aangestoken, maar met zoo afgemetene langzame bedachtzaamheid, dat hij, on-

danks onzen onaangenamen toestand, ons tot lagchen dwong. Hij ontstak een tweede, keek nog eens om naar de baai en vervolgens naar de boot, die in den zoom van het riet reeds onzichtbaar begon te worden, toen hief hij den voet op; »Verd. . . . spaansch moeras!» bromde hij, »was het slechts echt amerikaansch en niet verradelijk spaansch, dan hield het stand als een eerlijk man, tot wij hem bij de armen gevat hadden, en week niet terug om ons dan nog te verzwelgen; ja, verzwelgen, zeg ik u, al waren uwe koppen ook twintig voeten van uwe voetzolen verwijderd.»

»Volgt mij schrede voor schrede, alsof ge op eijeren moest loopen,» zeide hij tot ons, »en gij, JONAS, houdt het oog op die beide Franschen en wacht niet, tot gij hunne beenen eerst tot over de laarzen in het slijk ziet.» Hoewel niet zeer bemoedigd door deze juist niet troostrijke aanwijzingen, maar al onzen moed verzamelende, volgden wij den oude; zoo waren wij bijna vijftig schreden in het moeras doorgedrongen. Tot hiertoe had ons het daglicht geholpen, de cipressen stonden tien tot vijftien voet van elkaar, hunne stammen verbieven zich wel vijftig voet, eer de breede, op een dak gelijkende takken zich uitspreidden, stam aan stam gereid, kroon aan kroon, zoo dat men het moeras kon vergelijken bij een onafzienbaar schermdak, waar geene zonnestraal vermag door te dringen. Wij zagen het van den oeverzoom schuins invallende licht, als het ware met de schemering

kampen, in dikke duisternis, en eindelijk in nacht overgaan.

Naarmate het daglicht afnam, werd ook de moeraslucht dikker, stikkend en eindelijk verpestend; de aanvankelijk helder flikkerende vlammen onzer flambouwen werden zwakker en zwakker; ten laatste zweefden zij nog als dwaallichtjes voor onze oogen.

»Ja, ja,» bromde de oude weër, »een nacht in dit moeras doorgebracht is in staat om u het gift des doods in het lijf te voeren; — wat, een nacht, een half uur vermag dit als er slechte drie poriën aan uw lichaam geopend zijn; maar, 't is zoo erg niet, de prairiebrand heeft ook zijn goeds, droogt het zweet op en sluit de poriën.» En terwijl de man zoo voor zich heen bromde, schreed hij voort, elke stam, waarop hij zijn voet zette, vooraf verlichtende en dan beproevende, maar met eene vaardigheid die bewees, dat hij dezen gevaarlijken weg kende en meermalen genomen had. »Volgt maar altijd» bromde hij andermaal, »maar maakt u ligt gij Frenchers, zoo ligt als een Frencher zich slechts maken kan,» — »houdt den adem in — ai, dat blok daar! Holla, NATHAN» riep hij zich zelve toe, »holla! daar hebt gij u bij den neus laten krijgen, zoo een oud moerasganger als gij zijt, — dat gij een' zestien voet langen alligator voor een vermolmd boomblok gaat aanzien.» De oude had zijn' voet opgeheven en uitgestrekt, maar, twijfelende, tot zijn geluk met zijn' geweercolf op het vermeende blok gestooten; het blok week, en de oude, zich

achterwaarts wendende, botste heftig tegen mij aan en het scheelde weinig of ik viel van de smalle brug in het moeras. »Oh, ho, verraderlijke schelm!» riep hij niets minder dan verschrokken uit, »meent gij eerlijke lieden met uwe duivelskunstenarijen te kunnen bedriegen?» — »Wat is het, oude?» — »Wat het is?» antwoordde hij, zijn lang slagtmes trekkende, »niets anders dan dat zich een alligator — doch daar ziet gij hem immers ook» — en in plaats van het blok hout, dat verdwenen was, gaapte ons den muil van een' alligator aan. Ik legde mijn geweer aan. »Schiet niet, monsieur,» fluisterde de oude mij toe, »schiet niet, zoo lang gij er buiten kunt! Gij zijt hier niet alléén. Dat zal wel genoeg voor hem zijn,» vervolgde hij, terwijl hij zich gemakkelijk nederboog en zijn lang mes in het oog van het dier stootte, dat met een schrikbarend gebrul om zich heen sloeg, zoo dat de zwarte moerasmodder ons om de ooren spatte. »Daar, pak aan,» zeide de oude lagchende, »en dat — en dat,» terwijl hij het beest, dat zich kronkelend tot hem ophief en naar hem beet, het mes nog eenige keeren tusschen den hals en de ribben stootte. Vervolgens wischte hij het bloed van zijn mes, stak het in zijnen gordel en keek bedachtzaam rond. »Ik meen, dat daar ergens een boomstam moet zijn; ik ben hier toch niet voor de eerste maal op dit pad. Ah, daar is hij, maar een goede zes voet verwijderd, — nu, Frenchers, zijn uwe dansbeentjes wat waard.» En dit zeggende sprong hij, in eenen zet, op hetgene

hij een boomstam had genoemd. »Om 's hemels wif, man! ik zie het water glinsteren; waar zijt gij?» — »Bah, water! wat gij voor water houdt, zijn een paar arme duivels van slangen, — eerlijke mokassins — en valsche congoslangen — die ook moeten leven; een goed voër voor onze varkens. Nu de sprong gewaagd.» De nood gaf mij krachten; ik drukte den linker voet zoo vast op het in het moeras drijvend blok, als ik vermogt, en sprong over, LASALLE mij na. »Bravo!» bromde de oude, »frisch op, en gij tweede monsieur ook, dan komen wij verder. Nog een paar zulke passages en dan gaat het beter.» En wij schoven weër verder, schrede voor schrede, den eenen voet opheffende, zacht nederzettende, terugtrekkende, tot dat wij dragenden grond meenden te hebben, terwijl wij met onze geweren tevens op de stammen stootten. Dat kwartier uurs had ons verwonderlijk vaardig gemaakt; want nood leert deze vaardigheid zelfs aan den meest ongeschikte. En hier was het inderdaad nood. Het cipressenmoeras strekte zich niet minder dan vier tot vijf engelsche mijlen langs de baai uit, — een diepe, zwarte veenmodder, overtogen met een vuil- en soms helgroen bedriegelijk net van slinger planten, lianen en mos, dat het moeras en de boomstammen bedekte. Deze boomstammen lagen wel is waar verstrooid en niet regelmatig, maar toch zóó, dat men het werk van menschenhanden er in herkennen kon. »Zeg eens,» hief ik aan, »hier schijnt toch een soort van pad door te voeren; want» — »Zwijg,» zeide de oude, »tot wij

eerst op vasten grond staan; zwijg als u het leven lief is — zie niet naar de slangen, maar volg mij voorzigtig op den voet.”

En toen ik den voet wederom uitstreckte en, bij het mat flikkerend licht der flambouw, op het punt was om hem in de voetstappen des ouden te zetten, verhief zich geen vier duim van mijnen voet, over den boomstam heen, uit den modder, een vreeselijke alligator en hapte met zulk eene vaardigheid naar mij, dat ik slechts even nog tijd had, mijn geweer op het fonkelend haagdisoog des diers af te vuren. Het dier bonsde terug, gaf een klagend gebrul van zich, sloeg een paar malen, als woedend, in het moeras om zich en zonk toen weg. De oude had zich omgewend, en een te vreden glimlach speelde om zijne geopende lippen; maar ik kon niet hooren wat hij sprak, want het oproer, dat nu van alle kanten losbrak, was zoo vreeselijk, dat het mij eenige minuten geheel verdoofde. Duizende, tien duizende alligators, bulvorschen, nachtuilen, roofvogelen en dergelijken, die in den moddergrond en op de loofdaken der cipressen huisden, verhieven nu hunne stemmen, gebrul en geschrei, en werden razend van woede; krijschend kwamen zij uit hunne schuilhoeken te voorschijn en omringden ons of vlogen boven onze hoofden. Wij hadden onze messen gereed, en onze armen over en voor het hoofd en oogen: maar, het was met ons gedaan geweest, wanneer niet. . . — In het ontzettend oproer dezer dierenwereld viel een schot, en

nog een tweede. Het woeden en razen van het ongedierte werd op eens klagend en huilend; de beesten dreigden ons nog wel met aanvallen, maar vlogen in grooten kringen om ons heen; het gebrul en geschreeuw werd steeds zwakker; maar onze fakkels waren uitgegaan en wij stonden in eenen stikduisteren nacht.

»Oude, in 's hemels naam!» — »Ah, leeft gij nog?» lachte de oude met een zoo zonderbaar geluid, dat het mij bang om het hart werd — »en uw vriend? Ik heb u immers wel gezegd, dat wij hier niet alleen zijn; die beesten moeten zich toch ook verweren, als men ze in hunne schuilhoeken aangrijpt; een enkel schot is genoeg om zich het heele gebroedsel op den hals te halen; zij laten zich echter ook weer teregt zetten, als zij zien dat het ernst wordt. Twee schoten, na elkander afgevuurd, hebben zelden gemist om hen te doen inzien, dat zij slechts dwaze, hardschreeuwende schepselen zijn.» Terwijl de oude zoo sprak, sloeg hij zeer bedachtzaam vuur en stak eene der flambouwen aan. »Tot ons geluk wordt het hier wat breederen weg,» lachte hij, »maar nu ook voorwaarts; het is hoog tijd, de zon is onder; ik merk u op, dat wij nog een heel eind hebben af te leggen; bovendien kon het, na zonnenondergang, wel eens minder raadzaam zijn in het cipressenmoeras te vertoeven.» En hij schoof andermaal voorwaarts, voet voor voet, maar zeker, vast en met eene omzigtigheid, die ons bij elke schrede meer vertrouwen inboezemde. Wij waren zoo ongeveer een half uur

voortgegaan, toen een zacht heldere schijn ons tegenflikkerde. »Nog vijf minuten, en wij hebben ons doel bereikt, maar pas op, — aan de kanten van dit verwenschte cipressenmoeras houden zich die duivelsche alligators en ook de snapschilpadden altijd het liefste op; zij zijn gaarne op het vaste land, die alligators.» In mijne drift om eindelijk op vasten bodem voet te zetten, had ik naar de overige woorden des ouden niet eens meer geluisterd, de boomstammen lagen hier digter bijeen, — en zoo was ik den ouden eenige voetstappen vooruit gekomen. Op eens voelde ik den stam, waarop ik den voet gezet had, wijken. Ik had slechts zooveel tijd om »halt!» te roepen, en was reeds tot aan de armen in den bodemloozen modder gezakt. »Aha, daar hebt ge in uwe fransche lichtzinnigheid eens uw eigen weg willen volgen,» zeide de oude, lagchend vocruitspringende, terwijl hij mij bij den haarbos vast greep. »Laat het u eene les zijn, monsieur!» Met die woorden trok hij mij weer op den boomstam. »Zie hier,» vervolgde hij, en inderdaad zagen mijne oogen meerdere alligators die op ons toegeschoten waren. Ik kon geene woorden vinden en greep naar de whisky flesch. »Neem een dronk hartversterking, maar neen, wacht, laat ons eerst in het palmetto zijn. Zoo, vat aan, herstel u en laat het hartkloppen ophouden. — Zoo, mijn vriend! — oh, als gij met den ouden NATHAN nog een paar zulke toertjes meëmaakte, dan, zeg ik u, zoudt ge een heel ander man worden.»

»Nu echter kom!» — Eindelijk waren wij aan het uiteinde van het moeras genaderd. De heldere, maanlichte nacht liet ons een golvend palmettoveld aanschouwen, welks milioenen stammen suisend en groetend ons tegen golfdën. — Wij ademden vrijer. »Nu rust even uit en neem een' dronk, een' matigen dronk, dan moogt ge dien door een' goeden doen volgen. Rust uit, goede monsieur, zie, men zou nog iets van u kunnen maken. Nu gaan we nog een half uur van hier naar de zoutlik.» — »Waar heen?» vroegen wij. — »Ei wat, naar de zoutlik, want wij kunnen nog een of twee herten op doen.» — »En wij mogen hier blijven?» — »Gij zijt toch niet bevreesd? Gij hebt uwe geweren immers, — komt er een beer of jaguar los, dan weet gij wat gij te doen hebt. Wij willen, zooals gezegd is, zien of wij geen hert kunnen vinden.» — »Hei daar, wat is dat? — Een donderslag?» — »Een donderslag! Gij hebt zeker nog weinig donderslagen in Louisiana gehoord, anders zoudt gij den slag der buks van eenen Amerikaan uit het achterwoud voor geenën donderslag houden. Maar, waarlijk, even daar boven ligt een eeuwiggroen eikenbosch, dat den echo viermaal terugkaatst; — het zal JAMES RIFLE zijn, die zeker een hert geschoten heeft. Holla! een tweede schot!» En inderdaad viel er een tweede, dat echter, als het magtige rollen van den donder, van het onmetelijk woud naar het palmetto voortrolde.

Holla, jagers, het is wel; spaar het wild, uw lood

en uw kruid, spaar beide. Wij willen toch ook laten hooren, dat wij nog in onze eigene huid steken en niet in den muil eens alligators,” riep de oude, terwijl hij inmiddels geladen had en zijne buks afvuurde. De plegtig voortrollende weerklank kwam weer tot ons terug. Wij zaten zwijgend. De oude wees naar het palmetto, beduidde ons op te staan en wij namen den weg door het riet — zijne wendingen waren zoo gemakkelijk; als een gladde aal wond hij zich door de miljoenen stammen; wij volgden hem zoo goed wij konden. Binnen een half uur waren wij aan de zoutlik, waar wij zijne beide zonen bezig vonden met het ontweiden en afhakken der herten, in welke bezigheid zij zich zoo weinig lieten storen, dat er wel een kwartier uurs na onze aankomst verliep, zonder dat men eenig geluid te hooren kreeg. Wij hadden ons nedergezet. Toen de borst — rugge — en achterstukken naar weimans gebruik gesneden waren, zagen zij den oude vragend aan. »Wat dunkt u?” vroeg deze, »wilt gij hier nog een proefje nemen of wachten tot wij te huis zijn?” — »Hoe ver zijn wij daar nog van daan?” — »Oh wat, hoe ver? — met een’ goeden amerikaanschen draver, als de wegen wat beter waren, konden wij in drie kwartier te huis zijn; zóó kan het nog een paar uren aanloopen.” — »Dan geven wij de voorkeur om hier eerst wat te gebruiken.” — »’t Is wel, zoo zij het.” — De zonen sneden, zonder een woord te spreken, een ruggestuk van een der herten; wij zochten verdord loof te zamen, en in eene minuut

flikkerde een vrolijk vuur, in eene tweede minuut draaide het houten spit; en een half uur later zaten wij om eenen gebraden hertenrug, welke, ofschoon wij er geen brood als toespis bij hadden, ons beter smaakte dan de heerlijkste patrijzen, met truffels gevuld, aan de maarschalkstafel te Versailles.

DE PATRIJZEN.

(Naar het hoogduitsch.)

Het laatste schilderachtig gelegen dorpje aan de westelijke kust van Noord-Holland is het nederige Schoorl. Het ligt aan den voet der duinen, waar deze op het breedste zijn, om iets verder Noordwaarts te verdwijnen en tot bij Petten hunne bescherming aan het land te onttrekken. Even als in de aangrenzende heerlijkheid Bergen, wordt de wandelaar hier verrast door den liefelijken aanblik eener hooge, dicht met hout begroeide duinstreek; en van deze heerlijkheid, welke onder hare vroegere bezitters de van Borselen's, Brederode's en Nassau's telt, tot aan het kleine Schoorl, slingert zich een stille zandweg, aan beide zijden overschaduwd door eiken, elzen, berken en andere boos-

men, tusschen wier stammen het heldere duinwater zich in zoet murmelende beekjes een' weg baant; terwijl zich de hier en daar verstrooide, kleine hutten der bewoners aan het oog vertoonen, aan de oostzijde niet zelden half begraven in de duinen en de graauwe daken met bloeiend mos en verdroogde paddestoelen bedekt.

Op een vroegen morgen, in de laatste dagen van September 184., vòòr dat de zon was opgegaan, opende zich de kleine deur van een dier hutjes, waaruit een jonge man te voorschijn kwam, die met groote oplettenheid de lucht en den wind gadesloeg. Een fraaije, bruin gevlekte patrijshond was voor hem uitgesprongen en wentelde zich met zigbaar welbehagen voor zijne voeten in het zand, of sprong tegen zijne kniën op en legde zich dan voor een oogenblik met den kop tusschen de voorpooten neêr, om dadelijk weêr op te springen, onder zacht geblaf en allerlei capriolen, waardoor een jagthond zijne vreugde te kennen geeft. Over het algemeen is er geen dier, dat ligter te verheugen en zoo bezwaarlijk te vermoeijen is; zijn meester behoeft slechts het geweer te nemen, en deze beweging tooverd dadelijk de schoonste uitzigten op genot en genoegten voor de verbeeldingskracht van den hond, waarvan de genoemde teekenen van vreugde voorzeker slechts zwakke bewijzen zijn; niettegenstaande hij zeer goed weet, dat alle genoegten van den dag slechts zullen bestaan in loopen, staan, drijven en apporteren, zonder dat hij de geringste hoop mag voeden op eenig gering aandeel in den buit.

De jonge jager — want dat was hij — met zijn bijna versleten groene rok, met de oude weitasch en de oude hagelzak kruiselings over de beide schouders, met hoog opgetrokken laarzen, scheef op het oor gezette groene jagtmuts en het korte dubbelde geweer onder den arm, leverde eene schilderachtige figuur op. Hij was groot en krachtig gebouwd, een blonde zoon der Celten, en zijn door de zon gebruind gelaat verhoogde den glans zijner helder blaauwe oogen, die echter op dit oogenblik, toen hij eerst naar de lucht en dan om zich heen zag, eene treurige uitdrukking hadden.

»Stil, Veldman!» riep hij, en het scheen als of hij zich ergerde aan de vrolijke sprongen van het dier, dat aan dit bevel niet gehoorzamende, zich veeleer nog vrolijker bij zijn' meester aansloot, toen deze de deur dicht maakte. Hij gaf den hond een schop en deze kroop jankend en met ingetrokken staart weg.

»Kom maar hier, Veldman!» zeide de jager, berouw gevoelende over zijne drift, en terwijl hij hem den kop streefde voegde hij er bij: »'t Is toch jouw schuld niet, dat je meester een akeligen droom had.»

Hij sloeg den weg in naar het dorp, welks oude torenspits op eenigen afstand boven de boomen uitkwam.

Als de jeugd van Schoorl hun Antoon, den jager, — zoo heette hij door het geheele dorp — op dezen vroegen morgen gezien had, zou zij hem naauwelijks herkend hebben. Immers, nog nooit had zij zijn oog zoo

treurig gezien, nooit was het zoo ter neêr geslagen, nooit zijn tred zoo slepend en onverschillig geweest. Hij was onder hen bekend als de vrolijkste jongen van het dorp; en als hij den kinderen en nieuwsgierige knapen van zijne wonderbare jagthistorietjes vertelde, of de jonge meisjes koude hagelkorrels in den halsdoek wierp, of de oude moedertjes bij het spinrad opvrolijkte, — altoos scheen het van het harte te komen, uit een zorgeloos en vrolijk hart. En toch was ANTOON een van die menschen, bij welke de vrolijkheid minder eene eigenschap dan wel eene vatbaarheid der ziel schijnt te zijn, en onder deze borrelende bron van vrolijkheid, waarin zich niets dan licht en bloemen scheenen af te spiegelen, lag een bodem van ernst en droefgeestigheid. Daarom zocht hij menigmaal de eenzaamheid, en eene geringe oorzaak was genoeg om hem in die gemoedstemming te brengen; dan was hij moedeloos en zwaarmoedig. Dan dacht hij, zonder merkbare aanleiding, aan zijne moeder en aan zijnen vader, die hij had zien sterven, en aan de groene boompjes op het kerkhof; dan weder zag hij voor zich zelve in de toekomst niets dan gebrek en ellende, tot dat de tegenwoordigheid van menschen hem uit deze afgetrokkenheid wekte en hij wederom dezelfde vrolijke, moedwillige ANTOON, de jager, was als vroeger. De jagt was zijne grootste lust, en van September tot Januarij genoot hij eerst regt zijn leven. Met het vrolijkste gezigt ter wereld trok hij iederen morgen, voor het opgaan der zon, te velde; maar wonderbare dingen

hielden soms zijne aandacht bezig op den langen eenzamen weg, met het geweer in de hand en niemand om zich heen als zijn getrouwen Veldman. Van daag scheen hij wel bijzonder treurig gestemd te zijn, want traag en mat slenterde hij daarheen.

Zijne gelaatstrekken werden echter niet weinig opgeruimder, toen hij bij een klein huisje stil stond, dat aan zijne regter zijde half in het hout verscholen lag. Hij luisterde aan het gesloten venster. Een oogenblik scheen hij te weifelen; toen echter vermande hij zich en klopte met zijne bruine knokkels twee tot driemaal tegen het oude luik. Een geruisch binnen in de hut, even als het stommelen met eenen stoel, beantwoordde dit teeken.

Hij lachte.

»Dezen avond breng ik ze!» riep hij.

»Houd uw woord!» antwoordde eene welluidende vrouwen stem, die uit de diepte scheen te komen.

Nog een oogenblik wachte hij, en langzaam verdween de lach van zijne lippen, om plaats te maken voor den vroegeren duisteren blik.

Zachtjes floot hij den hond. Veldman was echter digter bij dan hij meende en sprong uit het digte loover, hetwelk nevens de hut eene bron verborg.

»Verd. . . . hond! moet je nu reeds zuipen?» bromde hij. Maar plotseling van toon veranderende, zeide hij stil voor zich zelve: »Als MARIA eens wist, dat ik den hond zoo bekijf! Ik verdiende van daag eigenlijk geen geluk!»

Eene erge overtuiging voor iemand die ter jacht gaat.

Nu verhaastte hij zijne schreden en bereikte het dorp. De hond scheen het bouwland als zijne bestemming te achten en begon daarop reeds rond te zoeken: Hij riep hem terug.

»Hierheen VELDMAN!» zeide hij vriendelijk, »gij zult van daag klouteren, mijn jongen! Zij bezoeken het stoppeld nog niet; in de duinen is nog voedsel genoeg.» En hij wendde zich links af.

»Wilt gij opwaarts gaan, ANTOON?» vroeg een man, die plotseling te voorschijn trad en een graauw buis met jagtknoopen droeg, een stok in de hand en een hoed met groenen band op had.

»Ja, HANNES!» antwoordde de jager, »zij liggen nu nog te veel in het veld op de geest. (*)

»Dat is een waar woord,» zeide de boschwachter van het Bergerbosch, want deze was het. »Wilt gij niet eens eerst aansteken?» vervolgde het vriendelijk, hem de pijp aanbiedende.

»Dank, HANNES!» hernam ANTOON; »ik heb mijn tabak heden nog niet verdiend, man! Gij zijt echter al vroeg op de beenen. Zijt gij een strooper op het spoor, of wat anders?»

»Neen, vriendje!» antwoordde de andere. »Ik ga naar Schoorldam; ik moet in Alkmaar zijn en rijd er met PETERS heen. Vaarwel!»

De jager beantwoordde den groet en, door zijn hond gevolgd, naderde hij de duinen, baande zich

(*) „Geest” noemt men het zandige bouwland, hetwelk tusschen de duinen en vruchtbare laagten ligt

door het van den nevel doornatte hout, waaruit duizend kleine vogeltjes opvlogen, een' weg en ging op naar de hoogten.

Toen hij den top des heuvels bereikt had, wierp hij een blik op het dorpje terug. De zon begon even boven den horizont zichtbaar te worden en verspreidde hare eerste stralen. De herfstnevel schitterde in zulke bonte kleuren, als of de regenhoog zich op de aarde had nedergelaten; het kruis op de torenspits begon te fonkelen, en de daauwdruppels, die aan de digte bladeren hingen, verdienden nu hunne poëtische gelijkenis met glinsterende diamanten. Zijn oog zocht de plaats waar het hutje van MARIA zich onder de boomen verborg. Niets bewoog zich daar en ook in gansch het dorpje heerschte nog eene diepe stilte; een enkele haan kraaide, en hier en daar hoorde men in de verte hondengeblaf; maar geen menschelijk wezen vertoonde zich. Op den regten weg naar Schoorldam zag hij alleen den boschwachter, die zich met haastigen tred voortspoedde.

»Alles slaapt nog,» zeide ANTOON, de jager, in zich zelve, »en MARIA is zeker ook weêr ingesluimerd. Zouden zij allen droomen? — Gekheid!» liet hij hierop volgen en haalde zijne jagtflesch te voorschijn, en als of hij den hond toedronk, zeide hij: »kom, Veldman! op den eersten zijn dood!»

Daarop spande hij de hanen van zijn dubbel geweer en begon het veld af te zoeken.

In gantsch Schoorl en Bergen was er geen beter ja-

ger dan ANTOON. Hij was een dier zeldzamen, die bijna altijd zeker van hun schot zijn. »Weet gij wel, waaraan het ligt,» — had de oude KRELIS eens gezegd, toen hij met eenige boeren voor »de roode Leeuw» op de bierbank zat en ANTOON met een' rijken jagtbuit beladen voorbijging, — »weet gij wel, waaraan het ligt, dat ANTOON, de jager, als er twee patrijzen springen, het eene voor, en het andere achter hem, zij toch beiden vallen?» — Omdat hij een dubbel geweer heeft,» was het antwoord geweest, — »mis geraden!» had KRELIS gezegd, »wijl hij een dubbele jager is.» — Daarom klaagde ANTOON ook nooit over al die ongelukkige tegenwerkingen der vier elementen, waaraan menig jager het alleen toeschrijft, dat hij met ledige handen huiswaarts keert; evenmin pochte hij op hazen of patrijzen, die hij wel is waar niet meê naar huis bragt, maar waarvan hij zich overtuigd hielt, dat zij in de een of andere verborgene schuilhoek aan de bekomen hagelkorrels hadden moeten sterven.

De morgendronk, het in de ooren eens jagers zoo aangenaam klinkende knakken der geweeersloten, en de heldere zonneshijn schenen ANTOON's treurigheid te verdrijven en hem moed in te boezemen. Veldman sprong vrolijk voor hem heen en begon al spoedig, veel beteekenend, met den neus langs den grond aan te trekken.

»De hond heeft reeds wat in den neus,» zeide ANTOON, »het zal goed gaan.»

Werkelijk duurde het niet lang of er sprong een

haas op. Beide schoten vielen, het eene na het andere. De hond sloeg aan; het haas ging door.

»Voor den duivel!» riep ANTOON en wierp het geweer op den grond. Ontsteld waarde hij het haas na, dat geheel ongedeerd en door den hond vervolgd, over de vlakke vlood en achter de duinen verdween, waar Veldman het driftig en met aanhoudend jagen nazette, maar hoe langer hoe meer achter bleef.

Hij floot den hond terug en laadde op nieuw.

»Ik dacht het wel, dat ik geen geluk zou hebben!» riep hij uit. »Maar 't is niets, het was slechts een haas! zacht wat, Veldman!» en hij vervolgde zijn weg.

»Het was slechts een haas!» zeide ANTOON, de jager; maar wat wilde hij dan? — Laat mij u iets van MARIA vertellen en gij zult het begrijpen.

Ik zal niet beginnen met te zeggen, dat MARIA het schoonste meisje van Schoorl was; want dit zegt of niets of te veel, en is in elk geval eene afgesletene uitdrukking; in duizend verhalen is het meisje altijd het schoonste uit den ganschen omtrek. Zeker, zij was een allerliefst kind, netter en fijner dan de meeste boerendeernen, en dat het zondagskleedje best kon ontberen om er ten hoogste bekoorlijk uit te zien. Zij was eene weeze; de steunen troost eener oude grootmoeder en van een' tienjarigen doofstommen broeder. Deze drie maakten de kleine huishouding der hut onder de boomen uit. En nevens hare grootmoeder en het ongelukkige kind was niemand aan MARIA lie-

ver dan ANTOON, de jager, en hadde zij ooit kunnen denken aan den dood van hare grootmoeder, dan ware zij ook wel op het denkbeeld gekomen, zich zelve als ANTOON's, des jagers, vrouw te betrachten. Zoo als de zaken nu stonden, plaagde zij ANTOON en ANTOON plaagde haar op allerlei wijzen, maar verder kwam het niet. Maar de oude grootmoeder luisterde gaarne naar ANTOON's schertsen, en het doofstomme kind was overgelukkig, als het hem zag aankomen en als hij het leerde van steenen eene val te bouwen om musschen te vangen; en MARIA zag ANTOON met hare groote, heldere, donkerblaauwe oogen nog vriendelijker aan, als hij zich met het knaapje bezig hield en het op zijne knie liet rijden, tot het van vreugde vervoerd het eenige geluid deed hooren wat het uitbrengen kon. En 's avonds, als ANTOON naar huis ging, gebeurde het wel eens, dat zijne lippen hare bloeiende wangen aanraakten; en MARIA's »goede nacht, ANTOON!» klonk daarom niet minder vriendelijk.

Maar gisteren avond had MARIA hem gruwelijk geplaagd; want het was reeds de zesde dag na de opening der jagt, en hoewel ANTOON reeds menigen haas had meegebracht, had hij nog geen enkel patrijs geschoten.

»Neen, arme ANTOON!» had MARIA gezegd: »Loopend wild dat gaat nog, maar vliegend kunt ge niet schieten, dat is u te vlug, hoort ge!»

»Hoeveel patrijzen wilt ge, dat ik u morgen meebreng?» vroeg ANTOON.

»Ik zal u niet op te harde proef stellen, mijn jongen!» antwoordde MARIA. »Schiet er twee, en ik zal gelooven, dat gij het nog kunt.»

»Gij zult ze hebben, MARIA!» riep de jager en sloeg den arm om haar midden: »Gij zult ze hebben, of mijn naam zal niet meer ANTOON, de jager, zijn!» — En met deze woorden haalde hij haar naar zich toe.

»Zacht, zacht wat, ANTOON!» riep het meisje: »geen gekheid, hoort ge! kussen? Waar denkt ge aan? Als eerst de patrijzen hier zijn, dan zullen wij zien!» En zij lachte, dat zij schudde, om aan hare ernstige waarschuwing des te meer nadruk bij te zetten.

»Ook goed,» hernam de jongman; »maar weet ge wat, MARIE, geef mij één kus op rekening; en als ik u morgen geene patrijzen breng, kus mij dan niet weder; maar breng ik ze, weê dan uwe lippen!»

»Top!» riep MARIA vrolijk, trad op hem toe, gaf een' flinken handslag en liet zich een kus op de wangen drukken, waarbij zich haar mondje minder dan vroeger van hem afkeerde; en de doofstomme knaap, die dit alles aanzag, hief het hoofd omhoog, sprong van vreugde rond en klapte in de handen.

Verwondert het u nog dat ANTOON, de jager, heden met eenige minachting op »slechts een haas» neêr ziet?

En toch, hadde hij het haas maar gekregen; want het werd meer en meer waarschijnlijk, dat hij platzak zoude te huis komen. Te vergeefs had hij reeds een paar uren in de ruime Schoorler duinen rondgezworven; door laagten, waar hij tot over de

enkels in het digte bruine mos ging; over hoogten, waar zijne voetstappen door het drooge, mulle zand werden uitgewischt; over vlakten, waar ziltige poelen den grond doorweekten; nergens vond hij eenig spoor van leven. Wél vond hij hier den voet van een haas, daar het gewei van patrijzen; maar hazen of patrijzen zelve zag hij niet. Uit ergernis schoot hij een witten nil, die op zijne onheilspellende, donzige vlerken uit een kreupelboschje opvloog, nam hem op, maar wierp hem verachtelijk van zich. Eens zag hij zich ook door zijnen hond op eene wijze bedrogen, waar hij anders over zoude gelagchen hebben, daar hij voor iets stond, hetwelk, toen het eindelijk uit het digte mos opsprong, niets anders dan eene leeuwerik bleek te zijn. En zoo verstreken de lange uren, en ANTOON'S treurige stemming keerde terug, nog vermeerderd door de afmatting en de hitte van den voortschrijdenden dag. Plotseling scheen er een koel windje op te komen, dat verkwikkend door zijne lokken speelde, en toen hij daarna nog een hoog duin beklommen had, zag hij de onmetelijke zee voor zich.

De aanblik der zee maakt altoos een' diepen indruk; maar als men haar van eene eenzame plaats ziet, waar men niets dan de woeste duinen neven en achter zich heeft; zonder eenig hutje aan het strand, zonder een zeil op het water, dan is de aanblik dezer eindelooze woestijn dubbel indrukwekkend. Het is dan als of men werkelijk aan de uiterste grens der wereld staat, als of men inderdaad de eenige, de laatst

overgeblevene aardbewoner ware. Eene koude rilling ging AMTOON, den jager, over het lijf toen hij zich op den top des heuvels nederzette; hij legde het geweer naast zich en blikte onafgebroken op de in den zonneschijn fonkelende baren. De hond rustte hijgend naast hem uit; zijne roode tong hing hem lang en druipend uit den bek. Hier, bij de groote zee, en toch geene lafenis!

ANTOON haalde een stuk brood en eenige appelen uit de weitasch en deelde redelijk met zijn' vriend. Toen nam hij ook de veldflesch om zich met een' dronk te verfrisschen, maar zette ze weder neer.

»Neen!» zeide hij met een diepe zucht. »Ach, die droom! dat ik dien droom toch vergeten kon!»

Hij wilde zich den bangen droom van den vorigen nacht, waar wij hem reeds vroeger over hoorden zuchten en die de oorzaak van zijne droefheid was, uit het hoofd zetten; maar de aanblik der zee riep hem omstandigheden in het geheugen terug, die hij reeds vergeten had, en maakte dat hij er zich weldra des te levendiger in verdiepte.

Hij bevond zich weder, even als in zijn' droom, op de jacht met de zonen der edele vrouw van Schoorl; echter niet in het Schoorler veld maar in het Bergerbosch. Hij droeg een nieuwe rok met glinsterende gouden knopen en MARIA had hem eene lange fasantveder op zijne muts gestoken. Eensklaps gingen drie patrijzen voor hem op; hij kon ze echter niet onder schot krijgen; telkens vielen zij ~~meer~~, als om hem te tarten;

maar zoodra hij ze naderde, sprongen zij te vroeg op en trokken verder. Eindelijk wilde hij beproeven om ze op grooten afstand te schieten; maar het geweer weigerde en viel hem uit de handen. Daar maakten de drie patrijzen ieder drie vleugelslagen en een viel er op den hoed des jonkers, waar zij bleef zitten. »Mag ik schieten, jonker?» riep hij. De jonker wenkte vriendelijk toestemmend met de hand. Hij legde aan, en het hoen viel; toen hij echter ging om het op te nemen, was er nog patrijs noch jonker te vinden, — het bloedende hoofd van MARIA lag daar en zag hem met gebroekene oogen aan, en terwijl hij het vreesselijk schouwspel lang aanstaarde, kwam plotseling de zee op, en het hoofd begon op de baren te zweven, zich te verwijderen en verdween; het verscheen op nieuw en week andermaal terug, tot dat hij ontwaakte. De haan kraaide, de dag scheen door het venster; hij kleedde zich aan ter jagt.

En nu, terwijl hij daar zit en op de zee tuurt, herhaalt zich hetzelfde ijzingwekkende gezigt: het hoofd van MARIA verschijnt tusschen de zonnige, met schuim bekransde baren der Noordzee en stijgt op en neer met de golven.

Hij wendde het oog van de bewogene watervlakte af, strekte zich aan de helling des heuvels neder, en verborg het gezigt in zijne handen. Weldra sluimerde hij in en de akelige verschijning hernieuwde zich weder voor zijnen geest; maar de zee werd nu rood als bloed, en vlammetjes en vonken wiegelden

op de golvende baren en flikkerden daaroverheen in duizende kronkelingen. Eensklaps knalden twee schoten. Hij ontwaakt. Veldman was reeds door het schot van schrik opgesprongen en ijde den heuvel af.

Langzaam steeg achter een nabij zijnde duin eene blaauwe rookwolk in de lucht, en eene sterke kluft patrijzen trok hem voorbij. ANTOON riep zijn' hond terug en volgde de patrijzen met de oogen. Zij zweefden aan de andere zijde des heuvels langzaam neêr en trokken met den wind naar het zuiden. Onmiddelijk daarna verscheen op den top dier duin een man die rond zag, waar zij gebleven waren; maar zij waren hem reeds uit het gezigt. Daarop laadde hij met bedachtzaamheid zijn geweer en verwijderde zich in noordelijke rigting, nadat ANTOON, de jager, gezien had hoe hij twee patrijzen opnam en in de weitasch stak.

»Nu naar de groote vlakte, Veldman!» zeide ANTOON tot zijn' hond; eene straal van moed glansde weder in zijne oogen en een vrolijke lach verhelderde zijn bruin gelaat. Hij nam een' drank uit de veldflesch en sloeg den weg in naar het zuiden.

Hij had zich de plaats waar de patrijzen moesten zijn ingevallen, goed in het geheugen geprent. Waarschijnlijk was het op eene hem welbekende vlakte, die vele sporen van vergeefsche proeven tot vruchtbaarmaking droeg en, hier en daar, met kleine boschjes van brem en duinwilg bedekt was. Hij ging echter nog meer zuidwaarts, die plaats voorbij, om onder

den wind de patrijzen meer nabij te kunnen komen. Van daar naderde hij de vlakte; maar de patrijzen waren ril geworden. Eer hij ze onder schot krijgen kon, stonden zij op en trokken op verren afstand naar het zuidoosten, waar zij op nieuw invielen.

»Geduld!» dacht ANTOON, en nadat hij te vergeefs de vlakte had afgezocht, of er misschien ook een enkel hoen terug gebleven was, ging hij ook in die rigting verder, om de klufft te vervolgen.

Zoo herhaalde zich dit nog drie- of viermalen, juist als in zijnen droom; de patrijzen behielden altoos een' voorsprong; toch verloor hij den moed niet; de aanblik der vogels in de verte, hoe tartend ook, gaf hem telkens weër nieuw leven. Maar zijne ziel was zoo geheel van patrijzen vervuld, dat meerdere hazen voor hem opsprongen zonder door hem bemerkt te worden. Nadat hij zoo nog een paar uren had gejaagd, rustte hij nogmaals op eene plaats uit, waar de hond eene bron gevonden had. Het dier met den lavenden dronk niet te vreden, vleide zich zoo lang het was in het water, maar zag er na dit bad weder zoo vrolijk en rustig uit als in den vroegen morgen. ANTOON nam er een voorbeeld aan en vervolgde toen zijne jagt.

Reeds was hij nabij het Bergerbosch. Eensklaps ziet hij de klufft zich nogmaals verheffen en kort daarop weder invallen. Hij ijlt in die rigting voorwaarts. Weldra was hij de plaats genaderd waar hij ze moest vinden. De hond teekende met de grootste inspanning voor hem uit. Daar valt hem op

eens de jagtpaal van den heer VAN BERGEN in het oog, wiens jagtveld zich nog eenig roeden aan gene zijde van het bosch uitstrekt. Veldman bevond zich reeds op verboden grond. De verzoeking was sterk. Hij had nog niets opgedaan, na eene vermoeijende jagt van zoo vele uren. Nog meer! hij had er op gepocht, dat hij bepaald patrijzen meê naar huis zou brengen. Hoe zou MARIA hem de beloofde kus weigeren, hoe zou zij hem uitlagchen! Zijn naam zou niet meer ANTOON »de jager” zijn! De boschwachter was naar Alkmaar; en daar, misschien slechts veertig passen verder, lagen de voorwerpen zijner wenschen, zijner beloften: die schoone patrijzen, vermoeid van de verre vlugt, in het hooge mos!

Hij voelde, dat hij beefde; hevig klopte hem het hart; de hond ging met hoogen neus steeds voorwaarts. Hij sloeg de oogen op en een zware zucht ontvlood aan zijne borst. Zóó stond hij nog een oogenblik, — riep echter den hond terug, die onwillig gehoorzaamde. »ANTOON, de strooper, zal men mij ten minsten niet noemen!” zuchtte hij.

Hij keerde het jagtveld des heeren van Bergen den rug toe, en plotseling — als tot zijne belooning — vernam hij een geruisch. Vlak voor hem sprong een paar patrijzen op; nabijvers, die de groote kluft niet hadden kunnen volgen. Op hetzelfde oogenblik was zijn vinger aan de beide trekkers en de schotten knalden. De eene patrijs viel dadelijk op het schot loodregt neêr, de andere vloog nog eenige passen ver-

der, draaide in de lucht en viel dan eveneens. Terwyl Veldman het eene opnam, ging hij zelve het andere zoeken. Het leefde nog en trachtte zich in het hooge mos te verschuilen, maar hij greep het. Treurig en klagend zag het diertje hem aan, met zijn klein rond oog, waarin het licht reeds half uitgedoofd was; hij liet het weder op den grond vallen. Met zulk een oog had MARIA hem in dien akeligen droom ook aangezien; het gansche gezigt stond hem op nieuws voor den geest. Toen hij het hoer weêr opnam, was het kleine ronde oog reeds gesloten.

De treurige herinnering was geweken en ANTOON nam opgeruimd den terugtogt aan. Zijn wensch was vervuld; de tot redding zijner jagerseer gevorderde twee patrijzen hingen op de weitasch. Hij had de kussen van MARIA niet verloren. Het op nieuw geladen geweer is hem nu zoo ligt als eene veêr; zoo schreed hij door hoog heidekruid en brembosch verder. Na een kwartier uurs springt er een haas voor hem op, en valt ook in hetzelfde oogenblik, door het snelle lood achterhaald.

»Hoe later aan de markt, des te meer volk!» zeide ANTOON, de jager, en te vreden met zijne buit ging hij rustig op Schoorl toe.

Het was reeds laat na het middaguur en er bleef nog een vermoeijende weg af te leggen, hoewel de afstand in regte lijn niet zoo ver was. Maar wat bekommerde hem nu de vermoeijenis? Hij kon toch met zijnen buit zegevierend voor MARIA staan.

»Mag ik den haas dragen, ANTOON?» vroeg een kleine jongen met stroogeel haar en koffijbruine wangen, die op de laatste duin voor Schoorl uit het bosch, waar hij zich een' stok gesneden had, te voorschijn trad en de harige loopers uit het net der weitasch zag te voorschijn steken.

»Ja wel, mijn zoontje!» zeide ANTOON vrolijk; »gij zult hem hebben, maar moogt er niet van snoepen, hoor je!» Hij zette zich in het gras, en terwijl hij de weitasch opende, wierp hij er eerst de patrijzen uit, die hij boven op gelegd had. De knaap nam er een van in de hand en bezag het.

«Hé, hoe vet is het!» zeide de jongen. »En wat mooie oogjes!» voegde hij er bij, terwijl hij kinderlijk spelende het diertje de oogleden opensperde en den jager voorhield.

»Laat de oogen toe, domme jonge!» bromde ANTOON, en wederom trok er eene wolk op zijn voorhoofd.

Vervolgens hing hij het haas met de loopers kruislings over den stok van den knaap; en deze, trots op zijne vracht, liep ras den heuvel af.

Maar ANTOON, de jager, verborg de patrijzen heel onder in zijne weitasch, zoo dat er geen veertje van te zien was. »Ik wil toch eens zien, wat zij doen zal,» zeide hij bij zich zelve.

Zoo ging hij door het dorp, sloeg den zandweg in en bedacht of MARIA om dezen tijd wel 't huis zou zijn. Hij kon nog vijftig passen van haar hutje verwij-

derd zijn; daar ritselde iets in het boschje aan zijne linkerzijde, en MARIA sprong er met een schalksehen lach uit, om hem te verschrikken. Het doofstomme kind volgde haar langzaam.

ANTOON, de jager, verschrok meer dan MARIA had kunnen verwachten. Eene koude rilling beving hem. Hij herstelde zich echter dra weder.

»Niets gevangen!» riep hij lagchend.

»Foei! jou jokkenaar!» riep het vrolijke meisje. Ik heb den jongen immers reeds gezien met den haas. Maar waar zijn de patrijzen, ANTOON?»

»Ik heb er geene kunnen opdoen!» antwoordde ANTOON; maar hij gevoelde, dat zijn gezigt hem verraadde. »Waarachtig niet, MARIA!» voegde hij er bij, toen deze hem ongeloovig aanzag.

»Ik geloof het niet!» riep zij, en taste naar de weitasch om zich te overtuigen.

Maar hij trok haar de weitasch uit de hand en met een' ruk was zij op zijne regter heup. Het meisje lachte en sprong om hem heen, om er toch in te zien. Een schot knalde, de hond sloeg aan, en MARIE lag badend in haar bloed aan zijne voeten.

Door den plotselingen ruk, die hij aan zijne weitasch had gegeven, was de haan van den linker loop aan eene der kleine mazen van het net blijven hangen, had het geweer in de hoogte geheven en zoo was het schot losgegaan.

ANTOON en de beide knapen stonden als verstomd, maar het doofstomme kind kreeg het eerst zijne be-

zinning terug; woedend vloog het op ANTOON toe en beet hem in den arm. Het geweer was op den grond gevallen. Eensklaps bukt de jager zich en neemt het op, om met het tweede schot zich zelven te dooden; maar eene sterke hand grijpt toe en ontnemt het hem. Het was een boer, die bijgesprongen zijnde, het geweer nu in de lucht afvuurde. Het halve dorp ijldde naar de plaats en verdrong zich om het lijk van MARIA en om den ongelukkige, die zijn geweer terug verlangde en in stomme razernij met de omstanders worstelde.

Voor MARIA was er aan geene redding meer te denken. Het is bekend dat een schot hagel *à bout portant* eene veel gevaarlijker wonde maakt dan een kogel. Bovendien had het schot juist het hart getroffen. Door geheel het dorp beweend, werd zij onder de groene boompjes van den godsakker ter ruste gelegd. De oude grootmoeder en het doofstomme kind hadden alles verloren.

De ongelukkige ANTOON kreeg eene hevige koorts, waarin hij aanhoudend fantaseerde en raasde. In den nacht na de begrafenis van MARIA, ontsnapte hij aan zijn' ingeslapen waker en klom het venster uit. De boschwachter van het Bergerbosch, die laat huiswaarts keerde, zag hem in den maneschijn boven op de duinen, in het hemd, bezig. Hij naderde hem. ANTOON herkende hem echter niet.

»Wat voert gij hier uit, ANTOON?» riep hij met luider stem en greep zijnen arm.

»Jonker!» zeide de ongelukkige verschrokken en zacht,
»ik begraaf haar. Dadelijk komt de zee op.»

En hij hoopte zand op eene der patrijzen , voor welke
hij met zijne nagels een graf had uitgehold.

Den volgenden avond had ook zijn lijden een einde
genomen.

H.

Iets over Drijfhonden.

De jagthond is de vrije zoon der vrije natuur , de eenige gelukkige onder zijne stamverwanten, die bij de uitoefening zijner bestemming geheel zijn instinct, neiging en hartstogten mag opvolgen. Even als de fraaije, verfijnde patrijshond in zekeren zin op een' voornamen voet is opgebracht en dikwerf de eer heeft, met zijn' heer de kamer te deelen en hem op zijne wandelingen te vergezellen , altijd nogtans in het slaafsche bewustzijn der dressuur ; zoo is de brak stug, onstuimig en wild. Zonder bijzondere gehechtheid aan zijnen meester, brengt hij zijne dagen met zijns gelijken in den hondenstal door ; slechts één groot levensdoel vervult geheel zijn aanzijn : het wild op te speuren , en het met een luid aanslaan zoo lang op den voet te volgen , tot het op de plaats blijft liggen. Daarom ontwikkelt de

jager deze aangeboren eigenschappen en verheugt zich in die ruwe natuurdrift, waarop juist geene bijzondere kunstmatige dressuur behoeft toegepast te worden.

Gewoonlijk onderscheidt men drie soorten van drijf-honden, die elk hunne bijzondere uitmuntende hoedanigheden hebben.

DE DUITSCHE JAGTHOND.

De Steenbrak is de kleinste soort, gewoonlijk geel of grijs harig met witte vlekken. Het haar is ruw en hard. Het behang en de lippen zijn lang, de borst breed en diep en de staart gekromd. De jager is bijzonder oplettend op den vorm der pooten; deze moeten, wanneer zij een bewijs van duurzaamheid zullen aanduiden, vastgeslotene klauwen bezitten en mogen toch niet te lang gekoot zijn, als bij paarden welke doortrappen, zoo als men gewoon is te zeggen.

De voetzolen moeten hard zijn en in de tusschenruimten met haar begroeid, wanneer zij niet zoo ligt zullen stuk loopen. De phijsionomie van den duitschen jagthond is niet zeer schoon, gewoonlijk eenigzins knorrig; slechts zelden vindt men in zijn' blik die vleijende vriendelijkheid van den patrijshond; dan alleen als de jacht is begonnen en hij zijn schel, sterk en aangenaam geluid naar hartelust kan laten weergalmen, heldert zijn gelaat wat op en geeft vreugde en vrolijkheid te kennen. De jager is zeer gesteld op een goed

geluid, en geeft aan een grof geluid de voorkeur boven een fijn, daar het eerste verder hoorbaar is. Sommigen hebben een zoogenaamd dubbel geluid, dat is: zij laten bij het jagen een dubbel aanslaan hooren, waarop vele jagers bijzonderen prijs stellen.

DE FRANSCHE JAGTHOND

Is grooter en sterker dan de vorige, en gewoonlijk wit met geele, vrij onregelmatige vlekken. Zijn behang is buitengewoon lang, voor het overige gelijk hij veel op den patrijshond. Bij naauwkeurige beschouwing intusschen, verdient hij, hoewel fraaijer van gestalte, in geen opzigt den voorrang boven zijne kleinere en onaanzienlijkere mededingers. Hij wordt, namelijk, in volharding, ijver en onvermoeidheid door de anderen verreweg overtroffen. Zijn geluid is zeer fraai, en het aanslaan van een gansche koppel honden maakt eenen zeer aangenamen indruk.

DE ENGELSCH E VOSHOND.

Dit beroemde dier, voor welks aanfokking de Engelsen sedert een tal van jaren zoovele zorg dragen, zoodat hij voorzeker, in onzen tijd, wat neus, volharding en snelheid betreft, tot den hoogst mogelijken trap van volmaaktheid is gebragt, is op het eerste gezigt, voor hem die geen kenner is, niet zeer fraai. De Engelsche voshond is grooter dan de beide

vorigen, gewoonlijk wit met zwarte en geele vlekken, slank en daarbij stevig en krachtig gebouwd. De kop is mager, de borst diep en breed, en de rug gebogen. De staart sterk gekromd. De pooten zijn voortreffelijk gebouwd en van den fijnsten vorm. Het oog is levendig en vurig, en zijn sprekend naar daden dorstend gelaat, doet hem op het eerste gezigt uit zijne makkers, den duitschen en franschen jagthond, kennen. In Engeland wordt hem het behang ingekort, deels om daardoor eene onaangename ziekte, de oorkanker, voor te komen, hetwelk ook daardoor werkelijk geschiedt; deels omdat hij, volgens den smaak der Engelschen, er op het oog bevalliger uitziet. De stem is bij de meesten grof en heeft iets huilends. Hij jaagt zelden op den voet, doch, wegens zijn buitengewone neus, in den wind naast dezelve. De beroemdste koppels van Engeland, welke in den herfst te Melton-Mombraij te zamen komen, zijn die van lord Lonsdale, van den hertog van Rutland, de Cheshire- en Skropshire-honden. Voor de hazenjagt gebruikt men in Engeland nog een ander klein, allerliefst ras van jagthonden, de Beagles, eene soort van kleine tuimelaar, in gestalte en kleur aan den voshond bijna gelijkvormig. Toen prins GEORGE van Cambridge nog in Hannover was, had hij ongeveer twintig koppels, die door eenen uitmuntenden pikeur bestuurd, voortreffelijke diensten bewezen en later aan den graaf HAIN in Balsdorn verkocht werden. Voor onze jagen zou intusschen, dit kleine ras bezwaarlijk aan te

bevelen zijn. De drie genoemde hoofdsorten zijn het, waar op men, tot vorming van goede koppels, zoude behooren te letten. Meestal wordt hierin echter misgelaat, en zelfs door aanzienlijke jagtliefhebbers, vermits men meerdere koppels jagthonden meestal uit deze drie soorten samenstelt, hetwelk volstrekt te verwerpen is, daar zij in vele hunner eigenschappen te veel verschillen, om een goed geheel te kunnen uitmaken. Een koppel jagthonden dat, zoo als ligt te begrijpen is, hier te lande volstrekt niet zoo talrijk behoeft te wezen, en gewoonlijk slechts uit vier tot zes paar bestaat, moet eene familie van hetzelfde ras vormen. Doelmatige kruisingen verkrijgt men door den duitschen en engelschen jagthond, die hiertoe bijzonder zijn aan te bevelen. Eene andere even voortreffelijke soort, vooral dáár met voordeel te gebruiken, waar men veel kort hout en digte dennen bosschen te bejagen heeft, vormt men door den duitschen jagthond met den dashond te laten paren; met andere woorden: gelijk bloed, gelijk gestel, gelijke snelheid zijn hoofdzaken, die men bij de aanfokking zijner jagthonden, om een goed geheel te verkrijgen, steeds moet voor oogen houden. De jonge jagthond wordt in den hondestal groot gebragt, en reeds wanneer hij een half jaar oud is, begint het dressereren hiermede, dat men hem in het begin op kleinere, later op al grootere en grootere togten mede naar buiten neemt en hem leert steeds met de andere honden achter den jager te gaan. Het is bij velen een gebruik, de hon-

den te koppelen en altijd twee aan twee te laten volgen. Dit is intusschen nutteloos; in Engeland worden de honden nooit gekoppeld, en toch leeren zij vrij spoedig en in even zoo korten tijd af datgene wat men hier van hem verlangt. De hoofdzak is, dat zij op zulke wandelingen aan de strengste gehoorzaamheid gewend worden, en hier mag voortdurend de zweep regeren, welke men bij de zachtere patrijshonden slechts zelden behoort te gebruiken. Men leidt de honden langs allerlei ongewone voorwerpen, b.v. voorbij kudden vee, eerst op eenen afstand, dan meer van nabij, dan er midden door heen, opdat ze aan zulke dingen gewoon worden. Deze oefeningen zet men voort, en houdt de honden, evenwel steeds door voor hunne krachten berekende togten, in adem, terwijl men hen later, wanneer zij sterker zijn geworden, te paard kan vergezellen.

Eerst wanneer zij een jaar oud zijn, brengt men hen in het jagtveld en neemt een goed bejaagden hond, liefst de moederhond, mede, om de jongen aan te voeren. Deze aanvoerder moet intusschen volkomen vertrouwd zijn, mag nooit anders dan op den warmen voet aanslaan, en mag vooral niet, zoo als de jagers zeggen, aanhoudend doorslaan, want hoewel het voorzeker een kenteeken van fijne neus is, wanneer een hond ook kouden voet opneemt, zoo is het toch bij de uitoefening der jagt zeer onaangenaam, daar het wild, op welks voet de hond jaagt, aldan reeds ver verwijderd is. Hij moet verder steeds hetzelfde spoor

houden, en zelfs wanneer onder het jagen een ander haas opspringt, vooral den voet van het eerste haas niet verlaten en dezen volgen, zich ook niet door teruggangen van den voet laten brengen, maar spoedig en ijverig het regte spoor weder opnemen; vervolgens moet hij zoo lang aanhouden en voortjagen, tot dat het haas of de vos gedood zijn, of de laatste ongelukkigerwijze in zijn hol gekropen is. Door de leiding van zulk een hond, worden de in het veld gebragte jonge honden het best aangebragt, en leeren zij hunne bestemming reeds na weinige jagten kennen, daar hunne aard, die zich des te beter ontwikkelt, hoe edeler hunne afkomst is, hen weldra op den regten weg brengt. Wanneer men spoedig een goed bejaagd koppel jagthonden wil verkrijgen, dan is het volstrekt ondoelmatig, de jonge honden met *vele* reeds gebruikten, het eerst op de jagt mede te nemen, hoewel vele jagers aldus te werk gaan, en zelfs, onder anderen, AUS DEN WINKELL, in zijn handboek voor jagers, ook van meening is, dat jongen, door *één* ouden aangevoerd, niet vurig genoeg zouden leeren jagen. Want in elk geval verstrooijen zij zich minder, houden zich veel beter te zamen, vallen rasser bij en jagen beter en eenstemmiger. Het is vooral daarom ook voordeliger, omdat het, zoo als gezegd is, het meest te pas komt, slechts met weinige honden, misschien slechts met vier tot zes koppels te jagen. JESTER stemt in dit opzigt met het laatste gevoelen overeen.

Tot de eerste jagten kiest men vooral zulke dagen, waarop het goed speuren is, bij eenen vochten

westenwind, wanneer des morgens de daauw nog op den grond ligt en het spoor, zoo als de jagers zeggen, nog niet te veel opgedroogd is. Dan trekt de jager met de honden, die tot dat men aan het zoeken gaat steeds achter hem moeten loopen, op zulke jagtvelden, waar hij hazen vermoedt, en laat hen daar los, terwijl hij hen tot zoeken aanmoedigt door het signaal van den hoorn, door het aanzetten tot de jagt of door den ouden jagerroep van: «Ho, la, la, la. — *Zoek op!* Bemerkt de jager, dat de een of ander der honden een spoor gevonden heeft, dan versterkt hij zijn aanmoedigend roepen, en begint de aanvoerder van den troep aan te slaan, dan roept hij den honden de woorden toe: »ho! bih! bih!» Vooral moet hij daarop letten, dat geen der jonge honden een oud spoor, of een' vogel of eenig ander dier vervolgt en daar op aanslaat.

Heeft nu de oude hond gevonden en vallen de jonge honden goed bij, dan gaat de jagt snel voorwaarts en de jager moet even snel volgen. Dikwijls gebeurt het dat de honden stil worden, dat zij het spoor verloren hebben, het haas zich weder gedrukt, of groote om- of zijsprongen gemaakt heeft, of dat de honden in te groote drift soms voorbij of over den voet heen gegaan zijn en aldus het spoor verloren hebben. Hier is het de eerste pligt van den jager, om de honden in den omtrek zoolang tot zoeken aan te moedigen, tot dat zij het spoor weder terug vinden. Want niets bederft de honden meer, dan wanneer men hen, welligt

nit zucht tot gemak, al spoedig terug roept en de jagt opgeeft, om een nieuw zoeken te beginnen.

In het begin van den jagttijd mag men de jonge honden niet vermoeijen; het beste is, wanneer men des morgens een of twee jagtvelden heeft afgezocht, zoodra de dauw verdwenen is, de jagt op te breken en wekelijks maar driemaal te jagen. Hebben de honden het eerste haas goed gejaagd en is het geschoten, zoo gunne men het den honden tot ontbijt, zij zullen hem met den grootsten eetlust verslinden en daarna des te ijveriger en gretiger jagen. Wel zullen zij later, wanneer zij een aangeschoten of gezond haas doodgejaagd en gevangen hebben, met ongelooflijke snelheid toespringen om hunnen buit op te vreten, zoodat de jager in de meeste gevallen te laat komt en alleen nog maar eenig zweet en wol, doch zeer zeker de meest vergenoegde gezigten zijner honden te zien krijgt, en deze mogen hem schadeloos stellen. De maand October is, zoo als men weet, het beste jaargetijde voor deze jagten, dan gebeurt het wel dat vele jagteigenaars met hunne koppels honden te zamen komen. Nooit veroorlove men, dat, gelijk helaas geschiedt, meerdere koppels honden te zamen jagen, maar wissele daarmede liever af; late het eene jagtveld door gene, het andere door deze afzoeken, want niets bederft jonge honden meer, dan wanneer honden die elkander nog vreemd zijn te zamen jagen.

Eene zeer slechte gewoonte, die namelijk den engel-

schen hond meestal eigen schijnt te zijn, is, dat de honden, onder het jagen, schapen en varkens aanvallen. Het best houdt men hen daar van af, door hen als zij nog jong zijn aan kudden schapen te gewinnen. Wil echter het ongeluk, dat een koppel honden op eene kudde aanvalt, zoo jage men hen niet van een schaap of varken dat zij beet gepakt hebben af, want zij laten dit dan wel los, doch pakken een tweede en derde, en de schade is zooveel te grooter. Liever geve men het eenmaal beet gepakte stuk prijs, late den herder met de kudde schielijk voortdrijven, betale hem goed, en straffe dan de honden gevoelig af.

Te huis gekomen, voedere men de honden eerst na eenige uren. Om de gezondheid van den troep honden te bewaren, is de zorgvuldigste oppassing een volstrekt vereischte, de grootste zindelijkheid van den hondenstal dringende behoefte, en een behoorlijk voedsel met regelmatige toedeeling boven alles noodzakelijk. Men heeft reeds vele stelsels van voeding voorgesteld, en is zelfs op het zonderlinge denkbeeld gekomen, den draf en afval van zeepziederijen met brood te voëren, de nadeelige gevolgen dezer proef waardoor de honden eenen ondragelijken stank verspreidden, door het verzuurd vet en de stinkende loogdeelen die zij moesten verteeren, deden zich spoedig gevoelen. Het beste voër is, volgens de engelschen: beenderen van schapen, of jong paardenvleesch met grove havergort, brood en aardappelen gekookt en, nadat de beenderen er uit zijn genomen, als eene soort van brei den honden voorgezet.

Nooit mag men eene te groote hoeveelheid bereiden, opdat het voer niet zuur worde, ook geeft men het den honden het geschikst in verglaasde aarden of ijzeren bakken of potten, die men daartoe opzettelijk laat vervaardigen. Hij die de honden leidt, zij ook hun verzorger, en gewenne de honden zoo, dat elk van hen afzonderlijk op het roepen van zijnen naam bij den trog komt en zich zat vreet. Was op den dag der jagt, de grond hard en droog, dan moeten de pooten des avonds met warm zeepwater afgewasschen worden.

DE DASHOND.

Dit klein, hoogst eigenaardig hondenras onderscheidt zich van alle andere door zijne gestalte en aard; het heeft iets eigendommelijks en zelfstandigs, en ontwikkelt vooral eene onversaagheid en kloekmoedigheid, welke inderdaad bewondering wekken.

Fraaije dashonden zijn naar evenredigheid zeldzaam, en vele nabijkomende rassen hebben, jaren lang, zekeren goeden naam weten te bewaren. Zorgvuldig aanfokken kan ook hier buitengewoon veel bijdragen, en de uitmuntende hoedanigheden der ouden op volgende geslachten doen overgaan. Gewoonlijk is de schoonheid in gestalte, in zooverre dit in het algemeen bij den dashond het geval kan zijn, met goede eigenschappen verbonden. Een fraaije dashond is lang en laag gebouwd, de rug eenigzins gewelfd,

de buik opgetrokken, eenigermate als de wezel, met eene diepe borst, en een lange en sterke hals. De kop is mager en de ooren zacht, het gebit sterk, van twee scherpe hoektanden voorzien en goed gesloten. Het oog is sprekend en vurig, de staart dun en zeer weinig gekromd. De pooten zijn sterk en gespierd en moeten niet al te krombeenig zijn, doch met den breedten harden voetwortel eenigzins naar buiten gekeerd, de achterpooten zijn stijler dan zulks bij andere honden het geval is.

Het haar is of eenkleurig geel, of zwart met geele uiteinden, geele snoet en gele oogvlakken. De dashond heeft, hoewel menig gebrek, toch over het geheel een liefelijk karakter, hij is slim, altijd oorspronkelijk in zijnen aard, somtijds zeer eigenzinnig en onverdraagzaam, hetwelk men evenwel als zelfstandigheid van karakter kan aanmerken. Hij is veel meer aan zijnen meester gehecht, dan de meeste andere jagthonden en speelt, in weerwil zijner kleinheid, gaarne over andere honden in den kring zijner bekenden den baas. Met de grootste verachting des doods begeeft hij zich in den hevigsten strijd en schijnt de wonden, al wordt hij nog zoo erg toegetakeld, bijna niet te tellen. Zijn grootste moed ontwikkelt hij onder de aarde, verwijderd van den bijstand van zijnen beschermenden meester, in de duisternis der holen tegen eenen veel sterkeren vijand, den das. Geene wonde, geene smart, geen honger noch dorst kan hem van de vervolging zijn's vijands afhouden, en reeds dikwijls vond de dappere op deze wijze zijnen dood, en stierf op het veld van eer.

Ook zijn neus is voortreffelijk. Er zijn dashonden, die even goed voet houden als de beste speurhond, en men vindt er zelfs, die op de partrijzenjagt zeer goed teekenen en staan.

Van alle tot de jagt gebruikte honden, kan de dressuur bij den dashond het minste uitrigten, want hier is in het ras de aanleg aanwezig; daarom is de meeste zorgvuldigheid bij de aanfokking van deze soort zoo noodzakelijk.

Men gebruikt deze honden niet gaarne te vroeg, daar zij zich langzamer ontwikkelen dan vele anderen, en laat ze liefst niet vóór het eerste jaar ter jagt gaan.

Hoewel vele schrijvers over de jagt, zoo als ook JESTER in zijne »Kleine jagt'' er tegen zijn, zoo kan men toch, bij ondervinding, als zeer doelmatig aanbevelen, de jonge dashonden, in een kunstmatig gemaakt hol, reeds vroegtijdig tot kruipen aan te moedigen.

Hiertoe vangt men ratten, breekt hen de tanden uit en windt om de achterpooten een ijzer- of koperdraad, welke men aan het einde van eene pijp zet en die met graszoden weder digtmaakt; de vrolijke, jonge dashondjes zullen weldra een oneindig genoeg in deze kleine jagt vinden, en de moedige karakters zich hier reeds vroeg op het schoonst ontwikkelen.

Men brengt de jonge dashonden aan in Mei, wanneer de jonge vossen zoo ver zijn opgegroeid, dat zij weldra hunne hollen willen verlaten, het best in gezelschap

van eenen ouden fermen hond. Deze laat men in de wrang speuren en houdt den jongen hond zoolang op den arm, tot dat de oude beneden begint aan te slaan; vervolgens beproeft men of ook de jonge hond wil kruipen; weigert hij dit, dan mag hij onder geene voorwaarde gedwongen worden, maar gaat men liever tot graven over; wanneer dan voor de oogen van den jongen kwekeling het verworgen van den vos plaats heeft, zal hem de lust wel bekruipen om mede te doen.

Dashonden, die men enkel tot kruipen en voorliggen onder den grond wil gebruiken, moeten in eene gemakkelijke mand naar het vossenhol gedragen worden. Dit is vooral daarom nuttig, wijl men de honden daardoor vuriger en gretiger maakt en van het snuffelen in de bosschen, waartoe zij zoo gaarne geneigd zijn, terug houdt.

Is nu zulk een jonge hond de wrang ingekropen en komt hij dadelijk terug, zoo doet men zeer wel, hem onverwijld weder op te nemen; zijn ijver wordt des te levendiger, hoe meer verlaten hij zich in zijne mand gevoelt. Voor de eerste jagten kiest men zooveel mogelijk vlak liggende en kleine wrangen, en begint daarna eerst aan de grootere. Eerst later, in het tweede of derde jaar, kan men de dashonden in een dassenhol laten en wel voornamelijk, opdat zij eerst voorzigtigheid leeren en niet meer al te moedig op hunnen vijand losgaan, waardoor zij dan ook erg toegetakkeld worden, terwijl een oude hond zich meer in acht neemt. JESTER

meent, dat men dezen hond, om hem tot het uitgraven af te rigten, nooit moet gebruiken om de vossen uit hun hol te jagen. Zulk eene fijne onderscheiding schijnt bij den dashond niet noodig; praktijk en ondervinding doen hier bij honden van zuiver ras het meeste, zoodat zij weldra tot alles even bruikbaar worden. Het is een gebrek wanneer de honden te vroeg in de wrang aanslaan, vóór dat zij dicht bij den vijand zijn; leggen zij dit gebrek niet af, zoo zijn zij ongeschikt om bij het uitgraven te gebruiken.

De dashond is van veelzijdig nut, en met groot voordeel, wanneer men namelijk hiertoe een eenigzins hoogpootig ras kiest, op jagten van allerlei loopend wild te gebruiken. Vooral leeren zij, naar evenredigheid spoedig, met drijven ophouden, zoodra zij bij de jagerslinie zijn aangekomen. Het wild, dat hen wegens hunne langzaamheid niet bijzonder schijnt te vreezen, komt voor hen bij den jager veel vertrouwder uit, dan voor de vluiggere jagthonden. Men kan van jagt- en dashonden uitmuntende bastaarden tot drijfjagten telen.

Ook als speurhond heeft men dezen kleinen moedigen hond met goed gevolg gebruikt, daar zijn reukorgaan zeer scherp is; hij leert ook spoedig om aan de lijn op den voet te volgen. Het is voordeelig, wanneer men daar waar men geen speurhond wil of kan houden, den dashond hiertoe bijzonder afrigt. Met groot voordeel heeft men ook reeds bastaards van

den spur- en dashond gebruikt, die insgelijks zeer zijn aan te bevelen.

DE SPEURHOND.

Onder alle hondenrassen is dat van den spurhond ongetwijfeld het edelste en met zulke uitstekende, aangeboren eigenschappen begaafd, dat het bijna als het stamras moet beschouwd worden van alle honden, welke men tot de jagt gebruikt; want allen, de jagthond, de patrijshond, en zelfs de dashond leiden hunnen oorsprong van dit ras af. Over het algemeen worden de spurhonden steeds zeldzamer, en door de afnemende gelegenheid om hen te gebruiken, is het zeer waarschijnlijk, dat zij eenmaal geheel uitsterven, het welk voorzeker zeer te bejammeren zoude zijn!

De spurhond is een fraai dier, hij heeft iets edels en deftigs; men ziet het hem op het eerste gezigt aan, dat hij geen gewone hond is, maar dat het zuivere bloed van edele voorvaders in zijne aderen vloeit; zijn blik is niet vurig doch vast, niet zelden eenigzins zwaarmoedig, als of hij gevoelde, dat hij niet meer in onzen tijd te huis behoort, en den bloeitijd zijner algemeene hoogschatting reeds achter hem ligt. Hij bereikt bijna de grootte van eenen middelbaren patrijshond, zijn gestalte is rijzig en gespierd, zijn borst is breed, de schouderbladen los, zijn hals is lang en de eenigzins lagen kop is groot, met groote breede neusgaten, lange ooren en lange lippen. Zijn voorkop

is breed en in evenredigheid breeder dan bij andere hondenrassen, van waar de buitengewone scherpte zijner reukorganen ontspruit; want hoe meer plaats de uitbreiding der zoogenaamde slijmhuide van Schneider heeft, op welke de reukzenuwen zich op het fijnste, als in een net vertakt, verspreiden, des te meer kan zij zich uitzetten, en des te fijner is de reuk; en bij den speurhond bereikt, zoo als ontleedkundige onderzoekingen hebben bewezen, de uitzetting van deze huid een ongeëvenredigde grootte, zoo als dit bij geenen anderen hond het geval is. De neus is insgelijks breed en lang. De staart is eenigzins gekromd. Zijn haar is meestal van ééne kleur, want men vindt slechts eenkleurige gele, geel- of roodbruine. Neus en kop zijn dikwijls ligt zwart gekleurd, hetwelk men voor schoon houdt; om de oogen is de huid dikwijls geplooid, van waar het sombere uitzigt bij vele dezer honden. Enkele vindt men van wolfgrijze kleur en eenigzins ruwharig, die echter bezwaarlijk van het oorspronkelijk, zuiver ras kunnen afstammen.

In Engeland staat de speurhond in groot aanzien en toch is hij daar ook, helaas, reeds op het punt van uit te sterven; alleen in Schotland vindt men nog eenige exemplaren. Men noemt hem daar *talbot* of *bloodhound*, en ook daar is hij de stamvader der *setters*, *pointers* en *foxhounds* geworden. In vroegere tijden nogthans, gebruikte men hem in Engeland bij voorkeur, om dieven en moordenaren, niet om het wild op te

speuren; en de Engelsche *sporting journalen* hebben wonderbare verhalen opgeteekend, over datgene, wat de engelsche *talbot* heeft verrigt.

Goede afbeeldingen van speurhonden zijn insgelijks zeldzaam; die van LANDSEER is ongetwijfeld de uitstekendste van onzen tijd, het is alleen de kop van eenen *talbot*, welke met eenen kleinen rattenvanger uit een hondenhok loert.

LANDSEER heeft hem begrepen, den edelen verdienstelijken speurhond en heeft in beeldtenis het ware karakter van dit dier beter wedergegeven, dan onze beschrijving hiertoe in staat is.

Er moge thans veel of weinig wild gevonden worden, toch blijft, onder alle omstandigheden, als men ons eene geheele uitroeijing van het grof wild bespaard, voor hen die nog gelegenheid hebben grof wild te schieten en aan te fokken, de speurhond eene noodzakelijke behoefte. Hij is het, die wanneer wij een stuk wild meer of minder goed hebben aangeschoten en het doorgaat, het zeker door kreupelhout, bosch en moeras, over heg en sloot, door kudden vee of wild uitmaakt; hij is het die, wanneer hij van zijnen leidse verlost is, het aangeschoten wild zoo lang vervolgt tot hij het levendig of dood bereikt heeft, en dan zoo lang zijn welluidend aanslaan laat hooren, tot dat de jager, zijn meester, genaderd is.

De dressuur van den speurhond is de moeilijkste van allen, en slechts in weinige jagtschriften vinden wij die *op eene voor onzen tijd geschikte wijze* aange-

wezen, zoodat jonge jagers dikwijls niet zullen weten waaraan zich te houden. Wij verlangen thans ook de taak van den vroegeren leihond met die van den speurhond, in een individu vereenigd. Het beste wat hierover is medegedeeld, leverde PFEIL in zijne »Kritische bladen.» De volgende korte handleiding, bij welke echter een denkend jager steeds met inachtneming van den persoonlijken aard des honds, dien hij moet dresseren, de wijze en den vorm der zaak moet wijzigen, steunt op de langdurige, rijke ondervinding van eenen ouden ervarenen jager, en is in Duitschland altijd met het beste gevolg toegepast.

Geen andere tot de jagt bruikbare hond heeft tot zijne dressuur zoo aanhoudende, altijd zich gelijkblijvende oplettendheid bij de behandeling noodig, als de speurhond. Hij moet aanhoudend, van zijne vroegste jeugd reeds, meer dan andere honden, de medgezel, vriend en huisgenoot zijn van den jager, die hem besturen en dresseren moet, en men begaat eene grove fout, wanneer men den speurhond in den hondenstal, of aan de ketting liggende laat groot worden. Het is veel beter, hem zijne volkomene vrijheid te laten, opdat hij goed opgroeit, alle buitengewone voorwerpen leert kennen en niet schuw wordt. Dat men natuurlijk niet mag dulden, dat hij alleen of met andere honden in het veld of in het hout rondloopt, of ook niet met hen leert jagen, spreekt van zelfs, want al te ligtelijk kan hij daardoor bedorven worden, wanneer hij door zijn instinkt op elk spoor van wild,

hetzij koud of warm, rondzwerft; hij leert daardoor met hooge neus en in den wind zoeken, hetwelk beide evenzeer nadeelig is voor zijne toekomstige bestemming.

Reeds wanneer de hond een half jaar oud is, begint men de dressuur hiermede, dat men hem »leidzaam" maakt, hetwelk men ook, ter afwisseling, wel aan volwassene knapen kan overlaten. Van nu af wordt namelijk de jonge hond alleen aan een lijn, waarin een *dunne ketting* genaaid is (op dat hij zich, eens voor al, nooit aan de verkeerde gewoonte van zich los te rukken schuldig make), mede naar buiten genomen, en wordt zoo gewend, dat hij steeds ter linker zijde eenigzins achter den jager gaat. Is hij hierbij geheel bedaard en volgzaam, dan kan men hem nu ook reeds aan het leggen leeren gewennen; dat is dat men hem hier of daar in het bosch aan eenen boom bindt. Men legt tot zijne meerdere geruststelling de weitasch naast hem neder en noodzaakt hem door bedreigen of vriendelijke toespraak, dat hij, in elk geval, zich in zijn lot schikkende blijft liggen. Men kan van verre onopgemerkt waarnemen hoe hij zich houdt, om hem daarna hetzij te bestraffen, door te knorren met »foei! lig stil!" of te liefkozen. Alle straffen moeten echter steeds buitengewoon zacht zijn, want hij is een zeer lichtgevoelig schepsel. Hij mag, vooral wanneer hij vastgelegd is, niet aanslaan. Zoo laat men hem dikwijls een uur lang liggen. Is hij zoo ver gevorderd, gaat hij bedaard en volgens het bevel van zijnen lei-

der aan de lijn, en laat hij zich, zonder aan te slaan en zonder eenigzins onrustig te worden, gaarne op elke plaats in het kreupelhout vastleggen, zoo is het eerste gedeelte der dressuur 'geëindigd.

Eerst wanneer hij een jaar oud is geworden, brengt men den hond in de wildbaan, ter plaats waar men wild vermoedt, om hem met de sporen bekend te maken; men zet hem zoo dikwijls mogelijk op den voet en wijst hem elk spoor aan dat men vindt, hetwelk hij dan ook spoedig zal leeren opnemen. Wanneer de hond wild te zien krijgt, of een warm spoor aantreft, waar juist wild is geweest, (hetwelk niet te vermijden is) dan moet men op de plaats stil houden, vervolgens het spoor eenige honderd schreden nazoeken, en wanneer de hond goed aanhoudt, hem onder liefkozingen opnemen en weg dragen. Neemt de hond zelve eenig spoor aan, dan onderzoekt men, wat daarvan is. Ziet men dat het van grof wild is, dan moet men hem zijn regt geven en met een »goed zoo!» vriendelijk toespreken en van tijd tot tijd op een koud spoor eenigzins aanhouden, waarop hij weder moet afgedragen worden. Neemt hij intusschen een hazen-, vossen of ree-spoor aan, zoo wordt hij beknort en daarbij zacht van den voet afgetrokken, doch nooit afgedragen. Is dit eenige malen geschied, dan zal de hond zulke sporen voorbijgaan en daar op niet teekenen. In deze handelwijze zorge men natuurlijk zich steeds gelijk te blijven, en is het vóór alles een hoofdvereischte, dat de jager volkomen bekend zij met de sporen. De beste tijd

hiervoor is des morgens vroeg, wanneer er eene sterke daauw is gevallen, of des avonds te voren geregend heeft.

Op warme sporen mogen jonge honden in het begin niet lang of in het geheel niet werken, dewijl zij daardoor te vurig worden en zich zeer gemakkelijk tot zwerven laten verleiden, of ook wel aan de lijn zouden beginnen aan te slaan, hetwelk eene zeer kwade gewoonte is.

Vooraf mag men ook, zoo als gezegd is, niet dulden, dat de hond op een ree-spoor aanslaat; hiervan moet hij vroeg worden terug gehouden, daar hij anders gemakkelijk zou kunnen bedorven worden, voor dat hij voet-wijs en ferm is, eene versche ree-spoor opnemen, wanneer hij, in het dringend geval, om een aangeschoten wild te vervolgen en tot staan te brengen, op den voet wordt losgelaten.

Vooraf moet men nu bij het volgen daarop letten, dat de hond steeds goed voet houdt, en nooit met hooge neus zoekt. Hierin erkent men den ijver des jagers, als ook zijne vlijt, onvermoeide zorg en geduld, die volstrekt bij het dressereren van een' jongen speurhond moeten in acht genomen worden, althans wanneer men iets volmaakts wenscht te verkrijgen en hem zoo bruikbaar mogelijk, zoolwel tot opspeuren als tot navolgen, wil maken. Dit wordt echter alleen daardoor bereikt, dat men den jongen hond, voorloopig tot het tijdstip dat hij goed voet houdt, bestendig op koud spoor en met

eene korte lijn dresseert en, gedurende het dressereren, op het zorgvuldigst acht geeft, dat hij steeds goed voet houdt, niet zwerft en niet met hoogen neus zoekt. Het dressereren op den kouden voet heeft ook dit nut, dat de hond, in het vervolg, aangeschoten wild vele uren, ja soms een dag na het aanschietsen uitmaakt.

De hond moet er vroeg aan gewend worden, dat hij niet aanslaat en zich niet heen en weder beweegt wanneer hij wild te zien krijgt, opdat hij, bij de jagt en onder het drijven, den jager, welke gewoon is hem bij zich te hebben; niet hinderlijk zij. Zoo dikwijls hij aanslaat, moet hij onder het toeroepen van »zwijg, schreeuwer!» zacht met een dun teentje bestraft worden, waarbij men hem ook wel den bek toehoudt, opdat hij bemerkte, dat hij zelfs bij kastijding niet mag aanslaan.

Deze dresseermethode voor den jongen speurhond heeft voornamelijk ten doel:

- 1) dat de hond bedaard worde aan de lijn;
- 2) hij geen spoor oversla;
- 3) goed voet zal houden, zonder te zwerven.

Tot zooverre is de geheele dressuur van den speurhond gelijk aan die van den leihond uit vroegere tijden; dan eerst wanneer hij hierin ferm is, brengt men hem op den voet, laat hem dien eene streek vervolgen en dan het wild opjagen.

De hoofdregel hierbij is: »dat men den jongen hond »eerst dan op den voet van een aangeschoten en

»zweetend stuk wild brengt, wanneer men overtuigd is, dat het doodelijk getroffen is en door den hond ook weldra gesneuveld zal gevonden worden.” Zoo lang echter de hond aan de lijn op versch koud spoor niet volledig gedresseerd is, en men het wild niet behoorlijk eenige uren daarna met hem kan lanceren en hem den voet door de toespraak »laat zien” juist ziet aanwijzen, mag men het niet wagen een aangeschoten stuk wild, zonder de overtuiging dat de hond het op honderd passen van het schot vindt liggen, na te zoeken, nog minder, wanneer men vreezen moet het aangeschoten stuk wild te vergeefs te zullen nazoecken; want als de hond het wild niet dood vindt, of wanneer men het aangeschoten stuk voor den hond, aan de lijn, niet kan doodschieten, wordt de hond onverschillig, en het wordt hem later hetzelfde of hij gezond, of aangeschoten wild jaagt. Wanneer nu de hond op koud spoor zoover is afgerigt, dat hij het wild eenige uren behoorlijk drijft, en ook reeds vele stukken wild op honderd passen van het aanschot behoorlijk gevonden heeft en bij het toeroepen »laat zien!” het spoor juist aanwijst, dan eerst kan men het drijven met hem wagen. Men tracht een stuk wild doodelijk aan te schieten, toont na het aanschieten den hond het zweet, legt hem op deze plaats vast, zonder eerst een eind na te speuren, en laat hem een tot twee uren op de plaats liggen, of men draagt hem af en gaat, zonder het aangeschoten stuk wild te verontrusten, verder en voert den hond na verloop van eenige uren weder

op het zweet, om hem op den voet te brengen, laat hem teekenen, en doet hij dit goed, dan vuurt men hem aan met de toespraak: »regt er op af! dood!» Als nu volgt men op het zweet het aangeschoten stuk wild na, tot dat het weder opgegaan is, of uit zijn leger op staat en verder vlugt. Mogt nu de hond het aangeschoten wild zien opstaan en verder vlugten, dan doet men wel, tien minuten te wachten, voor dat men vervolgt. Dan brengt men hem bij het leger en maakt hem vervolgens van de lijn los. Mogt nu de hond, zoo als het gewoonlijk wel gebeurt, wanneer hij het stuk wild ingehaald en gesteld heeft, naar den jager terug komen, dan moet hij aanstonds weder aan de lijn genomen worden, en men speurt dan met hem het stuk wild op staande voet zoolang na, tot dat men het voor hem aan de lijn kan doodschieten, opdat men geen mislukt zoeken, of mislukte drijfjagt gemaakt hebbe. Stelt de hond echter dadelijk bij het eerste drijven het wild zoo lang, dat de jager er gemakkelijk bij kan komen, dan moet deze, op eenen afstand van honderd schreden, om het wild heengaan, opdat, wanneer de hond het verlaat, hij op den voet des jagers kome en dezen gemakkelijk vinde; hij benadert dan het aangeschoten stuk onder den wind en verborgen zoo dicht, dat hij den hond en het wild zien, en hem des noodig toespreken kan.

Eene hoofddeugd van den hond is: gedurig en lang aanhouden. Mogt hij echter niet eens een uur en nog langer

voor het aangeschoten wild willen stand houden, maar tot den jager terugkeeren, dan moet hij op alle mogelijke wijzen tot volhouden aangespoord worden.

Zoo kan men een uur lang drijven; men schiet eerst dan het wild dood en voedert den hond met het zweet en de kleine ingewanden goed zat, hij wordt daardoor aangewakkerd. Onder geene voorwaarde mag men echter toelaten, dat hij aan het wild trekt of vreet.

Zoowel voor oude afgerigte, als ook voor jonge honden, moet men nooit een stuk wild afvangen, maar den hond eerst aanliggen; want zelfs de oude honden leeren hierdoor het nedertrekken, dat zeker de grootste ondeugd is, welke een speurhond zich kan eigen maken; daardoor wordt hij niet beter waard, dan hem dood te schieten. In andere landen, zoo als b.v. in Schotland, denkt men er anders over. Nooit mag een jonge hond, dadelijk na het aanschieten, bij het aangeschoten wild gebragt worden om het te zien; want het heeft de verkeerde gevolgen, dat de hond in het vervolg telken reize met hoogen neus rondsnuffelt en overal rond loert, om het aangeschoten wild in het gezigt te krijgen. Ook mag een jonge hond niet bij een aangeschoten ree of reekalf gelaten worden, hetwelk hij gemakkelijk kan neder rukken, want daardoor zoude hij, wanneer hij scherp is, ligt deze ondeugd aannemen.

Doch ook tot het *vòòrzoeken* kan men den braven speurhond gebruiken, hetwelk vroeger de uitsluitende

taak was van den leihond. Men trekt gewoonlijk honderd passen ver van het hout over het veld, laat den hond met den toeroep van: »vooruit mijn hond!» met korte en stijve lijn, opdat hij geene zijwegen kan volgen, vooruitgaan, en wanneer hij voet gevonden heeft, laat men hem teekenen, en ziet toe of het voor klein wild of voor een hert is. Is het klein wild, zoo prijst men hem wel, maar brengt hem af en zoekt verder: is het echter de voet van een hert, zoo laat men hem, op honderd passen verder, zoowel voor als terug op den voet vijf tot zes maal over en weder zoeken, laat hem nog eenige malen teekenen en jaagt het hert dan naar het hout.

Dit heen en weder zoeken bij het opnemen van een herten-voet heeft het nut, dat, wanneer men op harden grond, waar men niet kan naspeuren, op herten jaagt, de hond, wanneer hij een herten-voet opneemt, door zijn heen en weder gaan in de lijn, den jager aanwijst dat er spoor van een hert is.

Wanneer men een hert naar het bosch heeft gedreven en het daar wil doen stand houden, dan zoekt men het tot in het hout na, waarin men vermoedt, dat het zijnen stand heeft genomen en onderzoekt, of de hond buiten het hout het hert weder op het spoor komt. Is dit het geval niet, dan staat het hert in het hout. Wanneer het hert in zeer dicht hout staat en daaruit moet opgejaagd worden, dan brengt men den hond op hetzelfde spoor, waarvan hij voor het hout was afgebragt, laat hem aan de langen lijn naspeuren,

doet telkenmale de lijn op, tot aan den kop van den hond, en laat hem dan weder met gevierde lijn zoo lang voort speuren, tot dat men het hert uit zijn leger of stand heeft opgejaagd. Hier moet men er op letten, dat de hond altijd aan eene strakke lijn gehouden wordt, en op deze wijze wordt het hert zoo lang in het hout vervolgd, tot dat het ruimt.

DE WINDHOND.

Was het bij de vorige drie behandelde rassen, in weerwil van alle edele en voortreffelijke eigenschappen, uit het bloed en van de afkomst voortspruitende, toch steeds meer of minder noodzakelijk, dat ook de afrigting tot eene volkomen bruikbaarheid moest bijdragen, zoo is dit bij den windhond volstrekt niet het geval. De natuur moet hier het meeste gedaan hebben en alleen zijn lichaamsbouw en de daarvan afhankelijke graad zijner vlugheid, beslist eenig en alleen over zijne meerdere of mindere waarde; daarom kan men bij hem, meer als bij eenigen anderen hond, de bruikbaarheid tamelijk zeker naar zijn uiterlijk aanzien bepalen. Scherpe zintuigen en andere instinctmatige eigenschappen, welke bij hem over het algemeen zeer bekrompen ontwikkeld zijn, komen hier minder in aanmerking dan bij alle andere honden.

Een goed gebouwde windhond moet eerder groot dan klein wezen, heeft eenen zeer smallen kop,

een spitsen snoet en met scherpe tanden voorzienen bek. De hals is lang en draagt den kop eenigzins om laag, het lijf is lang gestrekt en de buik sterk ingetrokken, de staart lang en dun, de schoften zijn schraal en niet gespierd, daarentegen zijn de pooten ongemeen dun en lang, maar gespierd en van harde voetzolen voorzien. Het uitzigt van den windhond is wel levendig, heeft echter iets valschs, zoo als in het algemeen zijn aard geene bijzondere aanbevelenswaardige eigenschappen aanbiedt. De kleur der meesten van edel ras, is effen zwart of geel.

Spraken wij bij de hiervoor genoemde honden eenige woorden over hunne vroegtijdige afrigting en gebruik, dan is dit op den windhond van geene toepassing, want het is een volstrekt vereischte, dat, wanneer men hem gebruikt, hij volkomen volwassen zij, en hiertoe moet hij ten minste anderhalf jaar oud zijn. Men maakt hem het eerst met behulp van eenen ouden bejaagden hond strikvast, dat is, hij moet bedaard aan de leisse, van welke het eene eind aan den zadelknop van het paard bevestigd, het andere door den ring van den halsband getrokken, door den jager in de regten hand gehouden wordt, naast het paard loopen. Zoo begint men, in den aanvang op kleinere togten in stap, later op grootere in draf of in galop, hem in adem te brengen; gaat hij alzoo met zijns gelijken, in elk tempo, bedaard naast het paard, dan is hij »strikvast" en men kan tot het aanjagen overgaan. Het is goed wanneer men met eenen ouden

ervaren houd twee jongen te zamen brengt; de hoofdzaak is, dat men bij het eerste opspringende haas maar niet te ver aanhitst en men de zekerheid heeft, dat, wanneer de honden maar eenigzins vlug zijn, het spoedig gevangen wordt. Wordt het haas, in weerwil van alle inspanning der honden, niet ingehaald en geschiedt dit slechts een paar maal, dan worden de honden traag en geven in het vervolg ligt het nazetten op. Zij zijn dan »overjaagd” zoo als de jager zegt. Is het haas gevangen, dan moet de jager zoo schielijk mogelijk bij de hand en van het paard zijn, om den honden bij tijds het verscheuren te beletten. Sommige honden onderscheiden zich uit hunnen aard daardoor, dat zij niet dulden, dat de andere het gevangen haas verscheuren; deze noemt men »beschutters” en zij staan bij den jager in hoog aanzien. Het spreekt van zelfs, dat men geen twee beschutters in eenen strik voert. Jonge honden mag men in hun eerste jagtveld volstrekt niet overspannen; twee tot drie ritten zijn, naar omstandigheden, in de eerste dagen voldoende. Heeft een hond zich bij eene lange jagt bovenmate overloopen en ingespannen en is hij blijkbaar buiten adem geraakt, zoo schudde men hem zacht, geve hem te huis gekomen een warm bad en late hem duchtig wrijven.

Het beste jaargetijde is de laatste helft van October en November, zoolang het zacht weder en de grond goed is om te loopen; zoodra er vorst en sneeuw valt late men de lange jagt na, want zij is

alsdan zoowel voor de honden als voor de paarden nadeelig.

Het is verkeerd een reeds vervolgd haas met andere honden te ontmoet te jagen; dit mag men volstrekt niet toelaten. Groote breede en opene velden, zonder bosschen en slooten, en vlakke heiden zijn voor de jacht met windhonden of »lange jacht» het best geschikt.

DE OTTER.

(*Mustela lutra.* LINN.)

Is misschien aan velen onzer lezers weinig meer dan bij name bekend; wij meenen derhalve met eene meer uitvoerige beschrijving van dit dier geen ondiens te doen.

De onsterfelijke LINNÉUS rangschikte de wonderbaar gevormde otter onder het wezelgeslacht; andere natuurvorschers hebben echter te regt hem eene eigen geslacht in de rangorde der dieren aangewezen; en klaarblijkelijk is deze zwaarlijvige waterbewoner dan ook te veel onderscheiden van gene slanke en snelvoetige familie, dan dat men zulk eene verwantschap tusschen hen kan aannemen:

Inderdaad is men er meê verlegen, met welk ander schepsel deze van ouds beruchte roover, naar zijn uiter-

lijke vorm; te vergelijken. Met de waterrat? met den das of den bever? Van alle drie heeft hij iets, — maar slechts iets zoo van verre, dat er vele verbeeldingskracht toe behoort, om er eenige overeenkomst in te vinden. Een origineel zoo als hij, is inderdaad niet gemakkelijk te beschrijven. Daarom zullen onze lezers eenig geduld gelieven te oefenen, als deze beschrijving misschien wat langdradig mogte uitvallen; ze zal er echter des te getrouwer om zijn.

De kop van dezen vischdief is een der zonderbaarste die wel ergens op eenen romp zit; hij heeft iets van eenen vischkop, is naar evenredigheid klein, breed en als 't ware plat gedrukt. De helder bruine, kleine oogen liggen opwaarts, boven de hoeken van zijnen kleinen met 36 scherpe tanden gewapenden muil, van welke de omgekrulde dikke moorenlippen, door sterke spieren, tegen het indringen van water kunnen digt gesloten worden. Bovendien is hij versierd met eenen zwaren knevelbaard van vele, gedeeltelijk 3 duim lange snorharen. Zijn muil en neus zijn stomp en breed; de ooren, welke iets lager zitten dan de oogen, zijn kort en bijna rond. De dikke, korte hals schijnt eerder een aanhangsel van den platten kop, dan eenen regelmatige overgang tot zijn langgestrekt, kwabbig ligchaam te zijn, waaraan de mede zeer korte sterke pooten, met vijf scherp genagelde, door een zwemvlies met elkander verbondene teenen, een onbehelpelijk, bijna salamanderachtig aanzien geven. De staart, half zoo lang als het lijf, is boven dik, loopt naar

het einde spits toe, en hangt, eenigzins naar de linkerzijds gekromd, even op den grond.

Het kostbare vel, dat het heele jaar bruikbaar, maar in den winter fraaijer is dan des zomers, is met tweederlei haren versierd, gedeeltelijk korte en zachte, als zijde, deels lange en merkbaar stijvere; vooral de laatsten glinsteren als zilver. Zoolang het dier leeft, neemt het vel geen water aan, en dit is ook zoo dik en vast, dat geen hondenbeet het kan doorboren, zelfs dan nog niet, als de woedenste beet den gevangen otter het gebeente verbrijzelt. Hij is in den hoogsten graad electric; maar van het lichtten bij nacht, waarvan oude schrijvers wel eens gewaagden, heeft men van de meest ervarenere otterjagers nooit iets gehoord.

De oorzaak, hoe dit dier dikwijls zoo lang, zonder adem te scheppen, onder water kan doorbrengen, vond een kundig geleerde in vier kleine eivormige openingen aan het hart (*foramen ovale*) die, wijl ze niet zonder het opblazen der hartkamers kunnen waargenomen worden, door andere natuurkundigen niet opgemerkt waren. Behalve deze zijn, bij eene anatomische beschouwing van den otter, ook nog de beide blaasjes aan het einde van den mastdarm merkwaardig, die een aanvankelijk zeer stinkend vocht bevatten, maar na eenigen tijd, — in de lucht gedroogd — een liefelijke bisamreuk verspreiden. Of deze, zoo als sommigen meenen, als lokaas dienen voor de visschen, zal moeilijk te beslissen zijn.

Het wijfje van den otter onderscheidt zich van het mannetje, door haar meer slanke vormen en meer heldere kleur. Bovendien heeft zij vier borsttepels en onder de »neut'' (het geslachtsdeel) eene als een kleine zak gevormde plooi.

Een oude sterke otter is, de staart medegerekend, wel vier voet lang, maar zelden meer dan 1 voet hoog en weegt soms 30 — 40 pond. Zijn levensduur schijnt zich hoogstens tot 16 jaar uittestrekken.

Het ottervel is, zoo als men weet, het kostbaarste van ons inlandsch bont, geldt als het tamelijk groot is van *f* 7,00 — *f* 10,00 en is daarom, zeer natuurlijk, het meest gezochte voorwerp van den begeerigen strooper. Jammer, dat zulk een goede buit zoo zeldzaam is, dat de gelukkige dag waarop men een otter vangt, door menig jager als een merkwaardige jagtdag beschouwd wordt. Immers, hoewel deze dieren in alle noorderlijke landen der aarde bij voorkeur te huis zijn, zoo is hun getal — gelukkig voor de overige waterbewoners — over het geheel gering en de jagt zoo weinig beteekenend, omdat er hetzij geheel eigendommelijke toestellen (welke de minste kennen), of althans een onuitputtelijk geduld toe behoort, om deze hoogst sluwe gasten te vangen.

Het liefste woont de otter aan vischrijke waters en beeken, in stijle oevers, onder de wortels van boomen, waar hij de door den stroom gemaakte diepten of hollen opwaarts zóó tracht te verbreedden, dat hij er onder water insluipen en er droog in wonen kan.

Zulke »wrangen» heeft hij er veel, om op zijne stroop-togten altijd en overal een zeker onderkomen te hebben. Soms ziet men hem ook ledige vossen- of dassenhollen betrekken, als die niet ver van het water gelegen zijn *).

Zijn voornaamste voedsel bestaat, zoo als wel bekend is, in visschen, kreeften, kikvorschen en waterratten; dat hij gevogelte, als het onder zijn bereik komt (wat zeker zelden het geval zal zijn) niet versmaadt, is ligter te gelooven, dan dat hij zich, in geval van nood, met gras en boomschors zou te vreden stellen. Waarschijnlijk dienen beide slechts, als hij er werkelijk iets van zou gebruiken, om de gulzig ingeslokte vischgraten te omhullen en onschadelijk te maken.

Gewoonlijk vischt hij tegen den stroom op en steekt, om adem te halen, muil en neus even boven het water, hetwelk dan van beide zijden twee lange strepen vormt. Dikwijls loert hij, gezeten op een boven het water uitstekend blok, boomstam of steen, op zijnen buit en stort zich, de visch bemerkende, als een stuk lood in het water om er jagt op te maken. Kleine visch verslindt hij met uitgerekten hals op de plaats

*) Van vader DÖBEL vernemen wij: de Otter komt somwijlen wel uit de beeken te voorschijn, gaat er dwars over naar eene andere, kruipt ook wel in een oud vossen- of dassenhol; gelijk als hij er eenen, op wel 300 passen van eene forellenbeek, voor een dassenhol, met de buks heeft geschoten, toen hij des morgens vroeg aan de rots, waar zulk een hol was, op den aanstand stond, de otter juist in het hol wilde kruipen en hij hem daarin schoot. Ook heeft hij er twee uit een vossenhol, meer dan 400 passen van eenen vischruyer verwijderd, gedolven. Onder de wering, waarmede het water voor den molen of voor het bevolesjen van weiden, gekeerd wordt, verbergen zij zich ook gaarne.

zelve, grootere draagt hij naar het land en nuttigt ze daar — behalve de kop en de ruggegraad — op zijn gemak. Zijne strooptogten strekken zich niet zelden uren ver van zijn eigenlijk woonhol uit. Maar geen vijver of beekje in den omtrek blijft onbezocht, en wêe den armen karpers, forellen enz., als zij hier of daar in eene vischfuik geraken.

Des winters vischt hij van de eene nog niet digt gevorene plaats naar de andere, en weet de ijswakken voor het in- en uitkruipen meesterlijk te vinden en te gebruiken. In weinig bevolkte of stille streken gaat hij dag en nacht op roof uit; waar het wat levendiger en onrustig is, vischt hij liever in de duisternis. Zijn excrement, door de vischgraten ligt kennelijk, vindt men gewoonlijk op het drooge.

Hij »rammelt” in februarij en »piept” gedurende dien tijd zoo sterk en doordringend, dat men het op grooten afstand hooren kan. Het wijfje draagt 9 weken, en werpt in April of in het begin van Mei hoogstens 4 jongen, die 9 dagen blind blijven, en hun hol niet verlaten voor dat zij twee maanden oud zijn. Eerst in het tweede jaar bereiken zij de volle grootte, zijn geheel ontwikkeld en tot voortteling geschikt.

Een jonge otter is een potsierlijk en afzigtelijk schepsel. Zijn haar is git zwart; langzamerhand wordt het eerst helderder en geelachtig.

Ouden en jongen zonnen zich gaarne, op stille verborgene plaatsen aan den hoogen oever. Zoo had eens een jagtliefhebber het onverwachte en voorzeker zeld-

zame voorregt, een oude en twee bijna halfwassen jonge otters in een schot te doodden, die hem inderdaad even zooveel voordeel opleverden, als of hij een zestienender hadde geschoten. Overigens is hij zeer menschenschuw, riekt, hoort en ziet zoo scherp, dat hij, als er ergens een vijand nadert, op vele honderd passen reeds in het water plompt. In tijd van nood verdedigt hij zich tegen menschen en honden, door de vreesselijkste beetten. Zijn spoor gelijkt veel op dat van den das, maar onderscheidt zich daarvan door de tevens ingedrukte zwemvliezen tusschen de teenen. Twee aan twee staat de voet eenigzins schuins naast elkander, en is ook de afhangende staart op de sneeuw duidelijk te speuren. Zijn loopen is juist niet vlug, hoewel hij, wegens zijne korte pooten, in den eigenlijken zin des woords, met den buik tegen den grond (*ventre á terre*) galloppeert.

In huis opgebracht, wordt hij heel tam. Men voedt hem aanvankelijk met melk, maar langzamerhand gewentt hij zich evenzeer aan den huispot en groeit ook zonder visch voortreffelijk. Hij volgt ieder die hem lokt, speelt als eene jonge kat, zonder eenige valscheid te verraden, rolt, als 't ware, de trappen op en af, gaat van de eene kamer in de andere en is met jonge honden zoo gemeenzaam, als of ze zijns gelijken waren. Als men hem streelt, legt hij zich dadelijk op den rug en piept bijna als een jonge vogel. Dan alleen als men hem zijn voedsel wil ontnemen, of een *Karo* zich als onwelkome gast wil aansluiten, bijt hij

met eigenaardige onvriendelijk bromtoon en vlugt met zijnen buit in eenen hoek.

De eenvoudigste wijzen van otterjagten zijn: de aanstand bij maneschijn (*) en het vangen met sprenkels, (**) zwanenhals, ottersklemmen en netten. De regte otterjagers bedienen zich gewoonlijk van de laatstgenoemde methode. Men stelt de netten dwars over de rivier of beek, waarin men otters vermoedt, zoekt hen met daartoe bijzonder afgerigte honden op en steekt hem, als hij tracht te ontkomen, in de netten met eene eigenaardige harpoen dood. Voor dit ottersteken behoort de in het water staande jager eene bijzondere vaardigheid te bezitten, en de voorzorg te nemen van nooit tegen den zwemmenden otter in te steken, daar hij dan te spoedig zal duiken; maar hem, zonder zich te bewegen, eerst te laten voorbij zwemmen.

Dat het ottervel onder het beste en kostbaarste bont gerangschikt wordt, is reeds aangestipt. De fraaiste komen uit Virginië en Canada, en worden om hunnen schitterenden glans spiegelotters genoemd.

Hoeden van otterhaar overtreffen, volgens deskundigen, de castorenhoeden in fijnheid en deugdzaamheid. Uit de stijve haren worden uitmuntende schilderkwass-

(*) Voornamelijk 'es winters op die plaatsen, waar men den in- en uitgaande vischmoordenaar op het besneeuwde ijs heeft gespeurd. Een dikwijls buitengewoon kond genoeg, waarbij neus, ooren en voeten zeer goed kunnen bevrozen. Een met haksel gevulde en vooraf goed verwarmde voetzak is bij zulke gelegenheden een hoogst weldadig omkleedsel.

(**) Hiervoor moet het door DÖBEL (2 dl. 102.) beschrevene lokaas, uit varkensvet, baldrian, bevergeel en kamfer zamengesteld, volgens het gevoelen van geoeffende jagers, probaat zijn.

ten vervaardigd, en eene weitasch van twee goed bereide ottervellen, die volstrekt geen water doorlaten, is waarlijk eene echt koninklijke weitasch!

Zooals reeds opgemerkt is, wordt de otter, in huis opgebracht, tam en kan men hem zelfs afrigten; daartoe verschaffe men zich een zeer jong dier; hoe jonger hij is, des te beter zal de proef gelukken. Om hem goed tam te krijgen, draagt men hem den eersten tijd onder zijne kleederen en legt hem met den muil herhaaldelijk onder de armholte, waar de mensch gewoonlijk het sterkste uitwasemt. Alle, zelfs wildste dieren, zooals b.v. de jonge vos, wolf enz. worden op deze wijze behandeld, zeer spoedig tam en vertrouwelijk.

Heeft men de jonge otter eenigzins aan zich verbonden, dan begint hij al spoedig door zijne potsierlijkheid den bezitter te vermaken. Men voedert hem in den eersten tijd zelve, en wel met melk, vervolgens met brood en melk, en eindelijk met gewone gekookte spijzen; gewenne hem langzamerhand aan de omgeving van menschen en dieren, en behandel hem zacht en liefderijk. Maakt hij zich aan iets verkeersschuldig, dan moet men hem dit met ernstige woorden trachten duidelijk te maken; alzoo moet hij aan zindelijkheid in de kamer gewend worden, en men ga hierbij te werk als met jonge honden. Dat hij aan eenen vasten naam gewend worde en naar het fluiten luistere is mede noodzakelijk. Wanneer de otter grooter geworden en aan zijnen naam en het fluiten gewend

is, dan moet hem het apporteren geleerd worden, waarbij men dezelfde methode kan volgen als met den patrijshond. Men onthoude hem volstrekt alle visch, hoewel hij om volmaakt goed te apporteren, ten laatste de visch even goed moet aanbrengen.

Heeft men zich voldoende overtuigd van zijne tam- en gehoorzaamheid, dan neme men eerst kleine proeven in ontvolkte vischwaters. Hij moet alle daarin geworpen voorwerpen, hetzij van de oppervlakte of uit de diepte, ophalen en ze apporteren, waarvoor hij telkenmale gestreeld en geliefkoosd, of soms met een lekker beetje beloond wordt.

Apporteert de otter goed uit het water, dan verschaffe men zich levende visschen en werpe hem eerst een half afgematte visch in 't water voor, die hij moet vangen en apporteren, en beproeft hetzelfde later met levende en vlug zwemmende visch. Zoo dikwijls de otter zijnen pligt goed vervuld heeft, moet men niet verzuimen hem te prijzen en te streelen en met zijne lievelingskost te beloonen. Dan is hij volkomen voor de vischvangst afgerigt.

Een tamme, goed afgerigte vischotter is even trouw als een hond, geleidt den bezitter op weg en steg, maakt sprongen en grappen en levert hem veel genoeg op, behalve het nut wat men voor de vischvangst van hem trekt.

In die tijden dat zijne geslachtsdriften worden opgewekt, gewoonlijk in de maand Februarij, moet men, vooral als men dicht bij door otters bezochte

wateren woont, zorgvuldig waken dat hij niet ontloopt. Tot dat einde bindt men hem eene bel om en laat hem daarmee rondloopen. Mogten zijne driften hem dan ook nog naar het water voeren, dan zal hij toch spoedig naar zijn gewoon verblijf terugkeeren, omdat de lastige bel zijne wilde kameraden zoo zeer afschrikt, dat zij zich althans niet in vertrouwelijke gemeenschap met hem wagen.

Voor een paar jaren werden te Koblents, door een schipper, twee tamme en twee wilde otters openlijk vertoond, die op kommando in den Rijn rondzwommen en visch aanbragten.

Dat oude otters ook nog voor de vischerij kunnen afgerigt worden, verhaalt een reiziger in zijn »Waldleben im Orgelgebirge" (Zuid-Amerika) als volgt: Een Chinees, door de Braziliaansche regering met zes andere ontboden, ten behoeve der theekultuur, maar wegens den ongeschikt bevonden grond, die daar voor deze struik niet gunstig is, na verloop van twee jaren zonder eenige ondersteuning weêr ontslagen, wist niet hoe hij zich het noodige in zulk een vreemd land zou kunnen verdienen. Toevallig komt hij in de nabijheid van Itagoabij bij eene rivier, waar hij zich nederzette en mismoedig over zijne toekomst napeinsde. Terwijl zijn oog alzoo op het water gevestigd is en hij over zijn noodlot treurt, trekt eene menigte visschen zijne aandacht. Hierin scheen »de vinger Gods" te zijn. Met weinig moeite bouwt hij zich hier een hutje, verschaft zich vischtuig of vervaardigt het gedeeltelijk

zelve en ziet zijnen nieuwen nijverheidstak met goed gevolg bekroond. Het bevolkte stadje Itagoabij beloonde zijnen arbeid goed.

Daar er in deze rivier vele otters waren, zoo bragt hem dit op het denkbeeld eenige van deze dieren te vangen, en, zooals dit in zijn moederland gebruikelijk was, ze te temmen en voor de visscherij af te rigten. Het kostte hem inderdaad ongelooflijk veel moeilijkheden — hij had een diep likteeken aan het been van den beet eens otters — maar het geduld niet opgevend, werd het hem eindelijk de aangenaamste tijdskorting in zijne eenzaamheid. Nu kreeg de visscherij meer belangrijks voor hem, en hij had steeds overvloedig visch, naarmate de jagtlust van den otter onvermoeid was. Maar de visscherij was niet het eenige voordeel van zijne industrie, want al spoedig was het gerucht van zijne otters tot het op 9 mijlen van daar verwijderde Rio bekend, en aanzienlijken, rijke kooplieden en voornamelijk inlanders stroomden naar hem toe. Zeer vernuftig wist de Chinees van de nieuwsgierigheid der vele trage toeschouwers partij te trekken. De toeloop was zoo groot, dat hij van elk toeschouwer den prijs van een spaansche daalder verlangde en verkreeg. Zoo verzamelde hij eenen even onverwachten als voortbloeienden zilverooft, en was al spoedig in het bezit eener aanzienlijke som gelds.

Daar echter de aantrekkings- en tooverkracht voor alle nieuwigheden opgewekt, gewoonlijk spoedig

verdwijnt, zoo werd de goudbron van den Chinees ook weder uitgeput, en toen een engelschman hem eens 300 daalders voor een van zijne otters bood, liet hij wijselijk den koop niet voorbij gaan. De Chinees was, toen onze reiziger met hem in kennis kwam, reeds een aanzienlijk handelsman een bezitter van een groot hôtél geworden.

ALLERLEI.

Bij gelegenheid van een in 1844 te Parijs, in de prachtige oostersche zalen van het palais roijal, gevierd St. HUBERTS-feest, werd onder andere het volgende aardige avontuur medegedeeld.

Twée jonge lieden werden belust in de maand Julij, wanneer de jagt in Frankrijk overal verboden is, te jagen en gingen op weg om hun voornemen uit te voeren. Zij schoten 5 hazen, die zij in stukken sneden om ze des te beter in de stad te kunnen smokkelen. Voor de *barrière* gingen zij echter een koffijhuis binnen, om te eten, tot welk einde zij zich eene afzonderlijke kamer lieten aanwijzen. De *garçon*, die hen bediende, was een weinig nieuwsgierig en luisterde aan de deur, waar hij het volgende gesprek vernam.

»Adolphe, ik ben bang dat men ons betrappen zal!»

»Gij zijt gek, Victor, laat mij daarvoor zorgen.»

»Ach, als die sporen van bloed ons maar niet verraden!»

»Ik heb ze in stukken gesneden, verpakt en verbor-

gen, zoo goed als de beste chirurgijn van Parijs het zou kunnen doen.”

Deze vreeselijke woorden waren vóór den *garçon* genoeg; hij spoedt zich naar beneden, en haalt in plaats van de *filets aux Champignons* vier man en een korporaal, die de kamer der beide gasten binnen traden.

»Waar zijn de lijken?»

De beide jagers worden bleek, en VICTOR zeide: »Ah, ha, korporaal, het was maar scherts!»

»Wat!? schertsen? op zulk eene wijze te moorden! scherts!»

»Welnu, het zal ons vijftig francs kosten,” meende ADOLPHE.

»Vijftig francs voor een menschen leven!” schreeuwde de korporaal.

Bij deze woorden begonnen de jonge lieden hartelijk te lagchen; het misverstand helderde zich op; en zij kwamen er met de verloren hazen en vijftig francs boete af.

In Bohemen zijn in 1858, volgens officiële opgaven, geschoten 1,249,251 stukken wild, waarvan de gezamenlijke waarde wordt berekend op 663,718 florijnen. Dit jaar was aldaar bijzonder gunstig en de oudste jagers herinnerden zich geen dergelijk. Het is opmerkelijk, dat zich onder het opgegeven aantal wild 573,384 hazen en 301,15 patrijzen bevonden.

Twee kapiteins van het engelsche leger, ALEXANDER en CORRANNE, hebben eene weddenschap aangegaan: wie van hen in zes uren, op het jagtveld van den generaal HALL, de meeste patrijzen zoude schieten; des eersten inzet was 50, die des laatsten 75 ponden sterling. De laatste heeft de weddenschap gewonnen, door er 67 te schieten, terwijl de eerste er slechts 39 velde. Er is thans tusschen kapitein CORRANNE en een edelman eene gelijksoortige weddenschap aangegaan om 500 ponden.

In de provincie Oran, in Algiers, is gedurende de laatste maanden van 1858 een reiger gevangen, die aan een zijner pooten een koperen bandje droeg, waarop »Roijal Hawkingclub 1850. Loo in the Netherlands.»

Ofschoon de doortrek der houtsnippen, in het laatste jagtsaizoen, langs den Hollandschen duinkant, weinig bevredigende uitkomsten opleverde, bleef evenwel deze wildsoort later dan gewoonlijk vertoeven. Dien ten gevolge werden, op het landgoed Leeuwenhorst onder Noordwijkerhout, den 11den December l. l., door zes jagers, behalve 16 hazen, 1 patrijs en 4 konijnen, nog 9 stuks houtsnippen geschoten.

Door den heer Mr. H. E. te Haarlem zijn, gedurende den laatstverloopen jagttijd geschoten: 165 hazen, 8 fasanten, 235 patrijzen, 12 houtsnippen, 12 watersnippen, 20 eenden, 142 konijnen en 5 diverse; te zamen 599 stuks.

Volgens het Effectenblad is, dezer dagen, in een der bosschen van de environs van Breda, een buitengewoon groote, wilde (?) kat gevangen, die een gewigt heeft van 30 kilo's. Zij is van eene vaal grijze kleur en haar staart gelijkt naar die van een' vos. Men gist, dat zij in het wild door een' vos voortgebeeld is geworden.

Zóó luidt het vertelsel, dat hoogst waarschijnlijk onder de *Canards* behoort. Welligt wordt het Tijdschrift door een der jagtliefhebbers in de genoemde streek gelezen, en deze zoude ons kunnen inlichten omtrent de vraag: wat er van de zaak is?

AAN DE LEZERS.

Beweegredenen van verschillenden aard — waaronder de weinige medewerking, die het Tijdschrift ondervond, eene der voornaamste is — deden mij besluiten de redactie, bij het einde van den zesden jaargang, neder te leggen. Even als ik mij gedrongen voel, hen die door hunne medewerking de uitgave hielpen in stand houden, eene dankbare hulde te brengen, koester ik den opregten wensch, dat het Tijdschrift onder de nieuwe redactie een gelukkiger tijdperk te gemoet gaan moge en voortdurend blijve bestaan!

VERSTER VAN WULVERHORST.

Met leedwezen berustende in de beweegredenen, die den hooggeachten Heer Redacteur tot het neêrleggen zijner taak genoopt hebben, en mij vereenigende met zijnen dank aan hen, die het Tijdschrift hielpen in stand houden, acht ik het mijn eerste pligt die hulde en dank op den Redacteur zelven over te brengen. Zijne geheel belanglooze, met onvermoeiden ijver vijf jaren volgehouden Redactie, heeft het Tijdschrift op die hoogte gebracht, dat zijn verder bestaan des te meer wenschelijk is.

Worden de maatregelen voor de zamenstelling eener nieuwe Redactie met een gunstig gevolg bekroond, — wat ik mij vleijen mag in eene eerstvolgende aflev. te kunnen bekend maken —, dan zal de Redacteur aan een waardig opvolger zijne verdere medewerking ongetwijfeld niet ontzeggen, en daarin tevens een waarborg zien dat het Tijdschrift, naar zijnen wensch, in stand blijve.

Met de meeste hoogachting en eerbied,

DE UITGEVER.

ARNHEM, Maart 1859.

